

PIKE

ORHAN GÖKDEMİR

İÇ SAVAŞIN POLİSİ

GÜNCEL
YAYINCILIK

ORHAN GÖKDEMİR

1963 yılında Giresun-Bulancak'ta doğdu. 1981'de Halkalı Ziraat Okulu, 1986'da Marmara Üniversitesi İİBF Kamu Yönetimi bölümünden mezun oldu. 1988 yılında yazı işleri müdürlüğünü yaptığı *Toplumsal Kurtuluş* dergisindeki yazıları nedeniyle tutuklandı. Çeşitli gazete ve dergilerde çalıştı ve yazdı. *Öteki İslam*, *Eymür* ve *Pike* adlı kitapları nedeniyle hakkında çeşitli davalar açıldı ve her üç kitap nedeniyle hapis cezasına çarptırıldı. Halen gazeteciliğe devam eden Gökdemir, çeşitli konularda yazmayı da sürdürüyor.

YAYINLANMIŞ ESERLERİ

- İnsan ve Doğa-Ölen bir ideoloji üzerine incelemeler.* Ataol. 1993
Öteki İslam-Devletin Din Operasyonu. Sorun. 1995
Felsefi Aklın Eleştirisi-Göçebe 1997
Eymür-Ziverbey'den Susurluk'a bir MİT'çinin Portresi. Sorun 2001
Aydınlanma Tarikatı-Avrupa İdeolojisinin Dinsel Kökenleri.
Chiviyazıları 2003
Faili Mechul Cinayetler Tarihi. Chiviyazıları. 2005
Helenizm, Siyonizm, Türkcülük. Chiviyazıları 2007

GÜNCEL YAYINCILIK: 334

GÜNCEL KİTAPLAR: 28

•

ISBN 978-9944-84-032-3.

Pike-İç Sarayın Polisi

•

Genel Yayın Yönetmeni: Aysel Akdaş

•

Kapak Tasarımı: Talip Akdaş

•

Güncel Yayıncılık Birinci Basım: Eylül 2008

•

Ofset Hazırlık

Güncel Yayıncılık Ltd. Şti.

Baskı ve Cilt: Ser Ajans Matbaa

Merkezefendi Mah. Fazılpaşa Cad. 4. Zer San. Sit. No: 16/26

Topkapı / İstanbul / Tel: 0 212 565 29 91

© Güncel Yayıncılık Ltd. Şti. - 2008

© Orhan Gökdemir 2008

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayımcının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

GÜNCEL YAYINCILIK LTD. ŞTİ.

Çatalçeşme Sok. No: 54/3 Çağaloğlu - İstanbul

Tel: 0 212 511 22 37 Fax: 0 212 522 86 68

e- mail: info@guncelyayincilik.com.tr

<http://www.guncelyayincilik.com.tr>

PIKE

İÇ SAVAŞIN POLİSİ

ORHAN GÖKDEMİR

Kıtapta adı geçen örgütlerin açılımları:

MIT:	Milli İstihbarat Teşkilatı
JUSSMATT:	ABD askeri misyonu
SOA:	Amerikan ordu okulu
AID:	Amerikan yardım teşkilatı, Agency for International Development/ Uluslararası Kalkınma Ajansı
TİT:	Türk İntikam Tugayı
Bilderberg rgt:	Ülkelerin dış politikalarını belirlemek üzere Avrupa evresi seçkinler rgt toplantısı.
CFR:	Dıřiliřkiler Komisyonu. Bilderberg'in st rgt.
NSC:	Ulusal Güvenlik Konseyi (ABD)
DIA:	Savunma Haberalma Teşkilatı (ABD)
SİFAR:	İtalyan İstihbarat Teşkilatı
NSA:	Ulusal Güvenlik Teşkilatı (ABD)
IOR:	Vatikan Bankası
WACL:	Dünya Antikomünistler Birliği
SOKAR:	Azerbaycan Devlet Petrol şirketi
Obermmaergau:	Alman Ayaklanmaları Bastırma Okulu.
OSS:	CIA'nın öncülü. Office of Strategie Services/Stratejik Hizmetler Bürosu(ABD)
TİB:	Genelkurmay Genel Sekreterliği, Toplumla İlişkiler Başkanlığı
DİTİB:	Diyanet İşleri Başkanlığı, Türk İslam Birlikleri
OGD:	Uyusturucu Jeopolitik Gözlemevi
MOSSAD:	İsrail gizli servisi.

İçindekiler

Önsöz	9
Yeni Baskıya Önsöz	11
1.Bölüm	
1. SAHNE: İTALYA-GLADIO	13
2. Bölüm	
2. SAHNE: TÜRKİYE-12 MART	29
3. Bölüm	
YÜKSELİŞ BAŞLIYOR	43
4. Bölüm	
DEVLETİN ALACAKARANLIK KUŞAĞINDA	63
5. Bölüm	
1993 DARBESİ	83
6. Bölüm	
MAFYADAKİ DOSTLAR	103
7. Bölüm	
POLİSTEKİ SUÇ EKİBİ.....	117
8. Bölüm	
ÇETENİN İŞLERİ.....	149
9. Bölüm	
ZOR GÜNLER	177
10. Bölüm	
SPOR AŞKINA	191
11. Bölüm	
“DERİN DEVLET”TEN “DERİN MİLLET”E.....	199
SONUÇ	
Halkın Üzerine Pike.....	235
MİT RAPORLARI	
Ek - 1. MİT RAPORU.....	239
Ek - 2. MİT RAPORU	263
Kaynakça	271

Bu kitap onun ellerindeydi. Yiğit bir hayat sürdüğünü bu kitap nedeniyle öğrendim. Bu kitap ellerindeyken o deli gibi sevdiği hayat onu terk edip gitti. İtiraz ettiği, eksik bulduğu çok şey vardı, elimden geldiğince düzeltmeye çalıştım. Katkısının çok olduğunu biliyorum. O yiğit yaşamlara özeniyorum. Adı Hüseyin'di belki bileceksiniz...

Önsöz

*Bir sabah uykusunda
Polisler saldırdılar
Demircioğlu Vedat' ı
Coplarla öldürdüler
Coplarla yumruklarla
Vurdular öldürdüler*

*Gencecik çocuklardı
Belki siz de gördünüz*

*Ellerinde pankartlar
Yolda gidiyorlardı
Özgürlük istiyorlar
Özgürlük diyorlardı
Ellerinde pankartlar
Özgürlük diyorlardı*

6. Filo'yu protesto eylemine katılan Vedat Demircioğlu 24 Temmuz 1968'de öldü. Ağıt, Ruhi Su'nundur; bu önsözü yazmak onun ölüm yıldönümüne denk düştü. Demircioğlu polis tarafından dövüldükten sonra kaldığı yurdun ikinci katından atılmıştı. Polis, ta Menderes döneminden bu yana özgürlük isteyenlere karşı tahammülsüzdü. Polisin yönetenleri, özgürlük isteyenlerden dehşetli korkuyorlardı.

Türkiye 50 yıldır bu sahneleri izlemeye devam ediyor, ellerinde pankartlarla özgürlük isteyenler dövülüyor, pencerelerden atılıyor, işkence tezgâhlarında telef ediliyor. Öyle gizli saklı da değil; artık özgürlük isteyenler, diğer isteklileri de korkutmak için televizyon kameralarının önünde coplanıyor. Giderek ellerinde pankartlıların sayısı azalıyor, elleri coplu yürüyenlerin sayısı çoğalıyor. Elleri coplular, vatani muhte-

mel bir özgürlükten gençleri copluyarak kurtarıyor.

Şimdi burada bir tarih ortaya çıkıyor. 1980 cuntasının ön-
de gelenleri, elleri coplu siyasete çağ atlatıldılar. Coplananlar,
pencerelerden atılanlar, işkence görenler, kısıtılıp kurşunla-
nanlar, Demircioğlu Vedat'ın zamanındaki gibi sayılabilir ol-
maktan çıktı. Bu dönemde birtakım devlet memurları gençle-
re vurulan copların sayısı üzerinden kariyer yapmaya, yüksel-
meye başladı. Hınçla vuruyorlardı. Sistem geleceğini böyle
güvence altına alıyordu. Burada onlardan birinin hikâyesi an-
latılıyor. Sonra bir gün Türkiye gençlere vurulan darbelerde-
ki o hırsın nedenini öğrendi ve haksız bir biçimde ona Susur-
luk adını verdi. Oysa “düzen”in modern haliydi bu; “Killer-
kapitalizmus”du, katiller kapitalizmiydi. Bütün bu olanlar, o
Mercedes'in içinde yüzünü gösteren ilişkilerin daha iyi sür-
mesini sağlamak içindi.

Yazılanların bir eksiği var; bunca ismin geçtiği yerde hiç
olmazsa bir parça erdem bulunmasını biz de isterdik. Ama
“insan”ı da tüketen bir süreçtir bu; o nedenle yok. İşte size hi-
kâyenin kanlı, acılı son 30 yıllık tarihi. Kim yurtsever, kim
suçlu, kim haklı, kim neyi niçin yapıyor siz karar verin artık.

Bu çalışmanın borçları ise şöyle: Sevgili arkadaşım Avu-
kat Suat Parlar bu çalışmayı çok dikkatli bir biçimde okudu,
gereken yasal düzeltmeleri özenle yaptı. Teşekkürün yetme-
yeceğini biliyorum.

Bu çalışmanın asıl sahibi ağabey Talat Turhan'dır. Onun
inadı ve çabası olmasaydı bu hikâyenin tek satırı yazılamaz-
dı. İşkencecilerine inat 75'ini devirdi, hâlâ delikanlıdır. Be-
ğenmesini diliyorum.

24.9.2000

Yeni Baskıya Önsöz

Mehmet Eymür'le ilgili yazma fikri, Emekli Kurmay Albay Talat Turhan'dan gelmişti. Yazarken pek çok sıkıntı oldu. Ne yazık ki, benim arşiv yapma yeteneğim yok. Talat Ağabey ise müthiş bir arşivcidir. Benim yabancıysa olduğum derin bir disiplinle çalışmıştı. İkitelli ile Kuzguncuk arasındaki uzun yolu göze aldığım zamanlarda çalıştım. Bunun mümkün olmadığı zamanlarda, ilgili dosyaları evime taşıdım. Eymür kitabının notları, Ağar hakkında da yazmak gereğini ortaya çıkarıyordu; devlet, büyük ölçüde, bir dönem boyunca bu iki şahsiyette somutlaşmıştı çünkü. Eymür MİT'te, Ağar Emniyette, uzun bir iç savaş dönemine kendi karakterlerini verdiler. Zaman zaman yolları kesişen, zaman zaman şiddetli çatışmalara giren bu iki devlet görevlisi, devletin iç savaş boyunca aldığı şekli temsil ediyorlardı.

Emniyette Şükrü Balcı ve MİT'te Hiram Abas, her ikisinin bir tür prototipleriydiler. Hem her ikisinin hamisi, hem hocaları oldular. Balcı ve Abas sahneden çekildiğinde, iç savaş da doruğuna erişmiş durumdaydı. Hocalarından daha acımasız görünmeleri biraz da bu tarihle ilgilidir.

İki kitap boyunca yürüttüğümüz tartışma, kahramanlarımızın kariyerlerini "iç savaş içinde" yapmış olmaları ile damgalanmıştır. Hiçbir ordu kendi halkıyla savaşarak kahraman olamamıştır ve kendi halkına karşı savaşanlar, tartışılmayı da kabul etmiş demektir; tartışıyoruz...

Her iç savaşta öldürenler ve öldürülenler var; kimin daha vatansever olduğu da tartışmalıdır. Zaman işini görmeden, bu noktada bir karar vermemiz mümkün değildir. Ama şu bir gerçek ki; Kızıldere'den Bağcılar'a kadar, kısıtılıp acımasızca öldürülenler de vatanları için savaşışklarına inananlardı.

Bu yüzden, iç savaşlar toplumlarda derin yaralar bırakır. Hiç kimse, hiçbir toplum onbinleri bulan siyasal cinayetin

üzerinde duramaz. Durmuşsa, “kurtarılan vatan”ın vatan olmaktan çıktığını çok çabuk görecektir.

Burada yazılanlar, tek bir şeye, devlet için bir halk ve halk için bir devlet yaratmaya hizmet etmeyi amaçlamaktadır. Bunun tek yolu da yaşadığımız derin toplumsal travmayla hesaplaşabilmektir. “Neden böyle oldu” diye sormadan, “nasıl bu kadar acımasızlaştık”ın cevabını vermeden, dönüp kendi gözlerimizin içine bakamayız çünkü...

Gelelim “Pike”nin hikâyesine... Bu kitap, 1986 yılından bu yana tartışılan ünlü MİT Raporu’ndan yaptığı bir alıntı nedeniyle yargılandı. Hem açılan tazminat davası, hem de ceza davası mahkûmiyetle sonuçlandı. Bir kitap için, haksız ve çok yüksek tazminata hükmedildi. Diğer ceza ise, biliyoruz, bu ülkede yazmanın cilvelerindendir.

MİT Raporu’ndan mahkûm olmuş tek kişi unvanını bize hediye eden bu davaların davacısı Mahmut Karaduman’dır. Karaduman adı kitap boyunca, yalnızca MİT Raporu’ndan yapılan alıntıda geçmektedir. Bu raporu yazanlara ve yayıncılara dış geçiremeyenlerin, bütün bu tarihe eleştirel yaklaşan yazarları bu davalarla bunaltmaya çalışmaları belki işin doğasına uygundur.

Ancak denildiği gibi “bilip de söylemeyen alçaktır!” Ben söyledim ve ruhumu kurtardım. Yanına kâr kalacağını sananlara ise kolaylıklar dilemekten başka bir yol bilmiyorum.

Kitabın sonunda, hem ilk baskıdan sonraki gelişmeleri, hem de Mehmet Eymür’ün “Atın” adlı web sitesinde yazdığı “Ağar Roman”dan bölümleri bulacaksınız.

Emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

– Orhan Gökdemir

24 Mayıs 2007

1.Bölüm

1. SAHNE: İTALYA-GLADIO

1960'lı yıllarda Philip H. Stoddard adında bir ABD vatandaşı araştırma yapmak üzere Türkiye'ye geldi. Burada, pek çok insanla görüştü, en büyük yardımı ise hem Osmanlı'nın hem de genç Cumhuriyet'in gizli işlerini bilen Eşref Kuşçubaşı'ndan gördü: Amerikalı Osmanlı'nın son dönemlerinde kurulan Teşkilat-ı Mahsusa'yı araştırıyordu. Stoddard'ın bu örgütü araştırdığı yıllarda ABD, bütün Avrupa ülkelerinde kontrgerilla yöntemini hayata geçirmek üzere örgütlenmeye başlamıştı. Stoddard'ın çalışması adeta bir fizibilite raporu yerine geçmişti; neyin nasıl yapılacağı konusunda oldukça yararlı bir rapor vardı artık ellerinde.

Stoddard, hazırlanmasından ancak 30 yıl sonra yayınlanan çalışmasının önsözünde şunları not ediyor:

"Bilgi toplayıp buna göre hareket edecek Batılı anlamda bir politik ve askeri istihbarat örgütü fikrini Osmanlı Devleti'nde yerleştirmek için İttihatçı bir liderin bilinçli olmayan bir girişimiydi bu. Ayrıca, bu örgüt, askeri ve yarı askeri harekâtlarda ceteleri yetistirmek ve yönlendirmek gibi bir askeri rol üstlendi. Bu örgü-

te 'Teşkilat-ı Mahsusa' ismi ilk defa büyük bir ihtimalle 1913'te, ya da belki Ağustos 1914'te verildi. Bu isim Batılı bir OSS/OWI veya 'force speciale' çağrışımı yapmaktadır."⁽¹⁾

Çalışmanın yazarının bu küçük notundan çıkan bilgiler şunlardı: ilki, bu örgüt aracılığıyla devlet ta o zamanlar çeteleri yetiştirmeyi ve, yönlendirmeyi öğrenmişti. İkincisi Teşkilat-ı Mahsusa adındaki özel örgüt ya da özel kuvvet, force speciale anlamındaydı. Bugün de, benzeri örgütler, "Özel Harp" ya da "Özel Kuvvetler" adını taşıyordu ki, bu adlandırmanın ilham kaynağı hiç kuşku bırakmayacak bir şekilde ortaya çıkıyordu. Kontrgerilla yönteminin kaynağı bu topraklardı.

Demek ki, çete ile devlet arasındaki bağı "Milli Mücadele"nin de öncesine, Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemine kadar götürmek mümkündü. Hızla çöküşe geçen imparatorluğu kurtarmak üzere İttihat ve Terakki önde gelenleri 20. yüzyılın başında kurdukları Teşkilat-ı Mahsusa'nın elemanlarını çeteciler arasından devşirerek bu modern örgütlenmeler için kapıyı açmıştı. Genç Cumhuriyet bu ilişkileri olduğu gibi devraldı, onun istihbarat örgütleri MAH ve MİT, Teşkilat-ı Mahsusa'nın mirası üzerinde kuruldu. Hatta MAH'ta doğrudan Teşkilat-ı Mahsusa'nın elemanlarının görev aldığı biliniyordu.

Bu yapılanma için dönüm noktası ise İkinci Dünya Savaşı'nın hemen ertesi oldu; savaş dengeleri değiştirmiş, komünizmin yayılma eğilimi göstermesi suçu ve suçluları devletlerin ilgi alanına çekmişti. Suçun devletin şemsiyesi altında yeniden örgütlenmesi önerisi tam bu zamanda, ABD'nin en zengini Rockefeller tarafından gündeme getirildi:

"ABD'nin çıkarlarına uygun düşmeyen herhangi bir durumu düzeltmek için dünyanın neresinde olursa olsun derhal müdahale edebilecek yeteneklere sahip özel askeri birlikler kurulmalı. Bu

(1) Dr. Pihlip H. Stoddard. *Teşkilat-ı Mahsusa*. Çev. Tansel Demirel. Arba Yayınları. İstanbul.1993.s.7.

özel askeri birliklerin gayet hareketli olması ve çeşitli yerel harpleri başarıyla sona erdirecek yetenekte olması gerekir."

Amerikan devletine Rockefeller tarafından sunulan rapor böyle diyordu.

Çete ve devlet arasındaki ilişkilere çağ atlatan kontrgerilla yönteminin yürürlüğe konulmasının tarihi böyle başlıyordu. Emir en büyük kapitalistten, ilham Teşkilat-ı Mahsusa'dandı. Teşkilat-ı Mahsusa, tam da komünizme karşı yeni mücadele yöntemleri araştırılırken keşfedilmişti.

Ancak, Türkiye'nin, bu ilginç ilişkiyi öğrenmek üzere 1993 yılını beklemesi gerekiyordu. Amerikalı "araştırmacı" Dr. Philip H. Stoddart'ın "yayınlanmamış doktora tezi" Türkiye'de 1993 Kasımı'nda yayınlandı; kitap yayınlandığında Türkiye ikinci savaşın ardından kurulan bu örgüt tarafından hallaç pamuğu gibi atılıyordu. Gün ortasında insanlar kaçırılıyor, yargısız infaz sıradan bir olay haline getiriliyor, devletin içinde seri cinayetler işleniyor, ülke destabilize ediliyordu. Kitaba konulan nota göre araştırmayı finanse edenler arasında Ford Vakfı da vardı. Ford Vakfı, Ford Grubunun bu tür gizli işleri finanse etmek için kurduğu paravan bir örgüttü. Yazar Stoddart'ın da bu araştırmayı devletin gizli birimleri için yaptığından da hiç kuşku duyulmamalıdır. Ta o tarihlerde Teşkilat-ı Mahsusa ile ilgilenmesinin özel bir nedeni olmalıydı. Bir ihtiyaç vardı ve bir keşfe çıkılmıştı. 11-17 Kasım 1995 tarihli *Aksiyon* dergisinde kitapla ilgili olarak şunlar yazıldı:

"Stoddart'ın Teşkilat-ı Mahsusa hakkında elde ettiği bilgiler CIA'nın ufkunu bir hayli genişletmiş ve işini oldukça yaramış olmalı."

CIA'nın bilgileri Rockefeller ailesinin önerileri doğrultusunda, Stoddart'ın araştırmalarını yaptığı yıllarda Sovyetler Birliği'nin etrafını kuşatmak üzere "askeri savunma örgütü" NATO kuruldu. NATO'nun bir de paralel gizli örgütü vardı;

buna da Süper NATO adı verildi. NATO'ya üye olan her ülke bir de Süper NATO örgütü sahibi oluyordu; Özel Kuvvet, Batılı deyişle Force Speciale, NATO üyesi ülkelere komünizmin gelmesini engelleyecekti. Ancak Süper NATO, komünizmi engellemek üzere harekete geçtiğinde, bunun başka anlamlar da içerdiği dehşet içinde fark edildi. 12 Mart 1971 darbesinin ardından devrin Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil bu başka anlamı şöyle ifade edecekti:

"12 Mart'ta CIA vardır. Büyük ölçüde vardır. 12 Mart'ta haşhaş vardır. CIA, Papadopoulos da vardır. CIA, Gizikis de vardır. CIA'nın nasıl hareket edeceği tahmin edilemez. Türkiye kendi istihbarat gücünü kuvvetlendirmek için İsrail istihbaratı ile Amerikan istihbaratı ile, İran istihbaratı ile daimi ve organik münasebetler içindedir. Bunlar gizli gizli her sene kendi şefleriyle toplanırlar. Washington'da, Tahran'da, Telaviv'de istihbarat mübadelesi yaparlar. Organik bağları bulunmayan, fakat inandıkları başka istihbarat örgütlerinden de istişari müteala alırlar. Şimdi, istihbaratçılar Amerikalılarla organik münasebetler içinde olduğuna göre, Amerikalı, 'Şu adam benim adamım, şunu yerleştirelim solcuların arasına' diye rahatça işbirliği yapabilir. İstihbaratçılık alanında bu iş rahat yapılabilir. Yabancı istihbarat örgütünden esinlenen istihbarat başkanı da gelir kendi hükümet başkanına 'Bizim Telaviv'deki toplantımıza ilişkin konuları konuşacağız' der... İstihbarat bünyesindeki profesyonel dejeneresans her hareketin tesiri altındadır... Şimdi nasıl yapar CIA? CIA organik bağlarıyla yapar... Benim istihbarat şefim, kendisi farkında bile olmadan CIA benim altımı oyar."⁽²⁾

Anlaşılan, kurulduğu ülkelerin içişlerine de müdahalelerde bulunan Süper NATO, sadece komünistleri değil, hayatını onlarla mücadelede adanmış anti komünistleri de ürkütmüştü.

Ürküttü de ne oldu? Her karanlık olayın, her kıskırtmanın ardından hep aynı yer işaret edilse de Süper NATO ve paralel

(2) *Milliyet*. 23 Mart 1976.

örgütlenmeler artarak sürdü, sonra bunlar bizzat devletin kendisi haline geldi. Teşkilat-ı Mahsusa'dan esinlenerek kurulan örgütün uğradığı büyük trafik kazasının ardından bu gerçek resmi bir ağızdan şöyle ifade ediliyor:

"Bu işlerden 1980'den bu yana devleti yönetenlerin tümünün bilgisi var. Ne Kenan Evren, ne Demirel 'Ben bilmiyorum' diyemez. Bunu derlerse yöneticilik yapmadıkları ortaya çıkar. Devlet içindeki çeteden tümünün haberi var. Çünkü bu insanları devlet bulmuş, görev vermiş ve desteklemiş."⁽³⁾

Susurluk Komisyonu Başkanı Mehmet Elkatmış bunları Susurluk olayını değerlendirirken söylüyor ve bir anlamda da bu tür her çalışmanın sonunda yapılması gereken özeti ipucunu da vermiş oluyor. "Bu işlere" bulaşanların hepsi bir şekilde devlet tarafından seçilmiş, görev verilmiş ve kirli işlerine rağmen değil, kirli işleri nedeniyle desteklenmişti. Modern devlet çeteciliği çoktan kamulaştırmıştı. Yol "devlet" tarafından açılmıştı, dolayısıyla ne "devlete sızmaları", ne de "devleti kullanmaları" söz konusuydu.

Peki bu ilişkide mafyanın rolü ne? Bizde mahalle arası kabadayılıktan başlayarak uyuşturucu ve silah kaçakçılığıyla büyüyüp serpilen mafyozilerin bu kadar önemli olmalarında da devletin bu modern halinin etkisi var. Devlet tarafından ikinci savaşın ardından oluşturulan konsept içinde kendilerine yer açılıyor;

"Mafya, bir güç düzenidir. Gücün ifadesini, gücün eğretilmesini, gücün patalojini taşır. Mafya, Devlet'in trajik bir şekilde yeteriz kaldığı topraklarda, Devlet'in yerine geçer. Onun işini görür. Mafya bir ekonomik düzendir. Öteden beri karanlık eylemlerle bağlantılıdır ve düzenli bir verim ve kazanç sağlar. Mafya, bir suç örgütü olarak Sicilya değerlerini kullanır ve onları da

(3) TBMM Susurluk Komisyonu Başkanı Mehmet Elkatmış, görevini dürist bir biçimde yapmaya çalışan ender komisyon üyelerinden biriydi.

aşar. Hemşerilik anlayışının erimeye yüz tuttuğu, bir topluluğa bağlı olma gereksiniminin güç kazandığı bir dünyada, mafya, gelecek umudu veren bir modeldir.”⁽⁴⁾

Devlet bu küçük modelini kolay kontrol ediyor ve yeri geldiğinde kullanmaktan geri durmuyor. Belki bu nedenle, mafyoziler kendilerini konumlarından dolayı “şerefli” ve ilişkilerinden dolayı “milliyetçi” sayıyorlar.

Mafyanın bir devlet modeli olarak ortaya çıkması elbette rastlantı değil. Modern devlet artık ona asıl rengini veren savunma refleksi nedeniyle mafyozi bir yapı haline geldiği için giderek daha fazla modeline benzeme eğilimindedir. Bizzat üstlendiği var oluşunu sürdürmek üzere “karşı devrimi örgütleme” rolü nedeniyle giderek daha fazla karanlık eylemlere başvurur, mafyalaşır. Korku ve terör giderek kalıcı bir yöntem haline gelir. Amerika Birleşik Devletleri, bu yöntemleri soğuk savaşın ardından hâlâ etkili bir yöntem olarak kullanmıyor mu? Belki bu yüzden, tarihin en büyük “suçlu dayanışmalı örgütüyle” ile karşı karşıyayız biz. Terörü bir üslup haline getiren ABD, gittiği her yerde, İtalya’da Sicilya mafyasını, Japonya’da faşist Yakuza’yı bulmuş, görev vermiş ve desteklemiştir. Bizim çetemiz, onlarınkinin küçük bir birimidir sadece.

Mafya ile devletin bu büyük buluşması bir kaynakta şöyle anlatılıyor:

“Mafya 1943 yılında uluslararası yasallığa kavuşur. Amerikan ordusu ve donanması Sicilya çıkarmasına hazırlanmaktadır. Stratejik Hizmetler Bürosu(Office Of Strategie Services -OSS, CIA’nın atası) beşinci gücü oluşturmakla görevlendirilir.

Bu güç çıkarma kuvvetlerini karşılayacak ve hedeflerine varmalarında rehberlik yapacaktır. OSS, başta Lucky Luciano olmak üzere New York’ta yerleşik Sicilya asıllı mafya babaları ile görü-

(4) Falcone-Padovani. Cosa Nostra. *Bir Hukuk Adamının Mafia’yla Mücadelesi*. Çeviren Gamze Çelikbaş/Nüket İzzet. Cep. İstanbul.1992. s.13.

sür. Sonuçta hatasız haber almaya dayalı, Alman garnizonlarının tam yerini gösteren ve yerel mafya tarafından hazırlanan mükemmel haritalarla donanmış çıkarma güçleri büyük başarı elde ederler.

Amerikan ordularını karşılayan ve Sicilya'nın başlıca babası olan küçük ve zayıf Calogero Vizzini, komutana 'onurlu insanları' belirten bir liste verir. Amerikan karargâhı listede adı geçen 'mafioso'ları adanın çeşitli kent ve kasabalarına belediye başkanı olarak atar ve Don Calogero'ya Amerikan ordusunun 'onursal albayı' rütbesini verir.

İtalya'da Birinci Cumhuriyet sırasında Sicilya mafyası şaşırtıcı bir dokunulmazlığa sahiptir: komünizme şiddetle karşı olan babalar Roma yöneticileri tarafından gözetilmesi gereken kişiler olarak görülür ve Soğuk Savaş boyunca müttefik olarak tanınırlar. Bütün bunlara ek olarak ülkeyi 1945'ten 1992'ye kadar yöneten Hristiyan Demokratlar, babalarla olan yakınlıkları sonucunda, ülkenin güneyinden rahat çoğunluklar çıkarır."⁽⁵⁾

Böylece devlet mafyalaşırken, mafya da devletleşmiştir.

Örgütlenmede ikinci ayak din kurumudur; bütün ülkelerde kontrgerilla örgütlenmesi, dinsel gericiliği ve faşist paramilitar kuruluşları çok büyük bir dikkatle örgütlemiş ve yeri geldiğinde cepheye sürmüştür. CIA da İtalya'daki örgütlenmesinde İtalyan mafyası ve Vatikan sağcılarını aynı örgüt içinde bir araya getirmişti. Faşist Mussolini döneminin polis teşkilatını yeniden örgütleyerek yeni çeteler yarattı. Bunları kontrgerilla konseptine göre eğitti, birçok terörist eylemde kullandı ve bütün bu eylemleri istinasız solun üstüne yıktı. Solun yükselmesini engellemek üzere psikolojik savaşın kesintisiz sürdürülmesi gerekiyordu; gazetecileri, politikacıları, üst düzey askerleri, yargıçları aynı örgüt içinde topladı. Propaganda 2 ya da yaygın adıyla P-2 böyle kuruldu.

(5) Jean Ziegler. *Suçun Dereheyleri*. Çev. Ali Cevat Akkoyunlu. Doğan. İst.1999.s.47-48.

Her Ülkeye Bir P-2

Sonradan P-2 diye ünlenen bu kuruluş ABD'ye bağlı bir "gölge hükümet"ti. Komünistlerin iktidara gelmesi durumunda mevcut hükümet devrilip ülke yönetimi onlara devredilecekti. Bu yüzden milyonlarca dolarlarla ifade edilen kara paralar P-2'nin emrine verildi. İtalya, Süper NATO için bir laboratuvar haline bu yöntemlerle getirildi.

Ortaya çıkan tablo, Türkiye'de ortaya çıkanların neredeyse fotokopisiydi: 1960'ların sonlarından bu yana P-2'nin liderliğini yürüten Licio Gelli azılı bir faşistti; Mussolini'nin Kara Gömleklileri ile birlikte İspanya'da Franko'ya karşı mücadele eden Halk Cephesine karşı savaşıyordu. İtalyan faşizminin yıkılmasından sonra yargılanmak istenmiş, ABD tarafından yurtdışına kaçırılmıştı. Bu dönemde Arjantinli faşistlerle dostluklar kurdu, Latin Amerika'ya yönelik silah ve uyuşturucu kaçakçılığına başladı. Gelli, birkaç yıl sonra ABD tarafından İtalyan istihbarat örgütü SIFAR'ın içine yerleştirildi.⁽⁶⁾ Gelli bu ilişkisine dayanarak İtalyan faşistlerini örgütledi, Mason Locası aracılığıyla üst düzey yöneticileri bir araya getirdi.

Sonradan kendisinin de ifade ettiği gibi, emirleri ve gereken parayı Nixon'un Ulusal Güvenlik Danışmanı ve eski Nazi Henry(Heinz) Kissinger'dan alıyordu.

Kissinger'ın ekibi ikinci savaşın hemen ardından oluşturulmuştu ve içinde ilginç simaları barındırıyordu. Almanya'dan kaçıp ABD'ye yerleşen Yahudi asıllı Kissinger ABD'yi Soğuk Savaşa ikna edenlerin başında geliyordu. Hitler'in istihbaratçısı General Reinhard Gehlen ise buna uygun bir yapılanmanın örgütlenmesi için elindeki SSCB ile ilgili belgelerle ve ekibiyle birlikte CIA'nın öncülü OSS'ye iltica etmişti. Gehlen, faşist Alman istihbaratını da yeniden toparlıyor ve Alman istihbarat teşkilatı BND'yi örgütleyordu. BND,

(6) *Aydınlık*. 8 Aralık 1996.

bugün de hâlâ Gehlen Örgütü olarak anılmaya devam ediliyor. Bir süre sonra “Soğuk Savaş mimarı” Kissinger’a General Alexander Haig da katılmıştı.

İtalya laboratuvarının arkasından çıkan Kissinger’in tarihi aslında bu karanlık örgütlenmenin de tarihi gibi. Kim bu Kissinger? 1923 yılında Almanya’da Fürth kentinde Yahudi asıllı bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. İkinci Dünya Savaşı’ndan bir yıl önce ABD’ye göç etti. 1943 yılında ABD vatandaşı olur olmaz istihbaratçı olarak çalışmaya başladı. Pentagon Şifre Servisi ve ABD Ordusu Karşı Casusluk bölümünde çalıştı. Gürcistan’da Alman esirlerin sorgulamalarını yürüttü. Daha sonra Münih’in güneyinde kurulu Obermmergau (Ayaklanmalı Bastırma Okulu)’da Alman Tarih Doçenti olarak görev yaptı. ABD Genelkurmayına geçti, burada kontrgerilla operasyonları ile ilgili çalışmalar yaptı.

David Galula imzası ile yayınlanan *Ayaklanmaları Bastırma Hareketleri* Kissinger tarafından hazırlandı. Rockefeller Kardeşler Vakfı yöneticiliği, NSC(Ulusal Güvenlik Komisyonu) Başkanlığı ve Dışişleri Bakanlığı yaptı. ABD’nin bütün uluslar ötesi katliamlarında yer alan Alexander Haig onun yardımcısıydı. Kissinger, Şili’de Sosyalist Salvador Allende hükümetini devirme girişiminde, Kıbrıs’taki Samson darbesinde, Yugoslavya’nın parçalanmasında, Yunan Cuntası’nın kurulmasında yer aldı. Bunlar sadece gün yüzüne çıkan eylemleri idi.⁽⁷⁾

Hem Gelli’nin hem de Türk Süper NATO’sunun koruyucusu ve akıl hocası işte bu Kissinger’di. Türkiye’de üst düzey dostlukları da vardı. Ecevit onun yetiştirmesiydi, ondan “Hocam” diye söz ediyordu; Demirel ise her adımında ona danışacak kadar yakınlık kurmuştu.

Böylece İtalyan istihbarat teşkilatı SİFAR, bir ABD örgütü gibi çalışmaya başladı; CIA, DIA(Savunma Haber alma Teşkilatı), NSA(Milli Güvenlik Teşkilatı) gayri resmi bir şu-

(7) Talat Turhan-Orhan Gökdemir. *Susurluk’tan Ziverbey’e Bir MİT’in Portresi/Mehmet Eymür*. Sorun Yayınları. İstanbul 2000. s.276-277.

beye sahip olmuştı. SİFAR, topladığı bilgileri onlara sunuyor, askerlerin NATO'ya bağlılığını kontrol ediyor, Amerikan çıkarlarını savunuyordu.⁽⁸⁾

ABD başka noktalarda da müdahalesini sürdürüyordu. SİFAR'ın başına, 1956 yılında General Giovanni De Lorenzo atanmıştı. Tavsiye eden kişi ise, ABD Büyükelçisi Claire Booth Luce'dı. De Lorenzo, CIA yardımıyla, 1962 yılında, İtalyan Emniyet Genel Müdürü oldu; aynı zamanda istihbarat teşkilatını da denetlemeyi sürdürdü. Beraberinde getirdiği 17 yardımcısıyla tam bir kadrolaşma başlattı. Emniyet Teşkilatı sağcılarla doldu.⁽⁹⁾ Süper NATO'nun girdiği her yerde, ilk önce istihbarat ve emniyet örgütü ele geçiriliyordu. İstihbarat ve polis teşkilatının ele geçirilmesinin ardından sıra özel birliklerdeydi:

"1968 yılında sözde NATO'ya ait olan Sardinya adasındaki üste Amerikalılar Gladyocular için komando eğitimini başlattılar. Burada eğitilen 4 bin komando, hızla üst düzey stratejik görevlere yerleştirildi. Bu komandalara polis teşkilatının silah ve teçhizat olanakları da sunuldu. CIA, bu gizli komando kadrosuna katılmayı özendirmek için çok yüksek maaş ödedi. Ölmeleri durumunda, çocuklarını ABD'de eğitime ve giderlerini karşılama sözü verdi."⁽¹⁰⁾

O tarihten sonra İtalya terörist eylemlerle sarsılmaya başladı, meydanlarda, kalabalık tren istasyonlarında bombalar patlıyor, faili meçhul cinayetler artarak sürüyordu. Gladio, İtalya'yı istikrarsızlaştırmaya başlamıştı.

Elbette bu ortam her türlü darbe girişimi için uygundu; onlar da denediler. 1970 yılında, P-2 skandalı ile birlikte büsbütün ünlenecek olan Stefano Delle Chiaie komutasındaki 50 komando İçişleri Bakanlığı'nı işgal etti. Darbe, askeri istihbarat teşkilatının araya girmesiyle önlendi. Darbeciler İspan-

(8) Dr. Hasan Güven. *Gladio*. Beyan Yayınları. İstanbul 1997. s.92.

(9) *Aydınlık*. 8 Aralık 1996.

(10) *Aydınlık*. 8 Aralık 1996.

ya'ya kaçırıldılar. Başarısız yeni bir darbe girişiminin ardından polis 20 kadar Paralel SID'i oluşturan gizli örgütü saptadı. Darbede yer alan faşist sendikacı Roberto Cavallaro, darbenin ABD ve NATO yetkililerince onaylandığını söyledi. 1974 yılında bir darbe girişimi daha yaşandı; darbeciler bizdeki gibi deneyimli değildi, bu da başarısızlığa uğradı.⁽¹¹⁾ Elbette bu darbecilerin hiçbiri tıpkı bizdeki gibi ceza görmedi, dosyaları kapatıldı.

Plan yürüyordu, ancak her maceranın bir sonu vardı. Bir kamyonu ya da bir savcıya çarpma bu tür ilişkilerde ihtimal dahilindeydi. İtalya'da 1980'li yılların başında P-2 Locası üyelerinin bir listesinin polis tarafından ele geçirilmesiyle başlayan Gladio operasyonu kutsal Vatikan'ın bankasının da yöneticisi olan banker Roberto Calvi'nin İngiltere'de bir köprüde asılı bulunmasıyla sona erdi.

Operasyon Joseph Miceli Crimi adındaki bir doktorun sorgulanmasıyla başlamıştı. Dr. Crimi, Palermo'da uyuşturucu ticareti yapma şüphesi ile sorgulanırken ağzından "Gelli" adını kaçırmıştı. Polis 1981'de Gelli'nin Arozzo'daki lüks villasını bastı; ancak o baskını haber almış ve çoktan kaçmıştı. Ancak kaçarken listeyi arkasında bırakmıştı. Listeden sağcı teröristlerin şefi Florio Carboni ve istihbarat elemanı Francesco Pazienza'ya ulaşıldı. Pazienza aynı zamanda Calvi'nin danışmanıydı. İtalya'nın en büyük bankasının sahibi olan Calvi, Pazienza'ya bankanın "dış ilişkilerini" düzenleme görevi vermişti. Ulaşılan isimlerden en ilginç ise Michele Sindona'ydı. Sindona bir bankerdı; hem Gladionun hem mafyanın parasını aklıyordu. Bunun için de Vatikan Kutsal Devleti'nin kutsal bankası IOR'u kullanıyordu. Sacayağı oluşmuştu: Kurulan 'saadet zinciri' çok ilginçti; bankacı Calvi, P-2 şefi Gelli, mafya lideri Carboni ve CIA'ya da çalışan istihbaratçı Pazienza, gizli servis yöneticilerinden General Musumeci.⁽¹²⁾ Susurluk'tan hatırlayacaksınız...

(11) *Aydınlık*. 8 Aralık 1996.

(12) Orhan Gökdemir. *Öteki İslam*. Sorun Yayınları. İstanbul 1998. S.136.

Polisin Gelli'nin villasında bulunduğu liste büyük bir panik yarattı. Neredeyse istihbarat örgütü şeflerinin tümü, önde gelen polis şefleri, birçok general, önemli politikacılar listedeydi. Süper NATO adeta devletin kendisi olmuştu. Gladio'nun ucu görünmüştü.

Görünen ucundan öğrenilebilenler şunlardı: CIA, bu paralel örgütü dış operasyonlarda da kullanmıştı. Özellikle Vatikan aracılığıyla Polonya'da sosyalist rejimi yıkmak için operasyonlar yapılmış, "Dayanışma" sendikasına milyonlarca dolar aktarılmıştı. Dayanışma örgütünün Semizdat'ı, "yeraltı basını" Amerikan dolarlarıyla finanse edilmişti. Kissinger-Gelli-Brzezinsky üçlüsü sosyalizmi en zayıf noktasından vurmak üzere Gladio ve Vatikan'ı harekete geçirmişti.

Vatikan da bu operasyon nedeniyle cinayet ve suikastlarla tanıştı. Operasyona karşı çıkan "sol eğilimli" Papa I. Paul bu makamda ancak 33 gün kalabildi ve "ani bir şekilde" öldü. Yerine gelen Papa II. Jean Paul, Polonyalıydı, operasyonu destekledi; skandal patlak verince çekimser kaldı ve vuruldu. Vuran bir başka Gladionun adamıydı; tetikçi Türkiye'den getirilmişti. Sicilya mafyası ile CIA arasında başlayan dostluk, semeresini vermiş, dışarıya doğru yayılmaya başlamıştı. Artık şubeler arasında tetikçi değiş tokuşu da yapılabilirdi.

Şimdi bu kısa özetteki isimlerin yerine bizim çetemizdeki-leri koyun; işte size kısa Türkiye tarihi. Bir CIA programıdır: bu programı eski CIA Ajanı Philip Agee anlatıyor:

"CIA uzun yıllardan beri Milli İstihbarat Teşkilatı ile çok yoğun bir işbirliği içindedir. Bu örgütün eğitimi; ilerlemesi ve donatılmasını CIA sağlar. CIA'nın Türkiye'deki görevi 'Doğu Bloku ülkelerinin misyon ve operasyonlarını' kontrol etmek, bu ülkenin NATO ile bağlarını güçlendirmek ve 'Amerika'nın kapitalist hegemonyasının' devamını sağlamaktır. Tabi bu arada her yerde olduğu gibi 'komünizm ve aşırı sol hareketi kontrol ederek' ABD çıkarları için tehlikeli hale gelmelerini önlemektir."⁽¹³⁾

(13) *Susurluk'tan Ziverbey'e Bir MİT'çinin Portresi*. A.g.e. s.129.

Sadece MİT değil, Emniyet teşkilatı, Ordu da CIA'nın yakını ilgil alanındadır. İstihbaratçılar, generaller, polis şefleri onlar tarafından eğitilmekte ve yönlendirilmektedir. Bu yüzden her NATO ülkesinin bir P-2'si ve her NATO ülkesinin bir Milli Güvenlik Komisyonu vardır. Ve elbette "paralel bir örgütlenme"dir bu, tek merkezden yönetilmektedir. İtalya'daki bu karanlık örgütlenmenin içinde Mehmet Ali Ağca'ya rastlamamız işte bunun kanıtıdır. Ve Ağca adı bizi Türk P-2'sinin kapısına getirip bırakır.

Vatikan'dan Malatya'ya

Mehmet Ali Ağca 12 Eylül darbesine kadar tıpkı İtalya'daki gibi Türkiye'de yürütülen istikrarsızlaştırma operasyonunun bir elemanıydı. Abdi İpekçi cinayetinden sonra yakalandı, çok iyi korunan bir cezaevinden elini kolunu sallayarak çıkıp gitti. Duraklarından biri olan Bulgaristan'da yolu Bekir Çelenk'le kesişti; Çelenk bir kaçakçıydı ama ilişkileri şaşırtıcıydı. P-2 ile iş tutuyordu, locadan Ermeni asıllı Henry Arslan(yan)'ın iş ortağıydı. Abdullah Çatlı, Oral Çelik ve Mehmet Ali Ağca'yı Papa suikastına yönlendiren oydu. Çelenk bu küçük işte, iki Süper NATO örgütü arasında aracılık etmişti, yakalandı, cezaevinde yatarken konuşacağını söyledi, kısa bir süre sonra "kalp krizi"nden öldü.

Paralel bir bağlantı da Oral Çelik'le kurulmuştu. Michele Gentilloni Silverj, Oral Çelik'in İtalya'daki avukatıydı. Gentilloni aynı zamanda P-2'nin şefi ve Gladio'nun organizatörü Lucio Gelli'nin de avukatıydı. Çatlı'ya ise bir ABD yolculuğunda yine Gladio'nun şeflerinden Stefano Delle Chiaie'nin refakat ettiği basına da yansımıştı.⁽¹⁴⁾ Onun Bulgaristan üzerinden Avrupa'ya kaçırılışında ise CIA Ajanı Frank Terpil rol oynamıştı. Herkes onları St. Pierre meydanına doğru yönlendiriyordu.

(14) A.g.e. s.130.

İşte Çatlı'nın yol arkadaşı Chiaie'nin kısa öyküsü: Il Cocolo(kısa) lakabıyla biliniyor. 22 yaşında aşırı sağcı örgüt Ordine Nuovo'ya katıldı. Örgütteki militanları toplayarak kurduğu Avanguardia Nazionale örgütünde solla mücadele konusunda eğitti. İş gizli servis destekliyordu. 1970 yılında giriştiği başarısız darbe girişiminden sonra Madrid'e kaçtı. Franco'nun gizli servisinin eğitiminde çalıştı. Daha sonra kahramanımızı Portekiz, Angola, Şili'de görüyoruz. Oralarda da birçok kirli işe adı karıştı. 1980 Temmuzunda Bolivya'daki askeri darbenin örgütleyicisi olarak ortaya çıktı. Burada Sicilya eroin baronları adına "piyasa araştırması" da yapıyordu. İtalya da, onu 1980'den bu yana Gladio tarafından düzenlenen Bologna tren istasyonu bombalama suçuyla arıyordu. Görüldüğü gibi yol arkadaşları olan Chiaie ve Çatlı da foto-kopiyle çoğaltılmışçasına birbirine benziyor.

Peki Çatlı ve Chiaie, Miami'ye neden gidiyor?

"Cezaevinde bulunan İtalyan ajan Francesco Pazianza'nın avukatı Giuseppe De Gori, Abdullah Çatlı'nın İtalyan faşisti Stefano Delle Chiaie ile birlikte 1982 yılında Latin Amerika'da yapılan Dünya Antikomünistler Birliği (WACL) toplantısına katıldığını söyledi."⁽¹⁵⁾

Antikomünizm; birleştirici tutkal buydu.

St. Pierre Meydanı'nda Papa'nın vurulmasıyla birleşen bir kader değildi bu. Bir uluslararası örgütlenmenin, aynı şekilde yetiştirilmiş elamanlarıydı hepsi ve NATO koruması altındaydılar;

"Papa olayına kadar Almanya'da büyük kabul görmüş ve önleri açılmıştır ülkücülerin. Alman gizli servisinin korumasında olmuşlardır. O sayededir ki, Abdullah Çatlı ve Mehmet Şener Almanya'da yakalandıkları halde Türkiye'ye iadeleri yapılmamıştır ve serbest bırakılmışlardır. Her ikisi de cinayet sanığıdır ve aran-

(15) *Aydınlık*. 22 Aralık 1996.

maktadırlar kırmızı bültenle. Ama Almanlar onları korur. Çünkü radikal sağcı terörist gençler NATO koruması altındadırlar da aynı zamanda. Bunları görmek için de, kullandıkları güçlere bakmakta büyük yarar vardır.

Bu ülkücüleri kullananlar hep gizli servislerdir. İster MİT olsun ister diğerleri.”⁽¹⁶⁾

Teşkilat-ı Mahsusa ile başlayan gelenek şimdi bir kez daha karşımızdaydı, tetikçi suçlular ve devletin bürokratları aynı yapı içinde yan yana çalışıyordu. Faşist çetenin başı Abdullah Çatlı kâh istihbaratçı Mehmet Eymür’ün emrindeydi, kâh emniyetçi Mehmet Ağar’ın. Ve yerine getirdikleri “milli” görevler arasında bir gazeteci ve bir Papa’nın vurulması da vardı.

Ve kimsenin gücü bu karanlık örgütlenmenin arkasına saklandığı örtüyü kaldırmaya yetmiyordu. Bu gelişmenin ilk sonucu, eylemlerindeki ahlak düzeninin yıkılmasıdır. Devlet terörünün kurbanları, hem silah kullanma tekeli elinde bulunduran hem de yasalara bağlı olmayan bir güçle karşı karşıya artık. “Ölüm mangaları” “düşmanını” yok ederken en küçük bir tehlikeyle karşı karşıya değildi.

İkinci Savaş’ın ardından devletin bu dönüşümü yeni tip devlet görevlilerin yükselişi için kapıları açmıştı. O kapıdan ilk girenler Hiram Abas ve Şükrü Balcı gibi ruhen bu yeni duruma hazır olanlar oldu. “Ustalar”ın önünde, onlara kılavuzluk edecek örnekler yoktu: zaman zaman zorlandılar ve önemli açıklar verdiler. İlegal işlerinin resmi kayıtlara geç-

(16) C.Arcayürek. *Darbeler ve Gizli Servisler*. Bilgi Y. Ankara. 1995 s.289. Fuat Dinçer, bilinen adıyla Hamsi Fuat hakkında 1. MİT Raporu’nda şunlar not ediliyor: “Emekli Albay. Yeraltı dünyası ile yakın ilişkiler içinde. Üsteğmenliği sırasında battaniye ve askeri kıyafet satarken yakalandı, Necdet Üruğ’un evinde kalacak kadar yakın.” *Çetele*. Doğan Yurdakul-Cengiz Erdinç. Ümit Y.Ankara 1998.s.119. Eymür ise Hamsi Fuat hakkında şunları anlatıyor: “Üruğ’un evine gidip gelen bir kişidir. Evinde yatan, onunla senli benli konuşan bir kişi bildiğim kadarıyla.” *Bulvar*.14 Haziran 1988.

mesi yükselişlerini engelledi. İkinci kuşak için ise uyum daha kolay oldu. Mehmet Ağar Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitirip baba mesleği polisliğe adım atmaya karar verdiğinde, baba mesleği basit bir zabıta görevi olmaktan çoktan çıkmıştı. Burada artık ayakta kalabilmek ve ilerleyebilmek için devlet dışından dostlar edinmek, paranın gücüne yakın olmak, yeni yöntemleri uygulamaya hazır ve gerektiğinde şiddetin her türlüünü sergilemekten kaçınmamak gerekiyordu. Ağar, işe başladığında kendisini yanında bulduğu Şükrü Balcı, adeta bütün bunların cisimleşmiş haliydi. 12 Mart'ta başlayan ilk öğrenme heyecanı 12 Eylül darbesinin ardından oluşan yeni ortamda da sürdü. Aslında aradan geçen zaman aktörlerin dışında pek bir şey değiştirmemiş gibi görünüyordu. Ancak bu 10 yıl "Usta"yı yormuş ve yıpratmıştı. Çıracak için de yol artık açılıyordu.

2. Bölüm

2. SAHNE: TÜRKİYE-12 MART

Türkiye Süper NATO'ya, NATO'ya girişinin hemen ardından dahil olmuştu; ABD askeri misyonu JUSSMATT, örgütün kuruluş aşamasındaki kampıydı. Kamp aynı zamanda Türk istihbarat örgütünün yeniden yapılandırıldığı, gerekli eğitimlerin verildiği bir üs olarak da kullanılmaktaydı ve bir süre sonra Türk istihbarat görevlilerinin maaşlarının da bu kuruluş tarafından ödendiği açığa çıkacaktı. 1970'li yıllara doğru sokaklar şenlenmiş, bilinen deyişle politik gelişme ekonomik gelişmenin önüne geçmiştir; sol hareketler görülmemiş bir hızla büyümekte, ülke yönetenlerini ürkütmektedir. Kissinger'ın yetiştirmeleri önde gelen partilerin başındadır. Demirel iktidardadır, Ecevit anamuhalefetin başında, Alparslan Türkeş ise paramiliter partisini büyütmeyle meşguldür. Darbe bu dengeler içinde yapıldı, sol acımasız bir biçimde bastırıldı. Mehmet Eymür MİT'de, ilk kelle avına darbemin sıcaklığında çıkmıştı. Kızıldere'de, Fatsa'da, İstanbul ve Ankara'daki baskınlarda, Ziverbey işkence hanesinde dersini almış ve öğrenmişti.⁽¹⁾

(1) Talat Turhan-Orhan Gökdemir. *Ziverbey'den Susurluk'a Bir MİT'in Portresi/Mehmet Eymür*. Sorun Yayınları. İstanbul 1999.

Mehmet Ağar ise darbeye okulda yakalanmış, okul arkadaşlarının birçoğu tutuklanarak hapse konmuştu. Kararını o gün verdi, yer alacağı tarafı seçmişti. İki Mehmetlerin, MİT'te Mehmet Eymür, Emniyet'te Mehmet Ağar'ın hikâyesi 12 Mart'ın o sıcak günlerinde başladı. Mehmetler'den ilki Hiram Abas'ın, ikincisi Şükrü Balcı'nın yanında stajdadır. Bu ilişki hem talihleri hem tarihleri oldu. Bir darbeye başladılar, bir darbeye yükseldiler.

12 Mart darbesinin ardından kurulan işkence hanelerde devletin yeni deneyimleri olmuş, tecrübe sahibi elemanlar yetişmişti. Bunlardan biri de dönemin İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Faik Türün'dür. Sıkıyönetim Komutanı Faik Türün'ün emriyle kurulan ve Tümgeneral Memduh Ünlütürk tarafından yönetilen Ziverbey İşkence Köşkü, devletin mafya ile tanışmasını sağlamıştı.

Türkiyeli muhalifler, İkinci Savaş'ın ardından kurulan "Kontrgerilla" ile ilk kez bu işkence hanelerde tanıştılar. Ziverbey'e getirilenlere getirildikleri yer şöyle tarif edilmekteydi: Burası Genelkurmay'a bağlı kontrgerilla örgütü! Ve Türkiye'nin son 30 yılında ortaya çıkan bütün karanlık kirli işler sanki Ziverbey'deki o köhne köşkten ülkenin üzerine boca edilmişti. Bu o kadar öyleydi ki, Susurluk kazası ile anılan bütün isimlerin tarihi o köhne köşkten başlıyordu.

Yıl 1973; Sıkıyönetim Komutanı Orgeneral Faik Türün solu yeterince ezdiğini düşünüyor olacak, mafyayla mücadeleye karar veriyor. Ziverbey işkence hanesindeki performansından memnun kaldığı MİT elemanı Mehmet Eymür'ü bu işle görevlendiriyor. Eymür ve ekibi Uğurlu, Bezal, Mirza gibi ünlü ailelerin üyelerini, Zihni İpek'i, Suriyeli Muhammet Akil Çubukcu'yu, birçok uyuşturucu ve silah kaçakçısını toplayıp ev ve işyerlerini basıyor. Daha sonra birçok kez kader birliği edeceği mafya ailelerinin sırlarını o operasyonda elde ediyor. Elbette bu arada başka sırlar da öğreniyor.

Gazeteci Cüneyt Arcayürek, bu ilk maceranın gerisini şöyle anlatıyor:

"Birçok üst düzeydeki bürokrat ve subayın gece kulüplerinde babalarla birlikte çekilmiş fotoğraflarıyla, mektupları, kartvizitleri bulundu. Bunlardan bir tanesi o tarihlerde Beşiktaş Askerlik Şubesi'nde görevli olan Hamsi Fuat diye anılan Fuat Dinçer'di. Fezlekeye geçirdikleri bir başka husus, 1.Şube'den İstanbul Emniyet Müdür Muavinliğine getirilen Şükrü Balcı'yla ilgiliydi."⁽²⁾

Mehmet Eymür, babaları toplamak üzere çıktığı operasyonda bir asker, Albay Fuat Dinçer ve bir polis şefi, Şükrü Balcı'yla karşı karşıya kalmıştı. Tarihe yerli malı Gladio ağıyla ilgili ilk kaza böyle not düşülüyor. Ancak, bu ilk kaza bir kamyon kazası olmadığı için bizim "Şükrü Baba" ve "Hamsi Fuat"ı öğrenmek için 1. MİT Raporu'nu beklememiz gerekiyor. Söz konusu raporda Orgeneral Necdet Ürüg'un adamları olarak karşımıza çıkan ikili, 12 Mart'ın o karanlık günlerinde bir başka Orgeneral'in, Faik Türün'ün himayesindedir.

MİT ekibinin polis şefi Şükrü Balcı'yla ilgili bilgiler elde ettiğini öğrenen Faik Türün, Eymür'ü makamına çağırarak, "Bu konunun mahkemeye intikali halinde aşırı solun yıpratıcı bir propagandaya başlayacağını, o nedenle bu hususu ifade ve fezlekelerden çıkarmalarını rica" ediyor. Eymür elbette ricayı yerine getiriyor ancak elde ettiği bilgileri yeri geldiğinde kullanmak üzere bekliyor.

Mehmet Eymür uzun bir süre sonra, bu olayı 1. MİT Raporu skandalı nedeniyle ifadesini alan Kutlu Savaş'a anlatıyor ve anlattıkları tutanaklara şöyle geçiyor:

"1973 yılında İstanbul'da görevliyken o tarihteki Sıkıyönetim Komutanı Faik Türün'ün planladığı bir faaliyet üzerine teskilatımcı birkaç MİT mensubu arkadaşımınla birlikte 'Babalar Operasyonu' denilen, yeraltı dünyasının ünlülerinin toplanması, sorgulanması, mahkemeye verilmesi işlerinde görevlendirildim. O tarihteki Emniyet Mali Şube Müdürü Vural Yener ve arkadaşları

(2) Tuncay Özkan. *Ülkücülerin Avrupa Eylemleri ve Gerçekler. Uluslararası Susurluk Konferansı'na Sunulan Bildiriler*. Kaynak Yayınları. İstanbul 1998. s.92.

ile koordineli çalışıyorduk. Uğurlu, Bezal, Mirza ailelerinin fertlerini, Zihni İpek'i, Suriyeli Muhammet Akil Çubukcu'yu ve diğer birçok uyuşturucu ve silah kaçakcısını topladık. O tarihlerde bu şahısların ev ve işyerlerinde yapılan aramalarda birçok üst düzeydeki bürokrat ve subayın gece kulüplerinde babalarla birlikte çekilmiş fotoğraflarını, mektuplarını, kartvizitlerini bulduk. Bunlardan bir tanesi de, o tarihlerde Beşiktaş Askerlik Şubesi'nde görevli olan Hamsi Fuat lakaplı Fuat Dinçer'di. Yine o tarihlerde tespit edip fezlekeye geçirdiğimiz bir olay da henüz İstanbul Emniyet Müdür Muavinliği'ne getirilmiş olan Şükrü Balcı'nın 1. Şube Müdürlüğü yaptığı tarihte Bulgaristan üzerinden silah kaçakçılığı yapan Uğurlu ailesi reisi Hüseyin Uğurlu'dan rüşvet aldığı konusuydu. Bu, verilen ifadelerle kesinlik kazanmıştı. Zamanın Sıkıyönetim Komutanı Faik Türün soruşturmayı yürüten kişilerin başındakileri makamına çağırırdı. Biz makamına girerken Gazinocular Kralı Fahrettin Aslan yanındaki güzel bir hanımla Faik Türün'ün yanından çıkıyordu. O tarihlerde Fahrettin Aslan'ın yeraltı dünyası ile üst düzey yöneticileri arasında irtibat görevi yaptığını, güzel kadınları peşkeş çekmek, düşün, toplantı ve yemek gibi işleri parasız organize etmek suretiyle bu yöneticilerle arasını sıcak tuttuğunu öğrendim. Faik Türün Paşa bizi ilgi ile karşıladı ve gelişmeleri sordu. Şükrü Balcı ile ilgili gelişmeleri anlattık. Bunun üzerine, Şükrü Balcı'nın milliyetçiliği, sola ve teröre karşı mücadelesiyle tanınmış bir kimse olduğunu, böyle bir konunun mahkemeye intikali halinde aşırı solun yıpratıcı propagandasına maruz kalınacağını, bu hususu ifade ve fezlekelerden çıkarmamızı rica ettiğini söyleyerek, kendisinin gerekli idari soruşturmayı yapıp cezasını vereceğini belirtti."⁽³⁾

(3) *Nokta*. 24 Temmuz 1988. Fahrettin Aslan'ın devlete kapağı atması ta Menderes dönemine dayanıyordu. Menderes, İstanbul Vlisi Fahrettin Kerim Gökay'a muhalif milletvekillerinin özel hayatları konusunda bilgi toplamasını ister. Gökay'ın bilgi toplama işini ihale ettiği kişi o zamanlar tıfıl bir gazinocu olan Fahrettin Aslan'dır. Aslan bu hizmeti karşılığında birtakım ayrıcalıklar edinmiştir. Tuncay Özkan. *Bir Gizli Servisin Tarihi*. AD Yayıncılık İstanbul 1996. s.137.

Eymür, bu ilk büyük işinde acemiliğinin kurbanı olmuştu.

12 Mart'ın dirayetli paşası Türün, 1. Şube Müdürü işken-ceci başı ve ABD'ye angajmanı ile tanınan Şükrü Balcı'nın kaderini o gün değiştirdi. Yalnızca onun mu: elbette hem Türkiye'nin hem de Mehmet Ağar'ın kaderini. Hiram Abas-Şükrü Balcı ikilisiyle başlayan ve Eymür-Ağar ikilisiyle süren deyim yerindeyse uzun bir iç savaşın dengeleri ta o günlerde kurulmuştu.

Rüşveti Kurumlaştıran Adam

Polisin “Şükrü Baba”sı yükselirken, poliste “torbacılık” da yaygınlaşmıştı; babalar ile polis arasında ayrılmaz bağlar da o yıllarda kuruldu. “Aşırı sola” karşı mücadelenin kirli işleri örtmesi geleneği de “Şükrü Baba” ile dir. Torbasını en çok dolduranlar, sola karşı en zalim olanlar olacaktı artık. 12 Mart'ta tutanaklarda ‘İşkence eden’ Şükrü Balcı'nın, ‘İşkence ettikleri’ de şöyle not ediliyor: Ferit İlsever, Nergiz Savran, Rıza Cenabi Nuhrat, Aydoğan Büyüközen, Hüseyin Karanlık, Çiğdem Kömürcüoğlu, Cahit Düzel, Nuri Türkeş, Siper Güvenç, Şenal Güldiker, Meni Haksal, Füsun Orhon, Asuman Aray.⁽⁴⁾

Balcı, dönemin en büyük provokasyonu olan Bomba Davası'nın baş aktörleri arasındadır.⁽⁵⁾ Bunlar mahkeme tutanaklarından okunabiliyor.

Şükrü Balcı ile ilgili polis tutanaklarına geçen ilişkiler de var:

(4) Kemal Yücel. *Kontr-Gerilla*. Yar Yayınları. İst.1973. s.462.

(5) Talat Turhan. *Bomba Davası. Savunma-1*. Kendi Yayını. İst.1986 s.106. Ağar, Balcı hakkında Susurluk Komisyonun'da verdiği ifadede şunları söylüyor: “Hayatını koydu ortaya, Şükrü Balcı da mahkemelerde süründü.” *İfade Tutanakları/Susurluk Belgeleri*. Scala yayıncılık. İstanbul.1997. s.280. Unuttuğu şeydu: Balcı'yı mahkemelere düşüren şey hayatını ortaya koyması değildi. Mafya ile ilişkileri onu mahkemeye düşürmüştü.

"...Hüseyin Uğurlu'nun (Abuzer Uğurlu'nun babası) ifadesinden: 1972 yılında İstanbul Emniyet 1. Şube Müdürü olan Şükrü Balcı'nın, silah kaçakçılığı ile ilgili olarak gözaltına alınan Hüseyin Uğurlu'yu 200 bin TL. rüşvet karşılığı serbest bıraktığı... Zihni İpek'in arandığı tarihte Mustafa Uğurlu'nun İstanbul'da TMT otelde Şükrü Balcı ile buluşup Zihni İpek için yardım talep ettiği, Şükrü Balcı'dan bu konuda söz aldığı... Şükrü Balcı'nın,(Bir isim çıkarıldı) ile irtibatı vardır. 1922 Musul doğumlu (Bir isim çıkarıldı) silah ve uyuşturucu madde kaçakçılarındandır..."⁽⁶⁾

Polis tutanağı Dünder Kılıç'ın verdiği rüşvetin çetelesiyle sürüyor. Polis tutanaklarındaki iddialardan işkence ettiği solculardan korkan Balcı'ya "zırhlı araç" almak için mafyanın o tarihte seferber edildiği de anlaşıyor.

İşin ilginç yanı, Balcı'nın 12 Eylül sonrasında da kendisine yeni korumalar edinmiş olması. 1. MİT Raporu'na göre Faik Türün'ün yerini Necdet Üruğ almıştır ve Balcı artık onun korumasındadır.

Rapor'da 12 Mart'ın ardından MİT raporuna kaydedilen Fahrettin Aslan'ın, bu kez de Necdet Üruğ'a gelini Emel Sayın'ı getirdiği iddiasına yer verilmekte, bu yolla kurulan ilişkiler içinde MİT'ten Nuri Gündeş, uyuşturucu kaçakçısı Topal Yaşar, Tuncay Mataracı ve Şükrü Balcı'nın olduğu belirtilmektedir. Rapora göre Necdet Üruğ'un oğlu Hadi Üruğ Dünder Kılıç'la da ortaktır.⁽⁷⁾

Kurulan ilişkiler o kadar karmaşıktır ki, Üruğ'un korumasındaki Balcı, 12 Mart'ta, bir başka generalin himayesinde Necdet Üruğ'un dayısı olan Orgeneral Faruk Gürler'e karşı yürütülen bir komplonun başındaki adamdır. Herhalde komp-

(6) *Ziverbey'den Susurluk'a Bir MİT'çinin Portresi*. A.g.e. s.227-228-229.

(7) A.g.e. s.157-158. Necdet Üruğ bu iddialar üzerine dava açtı ve kazandı. Üruğ rapordaki iddialara karşı dava açan tek kişiydi. Diğerleri sustu ve susanların hepsi daha üst makamlara yükseldi.

lo kurduğu generalin yine general yeğenin yanında olmasını gerektiren başka gereklilikler vardır. Örneğin 27 Mayıs'ın ardından gelişen düşmanlıklar, cepheleşmeler sonraki tarafların oluşmasında da etkilidir. 27 Mayıs'ta biriken hesaplar 12 Mart ve 12 Eylül'ün ardından böyle görülmektedir.

Şükrü Balcı, 1969'da AP'nin Sakarya milletvekili adaydır. Yetiştirmesi Mehmet Ağar, AP'nin devamı olan DYP'nin Elazığ milletvekili adayı olacak ve kazanacaktır. İki subayın yan yana gelerek vatani kurtarmak üzere kurduğu örgütlerin devri artık geçmiştir, şimdi kontrgerilla örgütünün içinde olmak modadır. Örgüt kontrgerilla olunca, mafya her durumda vazgeçilmez ortaktır.⁽⁸⁾

Antikomünizmin bütün uçları örttüğü bir dönem başlamıştır ve Ağar'ın yükselmeye bu dönemde başlar.

12 Mart'ın ardından paşa destekli Şükrü Balcı, polisi "ortak çıkarlar etrafında" yeniden örgütlemeye, ürkütücü bir güç haline gelmeye başlıyor. Peki ama sıradan bir polis şefi gibi görünen Şükrü Balcı'nın bu ayrıcalığı nereden geliyor? Bunun için bir kez daha kimliğine bakmamız gerekiyor. *Çetelle*'de Balcı hanesinde şunlar yazılı:

"Eski İstanbul Emniyet Müdürü. 12 Mart döneminde siyasi şube müdürlüğü yaptı. ABD'de Uluslararası Polis Akademisi, Panama School ve Askeri İstihbarat Okulu (Kontrgerilla okulu o.g) mezunu. Poliste rüşveti organize hale getiren isim olduğu ileri sürüldü. 1983'te ABD'ye askeri ateşe olarak gönderildi.

Yine 1984'te Mülkiye müfettişlerinin raporu üzerine, Fahrettin Aslan, Hüseyin Cevahiroğlu ve Dündar Kılıç'la birlikte azınlıklardan haraç alınması olayını organize ettiği için yargılandı. Lehte tanıkları Tayyar Sever, Orhan Uzeller, Mehmet Ağar ve Nihat Camadan sayesinde 1986'de beraat etti.

Hüseyin Baybaşın 70'li yıllarda devlet eliyle yapılan uyuşturucu

(8) I. MİT Raporu'nda uyuşturucu kaçakçısı Topal Yaşar'ın Ürüğ'un tavsiyesiyle MİT'e eleman yazıldığı iddia ediliyor. Sonraki tarihlerde bunun bir gelenek haline geldiği anlaşıyor.

kaçakçılığının başında Şükrü Balcı'nın bulunduğunu ileri sürdü. Balcı 1993 Mayıs'ında ABD'de öldü."⁽⁹⁾

Balcı'nın, ABD'de kontrgerilla eğitimi verilen üç okulun "diploması"nı taşıdığı anlaşıyor. Bu okulda, kendi ülkesinin halkına karşı mücadele etmeyi öğreniyor, ülkeye dönüyor, polisi rüşvete alıştırıyor, azınlıkları haraca bağlıyor. Yargılanınca, sonradan hepsi birer önemli ve ünlü polis şefi olacak 4 kişinin tanıklığıyla beraat ediyor. Her türlü kirli işi öğrendiği ülke ile bağlarını koparmıyor, emekliliğini geçirdiği anavatanından ikinci ülkesine tabut içinde dönüyor. Bu bağlılık, aynı zamanda onun ayrıcalığı oluyor.

Başka bir kaynağa göre Balcı Emniyet'ten bando mızıkacı ile uğurlanan ilk müdürdür:

"Türkiye'nin en önemli terör uzmanlarından diye biliniyordu. Bu uzmanlığını, ABD'deki Uluslararası Polis Akademisi ile Panama School'a borçlu... Savaş esirlerini işkence yoluyla konuşturma tekniğinin öğretildiği okuldan aldığı bilgileri, Türkiye'ye, emniyet teşkilatına aktardığı da iddialar arasında. 12 Mart darbesinde İstanbul Siyasi Şube Müdürü, 12 Eylül darbesinde de İstanbul Emniyet Müdürüydü... İşini bilir memurların rüşvet aldığı biliniyordu. Şükrü Balcı zamanında bu, MİT Raporu'nda da sözü edildiği gibi, bireysellikten çıkarıldı. Artık alınan komisyonlar bir yerde toplanıyor, bütün teşkilatın yararına sunuluyordu. Bu uygulama da Şükrü Balcı'yı, Şükrü Baba'ya terfi ettirdi. Bir yandan da kendi alt kadrosunu oluşturdu. Mehmet Ağar da veliahtlarından biriydi. 12 Eylül 1980 darbesinden sonra da İstanbul Emniyet Müdürlüğü görevini sürdürdü. Darbeci paşaların bazılarıyla arası çok iyiydi. Kurduğu rüşvet mekanizmasıyla ilgili söylentiler rejimin en tepesine kadar ulaştığı halde, koruyucuları sayesinde koltuğunda oturdu.

(9) Doğan Yurdakul-Cengiz Erdoğ. *Mafya İlişkilerinde Kim Kimdir?-Çetele*. Ümit Y. Ankara.1998.

Ama iş sadece rüşvetle bitmiyordu; polisin iktidardaki ordu karşısında yapılanmasını temsil eden Balcı 1983'te vadesini doldurdu. Şükrü Balcı tahtından indirilen bir krala benziyordu: Ülkede yaşaması herkes için öyle bir tehdit olarak algılanıyordu ki, 1983'de ABD'ye ateşe olarak gönderildi. Zaten 'green card' sahibiydi... Askeri rejim Şükrü Balcı'yı yargılamak da istiyordu; ama bunun için bile onun ABD'ye gitmesini bekledi: O bu kadar korkutucuydu.

Balcı, dava için Türkiye'ye geldiğinde, bütün irili-ufaklı polis şefleri havaalanında duayenlerini karşılamaya gittiler. Bu, orduya karşı polisin bir gövde gösterisiydi. Gazinocu Fahrettin Aslan ve DüNDAR KILIÇ'la birlikte yargılanan Balcı, iki yıl sonra, 1986'da beraat etti. Şükrü Balcı bekardı. Ama çok geniş bir aileye babalık yapıyordu. Yine de son yıllarında ABD'de Fort Lauderdale'de yaşarken gerçekten yalnızdı. Bu yüzden Mayıs 1993'te ölüsü iki gün sonra bulundu.⁽¹⁰⁾

Balcı'yı bütün polisler, bütün mafyoziler seviyordu, ancak bir tek dostu yoktu. Büyük bir yalnızlık içinde öldü. Bu sahneler de Mehmet Ağar'ın Emniyet Genel Müdürlüğü zamanında bir kez daha tekrarlanacak, Ağar, Çiller'in "A Takımı"na katılmak üzere Emniyet Genel Müdürlüğü'nden ayrılırken teşkilatı tarafından bando mızıkayla uğurlanacaktı. "Baba"lık ya da bir başka deyişle polis partisi liderliği Balcı'dan Ağar'a miras kalmıştı.

Destekleri müthişti: Balcı 12 Eylül'de Necdet Üruğ'un himayesindeydi. 1. MİT Raporu'na göre Balcı hakkında soruşturma açılmasını engelleyen bu kez de oydu. Paşalar değişmiş ancak paşa koruması değişmemişti. 12 Eylül sonrasının bu dirayetli paşası, darbeci Kenan Evren'i zorlayarak Şükrü Balcı'ya "şeref plaketi" verilmesini bile sağlamıştı. Evren, Balcı'ya plaket vermesinden bir süre önce zamanın Ordu komutanı Üruğ'a, 'Senin polis müdürün hırsızmış, görevden al'

(10) *Gazete Pazar*. 26 Ocak 1997.

demiş, ancak, Evren'in, Balcı'yı görevden almaya gücü yetmemişti. Evren, bu dayatmayı unutmadı, intikamını bir başka yolla almayı denedi; polis şefi Balcı halledilecekti. Bu iş için de yine Mehmet Eymür görevlendirildi; yanına emniyetten Atilla Aytek verilmişti, yine kaçakçılık araştırılacaktı.

MİT Ekibi Kuruluyor

Kenan Evren'in talimatıyla Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde Atilla Aytek yönetiminde bir mafya masası kuruldu. Aytek ve ekibi hemen İstanbul'a el attı ve aralarında Raif Dinçkök ve Nuri Çolakoğlu'nun da bulunduğu birçok işadamlarını gözaltına alıp sorguladı. MİT'de de Mehmet Eymür'ün başkanlığında bir kaçakçılık masası kurulmuş ve bu ekip de Aytek'le birlikte operasyonlara katılmıştı. İstanbul, Şükrü Balcı'nın dükaliğiydi; Evren'den aldıkları destekle Aytek ve Eymür, şimdi bu dükaliğe karşı akınlar düzenliyordu. 5-11 Temmuz 1987 tarihli *2000'e Doğru* dergisine göre bu operasyonların asıl hedefi Şükrü Balcı'ya ulaşmaktı. Güçleri yetmedi ama Balcı, bu operasyonların ardından görevden alınarak yurtdışına sürüldü. İktidar savaşı İstanbul dükaliğinde kilitlenmişti.

İktidarın yolu artık "yeraltı"ndan geçiyordu, yeraltına vurunca birçok yerden sesler geliyordu:

"Olayı yakından izleyenler, Mafya operasyonunun aslında Ürüğ'u zayıflatmaya yönelik bir girişim olduğunu belirtiyorlardı. 12 Mart döneminde Gürler-Batur-Kayacan ekibinin 'havasını bo-saltmak' için yaratılan bomba davası ve mafya operasyonu arasında bir paralellik olduğuna işaret ediliyordu. O zaman Cevdet Sunay ve MİT Başkanı Korgeneral Nurettin Ersin, Gürler'i cunta başı olarak suçlamak amacıyla 'Bomba davası' tertibini hazırlamışlar, fakat tutuklamalar Tümgeneral Celil Gürkan'a kadar tıramandıktan sonra kesilmişti. Her iki olayda da MİT başroldeydi.

Olayı izleyenler, 'İlginc olan, Gürler'in yeğeninin durumudur' diyorlardı. Org. Üruğ, bir tarihte dayısını hedef alan operasyonda etkin rol oynayan İstanbul Emniyet Müdürü Balcı'yı koruyordu."⁽¹¹⁾

Üruğ, dayısının düşmanı olan ekibe yazılmış, ekip içi savaşta, dayısına yapılan tertibin içinde yer alan polis şefine yaslanıyordu.

Şükrü Balcı'nın ayağı kaydığında, Balcı'nın oğlunun nikah şahidi Necdet Üruğ'un da ayağının kayacağını düşünen Kenan Evren bir başka polis ve MİT'çiye hareke geçirmişti. Ancak gücü yetmedi, elde edilen bilgiler basına sızdırılarak Üruğ ve ekibinin önü kesilmeye çalışıldı. MİT Raporcusu Eymür'e göre, "... Bütün bu olup bitenler, Evren'in Cumhurbaşkanlığı'nın devamını sağlamak için muhtemel rakiplerinin tasfiyesi operasyonu"ydü."⁽¹²⁾

Peki, bu "iç savaş"ta baş aktör kim; Üruğ mu, Balcı mı? Bunun başka bir savaşa bağlı olduğu kesindir. Asker veya polis, aktörler aynı yerde ve bir başka savaş için eğitiliyorlar. O yerde, neler öğretildiği şöyle anlatılıyor:

"Bu merkezde diğer ülkelerin seçilen polis şeflerine 'kendi ülkelerinin toplumsal sorunları anlatılmakta, komünistlerin saldırı

(11) 2000'e Doğru. 5-11 Temmuz 1987. 12 Mart döneminde 57 sanıklı Bomba Davası, ordu üst düzeyindeki hesaplaşmanın bir uzantısı olarak icat edilmişti. Senaryoya göre tutuklamalarda, sanıklardan Faruk Gürler aleyhine ifade alınacak ve Memduh Tağmaç'tan sonra en kuvvetli aday Kara Kuvvetleri Komutanı Faruk Gürler'in Genelkurmay Başkanı olması önlenecekti. Senaryoyu yazanlara göre, iki yıldan bu yana İstanbul'da patlayan bombalar Gürler Cuntası'nı iktidara getirmek için patlatılıyordu. Tertibi düzenleyenler, Faik Türein'e Genelkurmay Başkanlığı sözü vermişti. Genelkurmay Başkanlığı mücadelesi karşılıklı kuvvet gösterilerinden sonra Hava Kuvvetleri Komutanı Muhsin Batur'un Ankara semalarında jetler uçurmasıyla Gürler'in lehine sonuçlanmıştı. Ancak bu mücadele ordu içinde yeni ve sağ bir cuntanın işbaşında olduğunu ortaya çıkardı. *Bomba Davası*. A.g.e. s.17-18-19.

(12) *Bulvar*.13 Haziran 1988.

ganlıkları ve yıkıcılıkları konusunda konferanslar verilmekte, patlayıcı maddelerle suikast düzenleme konusunda film gösterilmekte, Meksika sınırında Matamaros yakınlarında 'Yeşil Bereliler' gözetiminde patlayıcı maddelerin kullanılması denenmekte, sessizce adam öldürme, bıcaqlama, boğma vb. eğitimleri öğretilmektedir."⁽¹³⁾

İkinci savaşın ardından kurulan paralel NATO örgütünün, dost ülke yöneticilerine öğrettikleri budur, Türkiye için de eğitime katılmanın yolları sonuna kadar açılmıştır:

"1986 yılı içinde 100'e yakın Türk polis şefinin ABD'de FBI tarafından düzenlenen kurslarda 'Kortr-terörizm, suçluların analizi, havacılık, yöneticilik, laboratuvar araştırmaları vb.' konularda eğitim görecekları açıklandı."⁽¹⁴⁾

Bu gizli müfredatın resmi açıklamasıdır. Gayri resmi programı çıkarmak için kan izlerini takip etmek gerekiyor. Kan izleri bizi şu bilgilere ulaştırıyor:

"Amerikan Ordu Okulu(SOA) Batı yarıkürede en korkunç insan hakları ihlallerinden sorumlu askeri eğitim enstitüsü olarak tanınıyor. 1946'da kurulduktan bu yana 'Darbeler Okulu', 'Katiller Okulu' olarak da tanınan okuldaki 60 bin Latin Amerikalı ordu mensubu mezun oldu. Okul, karşı devrim stratejisi ve taktikleri, psikolojik operasyonlar, işkence ve suikast kursları veriyor. Pentagon, Eylül 1996'da bu çalışmaları kabul eden bir rapor yayınladı. Pentagon sözcüsü Michael Doubleday, 1982-1991 arasında SOA'nın muhalifler ve ailelerine karşı işkence, idam, şantaj, baskı ve gizli infazları savunan yedi İspanyolca eğitim rehberi kullandığını kabul etti... Pentagon rehberleri imha ettiğini söylese de kopyaları Fort Huachuca, Arizona'daki Ordu İstihbarat

(13) Talat Turhan. *Emperyalizmin Bataklığında İstihbarat Örgütleri-Doruk Operasyonu*. Kendi Yayını. İstanbul-1999, S. 114

(14) Talat Turhan. A.g.e. s.121.

Okulu'nda dikkatle örgütlenmiş bir terör stratejisinin mirası olarak saklanıyor.”⁽¹⁵⁾

Bu İspanyolca belgelerden birini biz “FM 30-31 Kararlılık Operasyonları” olarak biliyoruz, hazırlayıcısı hem İtalya'daki hem de Türkiye'deki “Gizli Devlet”in yöneticisi Kissinger'dir. Savaşın hemen ardından 1946 yılında kurulan SOA, 1984 yılında Panama'dan, Georgia eyaletindeki Fort Benning'e taşınmış, okulun faaliyetleri Amerika'da bile tartışma konusu olmuştur.⁽¹⁶⁾

Burada eğitilenlerin işleri 1990 yılında resmi olarak da açıklandı. Kontrgerilla örgütü hakkında tartışmaların ardından generaller tarafından yapılan açıklamalardan öğrenilebilenler şöyleydi: Özel Harp Dairesi Başkanı Tuğgeneral Kemal Yılmaz, Özel Harp Dairesi'nin Adnan Menderes zamanında 27 Eylül 1952 yılında Milli Savunma Yüksek Kurulu kararıyla kurulduğunu, bugüne kadar 1963-1974 yılları arasında Kıbrıs'taki mukavemet harekâtının örgütlenmesinde, 1980'de Diyarbakır'a kaçırılan THY uçağındaki rehinelerin kurtarılmasında ve Güneydoğu'da PKK'ya karşı yürütülen iç güvenlik harekâtında görev aldığını belirtiyordu.⁽¹⁷⁾

Genelkurmay Başkanlığı Harekât Başkanı Korgeneral Doğan Beyazıt'ın verdiği bilgilere göre ise Özel Harp Dairesi özel tim ve gerilla mücadelesi veren iki kanattan oluşuyordu. Özel timde görevli kişiler “Çevrelerinde saygınlığı olan ve cesaret sahibi” kişilerden seçiliyor, gerilla mücadelesi verenler muvazzaf subay ve astsubaylardan oluşuyordu. Bunlara verilecek silahlar ya toprağa gömülüyor ya da askeri depolarda saklanıyordu.⁽¹⁸⁾

Burada yer alan görevlilerin eğitimi üç buçuk yıl sürüyordu ve kuşkusuz bu eğitimin içinde yabancı okullar da vardı.

(15) *Nokta*. 16-22 kasım 1997.

(16) Talat Turhan, *Çeteleşme*, Akyüz Yayıncılık, İstanbul 1999, S.96.

(17) *Cumhuriyet*, 4 Aralık 1990.

(18) A.g.e.

Zamanın Emniyet Genel Müdürü Saffet Arıkan Bedük, Terörle Mücadele Daire Başkanlığı'nda görev alacak 100 kadar polis şefi terörle mücadele konusunda eğitilmek üzere 1986 Mart-Ağustos ayları içinde ABD'ye gönderilmişti.⁽¹⁹⁾

Talat Turhan'a göre tedrisattan geçen "kahraman"lardan biri Mehmet Ağar'dı.⁽²⁰⁾

Bu 100 polis şefi ile birlikte eğitilmiş ve dönmüştü. Eğitimin amacı açıktı: Amerikan ekonomik yardımlarının güven-cesi için polis güçlendirilmeliydi. Yani ekonomik kalkınma için istikrar zorunluydu ve bunun için AID'de(Agency For International Development-Uluslararası Kalkınma Ajansı) "Polis Yardımı" bürosu kurulmuştu ve bu büro Üçüncü Dünya ülkelerinin polis kuruluşlarını güçlendirmek için programlar yürütüyordu. Bunlar aynı zamanda ABD'nin örtülü operasyonları için bir üs görevi görüyordu.⁽²¹⁾

Öğretilenler öğreten den belliydi: CIA, ilk anlamının yanında "Capitalism's International Army" ve "Cocaine Import Agency" anlamına da geliyordu artık.

(19) *Milliyet*. 22 Eylül 1986.

(20) *Demokrasi*. 22 Aralık 1996.

(21) A.Akfırat. *Özel Savaş. Pentagon ve CIA Belgeleriyle*. Kaynak Yayınları. İstanbul 1997. s.194.

3. Bölüm

YÜKSELİŞ BAŞLIYOR

Mehmet Eymür'ün MİT'çiliği babadan geliyordu; babası Mazhar Eymür, MİT'te yükselmiş, oğlu da açtığı yoldan ilerlemişti. Mehmet Ağar da bu mesleğe babasının açtığı yoldan girdi. Mesleğin zirvesine yükseldiğinde, memleketi Elazığ'a bir polis okulu açtı, okula DP döneminin önde gelen polis şeflerinden olan babası Zülfü Ağar'ın ismini verdi. Zülfü Ağar, 27 Mayıs darbesinden sonra Menderes'e yakınlığı nedeniyle gözaltına alınmış ve bir süre meslekten el çektirilmişti. Oğul Ağar da hep DP çizgisindeki partilere yakın durdu; Demirel'e yakın oldu. Elazığ, Anadolu'nun yoksul kentlerinden biriydi, işsizlik çok yaygındı. İşsiz gençler, Zülfü Ağar Polis Okulu vasıtasıyla devlet memuru olup maaşa bağlandıkça Elazığ'da Ağar'ın gücü arttı. Yanı başındaki Tunceli'nin tersine bu ilde sağ hep güçlüydü. Elazığ öteden beri, devletin gizli örgütlenmesinde önemli bir üs olarak biliniyordu. Kürt bölgesinin içinde steril bir ildi, MHP'nin güçlü olduğu tek merkezdi, ulaşımı kolaydı. Devletin gizli örgütleri için ideal bir merkezdi.

Türkiye'de işler böyle yürüyordu, adına ne kadar suç isnat edilirse o kadar hızlı yükseliniyordu. Bu bize özgü durumu Talat Turhan şöyle anlatıyor:

"Şükrü Balcı'yı, Fahrettin Aslan'la birlikte mahkemeye verdiler; kapandı gitti. Bunlardan da bir sonuç alınamıyor. Bir de şu var; sunu merak ediyorum, Emniyet Genel Müdürlüğü veya İçişleri Bakanlığı'nın bir polis okuluna isim verirken bir kriteri var mı? Neden Şükrü Balcı Polis Okulu adında bir okul var Türkiye'de? Niye Zülfü Açar diye bir polis okulu var? Açar diyor ki 'Biz DP geleneğine bağlı bir aileyiz'. Babası da polis müdürüydü ve öyle öldü. Bir polis müdürünün bir partinin yandaşı olması nasıl izah edilebilir? Partizanlık bu demek, babasının geleneğini sürdürüyor. Bunu yaptığı anda da halka hizmet koşulu ortadan kalkıyor. Açar'ın babası 27 Mayıs'ta Adana Emniyet Müdürüydü. Gözaltına alındı ve bir süre açıkta tutuldu, sistemi eleştirenlere olan kinleri buradan geliyor. 27 Mayıs'ta üç polis şefi gözaltına alındı, 12 Mart'da bunların çocukları yine üst düzey polis şefiydi. O yüzden büyük bir kinle görev yaptılar."⁽¹⁾

Kini 27 Mayısçıları sola yöneltmek zor olmuyor, hepsini bir sayıyorlar. 27 Mayıs'ın en gericisi Alpaslan Türkeş, mutlaka son duraklarıdır.

Parti yandaşlığı, yandaşları korumayı gerektiriyor elbet. Mehmet Açar, içli dışlı olduğu sağ örgütlerin eroin işi ile iştiğal eden militanlarını hiç "tanımıyor"; çünkü onları tanıması gerekmiyor. Bunu Susurluk Komisyonu'na gerekçesiyle şöyle ifade ediyor:

"Ben, alt kademelerde çalıştığım dönemde hep sol terör örgütleriyle ilgili bölümlerde çalıştım; yani sağ terör örgütleriyle ilgili bölümlerde hiç çalışmadım, özellikle İstanbul Birinci Şube Müdürü olduğum dönemde. Dolayısıyla sol terör örgütleriyle ilintili olan kişilerin hepsini tanırım, fakat bu kesimde tanıma şansım olmamıştır."⁽²⁾

(1) Talat Turhan-Orhan Gökdemir. *Ziverbey'den Susurluk'a Bir MİT'çinin Portresi* Mehmet Eymür. Sorun Yayınları. İstanbul 1999. s.146.

(2) *İfade Tutanakları. Susurluk Belgeleri*. Scala Yayıncılık. İstanbul 1997. s.275.

Bu söylenenler, Abdullah Çatlı ve Yaşar Öz gibilerle kurulan dostluğun gerekçesi oluyor.

Kenarda duruyor ve sırasının gelmesini bekliyor:

"O aileden polisti. Babası Zülfü Açar, Menderes'in en güvendiği Emniyet Müdürlerinden biriydi. Babası ölünce 18 yaşında yetim kalan Açar, polis bursuyla okudu. Haydarpaşa lisesini bitirip 1968'de olaylarla sarsılan Mülkiye'ye girdi. 68 kuşağıyla orada tanıştı. Açar'la aynı dönemde Mülkiye'de kimler yoktu ki? Abdullah Öcalan, Mahir Çayan, Mesut Yılmaz, Murat Karayalçın, Hasan Celal Güzel, Uluç Gürkan, Mehmet Keçeciler ve nice-leri. 12 Mart gelince bu listedekilerin bir kısmı içeri girdi. Ama Açar başarıyla mezun oldu. Okul yıllığı onu şöyle tanıtıyordu: Yeşilçam'da çok iyi tanınan bu arkadaşımız, İspanya maceralarını anlata anlata bitiremez. Arkadaşlar arasında Pike adıyla bilinen arkadaşımız, efendiliği ve mütevazı arkadaşlığı ile aranan bir tiptir. En büyük ideali babasının izinden yürüyerek Emniyet saflarına geçmektir."⁽³⁾

Pike, her şeyini polise borçlu olarak doğmuştu.

Bir başka kaynağa göre Emniyet tarihinde merdivenin basamaklarını Mehmet Açar kadar hızla tırmanan belki de başka hiçbir polis yoktu. Mesleğe tepe üstü dalış yaptı. Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Şubesi'nde komiser muavini olarak polisliği ilk adımını attı. Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün koruma görevlisi oldu. Kaymakamlık sınavını kazandı, Torul ve Delice'de kaymakamlık yaptı. Dayanamadı, 1980 yılında baba mesleğine döndü, İstanbul Emniyet Şube Müdür Muavini'ne naklen geçti. Siyasi Şube Müdür Yardımcısı oldu. İlk deneyimini 70'li yılların ünlü emniyet müdürü Şükrü Balcı'nın yanında kazandı. 1981 yılında Personel Şube Müdürü, bir yıl sonra da Asayiş Şube Müdürü oldu. 3 yıl 8 ay sürdürdüğü bu görevinde, İstanbul'un yeraltı dünyasını yakından ta-

(3) Can Dündar- Celal Kazdağlı. *Ergenekon/Devlet İçinde Devlet*. İmge Y. Ankara 1999 s.53.

nıma olanağı buldu. 1984 yılında İstanbul Emniyet Müdür Yardımcılığı'na getirildi. 37 yaşında, 1988'de Ankara Emniyet Müdürü oldu. Yükselişi bu kadar hızlıydı. SBF'de öğrenci olduğu tarihlerde sol modadır, aynı kaynakta, solcu görünmeye çalıştığı da not ediliyor. Okuldaki lakabıyla Pike, Çin'in efsanevi lideri Mao'ya hayran olduğu izlenimi yaratıyor.⁽⁴⁾ Erbil Tuşalp, onun "solculuğu"nu şöyle tarif ediyor:

"Mülkiye'de Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına okuduğu yıllarda 'hafif' solcuydu. Söz verdiği hiçbir eyleme katılmadı. Her seferinde inandırıcı mazeretler bularak, cin akıllı olduğunu kanıtladı. 1978 yılında 59. dönem kaymakamlık kursunu bitirmeden polisliğe dönmek isteğini 'solcu' oluşu gerekçesine bağladı. Ağar'a göre iktidardaki sosyal demokrat Ecevit, solcu kaymakamlara nasıl olsa yaşam hakkı tanımayacaktı."⁽⁵⁾

Ağar, solcu olduğu için kaymakamlık yerine polisliği seçen ilk Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak tarihe kaydedildi.

Mehmet Ağar, kendi kaderini de değiştiren o büyük kazardan sonra Susurluk Komisyonu'na verdiği ifadede o yılları anlatıyor:

"Ben 1951'de Ankara'da doğdum, Anadolu'nun çeşitli vilayetlerinde rahmetli babamın emniyet müdürlüğü görevi dolayısıyla kaldık. Bunları ben sayayım size; Muş, Mardin, Kırklareli, Urfa, Diyarbakır, Erzincan, Gümüşhane, Bolu, Adana, Kayseri ve daha sonrasında Uşak, Ankara, İstanbul'da nihayetlenen bir memuriyet hayatıyla tahsilim çeşitli illerde tamamladım. Daha sonra, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde, Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına burslu olarak okuyup bitirdikten sonra, Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Dairesinde komiser

(4) Soner Yalçın-Doğan Yurdakul. *Reis/Gladio'nun Türk Tetikçisi*. Öteki. Ankara 1998. s.274.

(5) *Radikal*. 21 Ocak 1997.

muavini olarak çalıştım. Daha sonra Cumhurbaşkanlığı korumasında çalıştım; o görevde, komiser rütbesinde ayrılıp, Ankara maiyet memuru olarak kaymakamlık sınavını kazandım, Ankara'da staja başladım. Buradaki staja müteakip, İznik kaymakam Vekilliği ve Selçuk Kaymakam Vekilliği görevini tamamladıktan sonra, 1978 yılında Kaymakamlık kursunu tamamladım. Kura da Torul'u çektim. Bir seneyi aşkın süre Torul Kaymakamlığı yaptım, buradan Ankara Delice İlçesi Kaymakamlığı'nda görevdeyken, 1980 Ocak ayında, İstanbul Emniyet Şube Müdür Muavini'ne naklen geçtim ve Siyasi Şube Müdür Muavini olarak orada 1,5 seneye yakın görev yaptım."⁽⁶⁾

Siyasi Şube'deki görevi bütün yolları açınca gerisi geliyor:

"1981 yılının Nisan ayında Personel Şube Müdürü oldum, 1 aylık bir süreden sonra, İstanbul'da Asayiş Şube Müdürü oldum. Orada 3 sene 8 ay çalıştıktan sonra, 1984 yılında terfi ederek İstanbul'da Emniyet Müdür Muavini oldum; terör ve asayisten sorumlu bölüme baktım. 1988 yılında Ankara Emniyet Müdürü oldum, 1990 yılında İstanbul Emniyet Müdürü, 1992 yılında Erzurum Valiliği'ne atandım. 1993 Temmuz ayında Emniyet Genel Müdürlüğü görevine atandım."⁽⁷⁾

Arkadaşlarının şakası gerçekleşiyor ve çok kısa sayılabilecek bir sürede Ağar "Polisin Genelkurmay Başkanı" oluyor.

Yükseliş yıllarında Mao'ya hayranlık duyulan dönem çoktan geride kalmıştı; Mesleğe adım atınca hayran olacak daha etkili kişiler bulmakta gecikmedi. Bayan Özal'ın kurduğu ve yönettiği "Papatyalar Grubu" bunun için ideal bir tercihti.

(6) *İfade Tutanakları. Sıvırluk Belgeleri 1.* A.g.e. s.230-231.

(7) A.g.e. s.231. Ağar komisyona bunu anlattıktan sonra taltif ve ödülleri sıralıyor. Başından iki rapor geçen ve hakkında bu kadar iddialar olan bütün bu görevleri sırasında hiçbir soruşturma geçirmediğini belirtiyor. Hiçbir iddia soruşturulmuyor.

Hızlı yükselmesine yardımcı oldu:

"5 yıl süren İstanbul Emniyet Müdürlüğü Personel ve Asayiş Şube Müdürlüğünden sonra Şükrü Balcı-Ahmet Ateşli-Ünal Erkan ve kendisini hedef alan MİT raporunun etkisiyle 1988 yılı başında (İstanbul'daki görevinden alınarak), Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne getirildi. Bu dönemde siyasilerle yakın ilişki kurmaya özen gösterdi. Ankara Emniyet Müdürü olarak Semra Özal'ın hiçbir programını kaçırmayan, Bayan Özal'ın Ankara dışına çıkış ve gelişlerinde her zaman havaalanında da hazır bulunan Mehmet Ağar'ın adı o zaman 'Papatya Bürokrat' olarak da geçti. Bu dönemde Turgut Özal'a karşı düzenlenen suikastın sorgulamasını yürüttü ve Kemal Horzum'un videokasete alınan sorgulamasını yaptı."⁽⁸⁾

Bu sorgulamalar nedeniyle, baş papatyanın kocasının kardeşi, Korkut Özal, Ağar'ın "Özal suikastının arkasındaki ismi bildiğini" ileri sürdü. Mehmet Ağar belli ki bu bilgiyi baş papatyaya aktarmaya gerek duymamıştı.

Bir başka kaynakta ise yükseliş öyküsü şöyle çiziliyor:

"12 Eylül'ü Şükrü Balcı'nın müdür olduğu İstanbul Emniyetinde Siyasi Şubede Müdür Yardımcısı olarak karşıladı ve usta-çırak ilişkisi içinde çalıştı. Askerlerle de iyi geçindi, sonra gelen Özal'larla da. (Cumhurbaşkanı Kenan) Evren, Ağar'a mesleki başarılarından dolayı altın kol saati hediye etmişti. 1987'ye gelindiğinde Ünal Erkan İstanbul Emniyet Müdürüydü, Mehmet Ağar ise onun yardımcısı."⁽⁹⁾

Ağar 1. MİT Raporu'na işte bu yıl yakalandı. Hakkında birçok iddialar olmasına karşın görevden alınmak yerine Ankara'ya atandı. Hayatının en kritik dönemini iyi ilişkileri sayesinde kazasız belasız atlatmıştı. 2 yıl sonra tekrar İstan-

(8) Doğan Yurdakul-Cengiz Erdinç. *Çetele*. A.g.e.s.22.

(9) *Ergenekon*. A.g.e. s.53-54.

bul'a dönecekti. Bu kez gittiği kurumun müdürüydü. Turgut Özal devri kapanıyor, yeniden Süleyman Demirel devri başlıyordu. Bütün hırsıyla Tansu Çiller, Demirel'in arkasından geliyordu. Sonradan adı "Tak şak paşa"ya çıkacak olan Doğan Güreş ordunun en tepesindeydi. Olaylar adeta Ağar'ı yükseltmek için çalışıyordu.

Onun yükseliş öyküsünde bir de PKK'nın büyük etkisi vardı. Okul "arkadaşı" Abdullah Öcalan onun yükselmesinde en az Semra Özal kadar etkili olmuştu. Emniyet Genel Müdürlüğü'ne atanmasını da bir anlamda o sağladı, devlet sıkıntıya düşmüştü, Pike bir kez daha tepe üstü dalmak için fırsatı böyle yakalayacaktı:

"1992 nevruzu Türk hükümeti açısından tam bir yenilgiydi. En tehlikeli yıla girilirken, 'bir avuç eşkıya' denen PKK, bölge halkı arasında kök salmış, kurtarılmış bölgeler oluşturmuş, devlete ka-fa tutar hale gelmişti. Bu, tam bir ayaklanma politikasıydı. Herkes bir çare arıyordu. Aranana çareyi, nevruzdan bir süre sonra genç bir Genel Müdür getirdi.

1993 yazında, 42 yaşında Emniyet Genel Müdürlüğü'ne atanan Mehmet Ağar, koltuğa oturduğu andan itibaren gayet kararlı bir yönetici portresi çizdi. Genel müdür olduğu gün bütün önceliği terör belasına vereceğini açıkladı. Herkes panik halindeyken 'Oyunu kurallarıyla oynayıp, paniği aşacağız' dedi. Özel Harekât Timinin eğitimini MİT'ten emekli yarbay olan Korkut Eken'e verdi. Terörle mücadelede en çok bu time güveniyordu. Göreve gelişinin ilk haftasında 'Özel ordu çok yakında hazır' dedi ve ekledi: 'PKK'yı Rambolar vuracak'..."⁽¹⁰⁾

Abdullah Öcalan devleti sıkıştırdınca, Ağar'ın önü açılmıştı. Hırslıydı, planları vardı, başarılı olmak ve daha yükselmek istiyordu.

Acımasız bir saldırı kampanyası düzenleme planını işte o zamanlarda yaptı. Planı oldukça sadeydi; düşmanları kadar

(10) A.g.e.s.52

acımasız olacaktı. Ağar, o günleri şöyle özetliyordu:

"Biz, Türkiye'de olağanüstü bir dönemden geçtik, Lale Devri'nden geçmedik..."⁽¹¹⁾

Ölüm Mangaları

"Olağanüstü dönem" in nasıl bir dönem olduğu anlaşılacaktı. Ağar, Emniyet Genel Müdürlüğü'ne atanmasının ardından ilk MGK toplantısına sade bir planla gelmişti. Bütünüyle "Gayri nizami harp" e dayanan planın bilinen tarafında, oluşturulacak Özel Timlerin Güneydoğu'daki savaşa etkili bir biçimde katılması vardı. Amerika'daki "Kontrgerilla Okulu"nda öğretilen bu yöntem için şimdi bir uygulama şansı doğmuştu. Ancak, bunu daha önce Türkiye'nin gündemine getiren, resmî kabul görmeyince kendi sivil birliklerini bu doğrultuda eğiten bir başka kişi vardı:

"Nisan 1980: Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde kriz sürüyor, Ortadoğu'daki gelişmeler, İran-Irak çatışmasının tüm Ortadoğu'yu kapsayacak bir savaşa dönüşmesi ihtimali gündeme geliyordu. MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş, 12 Eylül sonrası Güneydoğu'da aynen uygulanacak bir öneride bulunuyordu: 'Anarşiye karşı mücadelede ordu, polis ve MİT yeterli olmuyor. Seckin kişilerden oluşan ve yüksek ateş gücüyle donatılan özel birlikler kurulmalıdır.'"⁽¹²⁾

Türkeş, belli ki özel birliklerini resmileştirmek istiyordu.

Önerisi, on yıl sonra kendisi gibi "Başbuğ" olarak anılan bir Emniyet Müdürü tarafından hayata geçiriliyordu. Devlet zaten ta Teşkilat-ı Mahsusa'dan bu yana yöntemin yabancısı

(11) *İfade Tutanakları*. A.g.e. s.236.

(12) İnci Hekimoğlu. *Vatan Yahut Susurluk/Siyasi Cinayetler*. Papirüs. İstanbul. Tarih belirtilmemiş, s.45.

değildi; şimdi bunu Amerikan desteğiyle uygulama olanağı vardı. Geleneğe uygun olarak Özel Tim'in çoğunluğu MHP'li genç ülkücülerden oluşturuldu; devletin polis memuru kimliğini taşıyan Özel Timciler sarkık bıyıkları ve üç hilalli yüzükleri ile tanındı. Görevlerini o kadar şiddetle yerine getirdiler ki; "bunları görenlerin ayaklarının bağı çözülüyordu." Zaten amaç da bu değil miydi?

Yöntem aslında ABD tarafından bütün Üçüncü Dünya Ülkelerinde yürürlüğe konulmuştu. Acımasızlıkta ve kıyıcılıkta da diğer ülkelerdeki örneklerinin bizdekilerden aşağı kalır yanı yoktu. Konuyla ilgili bir çalışma, bizi yine fikirlerin kaynağına götürüyor:

"Sık sık duymaya alıştığımız kirli savaş, özel tim, çeteler, uyusturucu trafiği, düşük yoğunluklu savaş, faili meçhul cinayet terimleri ve bir araya geldiklerinde ortaya çıkan tablo sadece bizim ülkemize özgü değil. Onlarca ülke çeşitli dönemlerde aynı terimlerle tanışmış. Onlarca yıl süren toplumsal çürüme ve gizli hesaplar; ardından yüz binlerce katliam ve işkence kurbanı, toplumlarda onarılması güç izler bırakmış.... 'Yardımsever' Amerika, terörle mücadele programlarını 'dost' ülkelere vermekte, asker ve polis teşkilatlarını eğitmekte, silah ve maddi destekte bulunmakta son derece cömert. Dost ülkelere uzmanlar gönderiyor, güvenlik mensuplarını ABD'deki üslere taşıyıp bu amaç için kurulmuş okullarda özel eğitimden geçiriyor, rejim muhaliflerini susturma yöntemleri için broşürler hazırlıyor..."⁽¹³⁾

Özel Timlerle bir iç savaşa müdahale hemen her ülkede kaçınılmaz olarak "kirli bir savaşı yürütmek" anlamına geliyordu. Bizde de deyim aynı adla kabul gördü. Kirli savaş, Ağar'ın önerisiyle yürürlükteydi. Devlet bütün gizli örgütlenmelerini Güneydoğu'ya yığmıştı, üzerine Özel Tim sosu ekilince korkunç tablo oluşmakta gecikmeyecekti.

(13) *Nokta*.16-22 Kasım 1997.

Bu kirli savaşın ne anlama geldiği şöyle rapor ediliyor:

"1960-1970'lerde Latin Amerika; Kolombiya ve Venezuela dışındaki ülkeler diktatörlükle yönetildi. Şiddetle yönetilen ülkelerde 'kirli savaş' deyimini ilk kullanan Arjantin Silahlı Kuvvetleri oldu. Arjantin, nihai olarak 'Ölüm mangaları' halini alan 'özel tim' konseptini, 1960 sonları 1970 başlarında Kuzey Vietnam'da uygulanan ve Phonix Programı adı verilen bir Amerikan kontr-istihbarat programından almıştır... Phonix uygulamaya koyulur koyulmaz, operasyonlar dikkatle planlanmış düzenli bir yok etme stratejisi halini aldı. Plan ilerledikçe, 1970'e doğru Phonix'in gözaltı sistemi gittikçe daha fazla insanın ele geçmesine neden oldu ve yer bulunamayanlara ne yapılacağı sorusu gündeme geldi. Proje, gelişimi içerisinde bunun da cevabını yarattı; başa sıkılacak bir kurşun... Bu yolla 78 bin Vietnamlı katledildi ve Phonix projesi istihbarat uzmanlarının gözünde başarılı bir strateji olduğunu ispatladı. 1975'de Saygon düştüğünde Phonix sayesinde Viet Kong bir gölge haline gelmişti. Vietnam'daki gelişmeler ABD'ye, Phonix'in düzenli ordular tarafından desteklenmeyen devrimci grupların bulunduğu bütün bölgelerde başarılı olabileceğini gösterdi ve 'ölüm mangaları'nın temelleri atılmaya başlandı."⁽¹⁴⁾

Türkiye'de sık sık karşılaştığımız "ölü ele geçirme"leri hatırlayacaksınız.

Uluslararası deneyim bize göre bazı farklılıklar gösteriyordu elbet. Burada bizinkilerin "Türk-İslam" sentezinin yerinde başka kavramlar vardı. Bazıları Hristiyanlık için savaşıyordu:

"Mayıs 1995'te Arjantin'de ölüm mangası üyesi olmakla suçlanan iki albay yaptıklarının Arjantin halkını ve Hristiyanlığı komünistlere karşı koruma amaçlı olduğunu söylediler. Halkı ve dini komünizm tehlikesinden koruma; cinayet ve işkencelerle, ha-

(14) A.g.e.

mile kadınların bebeklerini aldıktan sonra köpekbalıklarına atmakla gerçekleştirilmişti... (Deniz albayı Scilingo'nun) Anlattığına göre iki yıl boyunca her çarşamba 15-20 tutuklu Buenos Aires Havaalanı'ndan askeri bir uçağa konulup 13 bin feet yüksekten uyuşturulmuş fakat canlı bir şekilde okyanusa atıldı. Daha kolay batarak köpek balıklarına yem olmaları için bazılarının karnınları deşiliyordu. Anneleri öldürülerek alınan 200 çocuktan şimdiye dek 55'inin kimliği tespit edilmiş ve 30'u Plaza Del Mayo annelerinin yardımıyla ailelerine geri döndürülmüş durumda."⁽¹⁵⁾

Kirli savaş her yerde din ve ulus adına yürütülüyordu. Yöntemleri aynıydı;

"Guatemala da ölüm mangası kurbanı ülkeler arasında. 80'li yılların başında Albay Roberto Alperez CIA'nın maddi desteğiyle özel bir askeri istihbarat örgütü kurdu... Askerler ve ölüm mangaları 150 binden fazla insanın ölümünden sorumlu tutuldu. Bütün taktikler Phonix'den alınmış, ünlü Beyaz El ve diğer ölüm mangaları kontr-terörün anahtarı olarak ortaya çıkmıştı. ABD elçiliğinden ajanlar G-2 Taburu'nun işkence, katliam ve gizli mezarlar konusunda eğitti. Phonix'in 'fasulyeler ve tüfekler' adlı yeni versiyonunun sindirme yöntemlerinden biri gıda dağıtımı, diğeri ise köylüleri koruculaştırmaktı. Köylüler sivil savunma devriyeleri haline getiriliyor, gerillayla savaşırken askerlere kalkan oluyorlardı. Şiddet, hükümetin 400 yerli köyünü yakarak içindekileri öldürdüğü 1981-1984'de doruğa ulaştı. 78-85 arası 100 bin kişi öldürülmüştü."⁽¹⁶⁾

Köy yakmaların ve köy koruculuğunun da bunların buluşu olmadığı görülüyor. Hepsine aynı kaynaktan öğretiliyor.

(15) A.g.d.

(16) A.g.d.

Bir Örnek Ölüm Mangaları

Talat Turhan Ölüm Mangaları ile ilgili bulgularını anlatıyor:

"Gerek Latin Amerika'da gerekse ABD'nin etki alanındaki ülkelerde legal ve illegal olarak örgütlenmiş güçler, yıllardan bu yana yüz binlerce kişiyi komünizmle mücadele maskesi altında ortadan kaldırarak sağ terörün nedeni olmuşlardır. Bu güçlerden biri de Latin Amerika'da yuvalanmış 'İdam Mangaları'dır. Basında yer alan bir habere göre AAA örgütünün İspanya'da da aynı isim altında bulunduğunu görüyoruz. İdam mangalarını bir kez daha tanımlarsak: Guatemala... Bu ölüm mangaları büyük ölçüde sivillerden oluşmuş olmakla birlikte aynı zamanda güvenlik güçleri elemanlarını da içerir. (Policia Regional)'ın sadece görevli polislerden oluştuğu sanılmaktadır. Bunların dışında, kırsal alanda etkinlik gösterenleri de güvenlik güçleri konumunda sayılmakta ve büyük tarımsal işletmelerden oluşan yönetim birimlerine bağlıdır. Silahlı Kuvvetler ajanları(les commissionados militares) olarak tanımlanan siviller, kentsel ve kırsal alanlarda görevli olup, istedikleri kadar silahlı yardımcı seçme yetkisiyle donatılmışlardır. Özellikle solcu gerillaların etkinlik gösterdiği alanlarda bölge halkı, kanunsuz tutuklamaların, kayıpların ve cinayetlerin Silahlı Kuvvetlerce düzenlendiğine inanmaktadır. Genellikle Ölüm Mangaları kurbanlarını öldürmeden önce kaçırmakta, işkence yapmakta ve sorgulamaktadır. Çoğunlukla tanımlamaları mümkün olmayan ve kafaları, elleri, kol ve bacakları vb. koparılmış kurbanların cesetleri kaçırıldıkları yerin yüzlerce kilometre uzağında bulunmaktadır."⁽¹⁷⁾

Bu anlatılanlar da Türkiye'nin son yirmi yılındaki ve özellikle 1993'ten sonra yoğunlaşan olaylara tıpa tıp uymaktadır. Yöntemlerinin benzerliği, tek bir merkezde üretilmekte ve öğretilmekte olduklarının en büyük kanıtıdır.

(17) Talat Turhan. *Emperyalizmin Batağında İstihbarat Örgütleri/Do-ruk Operasyonu*. Sorun yayınları. İstanbul 1999. s.118.

Meselenin özünü Talat Turhan özetliyor:

"Kontr-gerilla, hak, hukuk kural tanımayan düşman ajanlarına karşı aynı şartlar içinde savaşıyordu. Düşman ajanları öldürüyorsa, o da öldürecek, düşman ajanları işkence ile bilgi alıyorsa, o da alacak, düşman tehtiş yapıp korkutuyorsa, o da yapacaktı. Kontr-gerilla'nın görevi bütün çarelere başvurarak yurdu düşman karşısında savunmaktı."⁽¹⁸⁾

Teröre karşı devlet terörü böyle örgütleniyordu.

Şimdi Türkiye'deki görüntüleri gözümüzde canlandırabiliriz. Ağar'ın başkanlığında bu yöntemler, Latin Amerika'nın cumhuriyetlerinden Türkiye'ye taşınmıştı adeta.

"İstanbul Emniyet Müdürü Mehmet Ağar, yeni kabineyle birlikte, yerini iyice sağlama aldı. 'İstanbul'un asayiş'i için yeni projeler hazırladı. Emniyete yakın bir kaynağın söylediğine göre İstanbul Emniyeti'nde bir 'Ölüm timi' oluşturuldu. İcraatlarını 'Kimse görmedi-duymadı' tarzında yapacaklar. Şiarları 'Bundan sonra göze göz diş diş'. Olay sonrası basına ayrıntılı bilgi vermemeleri için savcılar da uyarılacak. Gazetecilere düşen de, 'Olay yerinde teröristlere ait bol bol silahı görüntülemek' olacak. Emniyet'e yakın kaynak, silahların Emniyet'in depolarından sağlanacağını sözlerine ekliyor."⁽¹⁹⁾

Bu tabloya bir de yerli katkı olmuştur: cinayetlerin ardından olay yerinde aniden bitiveren MHP'li faşistler katillere alkışlarla tempo tutmakta ve ölüm mangalarını destekleyen

(18) *Bomba Davası-I*. A.g.e. s.108-109.

(19) *2000'e Doğru*. 14 Temmuz 1991. "Yargısız infaz" diye adlandırılan bu olayların Ağar-Menzir dönemindeki dağılımı bir başka kaynağa göre şöyle: Ev ve işyeri baskınlarında ölenler: 1991-22, 1992-63, 1993-57. Gösterilere ateş açılması sonucunda ölenler: 1991-32, 1992-26, 1993-20. Dur ihtarına uymama, rastgele ateş açma ve benzeri olaylar ile sağ yakalandıktan sonra öldürülenler: 1991-44, 1992-103, 1993-109. Türkiye İnsan Hakları Raporu.1993. TİHV Y. Ankara 1994. s.102.

sloganlar atmaktadır. Acılı Türkiye bu tür cinayetlerin ardından polis mangalarının resmigeçidine bile tanık olmuştu.

2 Şubat 1992 tarihli *2000'e Doğru* dergisinin kapağı bu kez "Ağar'ın Kurduğu 'Ölüm Timi' İşbaşında" başlığını taşıyor. 1992 yılının soğuk bir kış gününde yüzü maskeli özel timler Mahmutbey'de bir 'hücre evi'ni kuşatıyor.

"Ölüm Timi bu kez Mahmutbey Köyü'ndeydi. Jandarma bölgesi olan Mahmutbey, bir anda özel kıyafetli timlerin baskınına uğradı. Saat 14.30 sıralarıydı... Savcılar olay yerine 3 saat sonra geldiler. Daha sonra gazeteciler içeri sokuldu. Bu kez fotoğrafı çekilecek sadece 'bol silah' değil, üç de ceset vardı."⁽²⁰⁾

Ölüm Timi icraatına başlamıştı. Habere göre Ağar'ın timi o tarihte jandarma bölgesi olan Mahmutbey'de bir apartman dairesini basıyor, içerde bulunan üç genç, Hüseyin Yaşar, Servet Sanin ve İsmail Cengiz teslim oluyoruz diye bağırımlarına rağmen içeriye giren tim tarafından kurşun yağmuruna tutuluyor.

Mahmutbey baskını Ağar'ın nasıl yükseldiğinin ipuçlarını da veriyordu. Sola karşı devletin açtığı savaşı hayal gücünü zorlayan sınırlara kadar götürmek:

"Üç gencin ölümüyle sonuçlanan Mahmutbey baskınından sonra Erzurum Valiliği'ne atanan İstanbul Emniyet Müdürü Mehmet Ağar, geçtiğimiz yılın Temmuzunda 'Belden aşağı ateş etmek yasak' emri vermişti. Ağar'ın İstanbul Emniyet Müdür Yar-

(20) *2000'e Doğru*, 2 Şubat 1992. Bir haberde onun bu operasyonlara bakışı şöyle not ediliyor: "Onun Emniyet Genel Müdürlüğü dönemi binlerce işkence, yargısız infaz, gözetim altında kayıp ve ölümlerle tarihe geçti. 'İşkenceyi önleyin' genelgesine en çok o sinirlendi. 'Bana değil altında imzası olana sorun' diye kükredi. İmza Tansu Çiller'indi." Erbil Tuşalp. *Susurluk Romanı*. *Radikal*. 21 Ocak 1997. Ağar ise Susurluk Komisyonu'na verdiği ifadede Asayiş Şube Müdürü olduğu dönemde teröre karşı 1. Şubeden daha fazla operasyon yapmakla övünüyor. Böyle yükseliyor.

dımcısı Şakir Koç'un öldürülmesinden sonra, eş-dost sohbetlerinde, 'Artık sorgu sual yok. Yakaladığımız yerde kafalarına sıkacağız' dediği aktarılıyor."⁽²¹⁾

Ağar döneminde polis belden aşağı ateş etmeyi unutmuştu.

Mehmet Ağar, Erzurum Valiliği'ne atanınca yerine, Yaşar Öz'ün salıverilmesi nedeniyle kapışacağı Necdet Menzir getirilmişti. Gençler özel timler tarafından öldürülürken uyuşturucu ve silah mafyası adeta koca ülkeyi ele geçirmişti. Kısım 1 gemisindeki büyük eroın operasyonu onun zamanında yapıldı. Elbette, gemideki malların asıl sahipleri hiçbir zaman yakalanamadı. Belki de bu yüzden ölümler ve öldürmeler Menzir zamanında artarak sürdü. Bu rolü oynayan herkes inanılmaz bir hızla yükseliyordu.

Genel Müdür Ağar o günlerde sık sık televizyonlara da çıkıyor ve sert mesajlar veriyordu. H. Özlütaş bu sesle o günlerde karşılaştı, irkildi. Bu sesi tanıyordu. Öyküsü bir dergide şöyle anlatılıyor:

"Ağar öylesine bir işkenceci ve infazcıdır ki onun işkencedeki sesini duyanlar aradan on yıl, on beş yıl geçse de unutamıyorlar. Bunlardan birisi de Ağar'dan gördüğü yoğun işkenceden bugün sakat olan H. Özlütaş'dır. Özlütaş yıllar sonra onun sesini TV'den duyduğunda bakın nasıl irkiliyor: '...Mehmet Ağar'ın sesini televizyonda duyduğum zaman 'işte o ses' diye bağırdım. Ses beynimin ta içine kazınmıştı. Gözüm bağlı olduğu için bir şey görmemişim. Ama o ses hâlâ kulaklarımda."⁽²²⁾

Özlütaş, Şükrü Balcı ve Mehmet Ağar'ın eline düşen tahliyelerden biriydi. Dergide H. Özlütaş'ın İstanbul Gayrettepe'deki Siyasi Şube'de işkence gördüğü tarih olarak Nisan-Mayıs 1981 veriliyor. O tarihte Ağar Gayrettepe Siyasi Şube'de Şükrü Balcı'nın yanında stajdandır. Dergide Siyasi Şube

(21) 2000'e Doğru. 2 Şubat 1992.

(22) Kurtuluş. 23 Mart 1996.

tezgâhından geçen başka adlar da veriliyor: Faruk Tuna, Ahmet Karlangaç, Ekrem Ekşi, Zeki Yumurtacı, Hayrettin Eren... Çoğu, gördüğü işkencelerden sonra bu sesi yeniden duyma şansına sahip olamıyor.

1000 Operasyondan Biri

Susurluk kazasının ardından ‘1000 operasyon yaptık’ diye övünen Ağar’ın bu 1000 operasyonundan birini *Gazete Pazar*’da Demiray Oray açıklıyor:

“12 Temmuz 1991’de İstanbul büyük bir operasyona tanık oldu. Dönemin İstanbul Emniyet Müdürü Mehmet Ağar, Emniyet Genel Müdürü ise Ünal Erkan’dı... 12 Temmuz akşamı polis failini bulamadığı cinayetler nedeniyle uzun süredir takibe aldığı kimi evleri bastı. Operasyon İstanbul polisi ve Milli İstihbarat Teşkilatı(MİT) ortaklaşa yürütüyordu.

İlk olarak Beşiktaş’ta bir apartmanın Ayşe Özsoy adına kiralandığı bildirilen zemin katı basıldı. Buradaki operasyon sürerken Nişantaşı’nda örgüt evi olduğu iddia edilen bir daireye baskın düzenlendi. İki saat kadar sonra ise bu kez Beşiktaş Balmumcu’da bir ev basıldı. Polis, çatışmaların yapıldığı bölgelerdeki yolları çok uzaktan keserek gazetecileri ve halkı sokmadığı için olaylarla ilgili sağlıklı bilgiye ulaşmak imkânsızdı. Gazetecilerin tek görebildiği polis otolarının çatışmaya giren çelik yelekli ekiplere sık sık bomba ve mermi taşıdığı oldu.

Bu arada Nişantaşı’ndaki operasyonun yapıldığı apartmandan elleri havada korku ile çıkarak ‘Durun beni vurmayın’ diyerek kendisini dışarı atan İbrahim Göksel, polisin açtığı ateşle ağır şekilde yaralandı. Polis yaralı için ‘militan olabilir’ dedi ama daha sonra semt sakinlerinin ifadesiyle bu kişinin ‘militan’ olmadığı ortaya çıktı. Kimse elleri havada dışarı çıkan silahsız bir kişiye ‘militan’ bile olsa neden ateş açıldığını sormadı. Geriye polisin olayla ilgili olarak yaptığı açıklamalar ve basılan evlerde öl-

dürülen 10 kişi kaldı.

Emniyetin yaptığı açıklamaya göre ülkemizi ziyarete gelecek olan dönemin ABD Başkanı Bush'a suikast hazırlığı içinde bulunan Dev-Sol örgütünün merkez komite üyeleri teslim ol çağrısına ateşle karşılık verdikleri için öldürülmüşlerdi."⁽²³⁾

Ancak olaydan sonra öldürülenlerin çoğunun kafasının arka kısmından vurularak öldürüldüğü anlaşılmıştı. Ağar kendisini daha sonra şöyle savundu:

"Yöntemlerimi beğenirsiniz, beğenmezsiniz o ayrı konu. Biz görevimizi yaptık."

Yöntemlerini beğenmeyenler elbette vardı. O ayrı konunun faturası da Ankara'da kesildi. Ağar'ın Ankara Emniyet Müdürlüğü günleri. Ankara'da, faili meçhul bir cinayete kurban giden Muammer Aksoy'un cenaze töreninde polisler gazetecileri Cebeci köprüsünden aşağı attı. Polisler, kendilerini sık sık eleştiren gazetecilere de kin duymaya başlamıştı. Gazetelerde fotoğrafları yayınlanan işgüzar polisler Ankara Em-

(23) *Gazete Pazarı*. 20 Temmuz 1997. İstanbul'un Kartal ilçesi Esentepe semtindeki bir evin 6 Mart gecesi polis tarafından basılması sonucunda evde bulunan Devrimci Sol adlı örgütün liderlerinden Bedri Yağan ve Gürcan Aydın ile Menekşe Meral, Rifat Kasap ve Asiye Fatma Kasap öldürüldü. "Çıkan çatışma" sanıkların enselerinden vurulmasıyla sonuçlanmıştı. Yapılan suç duyuruları sonucunda ev baskınına katılan 4 polis hakkında dava açıldı. Dava açılanlar arasında, sonradan Suurluk çetesi olarak ünlenecek Özel Tim'ci Ayhan Çarkın da vardı. *Türkiye İnsan Hakları Raporu*. A.g.e.. s.106. Ayhan Çarkın, İstanbul'un Okmeydanı semtindeki Perpa İş Merkezi'nde bulunan bir kafeteryaya 13 Ağustos 1993 tarihinde 5 kişinin öldürülmesiyle sonuçlanan olayda da yargılanıyordu. *Türkiye İnsan Hakları Raporu*. 1994. TİHV Y. Ankara 1995. s.142. 1992 yılında Çiftelavuzlar'da 3 kişinin öldürüldüğü operasyonla ilgili olarak da Ayhan Çarkın ve Reşat Altay, İbrahim Şahin'le birlikte yargılanıyordu. *Cumhuriyet*. 24 Eylül 1997. Öldürmeyi bir alışkanlık haline getiriyorlar.

niyet müdürü Mehmet Ağar tarafından bütün aramalara rağmen bulunamıyordu.⁽²⁴⁾

Ağar'ın ölüm timleri, elbette her baskında yukarıdaki örnekleri kadar başarılı değildi. Zaman zaman sıkıntılı anlar yaşadılar. Kimya öğretmeni Hüseyin Toraman, bir pazar sabahı, ekmek almak için bakkala giderken sivil giyimli kişiler tarafından kaçırıldı. Toraman'dan, bu gün ortası kaçırma olayından sonra bir daha haber alınamadı. Ancak, onu kaçıranlar, niyetlerini çok önceden Toraman'ın kapısına astıkları ilanla belli etmişlerdi. Ağar'm 1000 operasyonundan biri de böyle başladı.

1000 operasyondan ikinci örneğin gelişimi bir çalışmada şöyle anlatılıyor:

"27 Nisan 1991 tarihinde Kartal Maltepe'de TKP/ML Hareketi üyesi olduğu gerekçesiyle aranan Hüseyin Toraman'ın evine yapılan baskında devletin kolluk kuvvetleri birbiriyle çatışmıştı. Hüseyin'in evine önce Gebze Siyasi Şube polisleri gelmiş, evde kimseyi bulamayınca evde karakol kurmuşlardı. Aynı günün akşamında ev bu kez İstanbul 1. Şube polisleri tarafından basıldı. Birbirlerinden haberiz aynı evde buluşan iki polis timi birbirlerine ateş açtı. Çatışmada bir polis öldü bir polis yaralandı. Birbirini vuran ölüm timleri buna çok bozuldular ve olaya Toraman'ın neden olduğunda karar kıldılar. Toraman'ın kapısına şu notu asarak gittiler: Burada bir polis arkadaşımız şehit oldu. Hesabını soracağız."⁽²⁵⁾

Toraman'ın kaybolması için koşullar oluşmuştu.

Ağar'ın timleri notun gereğini 27 Ekim 1991 tarihinde yerine getirdiler; Toraman'ı kaçırdılar. Çok sinirli olduklarından olacak, gizlilik kurallarına yeterince özen gösteremediler. Bu gün ortası kaçırma olayı mahalle karakoluna yansımış,

(24) Erbil Tuşalp. *Evreninki mi Özalinki mi?* Bilgi. Ankara 1992.s.329.

(25) Özcan Sapan. *Beyaz Ölümün Güncesi*. Çiviyazıları. İstanbul.1993.s.270.

karakol polisleri Toraman'ı kaçırانların polis olduğunu anlayınca müdahale etmemişti. Dahası, Toraman'ı götürdükleri aracın plakası alınıp resmi kayıtlara geçirilmişti: 34 ATZ 56. Bütün bu bilgilere rağmen Toraman bulunamadı; kaçırانların kimliği saptanamadı.

Saptanamadı ama olayın ardından büyük bir gürültü kopmasına da engel olunamamıştı, kamuoyu ayaktaıdı. Meclis bile Toraman'ın akıbetini araştırıyordu.

Emniyet Müdürü Mehmet Ağar araya giren milletvekillerine önce "araştırıyoruz" demiş, ancak kısa zamanda adı geçenin kendilerinde kayıtlarının olmadığına karar kılmıştı. Ağar, adı geçenin MİT'te olabileceğini ima ediyordu. Toraman olayı kamuoyunun gündeminde kalmaya devam edince Ağar bir komisyon kurmaya karar verdi. Ağar'ın poliste kurduğı komisyon ve Meclis'te kurulan bir başka komisyon, araştırmalarını yürütürken, araştırmacılar Toraman'ın ev sahibinin ve görgü tanığı mahalle bakkalının Ermeni olduğunu keşfetti. Rapor artık hazırđı; Toraman'ın kaçırılışında bir Ermeni oyunu vardı!⁽²⁶⁾

Kimya öğretmeni Hüseyin Toraman, "Emniyet'e alınan" koca kentteki kayıplardan sadece biriydi. Görünen o ki onu da Ermeniler kaçırmıştı!

Dönem hızla değişiyordu; Türkiye "Bana sağcılar adam öldürüyor dedirtemezsiniz" devrini kapatmış, "Devlet cinayet işlemez" devrine girmişti. Her devrin adamı bunları söylerken reddettiğı bütün şeyler yürürlükteydi; "Devletin birtakım insanlara sığınma ihtiyacı da yoktur" diyordu, oysa devlet çoktan beri birtakım suçlu insanlara sığınmıştı bile.⁽²⁷⁾

(26) A.g.e. s.284.

(27) *Milliyet*. 29 Aralık 1996. Demirel sözlerini şöyle sürdürüyordu: "Devlet dediğın kimdir diye sorulduğunda 'şu adam görev verdi' diyecek. O adam da 'devlet adına yaptırdım' diyecek. Bu bir fırtınadır. Bu fırtınada herkesin kendisine sahip çıkması gerekir." Demirel bir devlet geleneğini unutuyordu. Türkiye'de devlet bu tür emirleri şifahi olarak veriyor.

Sola düşmandı, bu o kadar öyleydi ki yetişemediği operasyonlara da başka yöntemlerle katılıyordu.

"Ankara'da 1978 yılında Türkiye İşçi Partisi(TİP) üyesi 7 gencin öldürülmesi davasında yargılanıp 7 kez idam cezasına mahkûm edilen Haluk Kırcı'nın, 25 Ocak 1996'da gözetimindeyken kaçırılışını, Mehmet Ağar'ın ABD'den telefon ederek sağladığı ileri sürüldü. İddia, Küçükçekmece Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Adalet Bakanlığı'na yazdığı bir yazıyla belgelendi."⁽²⁸⁾

Herhalde 1000 operasyonun arasına bu da girmeyi hak ediyordu.

(28) *Radikal*. 28 Şubat 1997.

4. Bölüm

DEVLETİN ALACAKARANLIK KUŞAĞINDA

12 Eylül darbesinin ardından “Banker vakası” patlak verdi; piyasadan para toplamasına izin verilen bankerler bir bir batıyor ya da uyanık olanlar topladığı paralarla birlikte ortadan kayboluyordu. Bu gelişme üzerine 23 Aralık 1982 günü Genelkurmay Başkanlığı’nda kaçakçılık ve rüşvetle ilgili bir toplantı düzenlendi. Mehmet Eymür, bu toplantıya katılanların Orgeneral Necdet Öztörün, Korgeneral Recep Ergun, Korgeneral Nevzat Bölükçü, Korgeneral Burhanettin Bigalı, Koramiral İrfan Tınaz, Tuğgeneral Doğan Solman, Emniyet Genel Müdürü Fahrettin Görgülü, MİT Daire Başkanı Galip Tuğcu olduğunu not ediyor. Devletin altı generali, polis ve MİT’in şefleriyle kafa kafaya vererek, bundan böyle kaçakçılık işlerinde MİT ve Emniyet’in birlikte çalışmasını ve bilgilerin MİT arşivinde toplanmasına karar veriyor. Devletin iki örgütünde, kaçakçılık dairelerinin açılmasının temeli o toplantıda atıldı. MİT’teki kuruluşun başına Mehmet Eymür, Emniyet’ine ise Atilla Aytekin getirilmişti. O gün hem birlikte çalışmanın, hem de birlikte çatışmanın temelleri atılmış olunundu.

Generaller, MİT’e kaçakçılık olaylarının yanı sıra o tarih-

lerde gündemde olan banker skandalını da araştırma emri vermiş olacak, bu konuyla ilgili elde edilen bilgiler de toplanıp dosyalanıyor. Ancak elde edilen bilgiler, kaçakçılar ile bankerlerin birlikte çalıştığını gösteriyor. Bu yüzden, çok genç ve zamanın ölçülerine göre çok “başarılı” bir banker olan Bako “kod” adlı Baki Aygün’ün ilişkileri, MİT Raporu’nda bir devlet bürokratları ve mafya babaları resmi geçidine dönüşüyor. Ve daha güzeli, Banker Bako’nun sanıldığı gibi yalnız başına değil, devlet hiyerarşisi ile dayanışma içinde halkı soyduğu anlaşıyor. Rapor, hazırlayıcılarının ve hazırlatıcılarının siyasi ve idari amaçlarına ulaşmak üzere konulduğu kasada günışığına çıkmak üzere zamanını bekleme-ye koyuluyor.

Ancak genç Bako, devletteki tasfiye saati hakkında bir fikri olmadığı için açıklar vermeyi sürdürüyor. Bako’nun aslında devlet demek olduğunu çabuk anlayan zeki ve çevik bir mali şube müdürünün Bako’yla ilgili bir olayı kapatmaya çalışmasının ardından sürgün edilmesiyle ortaya çıkan karmaşık ilişkiler ağı devletin raporuna şöyle not ediliyor:

“Banker Bako olayının arkasındaki diğer güçler ise, İstanbul Emniyet Müdürü Ünal Erkan, Yardımcısı Mehmet Açar, Mali Şube Müdürü Cevdet Saral ve İstanbul Emniyet Müdürlüğü’nün diğer üst düzeydeki yöneticileridir. Olayın ortaya çıkması ve Mali Şube Müdürünün telsiz emri ile tayin edilmesi üzerine aynı akşam Ünal Erkan, Mehmet Açar, Cevdet Saral, Narkotik Şube Müdürü Sarper Baltacıoğlu, İkinci Şube Müdürü Ömer Tüzel, Personel Şube Müdürü Sefer Vurucu ve diğerleri Beylerbeyi’ndeki Polis Evi’nde toplanmışlar ve durum değerlendirmesi yaparak *Hürriyet* gazetesinden Kasım Gence’ye, Emniyet Genel Müdürlüğü ve İçişleri Bakanlığı yetkililerini ‘Takunyali’ olarak niteleyen, hükümeti suçlayan ve olayı kapatan Mali Şube Müdürünü öven yazıyı yazdırtmışlardı. Ertesi akşam İstanbul Valisi ile aynı yerde yemek yiyen Ünal Erkan ve Yardımcıları yemekten sonra Çevik Kuvvet Şube Müdürü Necati Altuntaş’ı, Kasım Gence’yi bulup

gazeteye gitmesi ve Anadolu baskısını alıp gelmesi için görevlendirmişler, Necati Altuntaş da görevini yerine getirmiştir.

Hürriyet gazetesine Kasım Gence ile birlikte gidip gazeteyi alan N. Altuntaş, 'Neler yazmışsınız, başımız belaya girecek' demiş, Kasım Gence ise gülerek 'Dün akşam sizinkilerle birlikte yazdık. Onlarla birlikte kaleme aldık' şeklinde cevap vermiştir. Gazeteyi Ünal Erkan'a götüren Necati Altuntaş 'Müdürüm, bu yazı başımı ağrıtır' demiş, Ünal Erkan ise 'Merak etme, hiçbir şey olmaz' şeklinde cevaplamıştır. Necati Altuntaş'ın *Hürriyet* gazetesine gidişi Emniyet Genel Müdürü Saffet Arıkan Bedük tarafından öğrenilmiş, neticede N. Altuntaş'ın Urfa'ya tayini çıkmıştır. Ünal Erkan ve Mehmet Ağar ise Emniyet Genel Müdürüne İstanbul Valisi Nevzat Ayaz'ı şahit göstermek ve yemin etmek suretiyle olayla ilgilerinin olmadığını söylemişler ve Genel Müdürü kandırmışlardı. N. Altuntaş bir tertibe kurban gittiğini söylemekte ve Ünal Erkan ile Mehmet Ağar'a çok kızmaktadır...

Esasen, Ünal Erkan başkanlığındaki İstanbul Emniyet müdürlüğü üst düzey kadrosu, İstanbul'daki yeraltı dünyası ile yakın ilişki içindedir. Bu ilişkinin en büyük koordinatörü emekli Cinayet Masası Şefi Ahmet Ateşli ve Müdür Yardımcısı Mehmet Ağar'dır. Ahmet Ateşli 1 Kasım seçimleri için DYP'den aday olmuş, Mehmet Ağar'ın aynı partiden milletvekili olmayı düşünürken bilahare bundan vazgeçmiştir.⁽¹⁾

Bako'nun arkasındaki yığınağın gücü budur. Ancak bu kadar ünlü ve güçlü vali ve polis şefine kuşkusuz bir de general gerekiyor.

"Bako'nun arkasına saklanan" yolsuzluklarıyla ünlü general (*Time* dergisine zenginliğiyle kapak olacak kadar ün yapmıştır), Ağar'la birlikte sahneye giriyor:

"Tahsin Şahinkaya'nın İstanbul Emniyet Müdür Muavini Mehmet Ağar ile yakın irtibatı olup, Mehmet Ağar adı geçen ter-

(1) 10 Kasım 1987 tarihli MİT Raporu.

zi-elbise temizliği dahil her nevi özel işiyle uğraşmaktadır."⁽²⁾

Mehmet Ağar'ın rütbesinin o tarihte henüz getir götür işlerine yettiği MİT Raporu'na not ediliyor. Darbeci generalin getir götür işlerine bakıyor.

Ancak, buradaki derecelendirme yeni yetme mafyoziler için bir anlam ifade etmiyor. Ağar onları yeterince korkutacak kadar yukarıdadır. Raporda anlatılıyor:

"Mehmet Ağar, Fındık Kralı diye bilinen Lokman Kondakçı'yı bir yeraltı grubuna dövdürmek ve sonra himayesine almak suretiyle Lokman'la yakınlık kurmuş, keza hayali ihracatın büyük isimlerinden Turan Çevik'e de baskı kurdurarak aynı yakınlığı sağlamıştır.

Yeraltı dünyasını Ankara'daki üst düzey bürokratlara da Mehmet Ağar empoze etmekte ve Turan Çevik, Fevzi Öz, Necdet Uluçan gibi ünlü isimleri üst düzey bürokratlarla ve hatta bankalarla tanıstırarak bağlantılarını sağlamlaştırmakta, faaliyetini legalize etmektedir.

Mehmet Ağar, Nihat Camadan, İsmail Taşkafa, Ziver Öktem ve Necati Altuntaş'ın gayri meşru paraları Mehmet Ağar'ın dayısı Yılmaz Akçadağ ve ortağı Ekrem Gocay'a verilmekte, bu şahıslar da paraları büyük işadamlarına vererek faiz almaktadır... Mehmet Ağar'a ait 18 adet ev ve arsa tapusu dayısı Yılmaz Akçadağın boşanmış olan eşi Şükran Akçadağ'ın üzerindedir."⁽³⁾

Geriye ne kalıyor? Susurluk kazasından öğrenebildiğimiz kadarıyla bir dansöz gerekiyor, şantaj yapmak için.

Buradaki dansöz, Susurluk kazasında ölen Gonca Us'dan öncedir, Yonca Yücel adını taşıyor;

"Mehmet Ağarın yurtdışı bazı bağlantılarını özellikle Arap ülkelerinde dansözlük yapan dostu Yonca Yücel yürütmektedir...

(2) A.g.r.

(3) A.g.r.

Mehmet Ağar Ankara'ya geldiğinde Yonca Yücel ile 127 58 82 telefonlu konsomatris Nur'un evinde buluşmakta ve kalmaktadır. Turan Çevik 3 yıl kadar önce Mehmet Ağar'a 5 milyon değerinde bir saat, Lunaparkçı Osman Kavran 86 yılbaşında 5 adet beşbiryerde ve Asıcıoğlu Gurubunun adamı, kaçakçı ve kuyumcu Cavit de Mehmet Ağar'ın eşi Emel'e bir Reno 5 almıştır. Mehmet Ağar İstanbul'da 131 19 10 nolu telefonda bulunan Pınar isimli bir kadını Emniyet Genel Müdürlüğünde üst rütbede bir kişiye sürmüş ve bu şahsın Pınar ile olan ilişkileri ve fotoğrafları İstanbul Emniyetince şantaj olarak kullanılmıştır.

Mehmet Ağar'ın Turan Çevik, Burak Sağman ve bazı bürokratlarla ortak hayali ihracat işleri vardır. Mehmet Ağar'ın bu işlerini Ankara'ya sık sık gelip giden şoförü Polis Memuru Necdet takip etmektedir... Turan Çevik, Burak Sağman, bazı bürokratlar ve artist Nazan Şoray 1986 sonlarında Anka Başkent Gazinosu'nda birlikte görülmüşler, bunu takip eden günlerde Burak Sağman'ın yönetim kurulu başkanı olduğu Atlas A.Ş.'nin Antalya'da bir gemide yakalanan 80 milyarlık hayali ihracat olayı meydana çıkarılmıştır. Olayın kapanması için Mehmet Ağar ve Turan Çevik'e yakın bir Devlet Bakanı teşebbüslerde bulunmuşlardır."⁽⁴⁾

Hepsi genç ve cüretkâr banker Bako'nun arkasındadır, çıkar ilişkileri ile ona bağlanıyorlar, genç banker Bako dokunulmazlığını böyle kazanıyor. Ömrü ve gücü yetse, genç Bako, geleceğin Koç'u veya Sabancısı olmayı çoktan hak etmiş görünüyor.

MİT Raporu basınının eline geçip yayınlandıktan çok sonra Eylül 1988 tarihli *Nokta* dergisinde "Rapora kaynaklık eden 125 sayfalık belgeler"nin bir özeti yayınlanıyor. Eklerde, yukarıdaki ilişkilerin nasıl kurulduğunun örnekleri sıralanı-

(4) A.g.r. Sözü geçen Devlet Bakanı'nın Ahmet Karaevli olduğu iddia edildi. Karaevli Turan Çevik'le Malatya Spor başkanlığı sırasında tanıştığını söyledi. Enis Berberoğlu. *Susurluk 20 Yıllık Domino Oyunu*. İletişim Yayınları. İstanbul 2000. s.71.

yor. Eklerin hazırlayıcısı Mehmet Eymür, hayali ihracat yaparken yakalanan MİT elemanı Mustafa Ercan'ın sorgusundan elde ettiği bilgileri vermeye geçmeden önce rapora şu notu ekliyor:

"Dündar Kılıç'la ilgili soruşturma sürdürüldüğü sırada (MİT) İst. Blg. D. Bşk.lığından Mustafa Ercan benimle görüşme arzusunu eski mensuplarımızdan Hiram Abas kanalıyla belirtmişti."⁽⁵⁾

Hiram Abas o tarihte görevde değildir ve Mustafa Ercan, MİT'te birçok tanıdığı yerine "eski bir MİT'çiye" konuşmayı tercih ediyor; başına geleceklerden korkuyor ve aracı kullanıyor.

MİT elemanı ve hayali ihracatçı Mustafa Ercan, Eymür'e önce Dündar Kılıç'la olan ilişkisini anlatıyor:

"Benim Dündar Kılıç'la ilişkim emir ile olmuştur. Daire Başkanı (İstanbul. o.g.) Nuri Gündeş ve Cengiz Abaoğlu beni D. Kılıç'a kendileri yolladılar. Bana, Dündar'a söyle, bu Şemsi Ülengin çok konuşuyormuş, bunu yanından atsın dediler... Benim Dündar'la bütün münasebetim üstlerimin bilgisi dâhilinde olmuştur. Sadece bir yerin kiralanması konusunda Sedat Celasun Paşa'nın oğlu olarak özel olarak gittim."⁽⁶⁾

Ercan, Dündar Kılıç'a iki kere gidiyor; ilkinde üstlerinin bir ricası için, ikincisinde ise, bir Generalin oğluyla birlikte. Mafya babası Dündar Kılıç'tan ricada bulunmak devletin olağan işleri arasında görülüyor. Adı hayali ihracat olayına karışan ve iş üstünde yakalanan, MİT'te Nuri Gündeş ekibi üyesi, Turan Çevik ve Ertan Sert'in hayali işlerini de takip eden MİT'çi Mustafa Ercan kendisini sorgulayan Mehmet Eymür'e itiraflarına devam ediyor:

(5) *Nokta Özel Eki. MİT Raporu'na Kaynaklık Eden Etütler*. Eylül 1988. Sayı 35. s.2.

(6) A.g.d. s.2.

"Benim bir arkadaşım var adı Erdal Şekercan. İstanbul'da kimyevi madde işi yapar. Bunun iş ortağı Yahudi idi. Şükrü Balcı, İstanbul Valisi ve Fahrettin Aslan, bundan 30 milyon kadar para istemişler. Tabiatıyla ön planda gözüken Fahrettin Aslan'a Yahudi bu parayı vermiş ve ortağına da durumu anlatmış. Erdal bunu birkaç yerde anlatmış. Derken Erdal'ı 1. Şubeye alıyorlar ve 1 hafta tutuyorlar. Bir hayli hırpalıyorlar. Arkasından gözleri kapalı olarak askeri bir yere götürüyorlar. Orada kendisine 'Sen bu işlere karışma yoksa fena olur' diyorlar. Bizim oraya (MİT'i kastediyor) götürülmüş olabilir. Sonra da saliveriyorlar. Bana bunları Erdal kendisi anlattı."⁽⁷⁾

Ta 12 Mart'ta kurulan çeteye bir de İstanbul Valisi katılmış görünüyör.

Çanta Taşıyanlar Yükseliyor

Hayalici MİT'çi Mustafa kendisine anlatılanları anlatmayı sürdürüyor:

"Cengiz'in (Abaoğlu/MİT'çi-o.g.)uzun zaman kullandığı ... plakalı otomobil Emin Cankurtaran'a aittir. Bu arabanın benzin ve sair masrafları da Emin Cankurtaran'ın şirketince ödeniyordu. Cengiz, Antalya gibi uzun yola gittiğinde ve hafta sonlarında Topal Yaşar'a(Yaşar Yamak/Uyuşturucu kaçakçısı-O.g.) ait kırmızı Mercedes otomobili kullanıyordu. Ben bunları kendi gözümle gördüğüm için biliyorum. Cengiz çok büyük kumar oynuyor. Nuri Gündes'le, Cengiz'in bunlarla karanlık işleri var."⁽⁸⁾

Burada kimin kim olduğunu not etmekte yarar var. Cengiz Abaoğlu bir MİT görevlisidir. MİT İstanbul Bölge Başkanı olan Nuri Gündes'in yardımcısıdır. Emin Cankurtaran ise

(7) A.g.d. s.2.

(8) A.g.d. s.3.

MİT Raporu'nun kahramanlarından biri; eski Fenerbahçe Başkanı. Cankurtaran 1995'te Alaattin Çakıcı'nın adamları tarafından vuruldu. Topluluğu hayal edebilmek için üzerine bir ölçü de Topal Yaşar dökmek gerekiyor. Çete sosu MİT Raporu'nun eklerinde böyle tarif ediliyor. Devam ediyor:

"Şükrü Balcı ile İstanbul'da görevli Müzeler Emniyet Müdürü Erhan Akyüz, Başak Grubu'nun patronu Ertan Sert'in bir açığını buluyorlar ve Ertan Sert'ten 25-30 milyon lira kadar rüşvet istiyorlar. Bu durum nasıl oluyorsa bizimkilere (MİT'e) intikal ediyor ve Nuri(Gündes) ile Cengiz(Abaoğlu), araya girip Şükrü Balcı ile Ertan Sert'in aralarını buluyor. Bunun üzerine eski Müsteşar Muavini(MİT'in) Nihat Yıldız Paşa, Başak Grubu'na Nuri Bey'le Cengiz vasıtası ile sokuluyor. Ayrıca Sadettin Tantan'ın bir akrabasını da bu şirkete sokuyorlar. Daha sonra Başak Grubu, Nuri Bey'e yardım fonu adı altında 60 milyon TL veriyor. Bu para sözde teşkilata bağış şeklinde veriliyor. Bu para İmar Bankası Genel Müdürü Erol vasıtasıyla İsviçre Bankalarına transfer ediliyor. Başak Grubunun eski ortağı Turan Çevik, bana bunları anlattı."⁽⁹⁾

Turan Çevik ve Ertan Sert, rüşvetin kokusunu ta Amerikalardan alan ve üstüne atlayan Balcı'dan kurtulamayınca MİT'çi Mustafa yakınıyor.

İfadenin ilerleyen kısmında yine tanıdık bir isim devreye giriyor:

"Bunlar Sadettin Tantan'ı da kullandılar. Sadettin bunların birçok işini bilir. Sadettin'e sen MSP'liyimisin. Ankara'dan dosyan geldi diye baskı yaparak ve sanki onu himaye ediyormuş gibi kullandılar."⁽¹⁰⁾

Mustafa anlatılanları MİT'te kayda geçiriyor. Ne kimse

(9) A.g.d. s.3.

(10) A.g.d. s.4.

yakalanıyor, ne soruşturma açılıyor. Devletin “alacakaranlık kuşağında” rütbelere ve görevler anlamını yitiriyor.

Bu kez polis Mumin Mendil anlatıyor ve MİT Raporcusu, polis Mendil’in anlattıklarını şöyle özetliyor:

“Hürriyet gazetesi polis muhabiri Kasım Gence ile İstanbul Mali Şube Müdürü Cevdet Saral’ın Doğubank İşhanı’nda ortak elektronik dükkânı olduğundan bahsediliyor ve adı geçenlerin Ümraniye’de 3000’in üzerinde işçi çalıştıran Netaş Telefon Fabrikası’nın marketini işlettikleri... konuşuluyor.”⁽¹¹⁾

Ülkücülüğü gazeteciliğinin önünde ve Ünal Erkan-Mehmet Ağar ikilisinin her daim arkasında olan Kasım Gence, ikilinin düşmanı Mehmet Eymür tarafından rapora işleniyor.

Polis Mendil, MİT Raporunun eklerine göre, işkence anılarını da anlatıyor ancak bu bölüm rapora kısaca not ediliyor:

“Bakın size şunu söyleyeyim; ihtilal olmuş, Mehmet Ağar Birinci Şube Müdür Muavinliğinden İkinci Şube Müdürlüğü’ne atanmıştı. Bir örgüt almıştık, akşam olmuş arkadaşlara öğretiyorduk. Adamı askıya almış sorguluyoruz Mehmet Ağar da Birinci Şubeci ya biraz da hevesi var.”⁽¹²⁾

Ağar’ın hevesini gidermek üzere Mendil ve arkadaşlarının düzenlediği işkence seansına katıldığı anlaşılıyor. İşkence seansı bitince Mendil mafyadan yakınma seansına başlıyor:

“İstanbul Mafya alemi olan bir şehir, eski kabadayılardan hiçbir eser kalmamıştır, bitmiştir. Heybetli(Hasan) babasının mirasını yiyor. Halen Fevzi Öz gizli mafya, o da Ateşli ile Erkan’la işler yapıyor. İkisinin direktifleriyle işlerini yürütüyor ve duyduğuma göre o da İstanbul’u parsellemeye başlamış... İstanbul’da kurdular bir derebeylik, ben şu Ünal Erkan dönemi kadar derebeylik gör-

(11) A.g.d.s.6.

(12) A.g.d.s.9.

medim. Olmaz bu kadar olmaz, astığı astık kestiği kestik... Kısımda bir İlhan Öken, bir Mustafa Gündoğdu, şubede bir Ömer Tüzel, öbür tarafta bir Mehmet Açar, bir Ünal Erkan mafya kurmuşlar resmen mafya kurmuşlar. Eskiden yeraltı dünyasının lideriydi. Ahmet Ateşli bugün İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün lideri..."⁽¹³⁾

İşkencenin içindeki Mendil, mafyanın dışında kalmanın burukluğunu rapora döküyor:

"Ünal Bey'in de, Mehmet Açar'ın da Bako olayından bilgisi olmaması mümkün değil. Bunlar Ankara'dan geldi, Ünal Bey daha önceden İstanbul'a geldi, Başmüdür Yardımcısı olarak, buradan Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne gitti ve Şükrü Balcı gider gitmez İstanbul'a geldi. Arkasındaki kadro Ömer Tüzel, Cevdet Saral, Sarper Baltacıoğlu başyaveridirler."⁽¹⁴⁾

"Bayan Özal'ın parmağında 45 milyonluk yüzük... bunları yapan Mehmet Açar ile Ünal Bey'dir. 45 milyonluk yüzüğü ikisi aldı Bayan Özal'a taktılar. Tabii kuyumculara özel yaptırdılar... Zeynep Özal'ın yanında Mehmet Açar'ın koruması vardı. 15 gün de ben çalıştım, Kemal Bey Amerika'ya gitmişti. Kızı o zaman bekardı(Zeynep Özal), 15 gün ben taşıdım."⁽¹⁵⁾

Devletin alacakaranlık kuşağında işkence etmek, rüşvet almak ve rüşvet vermek yan yana duruyor; hepsini eksiksiz uygulayan yükseliyor.

Raporun yayınlanmasından sonra, Ankara ve İstanbul

(13) A.g.d.s.11. Raporun yazıcısı Mehmet Eymür, anılarında rapordan haksız zarar görenler arasında sadece Hiram Abas ve Korkut Eken'i sayıyor ve "manevi sıkıntısını hâlâ çektiğini" söylüyor. Diğerleri hakkındaki iddialarının doğruluğunda ısrar ediyor. Mehmet Eymür. *1 MİT Mensubunun Anıları/Analiz*. Milliyet Yayınları. İstanbul.1997. s.179.

(14) A.g.d.s.12.

(15) A.g.d.s.13.

Cumhuriyet savcılıkları 24 Şubat 1988'de soruşturmalar açtı. Soruşturmalar, raporda ileri sürülen iddiaları değil, raporu sızdıranları ve yayınlayanları hedef alıyordu. Zamanın Başbakanı Turgut Özal da raporu yayınlayanları sert bir şekilde uyarmış, herkesi bu konuda dikkatli olmaya çağırmıştı. Bir süre sonra MİT Müsteşarı Korgeneral Hayri Ündül'ün istifa mektubu basına sızdı, tartışmalar yeniden başladı. Ündül mektubunda, artık MİT'e hâkim olamadığını, birtakım kişilerin kendisinden daha yetkili gibi davrandığını ve bazı önemli dosyaların arşivden çalındığını söylüyordu. İddialar unutulmuş, iddiaların kaynağı olan MİT tartışılmaya başlamıştı. Bir parti lideri MİT'i kapatmaktan ve yeni bir MİT kurmaktan söz ediyordu. Bir-iki isim dışında raporda adı geçenlerin hiçbirisi iddiaları yalanlamadı, yazarlar hakkında dava açmadı ve hepsi işlerine devam etti. MİT Raporu yazarların başını yedi.

Bütün bu iddialardan sonra ne oldu diyeceksiniz? Muhataplarından biri yıllar sonra yanıtlıyor:

"Çok net olarak söylüyorum, o zaman da, 1988'de, 1987'de de rahattım, yine rahatım. Anadolu tabiri ile söyleyeyim ki, gittiğimiz Antep yediğimiz pekmez; bizim hiçbir şeyden sıkıntımız yoktur, Allah'a bin şükür."⁽¹⁶⁾

İki Rapor Arasında

Ağar'ın başrolü paylaştığı ilk MİT Raporu, ordu, polis, MİT, mafya, işadamından telekızlara kadar uzanan tam 164 kişiyi birbiriyle ilişkilendiriyor ve yasadışı iş ilişkilerini ortaya çıkarıyordu. Ancak, bu 164 kişi rapordan dolayı herhangi bir kovuşturmayla uğramadı. Tam tersine raporu hazırlayanların içinde bulunduğu kurum, MİT tartışılır hale geldi. Demokratik Sol Parti Genel Başkanı Bülent Ecevit şöyle diyordu:

(16) İfade Tutanakları. A.g.e. s.278.

"MİT'in de, pek çok devlet kuruluşu gibi cığırından çıkmış ve çok tehlikeli, sakıncalı bir biçimde kullanılır duruma gelmiş olduğu belli" diyor ve ekliyordu: "MİT kapatılır, yerine daha sağlıklı bir MİT kurulur."⁽¹⁷⁾

"Polisi yıpratmamak" daha yaygın bir deyişle "elini soğutmamak" güdüsü yine baskın gelmişti. Tartışmalar sürerken, raporun hazırlayıcıları olduğu belirtilen üç bürokrat, MİT Kaçakçılık Daire Başkanı Mehmet Eymür, Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık Daire Başkanı Atilla Aytek, "askeri temsilci" Yarbay Korkut Eken görevden alındı. MİT Müsteşar Yardımcısı Hiram Abas da daha rahat konuşabilmek için emekliliğini istemişti. Rapor MİT'te erken bir yaprak dökümüne neden oldu.⁽¹⁸⁾ Buna karşılık ne Necdet Üruğ'a, ne de Balcı-Ağar ikilisine en ufak bir zarar verilemedi. Raporla hedef alınanlar, yerlerinden oynatılamamış, devlet içindeki savaşta yine kazanmışlardı.

Raporda adı geçen 164 kişiden yalnızca Necdet Üruğ ve Dündar Kılıç iddialara tepki göstermiş, diğerleri sessiz kalmayı daha uygun bulmuştu. Ancak Raporun ekleri yayınlanınca itiraz edenler arasına Ahmet Ateşli ve Şükrü Balcı da katıldı; ekler daha somut bilgiler içeriyor ve büyük bölümüyle polis kayıtlarına dayanıyordu. Ekleri okuyan Ateşli "Evin duvarlarından bile rahatsız oluyorum, beni yaraladılar. Yıllarca hizmet verdikten, kan döktükten sonra kamuoyu önünde küçük düşürdüler" diyerek tepki gösterirken, Amerika'da ölen Amerikan vatandaşı Şükrü Balcı olaya daha ilginç bir yaklaşım gösteriyordu: "Ceddi belli, Orta Anadolu'nun topraklarında doğup büyümüş, özü sözü doğru bir Türküm. Atalarım Orta Asya'dan gelen Türklerdir."⁽¹⁹⁾

Hatırlayacaksınız, Şükrü Balcı, Orta Asya kökenine sahip çıkmanın suç işleme özgürlüğü anlamına geldiğini ta 12

(17) *Hürriyet*. 21 Şubat 1988.

(18) *Ziverbey'den Susurluk'a Bir MİT'çinin Portresi*. A.g.e. s.59.

(19) A.g.e. s.60.

Mart'ta öğrenmişti. Şimdi muhataplarına bu bilgisini hatırlıyordu.

Mehmet Ağar da hakkındaki iddiaları sessizce geçiştirenler arasındaydı. 1. MİT Raporunun üzerinden 10 yıl geçmiş, iddialar unutulmuş, herkes hiçbir şey olmamış gibi yoluna devam etmişti. Suçlananlardan Nevzat Ayaz artık Milli Eğitim Bakanıydı, Ünal Erkan Süper Vali, Mehmet Ağar Emniyet Genel Müdürü, Hüsamettin Cindoruk Meclis Başkanı, Nuri Gündeş Tansu Çiller'in MİT danışmanıydı. Bu arada Raporun hazırlayıcısı ve yazıcısı Mehmet Eymür de olayı kazasız belasız atlatıp görevine dönmüştü. Rapordan 10 yıl sonra her şey yerli yerindedir, mafya babaları bile işlerini "devletin bilgisi dahilinde" huzur içinde sürdürmektedir. Devlet, raporda sıralanan suçları suç saymamıştır.⁽²⁰⁾

Herhangi bir tahribata yol açmayan rapor düşmanlıkların yanında yeni dostlukların kurulmasına da vesile olmuştur. Hep karşı kamplarda bulunan Eymür ve Ağar'ın dostluğu da o günlere rastlıyor. Öteden beri "ayrı dünyaların" insanı olan bu iki bürokrat birbirleri ile evlerini paylaşacak kadar dost olmuşlardır:

"1983'te Eymür, Kaçakçılık Şubesi'nde göreve başladıktan sonra eskiden birlikte çalıştığı, MİT'ten ayrılan Aydın Torunoğlu'nun bir arkadaşı ziyaretine geldi. İstanbul 2. Şube Müdürü Mehmet Ağar, çocukluk arkadaşı idi. Mehmet Ağar'ın bir MİT raporuyla 'takibata maruz kaldığını', oysa Ağar'ın İstanbul MİT örgütüne çok yakın olduğunu, her türlü faaliyetine yardım ettiğini ve MİT'ten 'böyle bir darbe gelmesine fena halde üzüldüğünü'... söyledi. Ağar'a, Eymür'ün telefon numarasını verebilir miydi? Verebilirdi..."

Mehmet Eymür-Mehmet Ağar dostluğu, işte bu olayla başladı. 'Çok ilerledi'. İkisi de gençti ve gençliğin olağan serüvenlerini yaşıyorlardı. Ama MİT raporunda Eymür, Mehmet Ağar'ın bazı serüvenlerini yazacaktı.

(20) A.g.e. s.108.

'O tarihten sonra, Ağar sürekli Eymür'ü telefonla aradı. Hatırını sordu. İstanbul'a gidişlerinde havaalanında karşıladı, dönüşüne kadar onu yalnız bırakmadı... O kadar yakın arkadaş olmuşlardı ki, Ağar Ankara'ya gelişlerinde artık bekar yaşayan Eymür'ün evinde kalıyordu..."⁽²¹⁾

MİT ekibiyle polis ekibi arasında kurulan ilk ve son barış dönemi idi bu. Yazılan raporun tahribatını en aza indirmek üzere düşmanlarıyla aynı masaya oturmaktan ve dost görünmekten geri durmayan Ağar, bu dostluk aracılığıyla hakkındaki MİT Raporlarını göz önünden uzaklaştırdı, unutulmasını sağladı. Henüz günü gelmemişti. Yeterince güçlendiğini düşündüğünde, yollar yine ayrılacak ve yeni raporlar yazılacaktı. Ancak Ağar raporları etkisizleştirmeyi o günlerde öğrenmişti.

MİT'çi Mehmet Eymür, kendi anlatımına göre raporda adı geçen bir başka ünlü polis şefi Ünal Erkan'la da Ağar vasıtasıyla tanışıyor. Eymür'ün kendi anlatımına göre Ünal Erkan'la ilk buluşmalarında 1. MİT Raporu konuşuluyor ve "ateşkes" konusunda belli bir "uzlaşmaya" varılıyor. Ancak Ünal Erkan, Eymür'e Atilla Aytek'in faaliyetlerini hazmedemediğini söylüyor. Aytek'in Ankara'dan gelip, İstanbul'da kendi bölgesinde birtakım operasyonlar yapmasını kabul etmediğini belirtiyor. Bunun üzerine bir barış yemeği düzenleniyor; Eymür, yemeğin havasını şöyle anlatıyor:

"Bütün bu olumsuz durumlara rağmen iyi niyetle davranarak Atilla Aytek'i alıp İstanbul'a götürdüm. Ünal Erkan, Mehmet Ağar, Necati Altıntaş ve Atilla Aytek'le birlikte yemek yedik. O tarihte görevde olmayan (MİT) Müsteşar Yardımcısı Hiram Abas da yemeğe katıldı.... Yemekte Ünal Erkan'ın menfi tutumu ve Atilla Aytek'i itham eden konuşmaları sebebiyle pek bir aşama kaydedilmedi."⁽²²⁾

(21) Cüneyt Arcayürek. *Darbeler ve Gizli Servisler*. Bilgi Y. İst.1995. s.339.

(22) Eymür. A.g.e. s.46.

Erkan, Atilla Aytek'in İstanbul dükaliğine yaptığı saldırıları kesmek istiyor; anlaşmaya yanaşmıyordu. Anlaşma olmayınca İstanbullu polis şefleri ile Ankaralılar arasında savaş yeniden şiddetleniyor. Eymür gerisini şöyle anlatıyor:

"Ünal Erkan ve arkadaşları bu mücadelede her türlü yöntemi kullanıyor; İstanbul'da görev yapmanın avantajlarından yararlanarak basında aleyhte yazılar çıkarttırıyorlardı... Devletin olanakları öylesine işlerde kullanılıyordu ki, şaşmamak mümkün değildi. Atilla Aytek ve ben İstanbul'a gidişlerimizde takibe alınıyor, telefonlarımız dinletiriliyordu. Ve bu telefon dinlemeleri bazı gazetecilere dinletirilerek bunlar bize karşı kışkırtılıyordu. Erol Simavi ile nedeni bilinmeyen çok yakın bir ilişki kuran Mehmet Açar, Hürriyet gazetesinde görevli Kasım Gence, Alaattin Demirtaş, İrfan Taştemur gibi gazetecilerle aleyhimizde olduğunu düşündüğü her şeyi yazdırabiliyordu."⁽²³⁾

Basın her zaman bu savaşın en önemli ayağı olmuştı; Eymür'ün basında dostlukları vardı, onlarda hemen birkaç gazeteci ile ilişkilerini geliştirdi. Kasım Gence gibi "polis muhabirleri" bu ilişkiye çoktan hazırды. Aynı kaynakta bir başka ilginç iddiaya yer veriliyor. Eymür, Ünal Erkan'ın İstanbul Emniyet müdürü olmasını Kemal Horzum'un sağladığını söylüyor. Eymür Horzum'un müdahalesini şöyle açıklıyor:

"Sonuçta Kemal Horzum'un vaatleri yerine geldi. Ünal Erkan ve yakın kadrosu İstanbul'a atandılar. Bu atamadan önce tayine konu olanlar için üst makamlardan bilgi istenmişti. Ünal Erkan için olumsuz bilgi vermiştik. Atamalar buna rağmen gerçekleşti."⁽²⁴⁾

(23) Erbil Tuşalp. *Ben Tarihim Bay Başkan*. Bilgi . Ankara 1990.s.114.

(24) Ag.e. s.113. Horzum'un Ünal Erkan'ın atanması sağladığına değinen bilgiler telefonları dinlenerek elde edilmişti. Telefon dinleme kayıtları birçok üst düzey emniyetçinin Horzum'la içli dışlı olduğunu, bürosuna gidip geldiğini ve Horzum'un hesabına otel rezervasyonları yaptırdığını gösteriyordu. Ancak Horzum'un ricasıyla atamayı yapacak "Beyefendi"nin kim olduğunu raporcular saptayamamıştı. Faruk Bildirici. *Gizli Kulaklar Ülkesi*. İletişim Y. İst 1999. s.119.

Anlamı şudur: Devlet bir Emniyet Müdürünü atamadan önce MİT'ten bilgi istiyor. Kural MİT'in olumsuz bilgi vermesi üzerine atamanın yapılmamasıdır. Ancak, bu olayda olumsuz rapor verilen Ünal Erkan İstanbul Emniyeti'nin başına getiriliyor. Daha güçlü bir yerden "olumlu rapor" geliyor; Horzum'un gücü, MİT'in gücünü aşıyor. Erkan-Ağar ikilisi mümkün olabilecek her türlü gücü arkalarına yığmaya özen gösteriyor.

Zaman zaman ortaya çıkan kazaların izleri ise el çabukluğu ile örtülüveriyor. Bu kazalardan birine polislerin atamasında çok etkili olduğu anlaşılan Kemal Horzum da karışıyor. Zamanın Başbakanı Turgut Özal'a suikast girişiminde bulunan kontrgerilla eğitilmiş Kartal Demirağ, yakalandıktan sonra yürütülen soruşturma sırasında sorulmadığı halde hemşerisi Kemal Horzum'un adını veriyor. Kartal Demirağ'ı Horzum'un azmettirdiği güçlü bir iddia olarak ortaya atılmasına rağmen bu yönde bir soruşturma açmaya gerek duyulmuyor. Horzum adının karıştığı her olaydan tereyağından kıl çeker gibi kurtuluyor. Kazanın izleri siliniyor.

Devlet içindeki gücü şaşırtıcı boyutlara ulaşan Kemal Horzum'un eylem listesi ise oldukça kabarık. Emlak Bankası'nı dolandırmak, 12 Eylül'ün ardından kurulan partilere başta generallerin desteklediği MDP olmak üzere yüklü para yardımları, üst düzey MİT yöneticileriyle şirketler kurmak, B.C. Havayolları aracılığıyla İran'ı dolandırmak, hayali ihracat yapmak Horzum'un önemli işleri arasında. Bu Afyonlu işadamı, Turgut Özal'a da yakın bir isim olarak da biliniyordu. Zamanın Başbakanı Turgut Özal, 5 Ekim 1984'de hiç üşenmeden Afyon'a kadar gidip Horzum'un su ve şişeleme tesislerini hizmete açmıştı. Belki de Horzum'un bütün işlerinde gösterdiği yüksek performansından olacak, tesislerin bazı karmaşık kimyasal işlemler için de kullanıldığı iddia edildi. Tesislerdeki su "eroinle ilgili ayrıştırma işlerine uygun"du. Şimdi ise bu Horzum'un Özal suikastinin arkasındaki isim olduğu söyleniyordu.

Ancak Horzum'un yakını olduğu daha önemli kişiler vardı. Kartal Demirağ'ın giriştiği Özal suikastı soruşturmasını dönemin Ankara Emniyet Müdürü Mehmet Ağar yürüttü ve Horzum'un videoya kaydedilen ifadelerini de o aldı. Soruşturmayı yürüten bir başka yetkili, DGM Başsavcısı Nusret Demiral'a da yakın olan Horzum bu olaydan da yakasını sıyırmayı bilmişti. MİT tarafından Kemal Horzum hakkında hazırlanan 30 Nisan 1984 tarihli bir raporda, Demiral'ın Horzum ile ilgili davalara bizzat el koyduğu iddia ediliyordu.⁽²⁵⁾

Bu gelişmeler boyunca DGM Başsavcısı ile Emniyet'in tam bir uyum içinde çalışması da dikkat çekiyordu. Onun döneminde Ankara'da bürosu basılmamış sol dergi, içeri alınmamış gazeteci, evi basılmamış aydın kalmamıştı. Horzum kazasının izleri böyle siliniyordu. Gazeteciler, aydınlar toplanıp, günlerce hücrelerde tutulurken, Horzum lütfen gelip isterse ifade veriyordu. Çift hukukluluk o günlerde gelişti. Turgut Özal'ın ölümünden çok sonra suikastla ilgili konuşmaya karar veren kardeşi Korkut Özal, soruşturmayı yürüten Ağar'ın suikastın arkasındaki isimleri bildiğini ileri sürdü.⁽²⁶⁾

Suikasta kastedenleri bilmek ve işlem yapmamak çoktan beri bir gelenek olmuştu. Suikast, gizli raporlar, mafya ilişkileri uzun bir süredir bir tarz-ı siyaset olmuştu. Bu durumda kimsenin gücünün Kemal Horzum'a yetmeyeceği açıktı çünkü Horzum bu tarz-ı siyasetin tam ortasında duruyordu. Parası ve gücü vardı, para ve güç en büyük dokunulmazlığı sağlıyordu; bir Başbakanı suikast olayında bile böyleydi bu. Banka dolandıran, yabancı istihbarat örgütleri ile iş tutan, eroin kaçırdığı devlet raporlarına not edilen aynı Horzum şimdi, İstanbul'un polis şeflerinin atamasına karar veriyordu. MİT öyle diyordu.

MİT'in iddiasıyla "Horzum'un atadığı ekip" bir süre sonra bulundukları görevlerin zirvelerine tırmanacaklardı. Artık iktidar onların elindeydi. Bu örgütün bir iç güvenlik kurumu

(25) *Ziverhey'den Susurluk'a Bir MİT'çinin Portresi*. A.g.e. s. 81.

(26) *Sabah*. 15.3.1998

olduğu unutulmuştu; polis, ordunun karşısında onu dengeleyecek bir kuvvet olduğu söyleniyor, Ağar'a polisin Genelkurmay Başkanı deniyordu. Özel Tim aracılığıyla ağır silahlar artık polisin elinde de vardı. Düşüş döneminde Genelkurmay'ın emriyle toplanacak olan bu silahlar örgüte büyük güç katıyordu, güven veriyordu. Abdullah Öcalan'a suikast planları yapılıyordu, Dursun Karataş'ı yakalamak üzere para sağlamak için eroin paketleri ihraç için hazırlanmıştı. "Çiller'in listesi" olarak adlandırılan listedeki önemli isimler eksiltilmeye başlanmıştı. Çiller "Örtülü ödeneği" emirlerine vermişti; bütün şartlar hareke geçmek için hazır görünüyordu.

İşte MİT ile Ağar'ın arasındaki ikinci savaş tam da o günlerde alevlendi. Birinci Rapor'daki bilgilerin kaynağı olduğu belirtilen MİT Muhbiri Tarık Ümit, 2 Mart 1995'de kaçırıldı ve bir daha haber alınamadı. Eymür'ün adamı olan Tarık Ümit'in kaçırılışı iddialara göre Ağar ekibinin işiydi. 28 Temmuz 1996'da, yani Susurluk kazasından yaklaşık üç ay önce bir önemli cinayet daha işlenmişti. Kumar işinden bir krallık çıkaran ve adına birçok cinayet, bazı uyuşturucu ve kara para aklama işleri ve devletle girift ilişkiler yazılı Ömer Lütfü Topal, aynı ekip tarafından öldürülmüştü. Gazete haberlerine göre, bu önemli adımlar, işbitirici ülkücü mafyanın Ağar'ın etrafında toplandığını gösteriyordu; Şükrü Balcı'nın öğrencisi, hocasını çoktan aşmıştı.⁽²⁷⁾

Örtülü ödenek ve "Çiller Özel Örgütü" ile ilgili bilgiler o sıralarda basma sızdırılmaya başlandı. Örtülü ödeneğin üzeri o kadar açılmıştı ki, ikinci sınıf bir dolandırıcı olan Selçuk Parsadan bile oradan nemalanmıştı. Ağar gittikçe güçleniyordu, MİT'teki ekip Ağar'ı frenlemeye karar vermişti; bunun bir sonucu olarak bilgiler basının üzerine yağıyordu. Çiller'in başbakanlığı döneminde kullandığı örtülü ödeneğin hesabını verememesiyle başlayan skandal, bir süre sonra Mehmet Ağar'ı da içine alarak büyüdü. Bilgiler, Çiller-Ağar-Erkan

(27) Ziverbey'den Susurluk'a Bir MİT'çinin Portresi. A.g.e. s.109.

üçlünün örtülü paraları “alternatif bir MİT” kurmak için harcadığını gösteriyordu. Bu arada paranın bir kısmı kaptırılmış, “Kayıp silahlar” da aynı kaynaktan finanse edilmişti.

Kazadan 1,5 ay önce MİT kanadı yeni bir ‘Rapor’u’ eski kanaldan kamuoyunun bilgisine sundu. Rapor, Tansu Çiller, artık İçişleri Bakanlığı’na terfi etmiş olan Mehmet Ağar ve ekibi hakkında yıpratıcı bilgiler içeriyordu. Sokak savaşı bir kez daha bir psikolojik meydan muharebesine dönüşmüştü. İki rapor arasında Ağar’ın nasıl yükseldiği de işte bu psikolojik savaşta öğrenildi. Hiçbir kuralın olmadığı ve her yolun mubah görüldüğü bir tarihi bu.

5. Bölüm

1993 DARBESİ

Devlet içindeki çatışmanın tarafları, tarih 1. MİT Raporu'ndan ikincisine doğru ilerlerken şöyleydi: MİT Kanadı-Güvenlik Dairesi Başkanı Mehmet Eymür, Müsteşar Yardımcısı Hiram Abas, Korkut Eken, Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve İstihbarat Daire Başkanı Atilla Aytek'in başını çektiği ekip. Bu ekibin lideri olan Hiram Abas uğradığı bir silahlı saldırı sonucu 1990 yılında öldürülünce ekibin yönetimi Eymür'e geçti. Emniyet Kanadı-Şükrü Balcı, Ünal Erkan, Mehmet Ağar, o dönemde MİT İstanbul Bölge Başkanı olan Nuri Gündeş, yine MİT elemanları Cengiz Abaoğlu, Mustafa Ercan.⁽¹⁾ Bu grubun lideri olan Şükrü Balcı da 1993 yılında

(1) *Susurluk'tan Ziverbey'e Bir MİT'çinin Portresi*. A.g.e. s.38. Eymür MİT Raporu'na kaynaklık eden bilgilerin nereden ve nasıl alındığına değin bir örneği şöyle anlatıyor: "Mesela Sheraton Otelinde bir adam vardı. Polisten ayrılma bir kişi. Sheraton Otelinin yapılışından itibaren orada koruma görevlisi olarak görevlendirilmiş. Otel resmen hizmete açıldıktan sonra oranın güvenlik amiri oldu. Otelde özel bir odası vardı. Kendisini herkes MİT elemanı olarak biliyor ve oteldeki o oda, ona MİT adına tahsis edilmiş. Bu şahıs bütün bu Mehmet Ağar'lar, Ünal Erkan'lar, Şükrü Balcı, Tuncay Mataracı gibilerle vıcık vıcık olmuş bir adam. Şimdi İstanbul Belediyesi'nde sivil savunma uz-

ABD’de öldü. Yerini Mehmet Ağar almıştı.⁽²⁾

Zamanın yarattığı değişiklikler dışında, 1. MİT Raporu’ndaki ilişkiler ağı, yer yer olduğu gibi 2. MİT Raporu’na da alınmış ve bir tashihe gerek duyulmamıştı.⁽³⁾ İkinci raporun da yazarı Mehmet Eymür’dü ve neredeyse Ağar açısından iki raporun sonuçları da benzer olmuştu; Eymür yazdıkça Ağar yükseliyordu.

Ancak elbette aradan geçen zaman içinde saf değiştirenler de vardı. Ağar, karşı taraf her sarsıldığında ekibin içine sızmış ve dostluklar geliştirmeye özen göstermişti. Bir sıkıntılı zamanında Korkut Eken’le bağlantı kurmayı başardı, iş tekli-fi götürmüştü, gerisi geldi:

“Mehmet Ağar kendini suçlayan ilk MİT raporunu kaleme alan Mehmet Eymür ile en yakın yardımcısı emekli yarbay Korkut Eken’in arasının açıldığını duydu. O tarihte sadece maaş alabilmek için BOTAS’ta çalışan Eken’e sayıları bine yükseltilecek özel polis harekât timlerini yetiştirmesini önerdi. Kıbrıs çıkarmasında Ada’ya ilk ayak basan subay olarak bilinen, 1980’li yılların başında yine polis özel timlerinin eğitimini üstlenen Korkut Eken bu teklifi sevinçle karşıladı. 8 Ağustos 1993 günü Emniyet Genel Müdürü özel danışmanı olarak göreve başladı. Eken kendisine bir anlamda itibarını iade eden Mehmet Ağar’a kalben bağlandı.

Korkut Eken’i göreve başladıktan bir süre sonra Tarık Ümit aradı. Önemli bir kaçakçılık olayını ihbar edeceğini söyledi. Eken ve Ümit Ankara’da buluştular. Birlikte Mehmet Ağar’a gittiler...”⁽⁴⁾

manı olarak çalışıyor. Bunun odasında kimler kalmış acaba? Araştırmak lazım. Bakmak lazım tabii. Mesela Fahrettin Aslan orada kendi adına veya başkaları adına odalar tutmuş mu devamlı olarak? Tutmuşsa niye? Araştırılırsa çıkar.” *Bulvar*. 13 Haziran 1988

(2) Mustafa Ercan’ın hayali ihracat ve mafya ile ilişkileri hakkında yaptığı itiraflar yukarıdaki çalışmada aktarılıyor.

(3) *Aydınlık*, 6 Ekim 1993.

(4) Enis Berberoğlu. *Susurluk/20 Yıllık Domino Oyunu*. İletişim Y. İst 2000. s.139.

Ağar, MİT'teki çetenin önemli bir adamını bu yolla kendi yanına almıştı. Tarkan Ümit'le de bu yolla ilişki kurulmuş oldu. Eken ve Ümit, Eymür ekibinin iki önemli ismiydi, Ağar'ın yanına geçmeleri onun için sıkıntılı günlerin de başlangıcı olacaktı.

"Terör uzmanı" Eken'in BOTAŞ'ta ne aradığını soracaksınız. Bu kuruluşun öyküsü de en az maaşlı çalışanı Korkut Eken kadar ilginç. *Aydınlık* dergisinde kurumdaki amaç dışı faaliyetler şöyle anlatılıyor:

"BOTAŞ çalışanları, Eken ve eski Genel Müdür Oktay Vural'a Çakıcı'dan sık sık telefon geldiğini belirtiyorlar. BOTAŞ'ta da Özal'ın mirasını Çiller devraldı. Çiller döneminde Çakıcı'nın yanına Çatlı ve Ali Yasak (Drej Ali) da eklendi. Yasak, Necmettin Cevheri Tarım Bakanı iken Romanya'ya canlı hayvan satışı işini yaptı. Azerbaycan'da 10 bürosu olduğu söylenen Yasak'ın Sezai Türkeş'le birlikte Marmara Ereğlisi'nde BOTAŞ'tan iş aldığı ileri sürülüyor. Sedat Edip Bucak ile Ağar'ı 1993 yılında bir araya getiren ve aşireti korucu olmaya ikna eden kişiler Eken ve BOTAŞ Ankara Bölge Müdürü Kemal Kılıç... JİTEM'den albay rütbesinde emekli olan Kılıç, 1992 yılında MGK'nın 'olur'uyla BOTAŞ'a Savunma Sekreteri olarak girdi."⁽⁵⁾

Başka bir haberde, BOTAŞ'la bağlantılı olan ünlü isimler sayılıyor: Ahmet Baydar (Çatlı'nın iş ortağı), Abdullah Çatlı, Mehmet Hadi Özcan (Kacaeli Çetesi lideri), Mehmet Ağar (Erol Evcil dolayısıyla), Erol Evcil, Şükrü Elverdi (Malki Cinayeti sanığı), Mehmet Sünbül (Malki cinayeti sanığı), Burhanettin Türkeş (Malki cinayeti sanığı).⁽⁶⁾ BOTAŞ önemli bir üsttür, bu anlaşılıyor.

Korkut Eken işsiz günlerinde BOTAŞ'tan maaşını almıştı almasına ama Susurluk Komisyonu'na kendisinin orada da pek rahat ettirilmediğinden yakındı. BOTAŞ'ın Petrol Mü-

(5) *Aydınlık*. 5 Ocak 1997.

(6) *Cumhuriyet*. 27 Kasım 1998.

hendisi Odası'ndan olan çalışanları Eken'i "Hizbullahcılar'ı eğittiği için" Bakana şikâyet etmişti. Susurluk Komisyonu'na bu ifadeler verildiğinde, henüz Hizbullah'ın toplu mezarları ortaya çıkarılmamış ve resmi güçlerle bağı henüz koparılmamıştı. Hizbullahcılar eğitmenin daha vatanseverlik sayıldığı günlerdi. Eken kendisini şikâyet eden bu "yıkıcıların" faaliyetleri nedeniyle epey huzursuz olmuştu! Huzursuzlar içinde kıvranırken 1993'te yeniden iş kapısı aralanıyordu. 1993 darbesine doğru Ağar ekibi yenilenmiş ve güçlenmişti. Şimdi ellerinde bir de Özel Harekât Timleri vardı. Ağar ekibi "93 darbesi"nin motoru oldu.

Ağar'ın Telekulakları

Ağar 1993 yılına doğru Genel Müdürlüğüne atandığı Emniyet'te bir de "teknolojik devrim" yaratmıştı. Polis onun yardımıyla kocaman kulaklara sahip olmuştu ve deyim yerindeyse canının istediği herkesi dinleyebilecek duruma gelmişti.

Deneyimleri MİT'teki ekiple olan kavgasından geliyordu. 1. MİT Raporu, başka polislerin yanında Mehmet Ağar'ın da telefonlarının dinlendiğini gösteriyordu. Bu o kadar açıktı ki raporda, adı geçen kişilerin birçoğu adresleriyle değil, telefon numaralarıyla tarif ediliyordu.

"Mehmet Ağar Ankara'ya geldiğinde Yonca Yücel ile 127 58 82 telefonlu konsomatris Nur'un evinde buluşmakta ve kalmaktadır... Mehmet Ağar İstanbul'da 131 19 10 nolu telefonda bulunan Pınar isimli bir kadını Emniyet Genel Müdürlüğü'nde üst rütbede bir kişiye sürmüs ve bu şahsın Pınar ile olan ilişkileri ve fotoğrafları İstanbul Emniyetince şantaj olarak kullanılmıştır..."⁽⁷⁾

(7) Ziverbey'den Susurluk'a Bir MİT'çinin Portresi/Mehmet Eymür. A.g.e. s.164.

MİT raporundaki bu ifadeler Yonca Yücel, Pınar ve Ağar'ın telefonlarının dinlendiğini gösteriyordu. Mehmet Ağar tam anlamıyla bir yasadışı telefon dinleme kurbanıydı. Ancak Ağar'ın telefon numaraları konusunda pek hassas olduğu da söylenemezdi. O da dinliyordu, hem de hiçbir kurala uymadan.

MİT raporu Ağar'ın telefon rahatlığı konusunda bir örnek olayı daha aktarıyor.

5 Ağustos 1985 tarihinde Milano'da Bülent Gökben, Mehmet Serdar Alpan, Fikri Parparoğlu, Fahrettin Özdemir isimli şahıslar 1.230 gram eroinle yakalanıyorlar. İtalyan polisi yakalananların üzerinde bulunan telefon numaralarını Türk polisine soruyor. Soruyu yanıtlaması gereken İstanbul polisi ise yuvarlak bir cevap ile soruyu geçiştiriyor. Bunun üzerine MİT söz konusu telefonları dinlemeye alıyor. Gerisini MİT Raporu'ndan izleyelim:

"Esasında her iki telefon da İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Mehmet Ağar'ın makam telefonlarıdır. (Sirkeci ve Gayrettepe'deki.) Mehmet Ağar'ı bu telefonlardan arayanlardan bir diğeri şahıs ise Londra 360 44 84 no'lu telefonda bulunan Halil Peril'dir. Kulüpçülük ve uyuşturucu kaçakçılığı yapan Halil Peril, Kıbrıs'ta Con Aziz adıyla bilinen yeraltı dünyasına mensup Aziz Mehmet Kent'in adamıdır ve Oflu Osman (Osman Cevahiroğlu) ile irtibatlıdır."⁽⁸⁾

Telefonları dinleniyor, bunlar not ediliyor. Günü geldiğinde kullanılıyor da. Ancak, Ağar'ın dinlenen telefonları sadece rapor edilmekte kullanıldı; Ağar'ın telefonunu dinlediklerinin büyük bir kısmı ise bugün artık yaşamıyor.

Telefon dinleme kurbanı Ağar, polisi de dinleme müptelası yapıyor. Yaparken, dinleme alanını genişletiyor, telefon kulübelerine kamera yerleştirecek kadar cüretli projelere imza atıyor.

(8) A.g.e. s.166.

"Tansu Çiller'in, Mehmet Ağar'ı 1993 Temmuzunda Erzurum Valiliği'nden alarak Emniyet Genel Müdürlüğü'ne ataması, istihbaratın gelişimini daha da hızlandırdı. Emniyet istihbaratta 'elektronik devrim' yaşandı. Artık araç takibinde birkaç ekip görevlendirmeye gerek kalmamıştı. Takip edilecek aracın bir yerine gizlice minik bir kamera yerleştiriliyor; bir süre sona geri alınan kamera ile aracın dolaştığı yerlerin görüntüleri alınabiliyordu. Kamera sürekli evi ile işyeri arasında gidip gelen bir kişiyi izlerken, araç bilinen hattın dışına çıktığı an merkezi uyarıyordu. Mini kamera her aracın farklı bir noktasına gizleniyordu. Örneğin Doğan marka araçların en uygun yerleri ön tamponlarıydı! Telefon dinlemede ilerleme sağlanmıştı. Ancak önemli bir sorun vardı. Dev-Sol ve PKK gibi örgütlerin elemanları, evlerdeki ya da bürolardaki telefonları kullanmıyorlardı. Çoğunlukla telefon kulübelerinden konuşuyorlardı. Hanefi Avcı bir formül buldu. İstanbul'daki bazı önemli noktalardaki telefon kulübelerine gizli kameralar yerleştirildi. Emniyet Genel Müdürlüğü, İstanbul, Ankara ve İzmir'de önemli alan ve kavşaklara kapalı devre televizyon alıcısı ve video kameralar koymak için 1990 bütçesine ödenek koydu. Meclis de bunu onayladı. Bu ödenek kulübelere kamera yerleştirilmesindeki parasal güçlüklerin aşılmasını sağladı. Kulübelerdeki 'Akıllı kameralar' izlenen kişiyi tanıyabiliyor; aranan kişileri saptayınca merkezi uyarabiliyordu."⁽⁹⁾

(9) Faruk Bildirici. *Gizli Kulaklar Ülkesi*. İletişim Y. İst.1999. s.191-192. Polise bu teknolojiyi aktaran ülke yine ABD'ydi. Amerikalılar Emniyete NSA'nın kullandığı 'özel koleksiyon' adı verilen teknoloji harikası cihazların 30'unu hibe etmiş; kalanını, her biri yaklaşık 15 bin dolardan satmışlardı. Bu yolla gelişen Emniyet İstihbaratı Oran'da ayrı binalara taşınmış, onlar da MİT gibi bir kampusa sahip olmuştu. Aynı kaynakta NSA'in "Özel koleksiyon"undaki cihazlardan biri hakkında şu bilgiler veriliyor: "Geliştirilen cihazlardan biri 'Lazer mikrofon'du. Bu mikrofon ile dinlenmek istenen odanın penceresine lazer ışını gönderiliyordu. Odadaki seslerin neden olduğu titreşimleri saptayan ışının yansıması, radar tekniğinde olduğu gibi kaydediliyor; sesler bu şekilde yeniden oluşturulup, dinleniyordu. A.g.e.s.228.

Emniyet'in aldığı bu modern cihazlardan bazıları hakkında teknik bilgiler de basına yansdı. Bunlardan biri TX adı verilen dinleme cihazıydı. Cihaz 6 telefonu aynı anda kontrol edebiliyor ve hiçbir şekilde engellenemiyordu. Emniyetin elinde bunlardan 60 tane bulunuyordu ve nerelere yerleştirildiği bilinmiyordu. Üstelik cihazla sadece telefondaki konuşmalar değil, telefonun bulunduğu odadaki konuşmalar da dinlenebiliyordu.⁽¹⁰⁾

Tarih 12 Temmuz 1991. İstanbul polisi bir seri operasyonla Dev-Sol'a ait evleri basıyor ve birçok militanı öldürüyor. Kendisi de bu tür bir operasyonda öldürülen örgütün o zamanki liderlerinden Bedri Yağan, olayın gelişimini anlatıyor:

"... Operasyon M. Ağar'ın da o gün ifade ettiği gibi tam bir fırsat operasyonudur. Polis o gün bulduğu bir izden ulaşabildiği yerlere ulaşmış ve hiç beklemeden darbeyi indirmiştir. Öylesine acele etmişlerdir ki, 12 Temmuz günü saat 21.00'da Yücel ve İ. Erdoğan'ın kaldıkları evin kapısını çaldıklarında Yücel telefondadır ve ilişkisi olan bir kurye ile konuşmaktadır. Kapının çalınması üzerine Yücel, 'Kapı çalınıyor, biri geldi kapatıyorum' deyip telefonu kapatmıştır. Ve bu konuşulan kurye evi hiçbir zaman basılmamıştır... Bu noktada A... arkadaşın 11 Temmuz günü bu evin telefonunu arayarak İ. Erdoğan ile bir buçuk saat görüştüğü olgusunu değerlendirmek durumundayız... Operasyon sonrasında dikkatlerimizin araç telefonlarına yönelmesini sağlayan bir diğer gelişme de polisin operasyonlarda ele geçirdiği araç telefonlarıyla ilgili hiçbir araştırma sorgulama yapmamasıdır. Birkaç tane araç telefonu ele geçirilmiştir."⁽¹¹⁾

Yağan, Dursun Karataş'ın örgütü araç telefonuyla yönetmekle suçluyor ve operasyonların bu yolla gerçekleştiğini belirtiyor.

(10) *Radikal*. 4 Temmuz 1997.

(11) *Neden Darbe?* (Bedri Yağan'ın kaleminden) *Panorama* dergisi eki. s.10

Bu tartışmanın yaşandığı o günlerde ABD Başkanı Bush Türkiye'yi ziyaret edecektir ve CIA teknolojisi bu kez polis için devrededir. Polis, araç telefonlarını dinleyerek militanların adreslerini saptıyor ve yer değiştirmelerine engel olmak için adreslere acele baskın düzenliyor.

Emniyet Hanefi Avcı'nın öncülüğünde dinleme işini o kadar ilerletmişti ki, tamir için aldıkları askerlerin dinleme araçlarına kendi dinleme aygıtlarını yerleştirip onları da dinlemeyi başarmışlardır. Susurluğun ardından patlayan Köstebek skandalı askeri mahkemelere taşındı. Hanefi Avcı, Onbaşı Kadir Sarmusak ve Emniyetçi Bülent Orakoğlu "casusluk" iddiasıyla yargılandı. Polisin dinleme merakı, Genelkurmay ile Emniyet İstihbaratı arasında küçük çaplı bir meydan muharebesine neden olmuştu.⁽¹²⁾

Ağar cep telefonlarını da dinliyordu. Bunun için gerekli hukuksal desteği ise ona Horzum'un yakını olduğu iddia edilen Nusret Demiral ve onun eski yardımcısı Ülkü Çoşkun sağladı.

"Telefon teknolojisinde cep telefonlarının getirdiği büyük dönüşüm de Ağar'ın genel müdürlük dönemine rastladı. Cep telefonlarının dinlenemeyeceği söyleniyor; bu da yeni sistemin hızla yayılmasına neden oluyordu. Ağar, hemen harekete geçti; elektronik altyapıyı hazırladı. Dinleme kapasitesi artırıldı. Bir grup istihbaratçı polis de yeni teknolojiyi öğrenmeleri için Almanya ve başka ülkelere kursa gönderildi. Emniyet istihbaratın personel sayısı 3 bine yükseltildi.

Hukuksal altyapı sorunun da aşılması gerekiyordu. Ağar, DGM Başsavcısı Nusret Demiral ile görüşüp isteğini anlattı. Elektronik

(12) Genelkurmay'ın telefonlarının dinlenmesiyle ilgili "ayrıntılı" açıklamaları yine Doğu Perinçek yapmıştı: "Telefonlar CIA'nın uydusu üzerinden dinleniyor ve Genelkurmay Başkanlığı da bunu kesin olarak saptadı. Bu casusluk faaliyetinin yürütüldüğü üs Çiller çiftinin bulunduğu Ankara Gaziosmanpaşa'daki Geleceğin Dünyası Stratejik Araştırmalar Vakfı'dır." *Radikal*. 4 Temmuz 1997.

mühendislerini de götürüp teknik zorunlulukları aktarmalarını sağladı. Temasları olumlu sonuç verdi. Yeşil ışık yanınca yazışmalar başladı. DGM'ye gönderdiği 29 Aralık 1994 tarihli yazıda, Ankara ve çevresindeki illerdeki telefon santral ve detay bantları ile adres kütüklerinin periyodik olarak Emniyet Genel Müdürlüğü'ne verilmesini talep etti. Sadece PTT'nin değil, özel cep telefonu şirketlerinin de bu bilgileri Emniyet'e aktarmasını istiyordu. Polisin, uyuşturucu, terörizm ve diğer tip organize suç faillerini tespit edebilmesi ve yakalayabilmesi için bu bilgilere ihtiyacı vardı.

DGM, yıldırım hızıyla yanıt verdi. Ankara 2 numaralı DGM Yargıcı Kd. Binbaşı Ülkü Çoşkun, Ağar'ın isteklerini bir gün sonra 'gizli' bir kararla onayladı. Emniyet'in isteğinin 'haberleşme hürriyetinin zedelenmesi açısından bir sakınca yaratması' söz konusu olamazdı.^{“(13)”}

Aynı Ülkü Çoşkun Ağar'ın cep telefonlarını dinleme talebini de ışık hızıyla kabul etmişti.

Ağar görüşe göre kendi teşkilatının da telefonlarını dinliyordu:

“Sistem fütursuz biçimde kullanılmaya başlandı. Emniyetin tele kulakları, Ağar, bir televizyon programına çıktığında bile devreye girdi. Fatih Altaylı'nın 'Teke tek' programına çıkan Ağar, konuşurken, polis telsizlerinden, 'Arkadaşlar, (İkna oldum) hattını arasınlar' diye anonslar geçildi. Emniyet örgütünün Genel Müdürü'ne desteği bununla da kalmadı 'İkna olmadım' hattını arayanlar takibe alındı. Ankara'daki dört üniversiteli genç, üst üste birkaç kez 'İkna olmadım' numarasını çevirince, telefonları çaldı:

-Ulan bir daha o numarayı ararsanız, sizin ananızı...

O gece kim bilir kaç telefonu arayıp, tehdit ettiler?”^{“(14)”}

Telekulak skandalı patlayıp telefonların dinlendiği anlaşı-

(13) *Gizli Kulaklar Ülkesi*. A.g.e. s.193.

(14) A.g.e. s.194.

linca Ağar'ın savunması şöyle olmuştu:

"Bizimkiler şerefli arkadaşlar, herkesin telefonunu dinlemezler."⁽¹⁵⁾

Ağar'a göre dinlemeye itiraz edenler vatan hainliği yapıyordu.

1993 yılına gelindiğinde Ağar kartlarını böyle güçlendirmişti. Özel tim kontrolündeydi, poliste tam bir kontrol sağlamış, özel ekibini takviyelerle güçlendirmişti. Devlet içinde de önemli değişiklikler oluyordu. Özal ölüp siyaset sahnesinden çekiliyor ve yerine Süleyman Demirel geliyordu. Tansu Çiller DYP kongresini kazanıp başbakanlık makamına oturmuştu. MGK'ya Ünal Erkan, Mehmet Ağar gibi yeni yüzler dahil olmuş, Mehmet Eymür, yeniden MİT'in operasyonel birimi Kontr-terör Dairesi'nin başın getirilmişti. Yeni Genelkurmay Başkanı Doğan Güreş, şaşırtıcı bir üslupla Çiller'in emrinde olduğunu beyan ediyordu. Devlet yeniden "Şahinler" in denetimine geçmiştir. Yalnız bir önemli kayıp vardır; 1993 yılında alınan kararların altına imza atan Erdal İnönü istifa ederek köşesine çekilmiştir.⁽¹⁶⁾

Bu dönemin hemen öncesinde ordu içinde kuşkulu tasfiyeler yaşanıyordu: Lice'de Bahtiyar Aydın öldürülüyor, Eşref Bitlis'in uçağı hâlâ bilinmeyen bir nedenle düşüyor ve JİTEM'in Ace kod adlı yöneticisi Ahmet Cem Ersever arkadaşları ile birlikte faili meçhul cinayetlere kurban ediliyordu. 1993 yılı her bakımdan önemli bir yıldır; devlet PKK ile mücadelede yeniden yapılanmak üzere hareke geçmişti.

Ağar o yılın halet-i ruhiyesini Susurluk Komisyonu'na şöyle anlatıyor:

"Şimdi ben, Emniyet Genel Müdürlüğü görevine tayin olduğum vakit 1993 yılında; o zaman şöyle küçük bir hatırlatma yapmak

(15) A.g.e. s.191-196.

(16) İfade Tutanakları. A.g.e. s.232.

istiyorum. Bu tarihten bir ay kadar evvel, bu Bingöl yolunda 33 askerimizin şehit olması söz konusuydu. PKK'nın sözde bir ateşkesinin arkasından yoğun eylemler vardı, bunun haricinde büyük şehirlerde devamlı öldürme ve patlama eylemleri vardı. Özellikle, Antalya, Bodrum, Marmaris çevresinde meydana gelen patlamalar sonucu bütün sahiller, turizm tamamen boşalmıştı ve o şartlar altında geldik, burada göreve başladık. Tarihi geçmişi de göz önüne aldığımızda, Türkiye'nin o andaki en önemli meselesinin terörle mücadele olduğu açık bir gerçektir. Hatta öylesine ki, ziyarete gelenler gidenler 'Bu işi bitirin de, ne yaparsanız yapın Allah aşkına' diyorlardı. Büyük bir konsensüs vardı tabii, gerek hükümet nezdinde gerek toplumda ve her kesimde tabii..."⁽¹⁷⁾

Ağar bunları anlattıktan sonra ilk işinin "terörle mücadelede deneyimli" arkadaşları ile bir kadro kurmak olduğunu belirtiyor.

O yılın sırrı sonradan ortaya çıktı: 1993 yılında MGK bir karar alarak çetelerin kurulmasının yolunu açmıştı. Tıpkı 12 Eylül darbesinin ardından nükseden Ermeni örgütleri sorununda olduğu gibi devlet gayri resmi güçleri yeniden göreve çağırmıştı. Yeni örgütler kurulacaktı:

"Örgütte özel timden polisler, bazı askerler ve Çatlı'nın bazı arkadaşları da yer alacaktı. Bu yeni takdim önceleri MGK'da kabul görmedi. Cumhurbaşkanı Özal ve dönemin Jandarma Genel Komutanı Eşref Bitlis, devletin resmi olmayan kişilerle işbirliğine gitmesine karşı çıkıyorlardı. Herhalde bu konuyla ilgisi yok-

(17) Erdal İnönü, 1993'te politikayı bırakıp kaçarken arkasındaki kan gölüne dönüp bakmadı bile. Bu kararların alındığı dönemde Başbakan Yardımcısı olan İnönü, "Yargısız infaz"lar hakkında şunları söylüyordu: "Yargısız infaz yapıldığı iddialarına katılmıyorum. Sağ yakalanmalarını biz de istiyoruz. Ama bunu yapmak kolay değil. Mücadele meselesi bu. Bazen oluyor, bazen olmuyor. Olmadığı zaman yargısız infaz demek bence yanlış." *Türkiye İnsan Hakları Raporu-1993*. Ag.e. s.101-102.

tur ama, ilginç bir tesadüf, önce Bitlis, ardından da Özal öldüler... Artık itiraz edenler olmadığına göre konu yeniden MGK gündemine gelebilirdi. Geldi ve bu yeni mücadele yöntemi 1993 sonbaharında onaylandı. Siz deyin 'Gladio', ben diyeyim 'Özel Örgüt' MGK tarafından alınan kararlar kuruldu."⁽¹⁸⁾

Ağar yeni durumu şöyle özetliyordu: "MGK ile başta sürekli toplantılar yapıyordu. Biz durumdan vazife çıkardık."

Mumcu'yu Kim Öldürdü?

1993 yılının en önemli cinayeti ise kuşkusuz gazeteci Uğur Mumcu'nun öldürülmesiydi. Gayri resmi güçler yenisinden göreve çağırılırken, bu güçler hakkında en geniş bilgilere sahip olan gazeteci de faili meçhul bir cinayetin kurbanı olmuştu. Başlangıçta İran'ın ve İslami örgütlerin üstüne yıkılmaya çalışılan cinayetle ilgili yargılar zaman geçtikçe değişti. Tetiği çekenler bir yana, şüpheler, emrin devletin içinden geldiği üzerine yoğunlaşıyor, Uğur Mumcu'nun da yeni politika önünde bir engel olarak görüldüğü işaret ediliyordu.

Herkesin cinayette İran parmağı aradığı o ilk günlerde RP Genel Başkanı Necmettin Erbakan bir açıklama yapıyor, olayların sıcaklığı içinde pek de itibar edilmeyen açıklamada şu iddialarda bulunuyordu:

"RP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, Gazeteci-yazar Uğur Mumcu'nun menfur şekilde öldürülmesini telin ettiğini bildirerek, 'Katilleri bulun. Bu ülke içinde oynanan oyunlara son verin.

(18) *Aktüel*. 284/96. Ve aynı haberde babadan "sosyal demokrat" Erdal İnönü'nün öyküsü: "1993'te ilk Çiller hükümeti kurulduğunda kuvvet komutanları Erdal Bey'e ziyarete geldi. Ve 'Biz PKK'ya karşı özel bir örgüt kurmak istiyoruz. Zamanında kurmak istedik, olmadı. Bu kez kesin kararlıyız. Sizin desteğinizi istiyoruz.' dediler. Örgütün Özel Harp Dairesi'ne bağlı olacağını söylediler. Erdal Bey meseleyi anlamıştı. 'Benim mizacıma aykırı' diyerek reddetti. Sonra da istifa etti..."

Özel Harp dairesi ve CIA'ya bağlı faaliyetleri men edin' dedi... Erbakan, Türkiye'de Özel Harp Dairesi'nin çalışmalarının gereği gibi araştırılmadığını öne sürerek, şöyle konuştu: 'Ne yazık ki, Türkiye'de Gladyo olayı, Özel Harp Dairesi olayı gerçek manasıyla araştırılmamış. Kamuoyuna gerekli, inandırıcı açıklamalar yapılmamış. Aynı oyun yıllarca İtalya, Belçika ve Fransa'da tatbik edilmiş. Ama onların meclisleri meseleye el koymuş ve hiçbir sınır koymadan araştırmalarını yapmışlardır. Sonunda CIA nasıl NATO ülkeleri içerisinde kendi ordusunu kurmuş, kendi planlarını yürütüyor, bu provokasyonları nasıl hazırlıyor, hepsi ayan beyan ortaya çıkmıştır. O ülkelerde bunu yapan CIA, Türkiye'de kuzu kuzu mu oturuyor? Aynı planın Türkiye'de de uygulanmış olması kuvvetle muhtemeldir.'⁽¹⁹⁾

Uğur Mumcu'nun eşi Güldal Mumcu, 23 Kasım günü Adalet Bakanlığı'na başvurarak olayla ilgili soruşturmayı bir süre yürüten Ankara DGM Savcısı Ülkü Çoşkun'un, kendisine "Bu olayı devlet yapmıştır" dediğini bildirdi. Olayın ardından sağda solda Uğur Mumcu'yu nasıl sevdiğini anlatan Doğan Güreş ise bir gazetecinin katillerinin neden yakalanmadığı sorusunu, "Bu konuya hiç girmek istemiyorum" diye yanıtlıyacaktı. Kimse bu tür konulara girmek istemiyordu.⁽²⁰⁾ Ortada bir karar vardı ve uygulanıyordu.⁽²¹⁾ O günden sonra, birçok dinci militan bu cinayet nedeniyle yakalandı, her defasında cinayetin çözüldüğü iddia edildi. Ancak, başta ailesi olmak üzere cinayet hakkındaki kuşkular hep sürdü.

1993 darbesinin doğal uzantısı sayılması gereken kazadan sonra Susurluk Komisyonu'na ifade veren Eyüp Aşık şunları anlattı:

"Muhtemelen, Uğur Mumcu cinayetleri gibi bazı cinayetlerin de

(19) *Milli Gazete*. 28 Ocak 1993.

(20) *Türkiye İnsan Hakları Raporu-1993*. A.g.e. s.251.

(21) Bu kararlardan birini *Hürriyet* gazetesi yazarı Oktay Ekşi açıklıyor: *Özgür Ülke* gazetesi Çiller'in yazılı emri ile Ağar tarafından bombatıldı. *Tempo*. 11 Aralık 1996.

bunlar tarafından, devletin emriyle değil ama bu adamların bilgisi dahilinde yapılmış olabileceği bağlantıları da olabilir. Ama bilhassa 93'ten sonra bu iş sulanmış... Mesela ben, Çatlı'nın Mehmet Ağar veya İbrahim Şahin veya devletle bağlantılı milli işler yaparken, zaman içinde onlara kafa tuttuğunu, onlara karşı örgütlendiğini... çatışmanın ondan çıktığını zannediyorum... Devlete dayanmayan, devlette bir görevliden destek almayan çetenin, mafyanın bir gün ayakta durması mümkün değil..."⁽²²⁾

Kimse sormuyordu ama dinci örgütler konusunda ciddi sorunlar vardı. 12 Eylül generalleri "Yeşil kuşak" projesi kapsamında İslamcı örgütleri ve onların kaynağı olan tarikatları devletleştirmişti. Bu yüzden her siyasi cinayet şaşmaz bir pusula gibi hep aynı yönü gösteriyordu.

1993'teki gelişmelerle birlikte terör içe dönmüştü bir kez: Susurluk'tan sonra bir açıklama da Ahmet Özal'dan geldi. Özal babasının "doğal" ölümünde çetenin rolü olabileceğini ileri sürüyordu. Ahmet Özal, Susurluk skandalının aydınlanmasıyla uçağının düşmesi sonucu ölen Jandarma eski Genel Komutanı Orgeneral Eşref Bitlis olayının ve babasının ölümünün netleşebileceğini bildiriyordu.⁽²³⁾

Turgut Özal'a ANAP'ın başındayken Kartal Demirağ tarafından bir de suikast düzenlenmişti. Suikast olayıyla ilgili soruşturmayı Ankara Emniyet Müdürü Mehmet Ağar yürüttü. Korkut Özal kardeşinin ölümünün ardından suikastın sırrının Ağar tarafından bilindiğini ileri sürdü. Aile bu "doğal" ölümü hiçbir zaman doğal kabul etmedi. 1993'te oluşan sisli hava içinde artık her ölüm kuşkuluydu.

Korku paranoya ile birlikte yayılıyordu. Susurluk Komisyonu bu haleti ruhiyeyi tarihe not düştü. Bu paranoya halinin notu şöyleydi: Sabancı suikastı, Sakıp Sabancı'nın hazırlattığı Güneydoğu Raporu nedeniyle çete tarafından işlenmişti. Komisyona bilgi veren Eyüp Aşık, suikastın ardından Suri-

(22) *İfade Tutanakları*. A.g.e. s. 614.

(23) *Milliyet*. 13 Kasım 1997

ye'de yakalanıp Türkiye'ye getirildikten sonra pişman olan Dev-Sol militanı Mustafa Duyar'ın silahının Susurluk'taki otomobilin içinde bulunduğu yönündeki şüphesini anlatıyordu.⁽²⁴⁾ Artık TÜSİAD türü kuruluşlar tarafından hazırlanan ve suya sabuna dokunmayan raporlar bile öldürülmek için yeterli sebep olarak görülüyordu.

1993'deki ilginç olaylardan biri de Orgeneral Eşref Bitlis'in başına gelenlerdi. Kürt sorununda farklı bir yaklaşımı olduğu söylenen Bitlis'in uçağı 17 Şubat 1993'te "buzlanma" nedeniyle Ankara'da kalktıktan kısa bir süre sonra düştü. Bitlis ve beraberindekiler öldü. Uçağın düşüş nedeninin buzlanma olduğu yönündeki açıklamaya Genelkurmay Başkanı Doğan Güreş yapmıştı. Güreş cinayet hakkında derin kuşkular duyulmaya başlandığında da bu iddiasında ısrar etti. Ancak daha sonra yapılan araştırmalar ve bilirkişi raporları Güreş tarafından açıklanan kaza nedeninin mümkün olmadığı yönündeydi. Bilirkişilere göre, uçağın bir sabotaj sonucu düşmesi ihtimali daha güçlüydü.

İddialara göre Bitlis, Kürt Sorununda önemli bir rol alan Çekiç Güç'ün faaliyetlerinden rahatsızdı. Bu konuda birden fazla rapor hazırlayıp Genelkurmay'a verdiği belirtiliyordu. Ancak ABD'li yetkililer de onu, Çekiç Güç hakkında bilgi topladığı için Özal'a şikâyet etmişti.⁽²⁵⁾ Çekişme kavgaya dönüşmüştü; Bitlis Jandarma Genel Komutanlığı'nda görev yapan ABD'li subayları komutanlıktan çıkarmıştı. ABD'li "Yardım kuruluşları"na ve NGO'lara güçlük çıkarmış, çalışmala-

(24) *İfade Tutanakları*. A.g.e. s.612.

(25) *Aydınlık*. 1 Aralık 1996. "Herkes İngilizce öğrenirken, Eşref Paşa, 1960 yıllarında, Goethe Enstitüsü'ne Almanca öğrenmeye gönderiliyor. Eşref Bitlis, Türk Kurmay Akademisi'nden sonra Alman Akademisi'ni de bitiriyor. Norkali iki yıldır, dört yıl Komando Tugay Komutanlığı'nı yapıyor. (İsmet) İmset'in, istihbarat kaynakları da kullanılarak yazılan 'The PKK' kitabının 201. sayfasında... Türk Silahlı Kuvvetleri'nde başarılı bir kumandan olan Bitlis'in bir özel savaş uzmanı olduğu belirtiliyor." 16-22 Şubat. *Yeni Ülke*. Yalçın Küçük. Tarihçe. Akış Yayıncılık. İstanbul 1997. s.30.

rını engellemiştir. Kuzey Irak'a giriş çıkışlarını zorlaştırmıştır. *Aydınlık* gazetesi Bitlis'in ölümünün kaza olduğunda ısrar eden Doğan Güreş'in de daha önce Bitlis Hakkında Özal'a şikâyetçi olduğunu belirtiyordu.⁽²⁶⁾ Güreş'in şikâyeti üzerine Bitlis de Özal'a bir mektup yazmış ve Çekiç Güç ile Özel Kuvvetler Komutanlığı'nın "yanlış tasarrufları"ndan yakınmıştı.

"Bütün bu gelişmeler sırasında, Genelkurmay Başkanı ile çatışan Orgeneral Bitlis, Özal'a doğrudan raporlar vermeye devam etti. Ancak Özal da, Bitlis'i Bush'a rapor etmeyi sürdürdü. Özal, Orgeneral Bitlis'in Çekiç Güç'e karşı olduğunu telefonda bildirdi. Bu konuşma, Genelkurmay zabıtlarında bulunuyor."⁽²⁷⁾

Bu iddiaların yer aldığı dergideki habere göre, Özal bu raporları ABD'nin Ankara Büyükelçisi Morton Abromowitz'e de vermişti. Morton Abromowitz CIA'ya da çalışıyordu.

Türkiye'de işler böyle yürütülüyordu; Cumhurbaşkanı bir Orgenerali, bir başka ülkenin başkanına ve istihbarat servisi görevlisine rapor ediyor, onlar da bu konuda önlemler alıyordu. Tablo şöyle tamamlandı: Öldürülmesine karar verildi. Bu iş için bir de taşeron bulunmuştu; Ace kod isimli Ahmet Cem Ersever, bu işi yapması karşılığında işlediği suçlardan kurtulacaktı. Ersever Suriye istihbaratı ile küçük birtakım parasal ilişkilere girmişti, izinsiz cinayetler işlemişti. Yeni bir iş karşılığında aklanacaktı.

Ancak Ersever'e verilen söz tutulmamıştı. Ordudan atılacakken istifa etti; öcünü almak üzere konuşmaya, Genelkurmay'ı hedef alan açıklamalar yapmaya başladı. Gelişmelerin bu aşamasında yine Ağar'ın ekip başı Abdullah Çatlı devreydi. Ace, 24 Ekim 1993'te ortadan kayboldu; o da kaçırılmıştı. Hikâyenin geri kalan kısmı şöyle:

"Ersever çok güvendiği bir arkadaşı, PKK itirafçısı Mustafa De-

(26) A.g.d.

(27) A.g.d.

niz tarafından tuzağa düşürüldü. Çatlı ekibi önce Mustafa Deniz'i yakalamıştı. Ersever'in Başbakanlık poligonundaki sorgusu videoya çekildi. Bitlis suikastını bütün boyutlarıyla ortaya çıkaran bu kasetler Genelkurmay İstihbaratı kasalarında bulunuyor. 29 Ekim 1993 akşamı *Sabah* gazetesine edilen telefonda, 'Bitlis paşanın katili Ersever infaz edildi' denildi. Çatlı ekibi, itirafçı ve korucu Babatlar'ı tetikçi olarak kullanarak Bitlis suikastını gerçekleştiren ekibin tamamını temizledi. Ersever'in JİTEM içindeki 30 kişilik ekibi de, Çatlı kanalıyla yurtdışına çıkarıldı."⁽²⁸⁾

İçeriden gelen bilgiler bunlardı.

Dışarıdan sıcağı sıcağına yapılan bir yorum ise daha şaşırtıcıydı. Yalçın Küçük, kazadan iki gün sonra Bitlis'in uçağının bir suikast sonucu düştüğünü yazıyordu.⁽²⁹⁾ Alman ekolünden gelen Bitlis, Amerikalılar tarafından öldürülmüştü; böyle yazıyordu. "Amerika'ya yakın Uğur Mumcu'nun öldürülmesi" ise bu cinayetin karşılığıydı:

"Uğur da bir vezir olmuştu. Düşürüldü. Vezir düşürmesidir. Uğur ve Eşref Paşa'nın birbirine karşı yok edilmelerini çok güçlü bir hipotez olarak görüyorum."⁽³⁰⁾

Her ne ise vezirler düşüyor, karşı tarafın kaleleri ele geçiliyordu.

1993, Türkiye tarihinin önemli bir dönemeci olarak ortaya çıkıyordu. Kadro ve kabuk değişiyordu.

Devlet Bakanı Eyüp Aşık bu ölümüne satranç partisini şöyle yorumlayacaktı:

"Şahsen ben MOSSAD'ı, CIA'yı, İngiliz istihbaratını görüyorum.

(28) A.g.d. Emekli Tümgeneral Celil Gürkan, Orgeneral Bitlis'in 9 Mart Cunta girişiminin kuryesi olduğunu açıkladı. Bitlis, ordu içindeki ekiplerin içindeydi.

(29) Yalçın Küçük. *Vezir Düşürmesi*. 16-22 Şubat 1993. Yeni Ülke.

(30) A.g.g.

Kıbrıs bağlantısı var, Azerbaycan var.”⁽³¹⁾

Aşık’ı haklı çıkaracak ölüm yöntemleriydi bunlar; kalp krizinden ölümler çok yaygın olarak kullanılan “bir servis yöntemi”ydi. Arabaya bomba koyarak öldürme ise elbette Camp Peary’de öğreniliyordu. *US News World Report* dergisi, “Çiftlik” olarak da adlandırılan bu okulda bizzat operasyona katılacak “aktif ajanlar” a araçlara bomba yerleştirme tekniklerinin de öğretildiğini ancak “günümüzün hassas koşulları” nedeniyle ajanların biyografilerine bu eğitimin işlenmediğini belirtiyordu.⁽³²⁾ Belki de bu yüzden olacak, devlet aracına bomba konularak havaya uçurulan yazar ve gazetecilerin katillerini bulamıyordu. Katillerin biyografileri “temiz”di.

İlk Hedef Lice

1993’teki büyük hazırlık 1994 yılında semerelerini vermeye başladı. Ölüm mangaları artık çalışıyordu. “Behçet Cantürk ve şoförü 14 Ocak 1994 tarihinde polis yelekli kişiler tarafından kaçırılıp öldürüldü. Cesetleri Sapanca’da boş bir araziye atıldı. Liceli Fevzi ve Salih Aslan 28 Mart 1994 tarihinde yine polis yelekli kişilerce alındı, cesetleri TEM Yolu Sakarya mevkiinde bulundu. Yüksekvali Şavaş Buldan, Hacı Karay ve Liceli Adnan Yıldırım 3 Haziran 1994 tarihinde polis yeleklilerle karşılaştılar. Cesetleri Bolu’nun bir köyünde bulundu. Aynı yıl içinde aynı akıbete Liceli Sefa Erciyes, Avukat Yusuf Ekinci, Cantürk’ün avukatı Medet Serhat ve şoförü İsmail Karaalioğlu, Avukat Faik Candan uğradı. Çiller’in listesinden eksiltelenler çoğalıyordu.

1993’te PKK ile mücadele adına Türkiye tarihinin en karanlık döneminin kapısı açılmıştı, beylik verilenler kendilerini artık derebeyi ilan etmeye başlamıştı. Yeni durumu, ailesi

(31) *Milliyet*. 18 Kasım 1997.

(32) *Gündem*, Yıllık 95. Strateji Yayınları. Ankara Ocak 1996. s.29.

ve siyasi çevresiyle bu gruplara yakın bir gazeteci özetliyor:

"Yeşil yakalansa ve konuşturulsa çok sayıda cinayetin aydınlanacağı iddiaları var. Ama acaba, bu faili meçhul cinayetler, zaten yeterince aydınlanmadı mı? Bence aydınlandı. Türkiye uzunca bir süredir, PKK eşkiyasıyla mücadele halinde. Bu mücadelenin nizami kuvvetlerle başlamayacağı düşüncesi devletimizin önde gelen yetkilileri tarafından kabul görünce, gayrinizami kuvvet olarak Özel Tim takviye edildi ve güçlendirildi. Jandarma Genel Komutanlığı'na bağlı Jandarma İstihbarat Teşkilatı(Jİ-TEM) ise korucu ve PKK itirafçılarıyla işbirliği yaparak, PKK yandaşlarının izini sürmeye başladı. Milli İstihbarat Teşkilatı da, başka muhbirlerle aynı amaç doğrultusunda çalışıyordu.

PKK'ya arka çıkan, yardım eden, uyuşturucudan kazandığı paralarla Kürtçü örgütü besleyenler takibe alındı ve tasfiye edildi. Mesela faili meçhul bir cinayete kurban giden Buldan kardeşleri sorgulayan kişi, MİT adına görev yapan Tarık Ümit değil miydi? Behçet Cantürk'ün nasıl öldüğü hususunda, MİT veya Genelkurmay'ın bilgisi yok muydu? Bilgileri vardı ve yetki fazlasıyla verilmişti. Mehmet Eymür, Mehmet Açar, Korkut Eken, İbrahim Şahin, Ahmet Cem Ersever resmi sıfatlarının yanında artık bir de 'Ölüm Mangası Şefi' sayılıyorlardı."⁽³³⁾

Nedenleri dışında her şey açıktı. Lice, resmi mermilerle yok edilirken başına gelenlerin nedenini Liceliler de anlayamamıştı. Listede yer alan Kürt işadamları kaçakçılık dünyasında Lice lobisi olarak biliniyordu. Belki de bu yüzden her şey Lice'nin yakılması ile başlamıştı. Behçet Cantürk yok edilmeden önce doğduğu yer yok ediliyordu.

Lice'nin kaderi o gece bir generalin kaderiyle de birleşti. 14 Ekim gecesi Lice yakınlarındaki trafo merkezi PKK mili-

(33) *Ziverbey'den Susurluk'a Bir MİT'çinin Portresi*. A.g.e. s.105.106. Bunları yazan özel timci polisleri ve şefleri İbrahim Şahin'i cansipera-ne savunan gazeteci Nazlı Ilıcak'tı.

tanlarının saldırısına uğradı. Trafo merkezi tahrip edildi ve binada görev yapan iki kişi kaçırıldı. Aynı saatlerde ilçe merkezindeki bir ilkokul kimliği belirsiz kişiler tarafından yakıldı. Bu sırada ilçedeki güvenlik güçleri çevreye ateş açtı. Açılan ateş sonucu bazı ev ve işyerleri hasar gördü. 20 Ekim'de Lice yakınlarındaki dağlık bölgeye hava harekâtı düzenlendi. Aynı günün akşamı Lice ilçe merkezinde de silah sesleri duyuldu. Güvenlik güçleri çevreye rastgele ateş açtı. Olayda iki kişi yaralandı. İlçede gerginlik giderek artıyordu. 22 Ekim sabahı Lice yakınlarındaki bir benzinlikte bir polis aracı saldırıya uğradı. Gönderilen takviye birliklere de ateş açılınca Lice çevresinde geniş çaplı bir harekât başladı. Diyarbakır'dan takviye birlikler gönderildi.

Olaylar devam ederken öğle saatlerinde harekâtı yöneten Diyarbakır Jandarma Bölge Komutanı Tuğgeneral Bahtiyar Aydın, gözünden vurularak öldü. Resmi açıklamalar generalin PKK militanlarının açtığı ateş sonucunda öldüğü yönündeydi. Bahtiyar Aydın'ın öldürülmesiyle birlikte Lice'deki olaylar büyüdü ve şehirden dumanlar yükselmeye başladı. Dünya ile bağlantısı kesilen Lice, 23 Ekim akşamı yanmış ve yıkılmış bir kent halindeydi. Olaylarda 30 kişi ölmüş, 100 kişi yaralanmıştı. 401 konut ve 242 işyeri yanmış ve büyük ölçüde tahrip olmuştu.⁽³⁴⁾

Lice, Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar tarafından hazırlanıp Çiller'in eline tutuşturulan listede yoktu. İlk cinayetin kurbanı Lice oldu. 1993 darbesinin kurbanlarının faili hiç bulunamadı.

(34) Türkiye İnsan Hakları Raporu-1993. Ag.e. s.61.

6. Bölüm

MAFYADAKİ DOSTLAR

Listeler hazırlanmış, Lice yerle bir edilerek liste başı olanlara mesaj verilmiş, özel tim harekete geçirilmişti. Şimdi sıra sivil ayağın harekete geçirilmesindeydi. Bunun için de yeraltı dünyası ile dirsek temasını hiç kaybetmeyen, Dünder Kılıç'ın eski ortağı ve "MİT muhbiri" Tarık Ümit'in kapısı çalındı. Ümit'le bağlantı Korkut Eken aracılığıyla kurulmuştu.

"Tarık Ümit'in Emniyet'le dirsek teması kısa zamanda ilerledi. 1993 yılı Aralık ayında Tarık Ümit, Düzceli hemşerisi Yaşar Öz'le Mehmet Ağar'ı tanıştırdı. Babaları dost olan Tarık Ümit ile Yaşar Öz arasındaki yakınlık 1984 yılında tazelandı. O tarihte Düzc'e de kerestecilik ve gübre ticareti yapan Yaşar Öz işleri iyi gitmeyince İngiltere'ye göç etti."⁽¹⁾

Ümit, yeni dostlar için Ağar'a kapıyı aralamıştı.

MİT muhbiri Ümit'in herkesi ihbar etmediği, muhbirliği'nin başka yeteneklerinden geldiği görülüyor. Ümit, Öz'ü Ağar'a bu şekilde "ihbar" edince, Öz'ün de makus talihi de-

(1) Enis Berberoğlu. *Susurluk 20 Yıllık Domino Oyunu*. İletişim. İst.200.s.140.

ğişmeye başlıyor.

"Yaşar Öz İngiltere'den dönünce yine Tarık Ümit'le karşılaştı. Tarık Ümit'in KKTC'de kurduğu First Merchant Bank'a büyük miktarda sermaye buldu. Ümit aracılığıyla Mehmet Ağar'la tanışan Yaşar Öz daha sonra aracısız temas kurmayı yeğledi. Yaşar Öz bu yaklaşımını 4 Nisan 1997 tarihli *Radikal* gazetesinden Ümraniye Safer'le yaptığı söyleşide açıkça anlattı: 'Mehmet Ağar'la defalarca yüz yüze ve telefonla görüştük. Tarık Ümit'e olan güvensizliğim nedeniyle bu görüşmeleri Tarık Ümit'ten sakladım. Mehmet Ağar'a da söylememesini rica ettim. Yüzeysel olarak başlayan dostluğumuz daha sonraları Mehmet Ağar'ın benden yurtdışındaki bazı operasyonlara katılmamı istemesiyle devam etti. Ve ben o operasyonlara bilfiil katılarak başarıya ulaşmasını sağladım..."⁽²⁾

"Muhbir" Tarık Ümit aradan çıkarılmış, Yaşar Öz, böylece "Çete"ye dahil edilmiştir.

Çeteye dahil olan Yaşar Öz, Ağar'ın sihirli değneği değince uyuşturucu kaçakçısı kimliğinden sıyrılmış ve süttten çıkmış bir "vatansever"e dönüşmüştür. Bu tür ilişkilerle kemalere eren bir vatanseverin nasıl bir dokunulmazlık zırhına büründüğünü izleyelim:

"Yaşar Öz, ekip için çalışmaya başladığı ilk günlerde başını belaya soktu ve ancak Mehmet Ağar'ın bizzat yardım etmesiyle kurtuldu. 1992-95 arasında İstanbul Emniyet Müdürü olan DYP'den TBMM'ye girdikten sonra istifa ederek DTP'ye geçen Necdet Menzir, Yaşar Öz olayını anlattı: 'Adana Emniyet Müdürlüğü, 13 Ocak 1994'te İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne bir yazı gönderdi. Yazıda 12 Ocak 1994 günü saat 10.40'da Adana Şakirpaşa Havaalanı'nda Köln Başkonsolosluğu'nca Hakkı Mercan adına düzenlenmiş TR-D-356520 seri nolu pasaportu sah-

(2) Age. s.142.

te olarak kullanan Ali Rıza oğlu 1961 doğumlu Metin Bozdoğan'ın, bu pasaportu İstanbul'dan temin ettiğini bildirildi. İstanbul Ataköy 7-8 Kısım A-15 Blok'ta oturan 35-36 yaşlarında, hafif şişman, beyaz tenli, hafif bıyıklı, kumral saçlı 560 53 32 no.lu telefonu kullanan Yaşar Öz adlı şahsın, bu pasaportu Metin Bozdoğan'dan temin ettiği bildirildi."⁽³⁾

Yaşar Öz, Yaşar Öz olduğu bilinmediği için yakalanıyor. Normal vatandaş sanılıyor, Ağar'la yıldızı hiçbir zaman barışmamış olan Necdet Menzir de, Öz'ün çeteden olduğunu fark edememesinin bedelini ağır ödüyor.

Gerisini izleyelim: Menzir'in anlatımına göre mali şube ekipleri adrese baskın yapıyorlar. Ancak Yaşar Öz'ün verilen adresten taşınarak yine aynı yerdeki bir başka daireye taşındığı öğreniliyor. Ekip bu kez yeni adrese baskın düzenliyor. Evde bir adet seri numarası silinmiş Amerikan yapısı tabanca, 43 adet mermi, yine bir adet markası ve seri numarası belirsiz toplu tabanca, bir adet silah taşıma izin belgesi, üzerinde Yaşar Öz'ün resmi bulunan sahte sürücü belgesi, bir adet pasaport, Tarık Ümit adına İçişleri Bakanlığı'na düzenlenmiş bir pasaport ele geçiriliyor. Tarık Ümit bu tarihte kayıptır. Yaşar Öz adına düzenlenmiş yeşil pasaportun meslek hanesine 'Daire Başkanı' yazılıdır. Bu Öz'ün polis olduğu anlamına geliyor. Silah taşıma izin belgesinin altın da ise yine Mehmet Ağar'ın imzası vardır.⁽⁴⁾

Öz'e silah taşıma izni veren Ağar ise, Emniyet Genel Müdürlüğü makamında oturmaktadır. Dahası polisler Öz'ü yakalayınca Ağar hemen arayıp "o bizim adamımız" demiş ve serbest kalmasını sağlamıştır. Bu bilgileri mahkemeye veren ise bir başka polis, Necdet Menzir'dir.⁽⁵⁾

(3) A.g.e. s.143.

(4) A.g.e.s.144.

(5) A.g.e.s.144. Bu olaylar tartışılırken, Yaşar Öz ile Abdullah Çatlının akraba olduğu ortaya çıktı. Öz, Çatlının eşinin dayısıydı. *Radi-kal*. 1 Ocak 1997.

Ağar'la "ayrı dünyaların insanı olan" Menzir'in gücü, kayıp olan Tarık Ümit'in "resmi pasaportu"nun Öz'ün üzerinde neden bulunduğunu araştırmaya da yetmemiştir. Bütün bunlar mahkeme kayıtlarındadır ancak Öz'ün dışında, bu olayda da mahkemeye çıkıp hesap veren bir başkası yoktur. Bütün kirli işler resmi bir sır perdesinin arkasında serbest bırakılmıştır çünkü. Mehmet Ağar da olayın ortaya çıkması üzerine savcılığa verdiği ifadesinde Yaşar Öz'ü bazı operasyonlar için görevlendirdiğini kabul ediyor; ancak görevin ne olduğu elbette "devlet sırrı"dır.⁽⁶⁾

Ağar'ın korumasında olan yalnızca Öz değildir. "Küçük silahlı birlik" sonradan tamamlanıyor; Abdullah Çatlı'nın da Mehmet Ağar imzalı silah taşıma ruhsatına sahip olduğu öğreniliyor.⁽⁷⁾ Bu iki akraba çeteci, sivil ayağın organizasyonunu üstleniyor. Mehmet Ağar, bir türlü yakalayamadığı çete üyelerine hizmette kusur etmemektedir. Suçluluğu mahkemede kanıtlanmamış insanları öldürmekte hiçbir sakınca görmeyenler, suçluları himaye için ellerinden geleni yapmaktadır. Erzurum Valiliği sırasında suçlulara hizmetlerini nikah şahitliğine kadar götürmüştür.⁽⁸⁾

Çete haline gelmeleri için sayılarının daha çok artması gerekmektedir. Uyuşturucu kaçakçısı Lice'li Hüseyin Baybaşı'n, *Aydınlık* dergisine "birliğin" gerisini anlatıyor:

"Mehmet Ağar'la 12 Eylül 1980'den sonra Selamiceşme'deki

(6) *Cumhuriyet*. 4 Nisan 1998. Dönemin İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Mestan Şener bu görevin yurtdışında PKK operasyonu olduğunu açıkladı. Ağar ise buna karşılık "Devlet adamı konuşmaz" diyordu. Bilgiler konuşmayan tek devlet adamının Ağar olduğunu gösteriyordu.

(7) *Cumhuriyet*. 4 Nisan 1998. Eyüp Aşık, bu silah taşıma belgesinin kazadan iki sonra kendilerine ulaştırıldığını ancak bunun bir belge olduğuna inanmadıklarını söylüyor. "Emniyet Müdürü böyle bir belge vermez dedik. Hamili kart benim adamımdır, istediğini vurabilir gibi falan, çok saçma geldi bize." *İfade Tutanakları*. A.g.e. s. 603.

(8) Soner Yalçın-Doğın Yurdakul. *Reis/Gladio'nun Türk Tetikçisi*. Öteki Y. Ankara.1988.s.271.

Melih Baler'e ait Kolin Kulüp'te sık sık biraraya geldik. Ben polis arabaları ile geziyordum. Devamlı olarak polislerin adına kayıtlı silahları kullanıyordum. Bunları bana bizzat Mehmet Ağar veriyordu. Çok mermi vermiştir bana. Bana polis kimlikleri düzenliyordu. Bizim isteğimiz üzerine birçok kişiye de verdi. 1980'den sonra hep onun verdiği kimliklerle dolaştım. Bizzat kendisi bana eliyle pasaport verdi. Devlet görevlisi yazardı pasaportta."⁽⁹⁾

Polistir ve bütün yasadışı adamlara kolaylıklar sağlıyor. Çatlı ile tanışma ise bir başka kaynaktan oluyor. Bu kez MHP ile ilişkiler işe yarıyor:

"1974 yılında İstanbul Ülkü Ocakları Başkanlığını yapmış Abdullah Kederoglu Çatlı'nın hemşerisiydi. Çatlı'nın yurtdışından geldiği günlere ilişkin bir tespiti anlatıyor: 'Abdullah Çatlı önceleri Mehmet Ağar'a çok karşıydı. Türkiye'ye geldiğinde hep onun hakkında atıp tutardı. Ancak kısa bir süre sonra da birlikte oldular.' Abdullah Çatlı'nın, Mehmet Ağar'ı sevmesinde hemşerisi Abdullah Kederoglu'nun payı vardı. Kederoglu'nun, Nevşehir'de görev yaparken tanıdığı ve dost olduğu İbrahim Şahin, Çatlı'nın Türkiye'ye geldiği yıllarda İstanbul'da Özel Harekât Şube Müdürlüğü görevini yapıyordu. Çatlı, hemşerisi aracılığıyla, önce İbrahim Şahin'le, daha sonra da Şahin'in aracılığıyla Mehmet Ağar ile tanıştı ve İstanbul Emniyet Müdürü Ağar'ı çok sevdi!"⁽¹⁰⁾

(9) *Aydınlık*. 18 Mayıs 1996.

(10) *Reis*. A.g.e. s.276. Abdullah ve Afşer Kederoglu'nun adı İbrahim Şahin'le ilişkileri nedeniyle sık sık bu olayların içinde geçti. İbrahim Şahin'in kullandığı beyaz Cheeroke cip Avşar Kederoglu üzerineydi. Ayhan Akça kız kardeşlerinin kiracısıydı. Avşar Kederoglu aynı zamanda Tarık Ümit kaybolmadan önce onunla son konuşan telefonun sahibiydi. Kederoglu, ifadesinde telefonunun İbrahim Şahin'in kullandığını açıkladı. Kardeş Kederogulları ne yapıyorlarsa İbrahim Şahin için yapıyorlardı!

Birbirlerini sevmek için neden aramakta güçlük çekmiyorlar. Ekip, Çatlı'nın katılımıyla güçleniyor.⁽¹¹⁾

Ömer Lütfü Topal Cinayeti'nde adı geçen ortağı Sami Hoştan da Çatlı ile birlikte ekibe dahil olmuştu. Anavut Sami, Çatlı'nın cenazesini almak için Susurluk'a ilk giden kişiydi. Eyüp Aşık, Susurluk Komisyonu'na verdiği ifadede çetenin parasal işlerini Anavut Sami'nin yürüttüğünü iddia etmişti.⁽¹²⁾ Aşık, Hoştan'ın çete ile devletin üst düzeyi arasındaki bağlantıyı yürüten adam olarak da anıyor ve telefon kayıtlarının incelenmesi istiyordu; elbette bu inceleme yapılmadı.

Kimi unuttuk dersiniz?

"(Nahit) Mentese'nin bakanlığa atandığı gün, PKK'nın finansman merkezi sayılan Lice üç günlük bir bombardımanla yerle bir edildi. 20'den fazla insan öldü, 640 ev ve iş yeri hasar gördü. Lice bombardımanı, başlayacak yeni mücadele yönteminin ilk ipucuydu. Bir ay sonra Başbakan Çiller ve Emniyet Genel Müdürü Ağar, savaşın yeni kurallarını açıklayacaklardı... Aynı dönemde Emniyet Genel Müdürü Ağar, babasının Güneydoğu'da görev yaptığı yıllarda kurduğu dostlukları kullanarak bölgedeki feodal güçleri harekete geçirdi ve 12 asiret reisini yine o kasım ayında Ankara'ya çağırarak Çiller'le görüştürdü. Asiret reisleri TRT'de Ağar'la programa çıkarak terörle mücadele için söz verdiler."⁽¹³⁾

Böylece ekibe Sedat Bucak da dahil ediliyor.

(11) Tamaşa Dural Mehmet Ali Ağca'yı anlattığı çalışmasında Ağar ile Çatlı arasındaki ilişki hakkında ilginç bilgiler veriyor: "Kocaeli'nde ortaya çıkan çetenin başı Hadi Özcan, Çatlı'nın kendini öldüreceğinden iyice emin olunca, Mehmet Ağar'a bir milletvekiliyle haber gönderdiğini açıklıyor, 'Ağar sahip çıkmadı, Allah belasını versin, ölse de kurtulsam demiş.' Bu sözleriyle Mehmet Ağar ile tanıştıklarını açıklayan Özcan, Mehmet Ağar'ın da Abdullah Çatlı'dan korktuğunu ileri sürüyor." Tamaşa. F. Dural. *Çarmıhtaki Ülkücü*. Sorun Yayınları. İstanbul 2000. s.200.

(12) İfade tutanakları. A.g.e. s.604.

(13) *Ergenekon*. A.g.e. s.56-57.

Ortaçağ'dan Gelen Destek

Bucak'ın ekipte özel bir yeri vardı. Onun katılımıyla ekip hem büyük bir silahlı güç edinmiş hem de Siverek'te iyi bir sığınağa sahip olmuştu. O görünüşüyle de Ortaçağlardan çıkıp gelmiş gibiydi, güçlü görünümünün arkasında ne kadar kof ve tehlikeli olduğu kazadan sonra anlaşılacaktı.

O araçtan yaralı çıkmıştı, kazaya neden olanların bunu planlamadıkları belliydi. Bucak, panik ve dehşet içindeydi; her an iç ilişkilere değin bilgi verme eğilimi gösteriyordu. Ortadan kaybolması tercih edildi. Saklandı.

Kazadan sonra Bucak ve Kocadağ'ın diğerleriyle aynı araçta bulunmalarını "Yakalamışlardı, teslim etmeye getiriyorlardı" diyerek açıklık getiren Ağar, şimdi Bucak'ı toparlamaya çalışıyordu.

"Sedat Edip Bucak, hastaneden TBMM lojmanlarındaki evine döndükten sonra 12 saat ortadan kayboldu. Nereye gittiğini bugüne kadar açıklamadı. Bucak'ın bu süre içinde, sabık bakan Mehmet Ağar ve emekli bir general ile birlikte olduğu ve basına yapacağı açıklamanın, kendisine dikte edildiği belirtiliyor. Bir süre sonra, Bucak, Kendi seçtiği 'basın mensupları'nın önüne çıktı."⁽¹⁴⁾

Dergi, başka bir kelime bulamadığı için "basın mensupları" demişti, oysa seçilen kişilerin suç dosyaları Bucak'tan bile kabarıktı.

Bucak'ın tavsiyeler üzerine açıklamaları için seçtiği televizyon HBB kanalıydı. Söyleşiyi Behiç Kılıç adlı 'gazeteci' yönetecekti. Polis muhabiri kökenli Kılıç, bu adı duyan her gazetecinin irkildiği bir kişilikti, camiada o kadar seviliyordu. Programı ayarlayan ise kanalın yöneticisi Bülent Öztürkmen'di. Öztürkmen'in biyografisinde şunlar yazılı: MİT'çi

(14) *Aydınlık*. 24 Kasım 1996.

olduğu söyleniyor, kontrgerilla faaliyetleri içinde yer aldığı belirtiliyordu. Yeni televizyon yönetmeni Bülent Öztürkmen'den Bucak için ricacı olan eski dostu Korkut Eken'di. "Özel Harp"ten tanışıyorlardı. HBB'de toplanan ekibin yanında Bucak adeta kanatlanıp uçacak gibiydi. Sonuçta o Abdullah Çatlı'yı bile gerçek adıyla tanımayan bir kader kurbanıydı!

Aşiret reisi Sedat Bucak'ı tarihin derinliklerinden çıkarıp devlete cankurtaran simidi olarak sunan Ağar, Susurluk kazasının ardından ona yardım elini de uzatmıştı. Şimdi derleyip toparlama işi o otomobilin içinde büyük bir şans eseri bulunmayan Mehmet Ağar'a kalmıştı. Peki, ama kim bu tarihin 21. yüzyıla savurduğu toprak ağası?

O, devletin Güneydoğu politikasının bir simgesi. Kürttü ama Türk milliyetçisiydi. Kendisinin de bir parçası olduğu soruna, televizyondan bizlere bakar gibi bakıyordu; söyledikleri çevresine dehşet saçıyordu. "İti ite kırdırma" politikasında o ikinci kelimenin karşılığıydı. Ve hakkını yemeyelim bu politikaya cuk oturacak kadar da efendilerine sadıktı. Bucak iyi kırıyordu ve kazaya kadar da bir açık vermemişti. Hoş açık verse de Siverek'te kim görebilirdi ki?

Kahramanımızın kısa kimliği şöyle:

"Sedat Edip Bucak, İsmail Hakkı Bucak'ın oğlu. 36 yaşında(1996'da), İki dönemdir DYP Şanlıurfa milletvekili. Endüstri Meslek Lisesi mezunu. Amcası Mehmet Celal Bucak'ın ölümünden sonra aşiretin reisi oldu. Bucaklar koruculuğu kabul eden aşiretlerden. Kimilerine göre aşiretin nüfusu 120 bini buluyor. Silahlı adam sayısının 10 bine yakın olduğu söyleniyor. Bucakların, devletten aldıkları milyarlarca lira yardım için silahlı adamlarının sayısını abarttığı da ileri sürülüyor." ⁽¹⁵⁾

Onun ailesi de zamanında devletin şiddetinden payını almış, Bucak aşireti ağları da çeşitli zamanlarda memleketle-

(15) *Aydınlık*. 24 Kasım 1996.

rinden sürgün edilmişti. 1960'da iskan kanunu hükümlerine uygun olarak mecburi iskana tabi tutulan 55 ağa arasından 8 de Bucak vardı. Onların şon kuşaktan torunu Sedat Bucak ise başka bir portre çizdi. Kendisine gelen Halkın Emek Partisi(HEP) milletvekillerini devlete ispiyon edince şansı açıldı. HEP'lilerin konuşmalarını gizlice kaydedip köşke Demirel'e götürdü. Gerisi geldi:

"Sedat Bucak, doğru Çankaya'ya, Süleyman Demirel'e gidiyor, bandı dinletiyor. 'Silah verin PKK ile mücadele edelim' diyor. Demirel onaylıyor. Durumdan Mehmet Ağar, Ünal Erkan ve Şanlıurfa Valisi Ziyaettin Akbulut da haberdar ediliyor. Helikopterle Sedat Bucak'a gidiyorlar. Gizli bir toplantı yapıp mutabakata varıyorlar. Karar gereği, Sedat Bucak Şanlıurfa'daki evini, Sive rek'e taşıyor. Sadettin Köyü'ndeki satoyu yaptırıyor. Ve Bucak aşireti, devlet silahlarıyla donanıyor. 90 milyar para, lav silahları, roket atarlar, tüfekler, mermiler..."⁽¹⁶⁾

Ağar'ın tarihin derinliklerinden bulup çıkardığı Bucak aşireti artık korucuydu, kırmaya hazırdı.

Bunun bir de karşılığı olmalıydı; hemen karşılık tahsile girildi.

"1993, Bucak aşireti için dönüm noktası. Korucu olmayı kabul ettikleri yıl. 1993, aynı zamanda Sedat Bucak ile Mehmet Ağar'ın dostluklarının başladığı yıl. Asiret, Gladio'nun vurucu gücü haline geliyor. Güneydoğu'da tecrübe kazanıyor, Batıda kullanılıyor. Yalnızca 1994 yılında Ankara'da gazinolardan, kumarhanelerden, torbacılardan, travestilerin, eşcinsellerin gittiği

(16) *Gazete Pazar*. 23 Şubat 1997. Bucak DEP'lilerle ilişkili olayı Su-surluk Komisyonu'na da anlattı. Anlatımına göre DEP'liler Bucak'tan tarafsız kalmasını istemişti. Bucak bu konuşmaları kasete alıp önce Ankara Emniyeti'ne bildirmişti. Ankara Emniyeti'nde o dönem Ağar Emniyet müdürüydü. Bucak, DEP'lilerin kendi ifadesi nedeniyle tutuklandığını belirtiyor. *İfade Tutanakları*. A.g.e. s.296.

barlardan alınan 'yol verme' harcının, günde 500 milyon lira olduğu tahmin ediliyor... Toplanan rüşvetler, 'piramidin en üstüne kadar' dağıtılıyor. Aynı yıl, Bucak ailesinin Ankara'da egemenlik kurduğu dönem oluyor. Çeteye direnenin karşısına önce polis dikiliyor. Muşlu Söylemez kardeşler direniyor, adları 'Söylemez çetesi' oluyor! ⁽¹⁷⁾

Sedat Bucak devlete yakınlaşınca Siverek bölgesinin tek hâkimi haline böyle geliyor. Siverek'te 100 bin dönüm olduğu söylenen tapulu arsasını korumak için bir de devletten maaş, silah, mermi yardımı alıyor. Yakın tarihin sakıncalılarından olan Bucakları korucu olmaya ikna edenlerden biri de bir başka DYP'li, Necmettin Cevheri. Bu hep geri planda duran ama devletin Doğu politikasında çok etkili olduğu anlaşılan kişi hakkında Politikacı Algan Hacaloğlu bakın neler anlatıyor:

"Necmettin Cevheri'nin çok şey bildiği kanaatindeyim. Güneydoğu'nun terörle mücadele süreci içinde nasıl bir yer olduğunu, Güneydoğu'ya akan kaynakların Cevheri üzerinden aktığını biliyorum. Üstelik bunu bana Nahit Menteşe söylüyor. Yani Güneydoğu'nun en büyük ağası Sedat Bucak ise, Bucak'ın ağası da Necmettin Cevheri'dir. Ünal Erkan ise sessizliğini koruyor. Oysa Güneydoğu'daki ilişkileri şöyle formüle edebilirim. Güneydoğu'nun Başbakanı Necmettin Cevheri, İçişleri Bakanı Ünal Erkan, Komutanı Sedat Bucak'tır." ⁽¹⁸⁾

1998'in ilk ayı... Babat Aşireti mensubu korucu Abbas Babat Şırnak'ın Uludere ilçesinde bir kamyon silahla yakalandı. Soruşturmayı genişleten polis Siverek Halliye Mahallesi Muhtarı Hasan Güler'i gözaltına aldı. Muhtar Sedat Bucak'ın hem akrabası hem de korumasıydı. Babat ele geçen silahların kaynağını da açıklamıştı; PKK operasyonlarında ele geçen si-

(17) *Aydınlık*.24 Kasım 1996.

(18) *Vatan Yahut Susurluk*. İnci Hekimoğlu. Papirüs.Y.s.133-134.

lahlar ve asker ve koruculardan çalınan mermiler.⁽¹⁹⁾

Bu bilgilerin ardından Bucak-Söylemez çatışmasının aslına değin bir tahmini aktaralım:

"Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde görevli bazı polislerin ve ordu mensuplarının adlarının karıştığı kaçakçılık ve sahtecilik olayında, Güneydoğu'dan bazı subay ve astsubayların getirdiği silahların, Ankara Emniyeti'nde görevli polisler aracılığıyla 'ruhsatlı silah'a dönüştürüldüğü belirlendi...

39 kişi gözaltına alındı. DGM yalnızca 5'ini tutukladı, ötekiler tutuksuz yargılanacak. Resmi olmayan açıklamalarda ise Güneydoğu'dan yapılan silah kaçakçılığı işinde Urfa'nın merkez olduğu ve bir Urfa milletvekilinin de sanıklara yardımcı olduğu kulaklara fısıldandı.

Söylemez çetesi operasyonunda adı geçen ve yaptığı açıklamalarla dikkatleri üzerine çeken DYP Şanlıurfa Milletvekili Sedat Edip Bucak'ın, Ankara'da yapılan operasyonun hedefi olduğu ve amacın Bucak'ın daha fazla konuşmasını önlemek olduğu yorumları yapıldı."⁽²⁰⁾

Adı verilmeyen Urfa Milletvekili Necmettin Cevheri'ydi. Kamuoyu Cevheri adıyla bir kez daha karşılaştı.

Mehmet Özbay adı, Abdullah Çatlı ile birlikte ünlenmişti; Çatlı sahte kimliklerinde bu adı kullanıyordu. Araştırmalar kimliğin gerçek bir kişiye ait olduğunu ortaya çıkardı. Çatlı'ya bu kimlik devlet içindeki yandaşları tarafından verilmişti. Gerçek Özbay, Urfa'lı Cevheri ailesine yakın, Suruç'lu bir Kürttü. Sahte kimlikleri Çatlı'ya veren kişi ise Mehmet Ağar. Aralarında bir bağlantı olmalıydı. Çatlı'yı Bucak'la tanıştıran kişi de Mehmet Ağar'dı:

"Çatlı 1994 yılında Türkiye'ye döndü. Mehmet Ağar'ın isteğiyle Bucaklar'ın Siverek'teki evine götürüldü. Bucakların evi iki yıl

(19) *Gazete Pazar*. 8 Şubat 1998.

(20) *Çiller Özel Örgütü*. A.g.e. .s.169.

boyunca Çatlı'nın karargâhı oldu. Burada yanında dört Türk daha bulunuyordu. Bucak, ölene kadar Çatlı'ya saygıda kusur etmedi. Aşiret reisi, mafya şefi gelince ayağa kalkacak kadar saygılıydı.⁽²¹⁾

Bucak'ın bu ilişkileri geliştikçe Urfa ve Siverek de hızla değişiyordu. Güneydoğu'da çetenin bir kurtarılmış bölgesi vardı artık. Bölgede örgütlenmekte sıkıntı çeken MHP de aynı ilişkileri kullanarak tutunmaya çalışıyordu. O sıralarda Urfa'da yüklü miktarda eroin yakalandı. Malın sahibi eski MHP İl Başkanı Muzaffer Çakmak'ı. Suçu Çakmak'ın yeğeni üstlendi. Bu yolla hapse girmekten kurtulan Çakmak'ın Bucaklarla ortak iş yaptığı iddia ediliyordu. Bu gelişmeler üzerine bölgede MHP önemli olmaya başladı, Muzaffer Çakmak ile ülkücü babalardan Feridun Öncel partiye sahip olmak için çatışlıyordu.⁽²²⁾

“Söylemezler çetesi”nin lideri olduğu söylenen Dr. Mehmet Sena Söylemez cezaevinden yazdığı mektupta, Bucak ve Ağar'ın yakınlarının öldürülmesini çiğ köfte partisi ile kutladıklarını iddia ediyordu.⁽²³⁾ Söylemez'in iddiasına göre büyük bir dertten, yine devletin gücü sayesinde kurtulmuşlardı. Bu işlerde devlete daha yakın olan kazanıyor, polis şefleri ile öldürdüklerinin arkasında köfte partisi düzenliyordu.

Bucak, Mercedes otomobilinin içinde suçüstü yakalandıktan sonra mevcut vaziyeti şöyle ifade etmişti:

“Biz yoksak, devlet de yok; devlet yoksa biz yokuz.”⁽²⁴⁾

Türkiye'nin en etkili gücü arkasındaydı, bütün çeteyi tanı-

(21) *Aydınlık*. 10 Kasım 1996.

(22) A.g.d.

(23) A.g.e. s.286.

(24) *Yeni Yüzyıl*. 16 Şubat 1997. Bucak, aynı haberde devletin çok güçlü olduğunu ve bu ülkede olup bitenlerden mutlak bilgisi bulunduğunu söylüyordu.

yordu. Ancak hiçbirinin “gerçek işi” hakkında bir fikri yoktu; Çatlı’yı iş adamı, Arnavut Sami’yi ayakkabıcı, Drej Ali’yi başsağılığına gidip gelen Ali Yasak olarak biliyordu. Koca aşiretin reisi, koruma duvarlarının arkasında yaşayan Bucak bu kadar “saftı”. Hüseyin Kocadağ’la babasının Aşiret reisliği döneminden beri tanışıyordu.⁽²⁵⁾ Bucak’ın, Ağar’la tanışmasından sonra evi çetenin evi olmuştu. Susurluğun Bucak’ın Siverek ilçesindeki şatosunda erken çekilmiş fotoğrafları kazadaki Mercedes’in içinden çıktı.

İdi Amin’in Düğününde

Çete büyüyüp serpiliyordu, kayıplar ve cinayetler de:

“Yine aynı dönemde Türkiye, gözaltında kayıplar sorunun daha yoğun olarak yaşamaya başladı. 1995 Martı’nda gözaltına alınan Hasan Ocak, birkaç ay sonra Beykoz’da bir korulukta boynunu kırılmış bir şekilde bulundu.... Ve 12 Mart 1995’te bütün Türkiye, İstanbul Gaziosmanpaşa’da patlayan bir provokasyon ve ardından gelen korkunç olaylarla sarsıldı. Tam 4 bin merminin sıkıldığı olaylar sonucunda 13 kişi polis kurşunuyla öldü.”⁽²⁶⁾

Bu konuda ayrıntılı raporların söyledikleri tabloyu tamamlıyordu:

Tablo şöyleydi:

“1991-1996 arası fili meçhule kurban gidenlerin sayısı 1500’ün üzerindeydi. Ve bunların 830’u Mehmet Ağar’ın Emniyet Genel Müdürlüğü dönemine rastlıyordu.

Bu rakam Emniyet Genel Müdürlüğü’ne yükseltilen Mehmet

(25) *İfade Tutanakları*. A.g.e. s.314. Kocadağ’ın Güneydoğu görevi sırasında devletle Bucak aşireti arasındaki ilişkiyi düzenleme görevini de üstlendiği anlaşıyor.

(26) *Ergenekon*. A.g.e. s.62.

Ağar'ın mesleki 'başarı'sının bir ölçüsüydü."⁽²⁷⁾

Çete büyüyor, Türkiye kan banyosuna başlıyordu.

Ekibimizi tamamlamak için bir de katliam sanığı gerekiyor. Tarih 1 Ağustos 1992. Lakabını kan içici bir muz cumhuriyeti diktatörü olan "İdi Amin"den alan firari ülkücü katil Haluk Kırıcı evleniyor. Dönemin Erzurum Valisi Mehmet Ağar, Kırıcı'nın nikâhında hazır bulunuyor, nikâh şahitliğini yapıyor. Vali ile "insan eti yediği" söylenen İdi Amin özentsinin bu birlikteliğinin fotoğrafı daha sonra gazetelerde yayınlanıyor. Fotoğraf yayınlanıp dostluğun derecesine değin sorular gelmeye başlayınca Ağar olayı şöyle anlatıyor:

"Düğüne MHP İl Başkanı'nın ricası üzerine gittim. Bana ailece teşekkür geldiler. Erzurum'da olduğum sürece de karşılaştığımız zaman görüştük."⁽²⁸⁾

İdi Amin'in şahidi olan evine gidip gelen ve misafir kabul eden Devletin valisidir. Öyleyse ve kuşkusuz Kırıcı'yı da devletin memuru saymak gerekiyor.

(27) İnci Hekimoğlu. Ag.e. s.40. Ağar hakkında açılan bir dava dolayısıyla bu politikayı şöyle savunuyordu: "Beni en iyi anlayacak DGM'lerdir. Çünkü onlar ihtisas mahkemelidirler ve terörle mücadelenin ne olduğunu bilirler. Teröristle nasıl mücadele edeceksiniz? Herhalde filit sıkarak ortadan kaldıracak haliniz yok. Elbette devlet özel mücadele yöntemleri kullanacaktır." *Milliyet*. 23 Ocak 1998.

(28) *Milliyet*. 18 Mayıs 1998.

7. Bölüm

POLİSTEKİ SUÇ EKİBİ

2. MİT Raporu'nda anlatılanlara göre "faili belirsiz cinayetler" herkesin bilgisi dahilinde işlenmiş ve örtülmüştü. Tarık Ümit'i kaçırانların İbrahim Şahin'e bağlı özel timciler olduğu bilgisi Susurluk muharebesinden sonra sızdırıldı; sızdırانların MİT'teki ekip olduğu iddia ediliyordu. MİT'ten gelen bilgilere göre, Ümit'in kaçırılışında Mehmet Ağar'ın haberi, Abdullah Çatlı'nın parmağı vardı. 28 Temmuz 1996'da, yani Susurluk yol kazasından yaklaşık 3 ay önce bir önemli cinayet daha işlenmişti. Kumar kralı Ömer Lütfü Topal, Tarık Ümit olayına adı karışan aynı özel timciler tarafından öldürülmüştü. İddialara göre, bu olayda da Mehmet Ağar'ın bilgisi, Abdullah Çatlı'nın parmağı vardı.⁽¹⁾

Ümit 12 Eylül döneminde Dünder Kılıç'ın yanında başladığı ajanlık işini büyütmüş çok taraflı çalışmayı bir kural haline getirmişti. Dünder Kılıç'ın ortağı olmasına rağmen, onun silah ve uyuşturucu kaçakçılığı ile suçlanıp yargılandığı mahkemede aleyhine tanıklık etti. Ancak Dünder Kılıç bu yargılamada beraat etti, Tarık Ümit'in kendisine "istihbarat amacıyla" yanaştığını anladı, öcünü kendine özgü yöntemlerle al-

(1) Ziverbey'den *Susurluk'a Bir MİT'çinin Portresi*. A.g.e. s.109.

dı. Mahkemenin sonuçlanmasından kısa bir süre sonra Tarık Ümit, 1986 yılında sevgilisi Füsün İnal ile Bebek Park Gazi-nosu'ndan çıkarken silahlı saldırıya uğrayarak dört yerinden vuruldu. Olaydan sonra yakalanan tetikçi Zekeriya Ülkü-cü'yü, Dünder Kılıç'ın kardeşi İbrahim Ali Kılıç'ın azmettir-diği ileri sürüldü. Ülkücü ise Ümit'i kendisini işten attığı için vurduğunu söyledi. Çok yaşamadı, Ümit'i vuran Ülkücü, yat-tığı cezaevinde öldü. Bu dünyanın "racon"u buydu.

Dünder Kılıç, Tarık Ümit'i kendisinin yanına yerleştiren kişinin MİT'çi Mehmet Eymür olduğunu öğrendi; bu yüzden başına gelenleri hep Eymür'den bildi. Düşmanlığını ve kini-ni ölene kadar arttırarak sürdürdü.

Çok taraflı muhbir Tarık Ümit bir süre sonra polise de ça-lışmaya başlamıştı. Ümit'in bu ilişkilerini Mehmet Eymür DGM'ye verdiği yedi sayfalık dilekçesinde şöyle anlattı:

"291,5 kilo eroin (Dev-Sol lideri Dursun Karataş'a verilmek üze-re) Nurettin Güven tarafından Avrupa'ya gönderildi. Ancak ero-in teslim edilmeden Nurettin Güven ihbarlar üzerine yakalandı. Yaşar Öz, dört bayan ve iki bayı kurye olarak kullanarak, korse içinde Londra'ya mal göndermektedir. 3-5 kilo eroin taşıyan kur-yelere İstanbul Hava Yolları'nın Atatürk Havalimanı'nda mey-dan şefi bayan yardımcı olmaktadır.

Tarik Ümit, Korkut Yarbayın(Korkut Eken) teklifi doğrultusunda, birlikte Mehmet Ağar'ın makamına çıktı. Ağar'ın da 'Bize katıl ne istersen yapalım. Temizlik lazım.' teklifini kabul etti. Tarık Ümit'in, 4 susturuculu Uzi silah ile yardımcısı ve kendisi için ABD ve İngiltere vizeleri bulunan iki yeşil pasaport talebi, aynı gün yerine getirildi. Vizeler için Mehmet Ağar büyükelçiliklere telefon açtı. Tank Ümit, büyük Uzi'yi arabayla Nurettin Güven'e yolladı. Nurettin Güven, İngiltere'de yakalandı, ifadesinde Meh-met Ağar'ın bilgisi dahilinde kendisine verilen yeşil pasaport için dahi gerçek açıklamada bulundu."⁽²⁾

(2) *Hürriyet*. 20 Kasım 1998.

Bütün bunlar, Dev-Sol lideri Dursun Karataş'ı yakalamak ve öldürmek içindi; eroin Karataş'a ulaştırılırken yeri saptanacaktı, iddia böyleydi. Ancak bu kılıf içinde yurtdışına çıkarılan uyuşturucular satılıp paraya çevriliyordu, sonuç bunun böyle olduğunu gösteriyordu.

Bu kez yakalanmış olmakla birlikte, Ümit, bu ilişkilerini paraya ihale etmekte çok başarılı olmuştu. Kaybolduğunda geride bıraktığı mal varlığı inanılmazdı:

"Panama'dan Kıbrıs'a kadar dünyanın pek çok yerinde iş bağlantıları bulunan Ümit'in İstanbul'da üç büyük şirketi var. Tarık Ümit'in 2 Haziran 1986 yılında kurduğu Umtaş İnşaat ve Ticaret Şirketi'ndeki ortakları Aydın Aksar ve Cemalettin Ümit, 24 Aralık 1986'da kurulan Gentaş İnşaat ve Ticaret A.Ş. adlı şirketteki ortakları Hayri Domaniç ve Şahin Gençler, 20 Aralık 1989 yılında kurduğu S.T.C. İthalat ve İhracat Ltd. adlı şirketteki ortakları ise Muhittin Selami Kuruoğlu, Muharrem Cevdet Celepçi ve Şehmuz İlgin. Tarık Ümit'in, Kıbrıs'taki First Merchant Bank ile Panama'daki Norbank adlı özel bir banka ve Kematrin adlı bir taşımacılık şirketinin sahibi olduğu belirlendi. Polis yetkilileri malatyalı Hüso lakaplı Hüseyin Gener'le Tarık Ümit'in ortak olduğunu söylediler."⁽³⁾

Büyük paralara hükmediyordu; bunu çok taraflı çalışması-na borçluydu.

Ağar'ın ekibi ile çalışırken de edindiği bilgileri Eymür'e aktardığı kesindir. Bunu karşı tarafın da öğrendiği, Çatlı ve ekibinin Ümit'i ihanetle suçladığı Eymür'ün bir dilekçesine de yansımıştı:

"Abdullah Çatlı, birkaç kişinin daha(Tarık Ümit'in kaçınılması) konuyla ilgili olarak aradığını, ihanete hiç tahammül edemediğini, bu insanları da cezalandıracağını söyledi."⁽⁴⁾

(3) *Hürriyet*. 8 Mart 1995.

(4) *Hürriyet*. 20 Kasım 1998.

2. MİT Raporu'na göre benzer sözleri İbrahim Şahin de telefonda tekrarlamıştı. Sonunu hazırlayan şeyin bu "ihamet" olduğu açıktı.

Babamı 'Özel Ekip' Öldürdü

Senaryo ortaya çıkıyordu artık, Tarık Ümit'in Ağar'ın ekibince öldürülmesi, MİT'teki Eymür ekibi tarafından bir savaş nedeni sayılmış ve gereği yapılmak üzere harekete geçilmişti. Ümit'in kızı, aynı yöntemle onlarca cinayet işlediği söylenen babasının başına gelenleri gazetecilere anlatmıştı: "Babası Tarık Ümit kaybolduğundan bu yana, yaklaşık bir buçuk yıl sessizliğini koruyan Hande Birinci sonunda bildiklerini anlatmaya karar verdi. İşte müthiş iddiaları:

1 Babam, Mehmet Ağar'ın emniyet genel müdürü olduğu dönemde kurulan, yönetimini Ağar'ın müşaviri Korkut Eken'in üstlendiği özel ekip tarafından öldürüldü.

2 Çünkü bu ekibin uyuşturucu ve haraç işine karıştığını açıklayacaktı...

3 Bunları bana MİT Daire Başkanı Mehmet Eymür anlattı. Savcılığa gidip Korkut Eken'in adını vermemi tavsiye etti. Resmi makamların kendisine sorması halinde cinayetle ilgili tüm bildiklerini açıklamaya hazır olduğunu söyledi...

4 Babamı önce sorgulayıp sonra öldürenler Abdullah Çatlı ile Özel Harekât'tan Ziya ve Ayhan adlı polislerdi..."⁽⁵⁾

Mehmet Eymür de İstanbul 6. No'lu Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde görülen Susurluk davasında benzer bilgiler aktarıyordu:

"Kendisine yönelik eylem yapılacağından tedirgindi. Emniyet Genel Müdürlüğü'nde Mehmet Ağar ve ekibinden, Abdullah

(5) *Aktüel*. Sayı. 284/1996.

Çatlı grubundan tedirgindi. Çatlı ve arkadaşlarının evinin etrafında araştırma yaptığını söyledi. Düzce'den özel bazı kişiler getirdiğini, birinin evi yakınında sebze satıcısı gibi yerleştiğini söyledi. Güvenlik için köpek almıştı.⁽⁶⁾

Tarık Ümit'in kızının bilgilerinin kaynağı belli ki Eymür'dü.

Gecikmiş bir hesap böylece görülmüştü. Tarık Ümit, Ağar hakkında ağır iddialar içeren 1. MİT Raporu'nun bilgi kaynakları arasındaydı. Bu MİT dosyasının oluşturulması için 430 kişilik bir komisyon oluşturulmuştu ve komisyonun ikinci en önemli kişisi oydu.⁽⁷⁾

Yine ikili oynamış ve polisteki ekibe büyük zararlar vermişti. Tarık Ümit'in öldürülmesi Susurluk yol kazasına giden yolu da açmış oldu. Ümit'in intikamını almak üzere harekete geçenler, karşı tarafın çok önemli adamlarından dördünü bir trafik kazasıyla eksiltmişti. Kamuoyu neler olduğunu anlamak için çabalarken Ağar'ın ezeli düşmanı Eymür yine yeni bir rapor için mesaiye başlamıştı bile. Ümit artık yoktu, rapora adı geçirilecekler arasında bu kez birinci rapor için birlikte ter döktüğü Korkut Eken de vardı.

Rapor tartışılırken, Türkiye'de birbirinden bağımsız gibi görünen olaylar da birbirine bağlanmaya başlanmıştı. Tarık Ümit cinayeti, sonradan bir başka olayla birlikte de anıldı. İstanbul Gazi Mahallesi'nde bir kahvehanenin taranması ile başlayan olayların sırtını açıklıyordu bu.

"İki yıl önce Gazi mahallesi'nde meydan gelen olayların bir pro-

(6) *Milliyet*. 13 Ekim 1998.

(7) *Hürriyet*. 9 Mart 1995. Tarık Ümit, Çatlı ile aralarında çıkan bir para anlaşmazlığı nedeniyle öldürülmüştü. Ancak paranın kaynağı hakkında kesin bir bilgi yoktu. İlk bilgi işadamlarından alınan haracın paylaşılmasında sorun çıktığı yönündeydi. Sonra, Orta Asya kaynaklı 4 milyon doların aklanmasında anlaşmazlık çıkmıştı. Para uyuşturucudan gelmişti. Ümit, aynı zamanda Kıbrıs'ta bir "kıyı bankası" sahibiydi. *Susurluk 20 Yıllık Domino Oyunu*. A.g.e. s.160.

vokasyonla başladığı gün ışığına çıktı. Emniyet İstihbarat Dairesi Başkanvekili Avcı 'Kıraathaneyi Kalasnikof ile tarayan Yeşil kod adlı Mahmut Yıldırım'dır' dedi. Fikri sağlar 'Olaylar öncesi jandarma MİT'çi Tarık Ümit cinayeti ile ilgileniyordu. Bu olayın ardından Gazi Mahallesi'ne kaydı. Jandarma Susurluk çetesine o günlerde ulaşmak üzereydi' dedi."⁽⁸⁾

Kurşun sıkma yurtseverliğinin gereği idi bu, provokasyon Türkiye'de olağan olaylar arasına çoktan girmişti.

Gazi olaylarının ardından bir gazete, provokasyonun ardından vatandaşların üzerine silah sıkanlar arasında çetenin özel tımcilerinin de olduğunu saptadı. Emniyet İstihbarat Daire Başkanı Hanefi Avcı da böyle olması gerektiğini şu sözlerle anlatıyordu:

"Burada hepimiz açısından yaşanan bazı soru işaretleri var. Ben bu olayları herhangi bir sol örgütün ya da illegal örgütün yaptığına inanmıyorum. Yani bu saldırıyı terörist gruplar yapmadı. Kimin yaptığına gelince, devlet denemez ama devletin içinde bazı kişiler var. Dev-Sol, PKK, İslami Hareket hepsine operasyon yapıldı; bunların hepsi sorgulandı, çözüldü, ama izine rastlanmadı. Bunun da Susurluk tipi bir olay olması ihtimallerden birisi."⁽⁹⁾

Gazi Mahallesi'nde, yargısız infazlarda, adam kaçırap boğazlamalarda, işkence hanelerde hep aynı ekip vardı. Yurtlarını böyle koruyorlardı, ceplerini böyle dolduruyorlardı.

1995 Martı öncesinin olaylarını konu alan ikinci veya yeni MİT Raporu bu olayların özetiyle başlıyordu:

"Emniyet Genel Müdürlüğünce PKK ve Dev-Sol'a karşı faaliyetler için kullanılıyor görüntüsü ile özel bir suç ekibi teşkil edilmiştir. Tehdit, gasp, haraç, uyuşturucu kaçakçılığı, cinayet gibi suç-

(8) *Yeni Yüzyıl*. 14 Temmuz 1997.

(9) *Cumhuriyet*. 9 Temmuz 1997.

ların içinde olan bu grup genellikle eski ülkücülerden teşekkül etmiştir. Grup doğrudan Em. Gn. Md. Mehmet Ağar'a bağlı olup, Em.Gn.Müdür Müşaviri Korkut Eken tarafından sevk ve idare edilmektedir. Grup üyelerine Em.Gn.Müdürlüğünce 'Polis' hüviyeti ve 'Yeşil Pasaport' verilmiştir. Bahsi geçen grup, teröristlere karşı faaliyetlerde bulunma görünümünde Almanya, Hollanda, Belçika, Macaristan ve Azerbaycan'a gidip gelmekte, uyusturucu kaçaklığı yapmaktadırlar. Emniyet Genel Müdürlüğü Özel Harekât Daire Başkanlığında görevli Polis Memurları, Ayhan Akca, Ziya ve Semih, bu grupla birlikte çalışmakta ve aynı zamanda grubun himayesini sağlamaktaydı.⁽¹⁰⁾

Şükrü Balcı'dan beri böyledir bu; sola ve bu arada Kürt hareketine karşı olmak, her türlü suçu serbestçe işlemek için ilk koşuldur. İki MİT Raporunun ilk dersi budur.

Çift taraflı çalıştıkları açığa çıkan muhbirler Askar Smitko ve Lazım Esmaeli adlı İranlılarla, bir başka muhbir Tarık Ümit'in öldürülmelerinden Ağar'ı ve örgütünü sorumlu gösteren rapor, 50 kişilik listede yer alan işadamlarının haraca bağlandığını da ileri sürüyor. Hani şu PKK'ya yardım eden işadamlarının listesi. Listedekilerin sadece etinden değil sü-tünden de yararlanılmaya çalışıldığı bu raporla birlikte açığa çıkmıştı.

Yeni MİT Raporu'na göre Tarık Ümit'e pasaport dahil tüm olanaklar Ağar tarafından sağlanmış, hatta kendisine Mehmet Ağar imzalı özel bir belge ile 34 ZU 478 No.lu bir plaka verilmiştir. Ağar'ın ilgisine mazhar olduğu zamanlarda Ümit, bilgilerinden Emniyeti de yararlandırmaktadır ama kolay elde edilen inanılmaz miktarlardaki para dengeleri çok çabuk değiştirmektedir.

Rapor şöyle devam ediyor:

"Emn. Gn. Md. Mehmet Ağar'a bağlı özel ekip, çoğunlukla ka-

(10) Doğu Perinçek. *Çiller Özel Örgütü*. Kaynak Yayınları. İstanbul. 1997.s.83.

çakıcılardan oluşan 50 kişilik bir liste hazırlamış, listedeki bu şahısların bazılarında muhtelif tarihlerde ceman 30-40 milyon doları bulan miktarda para almışlardır. Para hesapları K. Eken tarafından pay edilip, bazen özel banka hesaplarına yatırılmıştır. Bazı uyuşturucu kaçakçıları öldürölme tehdidi ile haraca bağlanmış, böylece bunların uyuşturucu kaçakçılığına da göz yumulmuştur.

Bu organizasyonun belli bir kısmında rol alan ve Korkut Eken'le çok samimi bir ilişki içinde bulunan Tarık Ümit, kendi zırlı Ford marka arabasını Korkut Eken'e hediye etmiş, ancak sonra menfaat ilişkilerindeki uyuşmazlıklar dolayısıyla araları açılmıştır. Daha sonra Korkut Eken, Tarık Ümit vasıtasıyla tanıdığı ve özel ekip için Em. Genel Müdürünün bilgisi ve onayı dahilinde Menemen'de bomba silah konusunda eğitime tabi tuttuğu Cavit isimli bir şahsı Tarık Ümit'i öldürmek üzere talimatlandırmış ve adı geçene silah vermiştir. Cavit, Tarık Ümit'e gelip bunu anlatmıştır. K. Eken ayrıca Tarık'ın Cihangir'deki bürosuna telefon ederek orada bulunan Ali isimli büro görevlisine 'Tarık'a söyle bizi sattı, kendisi de satılıktır. Bunun hesabını verecek' şeklinde tehditte bulunmuştur. Ayrıca Abdullah Çatlı ve adamları Tarık Ümit'i öldürmek üzere araştırmalar yapmış, bu gruptan iki kişi evine kadar gelip tetkikte bulunmuşlardır. Tarık Ümit yakınlarına bunun üzerine Düzce'ye gidip kendini korumak üzere bazı tedbirler aldığını, İstanbul'a bazı yakınlarını getirdiğini belirtmiştir. Ancak Tarık ve Korkut daha sonra Mehmet Ağar'ın devreye girmesiyle olaydan bir hafta kadar önce barışmışlardır."⁽¹¹⁾

Barışmanın uzun ömürlü olamayacağı ortalıkta dönen paranın miktarından bellidir.

Ekiple barışıp rahatlayan Ümit, kısa bir süre sonra ortadan kayboluyor. Nasıl kaybolduğu MİT raporunda şöyle anlatılıyor:

(11) A.g.e. s.89-90.

"Tarık Ümit'in kaybolmasından sonra medyada 'Behçet Cantürk ve Savaş Buldan'ın yakın arkadaşı', 'Dündar Kılıç'ın ortağı', 'MİT muhbiri' şeklinde takdim edilen Tarık Ümit'in Abdullah Çatlı ve ekibi tarafından sorguya tabi tutulduğu, 6-7 Mart 1995 tarihi itibariyle sağ olduğu ve uyuşturucu ve silah kaçakçısı Sami Hoştan'ın (Arnavut Sami) çiftlik evinde alıkonulduğu, A. Çatlı'nın olayın olduğu tarihlerde evine birkaç gün boyunca hep sabaha karşı geldiği, kimseyle görüşmediği tespit edilmiştir. Kaybolma olayından sonra T. Ümit'in yalnız yaşadığı Kızıltoprak'taki evinde hiçbir dokümanın bırakılmadığı, telefon rehberlerinin dahi alındığı öğrenilmiştir."⁽¹²⁾

Kaybolması için hazırlıklar tamamdır.

Polisler Polisleri Suçluyor

Rapor *Aydınlık* gazetesinde yayımlandıktan sonra gazeteye "Aydın/Yurtsever Polisler" imzalı bir açıklama geliyor. Açıklama, MİT raporuna da açıklık getiriyor:

"Polis ve askerlerden kurulu bu ekip, eski ülkücü ve şu anda ülkücü mafya içinde yer alan kişilerden bir gurup oluşturup, Kürt kökenli işadamlarından Şehit Polis ve Asker Vakfı adına para toplamaktadır. Özel Harekâtçı polislerin yaptıkları tahsilâtlar Mehmet Ağar, Kemal Yılmaz(Özel Harp Komutanı General-o.g), Korkut Eken ve İbrahim Şahin arasında pay edilmektedir. Behçet Cantürk'ü de polis ve askerlerden kurulan bir ekip, Kemal Yılmaz ve Mehmet Ağar'ın emri ile öldürmüşlerdir. Mehmet Ağar'ın yakın arkadaşı firari ülkücü Abdullah Çatlı, Polis Özel Harekât'ta görevli polislerce korunmakta ve polisle müşterek tahsilât işi yapmaktadır. Son örneği Antep'te evinin önünden alınan işadamı eroinci Mehmet Ali Yaprak'tır. Çatlı ve Özel Ha-

(12) A.g.e. s.90.

rekâtcı polisler Oğuz, Haluk, Ayhan, Semih, Ömer, Alper tarafından alınan eroinci, 50 milyon dolar karşılığı serbest bırakılmış ve her ay satışını yaptıkları Koptagon hapından 1 milyon dolar verilmek üzere anlaşma yapılmıştır.”⁽¹³⁾

1. Rapor ile 2. Rapor arasında işlerin geliştirildiği görülüyor. Raporun yayınlanması, her skandalın ardından “şerefini” hatırlatan Ağar’ın durumunda yine büyük bir değişiklik yaratmamıştı. Yeni raporu da basını “uyararak” engellemeye çalıştı:

“Ağar, Yeni MİT Raporu’nu ‘ciddiye almadı’. Fakat gazete ve televizyonların genel yayın yönetmenlerini uyarmaktan da geri kalmadı. Uyarıcılar Ağar’la sınırlı kalmadı. Bir büyük gazetenin yöneticisini arayan Alaattin Çakıcı tehditler savurdu. Ülkücü mafyanın şefi, daha önce de Çiller hakkında haber yapan bir gazeteyi de ‘uyarmıştı’.”⁽¹⁴⁾

Çek senet faşisti Çakıcı “ağabeyi”ne sahip çıkıyordu.

Bu sadece bir yasadışı iş değildi, ortada cinayetler ve cesetler vardı; bunları kimin yaptığını bilen ve anlatan devlet görevlileri vardı. Cesetler arasında devletin kimliğini taşıyanlar vardı. Devlet için kurşun sıkanların gözlerinin nasıl döndüğünü gözü dönmüş MİT’çi Mehmet Eymür Susurluk Komisyonu’na anlatmıştı:

“MİT Kontr-terör Daire Başkanı Mehmet Eymür, TBMM Susurluk Araştırma Komisyonu’na şok bilgiler verdi. Eymür, 1995 yılında MİT ajanı Tarık Ümit’in, Abdullah Çatlı tarafından sorgulandığı duyumunu aldıklarını, Ağar ve İbrahim Şahin’le görüşmelerine karşın serbest bırakılmasını sağlayamadıklarını söyledi.”⁽¹⁵⁾

(13) *Aydınlık*. 10 Kasım 1996.

(14) *Aydınlık*. 29 Eylül 1996.

(15) *Radikal*. 27 Aralık 1996.

Devletin alacakaranlık kuşağında işler böyle yürüyordu.

Komisyonu bilgi veren ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz ise ikinci derece emir komuta zincirini şöyle açıklıyor:

"Kanada-Hollanda bağlantılı uyuşturucu trafiğindeki telefon Konut'da. Telefonu ailenin büyük oğlu Mert Çiller kullandı ve 'Micheal' takma adlı kişiyle irtibat kurdu. Özer Çiller'in 'kumarhaneler kralı' Topal cinayetine karıştığı savı TBMM tutanaklarına da geçti. Suçlanan Özel Tim görevlisi(Ayhan Çarkın) sorgusunda, cinayet emrini veren Çatlı'nın emri Bucak'tan, Bucak'ın Ağar'dan, Ağar'ın da Özer Çiller'den aldığını söyledi."⁽¹⁶⁾

Yeni vatanseverlerin bulunduğu her yerde görüntü buydu; milliyetçilik, uyuşturucu, cinayet, kara para, şantaj, devleti dolandırma, başka ülkelerin karanlık örgütleriyle işbirliği, haraç, mafyozi ilişkiler, şeref ve kabadayılık iç içe geçmiş, toplumun nefes borularını kanla tıkamak üzere bir dehşet barikadı oluşturmuştu. Korku yayıyorlardı, koku yayıyorlardı, kendileriyle birlikte herkesi her şeyi çürüterek yürüyorlardı.

Çürümenin mimarı yine tanıdık bir sima, Turgut Özal'dı. Türkiye'de "vahşi kapitalizm" kutusunu o açmış ve her türlü kötülük oradan ülkeye dağılmıştı. Özal Co. ya da "Kamu Güvenliği Birimi"(KGB!) da onun fikriydi. MİT'ten yararlanmayınca, kendisine bağlı bir MİT kurma fikrinin özeti idi bu. O da bunu darbeci general Kenan Evren'den öğrenmişti; Evren damadı Erkan Gürvit'in başına geçirdiği bir MİT bürosunu Köşk'te açmış, MİT'i de bu büroya bağlamıştı ya. Hırslı aklından büyük Tansu Çiller de Evren ve Özal'ın açtığı bu yola balıklama dalmıştı. Kimin kimi kullandığının anlamının olmadığı bir dünyaydı bu:

"Çiller ve ekibinin kendi aralarında 700 kişilik örgüte taktıkları isim 'Özel büro'. TBMM'de bekleyen 'dedektiflik yasası' çıkınca 'tüzel kişilik' kazanması hesaplanan 'Özel büro', çok geniş bir

coğrafyada faaliyet yürütmeyi tasarlıyor... Aslında 'Özel büro' yeni değil. Özal 'kendine bağlı bir MiT' kurmuştu. 'Özal Co. Dedektiflik Bürosu', 4 Eylül 1988 tarihli 2000'e Doğru dergisinin kapak haberi idi... Dönemin Ankara Emniyet Müdürü Mehmet Ağar, 'Özel Büro'nun başta gelen dedektiflerinden biriydi.'⁽¹⁷⁾

Dedektifler eyleme geçince kimin önde kimin arkada olduğu belli oldu. Çiller mi Ağar'ı, Ağar mı Çiller'i kullanıyor belli değildi. Mehmet Eymür, ABD'ye son dönüşünde açtığı internet sitesinde buna şöyle açıklık getirdi:

"Çillerler Mehmet Ağar'ı tanımıyorlar ve onu kullandıklarını veya kullanabileceklerini sanıyorlardı. Tanıdıkları zaman zaten iş isten geçmişti."

Özel dedektif, büroyu istediği gibi idare ediyordu.

Bir başka cinayet daha; Kumarcı Ömer Lütfü Topal 28 Temmuz 1996'da öldürüldü. Katil zanlısı olarak Özel Harekât Timinde görevli polislerin adı geçiyordu. Sonradan ele geçen silahların üzerinde Çatlı'nın da parmak izine 'rastlandı'.

İçişleri Bakam Mehmet Ağar, Kumarhaneci Topal'ın öldürmesinin ardından bir de genelge yayınlıyor ve Türklerin kumarhanelere girişini yasaklıyordu.⁽¹⁸⁾

Topal'ın avukatı Ekrem Marakoğlu kumarhanelere giriş yasağını şöyle yorumladı:

"Kumarhanelere yasak buralara el koymak için getirildi."

Susurluk kazasından bir gün sonra Ağar tarafından asıl yetkili mercii olan turizm bakanına haber vermeden koyulan yasak Susurluk kazasından sonra Turizm Bakanı Bahattin Yücel'in kararıyla kaldırıldı.

Tempo dergisi, Susurluktaki kazadan önce Ağar, Bucak ve

(17) Çiller Özel Örgütü. A.g.e. s.71-72.

(18) Soner Yalçın-Doğan Yurdakul. Reis. A.g.e. s.373.

Çatlı'nın Kuşadası'na Topal'ın kumarhanelerini devralma pazarlığı için gittiklerini yazdı. Pazarlığın Kuşadası'nda yapılmasının nedeni ise dergiye göre kumarhanelerin artık belli merkezlerde toplanması kararıydı. Kuşadası bu merkezlerin en önemlilerinden biri olacaktı. Dergiye göre "Örtülü Ödenek Skandalı"nın patlak vermesi ve Çiller'in Başbakanlıktan ayrılmasının ardından çete para sıkıntısı çekmeye başlamıştı ve kumarhanelere el koyarak bu sıkıntıyı aşmayı düşünüyordu.⁽¹⁹⁾ Topal'ın kumarhaneleri, uyuşturucudan gelen paranın aklanma yerleriydi. Dolayısıyla Topal'ın hızlı yükselişinde çetenin kasası olmasının rolü büyüktü. Düşüşü de yükselişi gibi hızlı oldu.

Emniyetin istihbaratçısı Hanefi Avcı, ekibi anlatıyor:

"Emniyet içerisinde, Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'a bağlı Özel Harekât Dairesi'nde İbrahim Şahin'in başkanlığında bir grup polis, Korkut Eken'e bağlı bir grup sivil insan, geçmişte yatmış çıkmış ülkücü insan; bunlar birleştirilerek, bu dediğim yöntemle çalışan bir grup oluşturulmuştur... Mehmet Ağar başta, Emniyet Genel Müdürü, herkesin üzerinde, ona bağlı Özel Harekât Daire Başkanlığı'nda İbrahim'in ve İbrahim'in altında ki ismi çıkan bugün 5-10 tane polis, Korkut Eken'e bağlı ise sivil insanlar var. Bu sivil insanların büyük bir kısmı da geçmişte yatmış çıkmış, ismi bugün bütün basında yer alan insanlardır. Bu iki grup birleşerek bu oluşumu oluşturdu. Bunlar, bu PKK yanlısı insanlarla böyle mücadele edilmesi gerekir diyerek, illegal birtakım eylemlere giriştiler."⁽²⁰⁾

İllegal eylemler "başarılı" oluyor, her sokağa bir ceset kampanyası korkuyu büyütüyor. Ancak bir süre sonra öldürü-

(19) *Tempo-Susurluk Romanı*. Aralık 1996. Bakan Eyüp Aşık, Susurluk Komisyonu'na yaptığı açıklamada, Topal'ın "ölüm emri"nin kaldırılması karşılığında çeteye 10 milyon dolar ödediğini belirtti. *İfade Tutanakları*. A.g.e. s.608-609.

(20) *Susurluk Komisyonu İfade Tutanakları*. Scala Y. İst.1997.s.14-15.

lecek “devlet düşmanı” sıkıntısı baş gösteriyor. Ceset olması, başka işlerin ifasını da zora sokunca kendi içlerinden ceset imal etmeye başlanıyor.

Avcı’nın ifadesinden izleyelim:

“Bu hal böyle devam ederken, bir müddet sonra, artık bunların eylem yapacakları hedef de kalmamıştı ve eylemlerini haklı gösterecekleri... Kamuoyunu ikna edecek herhangi bir şey yoktu; çünkü olaylar durdurulmuştu, belli oranda azalmıştı... Eğitimle-ri dolayısıyla çok ciddi bir samimiyet meydan gelmişti bu gruplarla mafyacı insanlar arasında. Bunlar öyle gördüler ki, bu mafyacı insanlar çok para kazanıyor, korkunc paralar kazanıyorlar ve çok kolay hareketlerle para kazanıyorlar. Bu defa, bu grupla birleşerek bu tür eylemlere başladılar.”⁽²¹⁾

Avcı, her uyuşturucu sevkinden önce kesinlikle vatan için bir cinayet işlenmesi gerektiğini anlatıyor.

Gerekli cinayetler paramiliter partinin yayın organında şöyle açıklanıyor:

“MHP’nin yayın organı *Ortadoğu* gazetesinde yer alan Metin Kaplan imzalı yazıda, Abdullah Çatlı’nın devlet-mafya-siyaset ilişkilerinin odağındaki isimlerden DYP Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar’ın Emniyet Genel Müdürlüğü döneminde PKK’nın finans kaynakları olarak görülen kişilere operasyon yapmakla görevlendirildiği bildirildi. Kaplan, Çatlı’nın, Ağar’ın talimatının ardından bir ekip oluşturduğunu belirterek, ‘Uyuşturucu baronları, kumar baronu, uyuşturucu baronlarına kredi açan Yener Kaya bu grup tarafından o karar gereğince öldürüldü’ dedi.”⁽²²⁾

Ortadoğu, başta Behçet Cantürk olmak üzere Kürt ‘işadamları’, Ömer Lütfü Topal ve Yener Kaya’nın Ağar’ın emriyle Çatlı ve ekibince öldürüldüğünü kabul ediyordu. Herkes

(21) A.g.e. .s.15.

(22) *Cumhuriyet*.15 Ocak 1997.

bu kadar açık sözlü değildi, onlar sevinmekle yetiniyordu:

"TBMM Susurluk Araştırma Komisyonu'na konuşan Özel Harekât Dairesi Başkan Vekili Şahin, 'PKK'ya destek veren Buldan ve Cantürk'ün öldürülmesi sevindirici. Ancak biz böyle işlere karışmayız' dedi."⁽²³⁾

Bu cinayetlere sevinen Şahin, cebinde polis kimliği taşıyordu.

Bizi Özel Harp Dairesi Eğitti

Peki bu güvenleri nereden geliyor? Susurluk boyunca adı anılan, ancak olaylardaki yeri somut olarak ifade edilemeyen bir başka kurumdan... İbrahim Şahin o kurumu anlatıyor:

"Bizim kuruluşumuz zaten Özel Harp Dairesi'ne dayanıyor. Özel Harp Dairesi, ilk kurulduğumuzda bize kursları veren onlar zaten. Yani birinci ve ikinci kursu onlar verdiler, üçüncü kurstan itibaren, üçüncü kursta ben de öğretemdim. Yani, üçüncü kursta polis ve asker hepimiz öğretmen olarak kurslara katılmaya başladık. Yalnız birinci ve ikinci kursu tamamen Özel Harp Dairesi'nin subay ve astsubayları verdi, yani Özel Harp Dairesi bu kursu verdi. Güneydoğu'da bir de biz bunlarla çok samimi arkadaşız. Yani, Özel Harp Dairesiyle, bizim özel timciler mesai bitiminde de beraber otururlar, beraber... gezerler. Operasyonlarda da biz iki birlik çok iyi anlaşıyoruz. Yani samimiyet de oradan geliyor. Normal askerlerle onlar da anlaşamıyorlar. Bu, bir gerilla savaşı, yani normal askeri düzenle yapılan bir iş olmadığı için, şimdi aynı eğitimi yapan iki kuruluş olduğumuz için bizim anlaşmamız daha kolay oluyor."⁽²⁴⁾

(23) *Milliyet*.8 Ocak 1997.

(24) *Susurluk Komisyonu İfade Tutanakları. İkinci Cilt. Scala Y. İst.1997.s.41.*

Kontrgerilla yöntemleri ve antikomünizm üzerine oturan bu ahlak hep aynı kaynaktan geliyordu.

Raporun ve Susurluk kazasının ardından *Aydınlık* gazetesi “Çete”nin bir bilânçosunu çıkardı ve ekipleri şöyle dizdi:

Çiller Özel Örgütü: Tansu ve Özer Çiller.

CIA Bağlantısı: William Lofgren-Elizabeth Shelton-Roger Tamraz-Fred Haynes-Richard Secord-Tom McGrevey-Bob Squire- Jay Kriegel-David Barchard-Howard Reed-Mümtaz’er Türköne-Hüseyin Kocabıyık-Şükrü Karaca.

Orta Asya Operasyonları Kolu: Ayvaz Gökdemir-Hüseyin Duman-Enver Altaylı-Kamil Yüceoral-Abdülkadir Sezgin-Ferman Demirkol.

Emniyet’teki kolu: Mehmet Ağar-Korkut Eken-İbrahim Şahin-Meral Akşener-Ahmet Yıldırım-Kemal Çelik-Süleyman Şahin-Nihat Camadan-Hüseyin Kocadağ-Bülent Orakoğlu-Hanefi Avcı-Ayhan Çarkın-Ercan Ersoy-Oğuz Yorulmaz-Enver Ulu-Ziya Bandırmalıoğlu-Mustafa Altınok-Ayhan Akça-Sedat Demir-Deniz Gökçetin-Ömer Kaplan-Erdal Durmaz-Halim Apaydın-Mehmet Aslan Ünal.

TSK’daki kolu: Binbaşı Kaşif Kozanoğlu-Yüzbaşı Hüseyin Pepel- Yüzbaşı Zeki-Mehmet- Mami-Yarbay Mehmet Emin Yurdakul-Albay Hamdi Poyraz-Yarbay Kamber Oğur-Astsubay Yüce Karademir.

MİT’teki kolu: Mehmet Eymür-Yavuz Ataç-Tolga Atik-Tanju Belen-Tarık Ümit-Duran Fırat-Necdet Küçüktaşkiner-Hakkı Yaman Namli.

Ülkücü mafya: Abdullah Çatlı-Sedat Peker-Ali Yasak-Haluk Kırcı-Sami Hoştan-Ali Fevzi Bir, Alaattin Çakıcı-Kemal Ökten-Mikail

Göleli-Ziya Aycan-Hadi Özcan-Seyit Demir-Turgay Maraşlı-Muhsin Yazıcıoğlu-Serdar Özdağ-Kürşat Yılmaz-Oral Çelik-Tevfik Ağansoy-Yaşar Öz-Yahya Efe-Müfit Sament-Bedri Ateş-Abdurrahman Buğdaylırfan Özcn-Abdullah Sülük-Mehmet Gözen.

Korucu/PKK itirafçısı: Sedat Bucak-Alaattin Kanat-Kahraman Bilgiç-Murat Demir-Mahmut Yıldırım-İbrahim Babat-Murat İpek-Abdülğani Kızılkaya-Sami Demirkıran.

Finans/İş takipçileri: Akın İstanbullu-Mehmet Üstünkaya-Celal Adan-Faik İcmeli-Orhan Özcanlı-İsmail Karakuyu-Ertac Tinar-Bekir Altunok-Adil Öngen.⁽²⁵⁾

Bir Fasa Fiso Fezleke!

Susurluk kazası “Refahyol” hükümeti döneminde olmuş, olayın hükümetin bozulmasına neden olacağından korkan Necmettin Erbakan olayı “fasa fiso” diye değerlendirmişti. Erbakan’ın Çiller ile hükümeti sürdürmek gibi daha önemli görevleri vardı. Susurluk soruşturması ile görevlendirilen savcı Nihat Arttiran fezlekesini tam da Erbakan’ın o nazik günlerine denk getirdi. Özenle hazırladığı fezlekeyi Meclise gönderdi; iddiaları ciddiydi, fezleke ciddi bir hukuk adamının kaleminden çıkmıştı. Ancak olayı açığa çıkarmak değil örtmek isteyen hükümet fezlekeyi açmadan iade etti. Savcı Arttiran’ın tepkisi sert olmuş ve soruşturmadan çekilmişti.

“DYP Elazığ Milletvekili Ağar’ın dokunulmazlığının kaldırılması için hazırladığı fezlekenin Adalet Bakanlığı tarafından iade edilmesi üzerine Susurluk soruşturmasından çekilen savcı Nihat Arttiran, ‘Benim şimdiye kadar hiçbir fezlekem geri gönderilmemiştir. Sırf bu iş için özel genelge hazırlanıp sudan gerekçelerle fez-

(25) *Aydınlık*, 2 Kasım 1997.

lekem iade edildi' dedi. Arttıran, Eski İçişleri Bakanı Mehmet Ağar hakkındaki fezlekenin 'tarihi bir vesika' olduğunu ve zamanı gelince açıklanacağını söyledi."⁽²⁶⁾

Arttıran'ın fezlekesi gerçekten de tarihi bir belge niteliği taşıyordu. Olayın dumanı tüterken Arttıran fezlekesinde şunları saptamıştı:

1-Silahlardan parmak izleri silindi.

"Bu silahlar üzerinde(Susurluk'ta kaza yapan Mercedes'ten çıkan silahlar-o.g) parmak izi tespitine tevesül edilmiştir. Ancak, olay mahallinde parmak izi tespiti yapılmadan silahların toplanmış olması, Susurluk İlçe Jn. K.K.'da ve Susurluk C. Savcılığı'nda yapılan muhtelif tespit işlemlerinden sonra Jn. Gn. K. Kriminal Daire Başkanlığı'na gönderilmesi, orada silahların mukayese atışlarının yapılması, fotoğraflarının çekilmesi, sökölüp takılması ve Susurluk C. Başsavcılığı'na iade edildikten sonra oradan da İstanbul DGM C. Başsavcılığına gönderilmesi sebebiyle artık, silahlar üzerinde tetkik ve mukayeseye elverişli parmak izi kalmadığı Jn. Gn. K. ve İstanbul Em. Md. Kriminal Daire Başkanlığınca yapılan yazışmalardan anlaşılmıştır."

Savcı arttıran silahlar üzerindeki parmak izlerinin kasta yaklaşacak bir biçimde silindiğini tespit ediyor.

2-Aracın içinde sahte plakalar bulundu.

Mercedes'in bagajında iki adet plaka bulunuyor. Arttıran plakalar hakkındaki araştırmasının sonucunu yazıyor:

"34 NUL 63 numaralı bu plakalar üzerinde yaptırılan bilirkşi incelemesinde... plaka üzerindeki soğuk damga izlerinin ait olduğu ilçe emniyet müdürlüğünde kullanılmakta olan soğuk dam-

(26) *Cumhuriyet*. 18 Aralık 1996.

ga ile husule getirilmediği ve bu suretle plakaların sahte olarak basılmış bulunduğu anlaşılmıştır."

3-Çete Bucak'ın evinde gizleniyor.

Arttıran otomobilde yaptığı araştırmanın sonucunda ilişkilerin fotoğraflarına da ulaşıyor ve fezlekesine not ediyor:

"Otomobilini bagajında bulunan çantalardan birisi içerisinde aynı fotoğraf makinesi ile 3-4 günlük bir zaman diliminde çekilmiş 35 adet renkli fotoğraf bulunmuştur... bu fotoğraflardan bir kısmının Siverek ilçesinde Sedat Edip Bucak'ın ikametgâhında 1996 yılı Temmuz-Ağustos aylarında çekilmiş olduğu anlaşılmıştır. Fotoğraflarda Abdullah Çatlı, Sami Hoştan(Ömer Lütfü Topal'ın ortağı) Ercan Ersoy'un(Bucak'ın koruma polis memuru) samimi pozlarda fotoğrafları olduğu görülmüştür."

4-Ağar imzalı belge.

Arttıran kazada ölen Abdullah Çatlı'nın üzerinden çıkan belgeyi açıklıyor:

"Sol tarafında Abdullah Çatlı'nın fotoğrafı yapışık ancak Mehmet Özbay'ın hüviyeti yazılı, sağ tarafında-yanda açık kimliği ve fotoğrafı bulunan Mehmet Özbay Emniyet Genel Müdürlüğü'nde uzman olarak çalışmakta olup, silah taşımaya izin verilmiştir. Yardımcı olunmasını rica ederim. Mehmet Ağar. Vali Emniyet Genel Müdürü-yazılı, mühürlü ve imzalı belge."

5-Çatlı'nın üzerinden kokain çıktı.

Çatlı'nın üzerinde Ağar imzalı belgenin yanında bir de kokain bulunuyor ve fezlekeye geçiyor.

"Beyaz kâğıt içerisinde 0.33 gram ağırlığında beyaz toz madde, (Jn. Gen. K. Krim. D. Bşk.nın 11 Kasım 1996 tarih ve 1996/1917 sayılı ekspertiz raporunda, bu toz maddenin koka-in olduğu tespit edilmiştir."

6-Silah ruhsatı dosyasını Kocadağ hazırladı.

Arttıran, araçta rastlantı eseri bulunduğu iddia edilen Kocadağ'a da suçüstü yapıyor:

"Silah ruhsatı dosyasının incelemesinde, ikametgahının adresi olarak, araştırma yapan Mecidiye Karakolu, işinin ve silah ihtiyacının yeteri kadar araştırılmadığı ve hatta ikametgah adresi olarak araştırma yapan Mecidiye Karakol binasının adresinin, Mehmet Özbay'ın adresi olarak yazılıp, ikametgah ilmühaberi düzenlendiği ve yetersiz bilgi ve belgelerle düzenlenen dosyanın, İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Hüseyin Kocadağ referansı ile çabuklaştırılarak Ankara'ya Emniyet Genel Müdürlüğü'ne gönderildiği anlaşılmıştır."

Fezlekede Ağar imzalı silah taşıma izninin özel bir izin olduğu ve tek bir silah taşımaya değil, istediği miktar ve cins silah taşımaya olanak verdiği belirtiliyor. Çatlı'ya verilen yeşil pasaport için ise hiçbir belge istenmediğine dikkat çekiliyor.

7-Kuşadası'nda ne var?

Fezleke olayın gelişimini şöyle çiziyor. Bucak 27 Ekim 1996 tarihinde Ankara'dan İstanbul'a gelip koruma polisleriyle birlikte Hilton Oteli'ne yerleşiyor. Kısa bir süre sonra Abdullah Çatlı da gruba katılıyor. Çatlı bir süre sonra tekrar dönmek üzere otelden ayrılıyor. Bucak ve grubu ise Dolmabahçe'ye inerek Hüseyin Kocadağ ile buluşuyor. Kocadağ'ın katılımıyla genişleyen grup tekrar otele dönerek Çatlı ile buluşup uzun bir görüşme yapıyor. Kazadan sonraki soruşturmalar sırasında içinde Ercan Ersoy ve Abdülgani Kızılkaya'nın bulunduğu koruma polisleri Hilton'daki buluşmayı gizlemeye çalıştığı görülüyor. Grup Kocadağ'la İzmir'de buluşmak üzere iki ayrı otomobille İzmir'e hareket ediyor. Grup Yalova Termal'de bir gece konaklıyor. Burhaniye ilçesine uğrayarak arsa bakılıyor ve bir süre sonra da İzmir'e varılarak Princes Oteli'ne yerleşiyorlar. Ardında Hüseyin Kocadağ ve

Gonca Us'da oteldeki gruba katılıyor. Fezleke Us'un gruba katılışını Kuşadası ve çevresini iyi bilmesine bağlamaktadır.

Grup 1.11.1996 tarihinde Kuşadası'na geçmiş ve Onura otele yerleşmiştir. Fezleke, Onura otelde kalanların sayısının arttığını ancak bunların kimler olduğunun tespit edilemediğini belirtiyor. Dönüş yolunda ise kaza gerçekleşiyor. Fezleke, ekibin Kuşadası'na kumarhane yeri bakmak için gittiklerinin ipuçlarını veriyor.

8-Kayıp silahlar bagajda.

Arttıran'ın fezlekesine göre, otomobilde bulunan silahlar saldırı amaçlıdır ve çoğunun namluları değiştirilmiştir. Ele geçen silahlar İsrail menşeli kayıp silahlardandır. Parmak izleri silinen ve namluları değiştirilen silahların hangi olaylarda kullanıldığının saptanması imkânsız hale getiriliyor.

9- Ağar yakalanan özel timcileri serbest bırakıyor.

Topal Cinayetinin ardından Ayhan Çarkın, Oğuz Yorulmaz ve Ercan Ersoy bir ihbar üzerine yakalanmış, gözaltına alınan özel timciler Bucak, Ağar ve İbrahim Şahin'in müdahalesiyle Ankara'ya gönderilmeleri sağlanmıştır. Özel timciler burada hiçbir işlem yapılmadan serbest bırakılmışlardır. Fezleke bunları da saptıyor.

10-Topal kumarhanelerine el konulmak için öldürüldü.

Fezlekede, Topal cinayetinde ele geçen silah üzerindeki parmak izinin Şahin Ekli'ye ait olduğunun saptandığı, Şahin Ekli'nin Abdullah Çatlı'nın kullandığı sahte isimlerden biri olduğu anlatılıyor ve şu bağlantılara dikkat çekiliyor:

"Sami Hoştan ve Ali Fevzi Bir; Ömer Lütfü Topal'ın İstanbul İntercontinentel Oteli'ndeki kumarhanesinin yüzde elli oranında ortaklarıdır. Abdullah Çatlı ve Sedat Edip Bucak'ın sık sık bu kumarhaneye geldikleri, Sami Hoştan ve Ali Fevzi Bir ile idare odasında oturup uzun uzun görüşme yaptıkları; keza Sami Hoştan ve Ali Fevzi Bir'in Ankara iline gittiklerinde Sedat Edip Bucak'ın

yazıhanesinde Abdullah Çatlı ile buluştukları ve görüştükleri ve bu kişiler arasında uzun süredir yakın ilişkiler olduğu bizzat Sami Hoştan'ın kardeşi Sedat Hoştan'ın İstanbul DGM Cumhuriyet Savcılığı'ndaki ifadeleri ve telefon tespit tutanaklarındaki görüşme detayları ile anlaşılmıştır."

Hepsinin birbirleriyle çok yakın oldukları raporda tespit edilmiş.

11-Özel Tımciler cinayetten sonra Siverek'e gidiyor.

Arttıran, Topal'ı öldüren polislerin Bucak'ın evine kaçırıldığını da saptıyor.

"Ömer Lütfü Topal'ın öldürülmesi olayı ile ilgili olarak Sami Hoştan ve A.F.Bir ile bilikte gözaltına alınan Ayhan Çarkın, Oğuz Yorulmaz ve Ercan Ersoy (Enver Ulu ve Mustafa Altınok'la birlikte) bu olayın vukuu bulduğu zamanlarda, alelacele Şanlıurfa Milletvekili Sedat Edip Bucak'ın koruması olarak onun yanına verilmişlerdir."

Fezleke'de Bucak'a tek koruma verilmesi kararı verilmişken 4 koruma polisi verildiğine işaret ediliyor.

12-Tarık Ümit'i de Özel Tımciler öldürdü.

Bu da Savcının fezlekedeki tespiti. Fezlekede, Tarım Ümit'in oturduğu Erenköy Divan Pastanesi'ne gelen özel tımcilerin "İbrahim ağabey gelmedi. O seni evde bekliyor. Ona gideceğiz" diye aldıkları ve Ümit'in pastaneden ayrıldıktan sonra kaybolduğu belirtiliyor. Fezlekeye göre olayı araştıran J. Astsubay Ahmet Altındaş Ayhan Akça ve Ayhan Çarkın'ı yakalıyor ancak İbrahim Şahin'in müdahalesi üzerine serbest bırakıyor.

13-Tarık Ümit'in pasaportu Yaşar Öz'de...

Fezleke Tarık Ümit adına düzenlenmiş yeşil pasaportun

Yaşar Öz'ün evine yapılan baskında ele geçirildiğine dikkat çekiliyor. Evinde birçok sahte belge ve silahlarla yakalanan Öz yine Mehmet Ağar'ın talimatıyla serbest bırakılıyor. Fezlekede ilginç bir ilişkiye de dikkat çekiliyor:

"Ayrıca, Tarık Ümit ile Yaşar Öz arasında, Yaşar Öz'ün bir eroin olayında Almanya'da yakalanmasında ihbarcı olarak Tarık Ümit'ten şüphelenmesi sebebiyle aralarında ihtilaf bulunduğu ve Tarık Ümit'in kaybolması olayında Yaşar Öz'ün de adının geçtiği ve hakkında şüpheler bulunduğu-Tarık Ümit olayının araştırmasını yapan Jn. Ast. Sb. Ahmet Altıntaş'ın çalışmaları sırasında- bu hususun da iddia ve ifade edildiği anlaşılmıştır."

Fezlekede Öz'ün evinde Ümit'in pasaportunun bulunmasıyla ilgili bir soruşturma yapılmadığına dikkat çekiliyor. Fezlekede adı geçenlerin cürüm işlemek için teşekkül oluşturdıklarının delilleriyle sabit olduğu sonucuna varılıyor. Arttırın'ın "tarihi belge" dediği belge ile Susurluğu çözmenin mümkün olduğu görülüyor; fezleke Erbakan'ın korkaklığının tarihi belgesi oluyor.

Ortak Çiller mi? Onun yeri de şöyle:

"Başbakan Yardımcısı Tansu Çiller'in talimatı üzerine İçişleri Bakanı Meral Akşener tarafından hazırlanan kararnamede, Susurluk'taki kazayla 'devlet-mafya-aşiret' kirli üçgeninde suçlamaların odağında bulunan emniyet şefleri ve emniyet kökenli bürokratlara yakın olanlar ödüllendirildi."⁽²⁷⁾

Omerta Bozuluyor

Devletin bir örgütünün, yine devletin bir başka örgütü hakkındaki iddiaları bunlardı. Ancak, bu iddialara paralel

(27) *Cumhuriyet*. 13 Ocak 1997.

gayrı resmi açıklamalarda vardı. İçeriden bilgilere sahip olan Baybaşı'nın anlatımları, MİT Raporunu doğruluyordu. Hüseyin Baybaşı de Lice'liydi, 50 kişilik Çiller-Ağar listesinin içindeydi. Tıpkı diğer Lice'li kaçakçılar gibi Emniyet ve MİT içindeki "yeni yurtseverler"le çok yakın ilişkiler içindeydi. 70'li yıllardan bu yana uyuşturucu kaçakçılığı ile uğraşıyordu, 1976'da Türkiye'de, 1984'de İngiltere'de uyuşturucularla birlikte yakalandı, İngiltere'de ve Türkiye'de yattı çıktı. Serbest bırakıldıktan 4 gün sonra yine bol miktarda uyuşturucu ile yakalandı. Tekrar tutuklandı. Kendi iddiasına göre bu işleri bırakmak istiyordu, ancak onun bırakmasını istemeyen resmi görevliler hakkında bir suçlama kampanyası açmıştı.

17 Aralık 1992'de Akdeniz'de batırılan Kısmetim-1 gemisindeki tonlarca baz morfinin onun olduğu ileri sürüldü. Ağar'la Menzir'i suçlamaya başlaması da o yıllara denk düşüyordu. Hollanda'ya kaçtı, orada tutuklandı, 1 yıl sonra serbest bırakıldı. İngiltere'de Türk Konsolosluğu yetkililerinin kendisini ziyaret ettiğini, 1994'te de kendisiyle temas kuran bir emniyetçinin Dursun Karataş ve Behçet Cantürk'ün öldürülmesi karşılığında kendisine bir servet önerdiğini öne sürdü. 1998 yılında Belçika-Hollanda sınırında tekrar yakalandı.⁽²⁸⁾

Baybaşı listeden arta kalan kaçakçılardan biriydi, Emniyet ve MİT'te oluşturulan ekiplerin onu da öldürmek üzere

(28) Doğan Yurdakul-Cengiz Erdiñ. *Çetele*. A.g.e. s.61. Ağar, Lucky S olayı hakkında şunları anlatıyor: "Lucky S uyuşturucu kaçakçılığında Amerikalılarla yaptığımız tarihin en büyük operasyonu. Ben İstanbul Emniyet Müdürüyken, dönemin Narkotik Şube Müdürü Mestan Şener, birlikte bana bir istihbarat geldi, bunların büyük bir iş yapacağına dair. Mestan'a vermiştim, Mestan da teyit etti, 'efendim, bu konuyla ilgili teknik izlemeye başlamamız lazım' dedi, ben de 'başla' dedim. .. Fakat gemi arıza yaptı, yetişmedi, benim o sırada Erzurum Valiliği'ne tayinim çıkınca, ben bu bilgiyi sadece Necdet Menzir'e, Mestan Şener'le birlikte ilettim, kapandı gitti. Ben Erzurum Valisiyken gemi geldi, SAS komandolarıyla birlikte operasyon yapıldı." *İfade Tutanakları*. A.g.e. s.261. Lucky S operasyonu ancak Ağar'ın tayininden sonra yapılabilirdi.

girişimlerde bulunduğu ancak Türkiye’de olmaması nedeniyle bunun başarılmadığı iddia ediliyordu. PKK’lı olduğu söyleniyordu, bunun uyuşturucu kaçırmaktan daha tehlikeli bir itham olduğunu anlayan Hüseyin Baybaşı konuşmaya başladı, anlattıkları inanılmazdı, belki de bu yüzden anlatılanlara asıl itibar etmesi gerekenler itibar etmedi.

Baybaşı’nın anlatımlarına geçmeden önce anlatılan olaylarda adı geçen Ağar dışındaki kahramanlarının kimliğine bakalım:

Yunus Ağar: Mehmet Ağar’ın kardeşi. HAVAŞ ihalesini kazanan Turgay Ciner’in Park Holdingi’nde koordinatörlük ve yönetim kurulu üyeliği yaptığı söyleniyor. Mehmet Ağar’a göre Ciner’le Yunus askerlik arkadaşı.

Yılmaz Akçadağ: Mehmet Ağar’ın dayısı. İlk MİT raporunda Mehmet Ağar, Nihat Camadan, İsmail Taşkafa, Ziver Öktem ve Necati Altuntaş gibi polis müdürlerinin gayri meşru paralarını ortağı Ekrem Gocay’la birlikte işlettiği ileri sürüldü. Mehmet Ağar’ın 18 ev ve arsa tapusunun Yılmaz Akçadağ’ın boşandığı eşi Şükran Akçadağ’ın üzerinde bulunduğu iddialar arasındaydı.

Nihat Camadan: Şükrü Balcı ekibinden eski Kocaeli Emniyet Müdürü. Son olarak Kocaeli Çetesi olarak bilinen Mehmet Hadi Özcan ve arkadaşlarıyla ilişkisi nedeniyle hakkında soruşturma açıldı. Camadan 1996 yılında görevinden uzaklaştırıldı.

Turgay Ciner: HAVAŞ’ın yüzde 60’ını 36 milyon dolara 28 Mart 1995’te satın aldı. Şirketinde Yunus Ağar da çalışıyor.

Baybaşı’nı yattığı Hollanda hapishanesinde bulan *Aydınlık* dergisi ilişkilerini sordu. Baybaşı en az bir polis memuru ka-

dar devlete yakın bir portre çiziyordu:

"Ben size 1989 yılında şahit olduğum bir olayı aktarayım: İstanbul Emniyeti'nde halen üst düzeyde görevli bir yetkili Yunus Açar, Mehmet Açar'ın dayısı Yalçın Akçadağ petrol ticareti yapıyorlar. Petrol ticareti laf, bu petrol gemileri çok büyük çapta uyuşturucu işi yapıyor ve bunu bütün dünya biliyor. Marina açıklarına demir atan bu gemileri kimse arayamazdı, çünkü kim me ait olduklarını biliyorlardı."⁽²⁹⁾

Baybaşın'e göre uyuşturucunun yüklendiği yer Lübnan'dı: "...Genellikle Lübnan çıkışında gerçekleşiyordu bu yükleme işlemi. Gemiye çuvallarla doldurulurdu. Çuvalların üzerinde Arapça yazılar yazardı, ancak biz bunun esrar mı eroin mi olduğunu bilirdik. Polis de orada geminin olduğu yeri kesecek şekilde nöbet bekliyordu ve gemiye kimsenin yaklaşmamasına dikkat ediyordu..." Gemiler polis korumasında yüklerini boşaltıyor. Sonra bu uyuşturucular karadan yolculuğa başlıyor:

"Bunlar genellikle Avrupa piyasasına gönderiliyordu. Avrupa'da uyuşturucu satılan bütün noktalara bu uyuşturucular sevk ediliyordu. ..." Baybaşın iddialarına çok basit dayanaklar da gösteriyor, bu kişilerin servetlerine bakın diyordu. "Bakın, Mehmet Açar'ın babası bir polis emeklisidir. Dayısı Yalçın'ın hiçbir serveti yoktu: Şimdi ise, araştırılsın. Mehmet Açar ve ailesinin serveti nereden geliyor? Veya Mehmet Açar servetini açıklasın... Benim şu anki gelirim ayda 500 bin dolar. Onların geliri benim gelirimden kat kat fazla. Nereden geliyor bu para?.."

Bu yolların organizasyonu işinde etkili olana bir başka isimden daha söz ediyor Baybaşın. Yine tanıdık bir isim devreye giriyor:

(29) *Aydınlık*. 10 Kasım 1996.

"Türkiye'den Avrupa'ya gönderilen uyuşturucular için bahsettiğim bu güzergâhın oluşturulması projesi o dönemin İstanbul Emniyet Müdürü Şükrü Balcı'nın projesiydi. Bizim uyuşturucudan elde ettiğimiz paralarla, yurtdışında satış noktaları olarak da kullanılmak amacıyla birçok dernek ve cami kuruldu...."⁽³⁰⁾

Güzel, 12 Eylül'ün ardından yurtdışında desteklenen İslami örgütlerin bir başka işe daha yaradığı ortaya çıkıyor.

Baybaşı'nın sözünü ettiği dernekler 1980 yıllarda parlayan Diyanet'e bağlı görünen Diyanet İşleri Türk İslam Birlikleri'ydi. Kısa adıyla DİTİB olarak tanınan bu dernekler Genelkurmay Genel Sekreterliğine bağlı TİB(Toplumla İlişkiler Başkanlığı) tarafından kontrol ediliyordu. Burada, din görevlilerine özel harpçi subaylar tarafından psikolojik harp eğitimi veriliyor, onlardan yıkıcı ve bölücüleri takip etmeleri isteniyordu.⁽³¹⁾ Dönem, devlet eliyle toplumun İslamileştirme projesinin yürürlükte olduğu bir dönemdi. Şimdi, Baybaşı'nın bu derneklerin yeni bir marifetini daha ortaya çıkarıyordu.

Bu kuruluşlar, Avrupa'daki göçerleri hem uyuşturuyor, hem de uyuşturuyordu. Uyuşturucu maddelerin yetişmediği yerde imdada hocaların güçlü nefesleri yetişiyor, her iki durumda da sola kaymaları önlenmiş olunuyordu.

Peki bu işler kimin himayesinde yapılıyor? Elbette yine NATO... Süper NATO'nun olmadığı yerde, normal NATO imdada yetişiyor. Kuruluş amaçları ortak değil mi? Baybaşı'nı sürdürüyor:

"Bir kere NATO faaliyetleri çerçevesinde dünyanın çeşitli karasularında dolaşan bütün gemiler uyuşturucu taşıyor. Hepsisi götürür. Özellikle Amerika'ya bu gemiler götürüyor. Başka şekillerde Amerika'ya uyuşturucu girmesi mümkün değil..."⁽³²⁾

(30) *Aydınlık*. 18 Mayıs 1996.

(31) Bu kuruluşun tarihi hakkında bakınız: Orhan Gökdemir. *Öteki İslam*. Sorun Yayınları. İstanbul 1998.

(32) *Aydınlık*. 18 Mayıs 1996.

Baybaşın bir başka röportajında ise artık adı “Susurluk çetesi” olan ekibimiz hakkında da bilgiler veriyor:

“Aydınlık –Hüseyin Kocadağ size neler anlattı?

Baybaşın –Hüseyin, Ağar yaptı bu işi(Cantürk’ün öldürülmesinden söz ediyor-o.g.) diyor. Ağar’ın dayısı Yalçın Akçadağ aracılığıyla söylediğine göre, Hüseyin yaptı. Şu ortaya çıktı ki, ikisinin de haberi varmış. Devletin kararıdır. Ağar’ın bilgisi dahilinde, organizasyonu yapan Kocadağ’dır.⁽³³⁾

Aydınlık–O dönemlerde de Hüseyin Kocadağ, Mehmet Ağar, Abdullah Çatlı ilişkisi var mıydı?

Baybaşın–70’li yıllardan beri vardır. Devletin içinde yetişmiş insanlardır.

...

Aydınlık –Ömer Lütfü Topal’ın işlevi neydi?

Baybaşın–Ömer Lütfü Topal, Amerika’da uyuşturucu işinde en aktif çalışan insanlardandı.

Aydınlık– Amerika’ya uyuşturucu mu gönderirdi?

Baybaşın–Hayır. Ağar’ın ekibi gönderir, Ömer Lütfü Topal da orada satardı. Satıcı elemandı... Yakalandı, hapis yattı. Devlet aldı onu Amerika’dan. Ağar Ankara Emniyet Müdürüyken bir gün İstanbul’a gelmişti. Royal Otel’e çağırdı. Gittim. Sabaha kadar oturduk viski içtik. Herkes gördü. 1989... Bana dedi ki Ağar, ‘Abdülkadir(Aksu) abiyle senin diyalogun var. Hamdi Ardalı seni kırmaz. Ömer (Lütfü Topal) İstanbul’da kumarhane ruhsatı almak istiyor, vermiyorlar, yardımcı ol’ dedi. Konuyu (Hamdi) Ar-

(33) Hüseyin Kocadağ, Hakkâri ve Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü’nde çalıştı. 1980 yılında Ankara Gölbaşı’nda eğitim yaptığı dönemde İranlı bir kadın ile ilişkisi yüzünden vuruldu. Kaldırıldığı trafik hastanesinde yeraltı dünyasının ünlü isimlerinden İskender Çolak’ın kan vermesi nedeniyle açığa alındı. Mahkeme kararı ile mesleğe döndü. Necdet Menzîr döneminde, Terörle Mücadele, İstihbarat, Özel Harekât ve Asayiş şubelerinden sorumlu İstanbul Emniyet Müdür Yardımcılığı görevine getirildi. Yargısız infazlara katıldı. Gazi Mahallesi olaylarında Menzîr’le arası açılınca Kemalettin Eröge Polis Okulu Müdürlüğü’ne atandı. *Reis. A.g.e. s.383.*

dalı ile görüştüm. Ardalı, 'Hüseyinciğim bunlar kendi çıkarları için çalışıyorlar, devlet için değil. Bunlar çok ahlaksız insanlardır, yardımcı olma' dedi. Ömer kumarhaneyi ruhsatsız çalıştıyordu. Daha sonra Ağar İstanbul'a tayin edildi. O tarihten itibaren de Ömer Lütfü Topal aldı başını yürüdü. Metin Ömeroğlu, Ağar'ın sağ koludur. Onu İkinci Şube'ye atadı. Kumar masası İkinci Şube'ye bağlıdır. Ömer'e kumar ruhsatı verdiler. Kumar oynattılar. Birilerinin kafasını kopardılar, zorla para aldılar. Topal ortaktı Mehmet Ağar'la. Aralarındaki çatışmadan dolayı öldürdüler onu."⁽³⁴⁾

Peki bu iddialar karşısında Ağar ne yaptı? Önce röportajın yayınlandığı dergiyi toplattırarak engellemeye çalıştı. Omer-ta yasasını bozanlar için ise gerekçe zaten hazırды... Baybaşın'ı, "uyuşturucu kaçakçısı ve PKK'lı" olmakla suçladı.⁽³⁵⁾ Susurluk Komisyonu'na verdiği ifadede, Baybaşın'ın iddiaları hakkında şunları söylüyordu:

"1983'te, ben İstanbul İkinci Şube Müdürü iken, bunu almıssınız bir kere, zorla senet imzalatma, gasp bilmem neden falan ve o dönemde bir sürü yoğun baskı olmuş. Buna rağmen biz direnmişiz, tutmuşuz bunu. Biraz da herhalde zorlama filan oldu. Bakırköy'de tevkif oldu ve dediler ki, sana olan muhbiriyeti o zamandan başlar."⁽³⁶⁾

Ağar'ın iddiasının ikisi de belki doğrudu, ancak Baybaşın "uyuşturucu kaçakçısı ve devletin adamı" olduğu dönemi anlatıyordu.

Ağar iddiaları yanıtlayacak kadar ciddi bulmamıştı ama uluslararası bir kuruluş rakamlarla mevcut duruma dikkat çekiyordu.

(34) *Aydınlık*. 29 Aralık 1996.

(35) *Milliyet*. 28 Aralık 1996.

(36) *İfade Tutanakları*. A.g.e. s. 261.

"Yurtdışından giren ve değişen etkenler, Türkiye'yi Batı Avrupa'ya giden eroinin ana imalatçısı ve ihracatçısı yaptı. Öncelikle, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bir savaş yaşanıyor. PKK, kendi kontrolü altında uyuşturucu laboratuvarları kurarak, Avrupa'ya dağıtımını örgütledi. Ayrıca eroin ticaretinden gelen kazancın denetimi için mafya, askeri birlikler, gizli servisler, feodal korucular ve militanlar arasında korkunç bir mücadelenin yaşandığı bölgede, ordu, uyuşturucu parasını bazı operasyonların finansmanı için kullanıyor...

İçişleri Bakanı Mehmet Ağar'ın 8 Kasım'da istifası, polis ve devletin mafya ile ilişkisinin çok açık bir göstergesi oldu. Eski Emniyet Müdürü Ağar, o dönemde Başbakan yardımcılığı ve Dışişleri Bakanlığı görevini yürüten ve İslamcı Refah Partisi'nin koalisyon ortağı Doğru Yol Partisi(DYP) lideri Tansu Çiller'in yakın çalışma arkadaşıydı. Eylül ayında yayınlanan bir MİT raporunda Ağar, Almanya, Hollanda, Belçika ve Azerbaycan'da uyuşturucu kaçakçılığı, gasp ve adam kaçırma işlerine bulaşan aşırı sağcı mafya türü organizasyonun başı olmakla suçlandı."⁽³⁷⁾

Aynı raporda yeni uyuşturucu merkezleri şöyle tarif ediliyordu:

"Uyuşturucunun özellikle Gaziantep ve civarında oluşan tekstil sanayine pamuk balyaları taşıyan kamyonlara gizlendiğini vurgulayan raporda, bütün siyasi partilerin bulaştığı Türk mafyalarının, uyuşturucu paralarını inşaat, kumarhane, taşımacılık ve turizm alanlarına yatırdığını ve bu iş için son zamanlarda kamyonlar kadar yolcu otobüslerinin kullanıldığını, hatta 'hac' yolculuklarının uyuşturucu trafiğinde büyük önem kazandığı da ileri sürülüyor."⁽³⁸⁾

"İstanbul, dünya eroin başkenti" başlıklı bir başka haber-

(37) Uyuşturucu Jeopolitik Gözlemevi(OGD) Raporu. *Radikal*. 28 Eylül 1997.

(38) Aynı rapor. *Milliyet*. 26 Eylül 1997.

de de Interpol tarafından hazırlanan rapor özetleniyor:

"Türk mafyası Avrupa toptan eroin pazarıyla aracı dağıtım şebekesini ele geçirdi. Uyuşturucu kaçakçısı Türkler, Çin mafyasını ezerek Hollanda'yı ana dağıtım yeri, Fransa'yı ana depo; Bulgaristan, Romanya, Macaristan ve Çek Cumhuriyeti'ni tali depo; Yunanistan, Arnavutluk ve İtalya'yı da transit ülke yaptılar."⁽³⁹⁾

Büyük biraderin himayesindeki Türk eroin baronları dünyanın her yerinde acımasızca ilerliyordu. Alacakaranlık kuşağının değişmez lideri Süleyman Demirel'in bir rüyası gerçek olmuştu; Adriyatik'ten Çin Seddi'ne kadar Türk izleri eroin paketçikleri takip edilerek izlenebiliyordu.

(39) *Cumhuriyet*. 3 Temmuz 1995.

8. Bölüm

ÇETENİN İŞLERİ

Gelelim çetemizin devlet için attığı kurşunlara. Raporlar ve iddialar elbette Güneydoğu'da sürdürülen savaşla sınırlıdır; silahlı kuvvetlerin yürüttüğü bu mücadeleye emniyetçilerin girişi birçok dengeyi değiştirmiştir. Ama en çok devletin kendi içindeki dengeleri...

Raportör Kutlu Savaş değişen dengeleri anlatıyor:

"PKK ile mücadele 80'li yıllara boyunca Silahlı Kuvvetlere terk edilmişti. Siyasi tartışmalarda bile, hükümetlerin terör konusunda bir tedbiri olmadığı bu konuyu askerlere tevdi ve terk ettiği tenkit olarak söylenegelmistir. Ardından ve 1991 sonlarında iktidar değişince terörle mücadelede esasa müteallik bir değişimin gündeme geldiği söylenemez.

Asgaride uygulamalarda ve görünümde önemli bir fark ortaya çıkmamıştır. Zaten 1992 yılının hakim faaliyetleri; devlette kadro değişiklikleri, Cumhurbaşkanı ile tartışmalar ve özellikle de Koskotas dosyalarıydı. Gazetelerin ve basının en önemli haberleri ve hükümetin dikkati bu noktalardaydı. Daha sonra ve 1993 yılı köklü değişiklikleri gündeme getirdi ve terörle müca-

delede şahinler devri başladı.

Başbakan terörle mücadeleyi ön plandaki faaliyeti olarak takdim etti. Emniyet Genel Müdürlüğüne Mehmet Ağar geldi ve ciddi bir tercih yapıldı; polis terörle mücadelede daha aktif olacak bir konuma getirildi ve Özel Harekât Timleri ön plana çıktı.”⁽¹⁾

Rapora göre yeni kurulan Özel Tim için 8.443 kişi yetiştirilmiş ve bunlardan 2.043’ü çeşitli nedenlerle ayrılmıştı.

Kutlu Savaş, o yıllardaki uygulamalarla ilgili bir saptamaya dikkat çekiyor:

“Birçok önemli operasyonda görevlendirilen ve ödüllendirilen isimlerden sıkça rastlananlar dikkati çekmektedir. Ayhan Akca, Ayhan Çarkın, Oğuz Yorulmaz, Ziya Bandırmalıoğlu, Ercan Ersoy. Bu isimler Susurluk olayları sebebiyle kamuoyunca da tanınmışlardır. Özel Harekâta alınanların referansı ise çok kere İbrahim Şahin, Ayhan Akca ve Celal Ertaş’tır.”⁽²⁾

Çete, Özel Tim’in eğitim ve kuruluş safhasında oluşturuluyor ve bütün önemli işlerde hep aynı küçük ekip kullanılıyordu.

Silahlar, örtülü paralar ve her türlü yetki hep aynı kişilerdeydi:

“(Korkut) Eken Emniyet Genel Müdürlüğü’ne danışman oluyor. Bu görevi 6 Mart 1996’ya kadar sürdürüyor. İşte Eken’e gizli bir görev ve silah verilmesi olayı da bu devreye rastlıyor. Mehmet Ağar, 24 Haziran 1994 günü Eken’e Özel Harekât Daire Başkanlığı deposunda bulunan silahlardan teslim edilmesi talimatını veriyor. Talimatı alan Daire Başkan Vekili İbrahim Şahin. Uygulayan ve silahları Eken’e veren ise Operasyon ve Harekât eski Şube Müdür Yardımcısı Şemsettin Canpolat... 30 adet tabanca ve susturucuları mermileri alan Eken bu silahları ‘gizli

(1) Kutlu Savaş’ın hazırladığı Susurluk Raporu.

(2) A.g.r.

bir görev' için kendi deyimiyle (x) bir ülkeye gönderiyor. Bu ülkede silahların teslim edildiği güvenilir bir kişi var. Silahların gönderilme nedeni ise APO operasyonu."⁽³⁾

Peki bu kadar silahla aldıkları görevi yerine getirebiliyorlar mı? Gerisini MİT ekibinin başı Mehmet Eymür anlatıyor:

"Apo'ya yapılacak suikast tam bir komedidir. Apo'nun yerini dahi bilmeden harekete geçen bu ekip PKK'nın Lübnan'daki eski kampına operasyon düzenledi ve tabii hiç kimseyi bulmadan başarısızca geri döndü. Rivayete göre bu operasyon için örtülü ödenekten alınan 20 milyon dolar da kayıp. Bu Meral Akşener'in iddiası. Emniyet bizden kopuk birtakım işler yaptı. Daha önce de, Apo'nun eski karısı Kesire Öcalan'a da bir suikast hazırlığı içindeydiler. Hemen müdahale ettik. Çünkü Apo da Kesire Öcalan'ı öldürmek istiyordu. Böylece Apo'nun ekmeğine yağ süreceklərini anlattık. Vazgeçtiler."⁽⁴⁾

Bu kadar olanakla ancak bu kadarının yapıldığı anlaşılıyor.

Bu iddialar üzerine Başbakanlık Teftiş Kurulu kayıp 20 milyon dolar ile ilgili bir araştırma başlatıyor. Araştırmada, MİT'ten Ağar'a aktarılan 25 milyon doların 5 milyon doları ile silah alındığı, 20 milyon doların akıbetinin ise belirsiz olduğu sonucuna varılıyor.⁽⁵⁾

Raporda, Ağar'ın İsraililerle 50 milyon dolarlık silah ve eğitim pazarlığı yaptığı yolundaki iddialara da yer veriliyor. Para akışında bir sorun olmayacağını düşünüyorlar. Teftiş Kurulu, raporunda, Mehmet Ağar, İbrahim Şahin ve lojistikten sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Ertuğrul Ogan'ın malvarlığının araştırılmasını istiyor. Ancak elbette dokunulmaz

(3) Fikri Sağlar- Emin Özgönül. *Kod Adı Susurluk! Derin İlişkiler*. Boyut Y. İst. 1999. s.103.

(4) A.g.e. s.101.

(5) *Radikal*. 12 Eylül 2000.

Mehmet Ağar'a bunları yapmaya devletin gücü yetmiyor. Ağar'a "20 milyon doların" akıbetini gazeteciler soruyor; yanıtı kısa oluyor: "Bu bir devlet sırrıdır." Bu operasyondan 20 milyon dolar ve aldıkları silahların yarısını kaybederek dönüyorlar.

Öcalan ve Karataş'ın Peşinde

Apo'yu ve Dursun Karataş'ı yakalayarak iktidarlarını sağlama almaya çalıştıkları kesindir; yapamayınca başka güçleri devreye sokma planları yapıyorlar. Silah taciri Ertac Tinar işte bu gelişme üzerine devreye giriyor. Kutlu Savaş anlatıyor:

"Genel Müdür Mehmet Ağar, Başbakan'ın sağladığı destek ve emrindeki teşkilatla gerçekten etkili bir güce ulaşmıştır. Polis Teşkilatının ülke genelindeki yaygın fonksiyonu, bu gücü olağanüstü boyutlara ulaştırmıştı... Polis Teşkilatı bu görünüm içinde önemli bir projeyi ele almıştır. PKK lideri Abdullah Öcalan'ın yakalanması veya öldürülmesi. Böyle bir projenin gerçekleşmesi, hem teşkilatın prestijini arttıracak hem de siyaseten çok fazla prim yapacaktır. (Bu arada Tarık Ümit de İngiltere, Belçika ve Hollanda'da Dursun Karataş'ın izini sürmeye başlamıştır. Uyuşturucu taciri ve hayali ihracatçı Nurettin Güven de aynı ekiptedir.)

Bu amaçla 'örtülü ödenek'ten fon da ayrılmıştır. MİT kendi kaynaklarından 12,5 milyon doları defaten Emniyet Genel Müdürlüğü'ne nakit olarak tevdi etmiştir. Bu miktar daha sonra ve yine örtülü ödenek imkânlarıyla arttırılmıştır. İddialar 70 milyon dolarlık bir fon oluşturulduğu şeklindeyse de Başbakanlığımız bu meblağın 40-50 milyon dolar civarında olacağı kanaatinde-dir...

Silah taciri Ertac Tinar'ın İsviçre'de mukim Genel Müdürü Max Bretscher'in anlatımıyla 'Ertac Tinar 70 milyon dolar civarında bir fondan bahsediyor ve bununla Türk Hükümeti'nin temin

edemediği silah ve araçların satın alınacağını anlatıyor' olsa da hi 70 milyon doların tamamının yurtdışına çıkmadığı hemen hemen kesin gibidir.

Ertaç Tinar, Londra'da yerleşik Haspro firmasının sahibi ve yöneticisidir. Haspro 100 poundluk sermayeye sahip bir tabela şirkettir. Uzun yıllar sağlık sektöründe faaliyet göstermiştir. Türk hastanelerine, İstanbul Üniversitesi sağlık kurumlarına milyarlarca liralık teçhizat satmıştır.(Bülent Berkarda ile ortak olduğu söyleniyor. o.g) Edinilen kanaat satın alınan bu cihazlarla hastanelerin özellikle de kalp ve damar cerrahi ünitelerinin ciddi şekilde suiistimal edildiği şeklindedir.

Ertaç Tinar 1994 yılına kadar, Kıbrıs pasaportu ile ve yabancı sermayeli bir şirketin Türkiye temsilcisi yabancı personel statüsünde faaliyette bulunmuştur. Yabancı sermaye dairesi -ne hikmetse- Geyve doğumlu bir Türk, Kıbrıs pasaportu ibraz edince kendisine yabancı personel için düşünülmüş çalışma iznini vermekte mahzur görmemektedir. Yabancı Sermaye Dairesinin çalışma izni de Emniyet Genel Müdürlüğü'nde adeta otomatik bir şekilde ikamet iznine dönüşmektedir. Neticede Türk vatandaşı Ertaç Tinar, ülkemizde çalışan yabancı personel statüsüne dahil edilmektedir."⁽⁶⁾

Ertaç Tinar'ın böyle korunmak için bir tabela şirketi sahipliğinden öte başka özelliklerinin olması gerekiyor.

Rapora göre Türk ve yabancı Ertaç Tinar 1993 yılında Emniyete müracaat ederek canının silah hibe etmek istediğini bildiriyor. Emniyet ise Tinar'ın bu arzusunu kabul ediyor. Gerisi şöyle devam ediyor:

"Ertaç Tinar'ın hibe talebi Genel Müdürlükçe uygun görülmüş silah ve teçhizat kolileri 1994 yılından itibaren ülkeye gelmeye başlamıştır... Emniyet Genel Müdürlüğü kayıtlarına göre; Hosp-ro 82 milyar TL'lik 154 kalem malzemeyi hibe etmiş, sadece 10 Bareta ve susturucu kaybolmuştur. Ertaç Tinar'ın iş arkadaşı

(6) Kutlu Savaş'ın hazırladığı Susurluk Raporu.

Max Bretscher'e göre Tinar 'Bir yıl içinde Divonne'daki evini ödedi. Versoix'deki apartmanını aldı. 1.7 milyona yeni bir ev, bir 600 Mercedes, bir Crysler Voyager ve karısına bir Mercedes 320 satın aldı. Hepsini bir yıl içinde ve bu 70 milyon dolardan aldı'.⁽⁷⁾

Tinar, Emniyete birkaç silah hibe edince hayatı değişiyor. Tinar'ın alım satımın dışındaki başka yeteneklerinin olduğu kesindir.

MOSSAD ile Öcalan Pazarlığı

Raporda da bu "başka yeteneğe" atıf yapıp, Tinar'ın MOSSAD'la da ilişki kurduğuna dikkat çekiliyor. Muhtemelen MOSSAD tarafından 'başka işler için' de kullanılan Tinar'ın sadece İsrail'de değil Türkiye'de de ilginç ortakları ve destekçileri var:

"Tinar, İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Bülent Berkarda ile Metsan adıyla bir şirkette ortaklık kurmuş ve muhtemelen yine tıbbi cihaz satışında yer ve rol almıştır. Adı geçen, daha sonra KKTC'nin Cenevre Fahri Konsolosluğu'na talip olduğunda referans olarak Adalet Bakanı Mehmet Ağar'ı göstermiştir."⁽⁸⁾

Bu haberler basında yer alınca Rektör Berkarda, Tinar'la ilişkisi olduğu iddiasını reddetti. Aynı gün basında şu bilgiler yer aldı:

"Avrila adlı şirkette Ertaç Tinar'la ortak olan Bülent Berkarda'nın YÖK Yasası öncesinde ve üstelik daha önce mal satın almadığını iddia ettiği Medsan adlı şirketten günümüzdeki değeriyle trilyonları bulan tıbbi cihaz alımları yaptığı anlaşıldı. Prof.

(7) A.g.r.

(8) A.g.r.

Dr. Berkarda, Medsan adlı şirketin yanısıra yine Tinar'ın bir başka şirketi İzotop'tan da tıbbi cihaz alımları yaptı."⁽⁹⁾

Bu Bülent Berkarda'yı hatırlayacaksınız; hani şu İstanbul Üniversitesi'nin laiklik şampiyonu yöneticisi olan Berkarda. Militanlıklarının arkasında hep başka işlerin çıkmasını bir rastlantı mı saymalı?

Tinar'la ilgili bir başka iddia da ortağı Max Bretcher'den. Ortağı:

"Tinar'ın Türkiye'de bir fondan 70 milyon dolar aldığını ve Türk hükümetinin temsilcisi sıfatıyla İsrail'e gittiğini ileri sürdü."⁽¹⁰⁾

Bretcher, Tinar'ın Ağar'la birlikte defalarca İsrail'e gittiğini eklemeyi ihmal etmemişti. Tinar'ın sadece hastaneleri değil ortağını da kazıkladığı anlaşıyordu. 100 paundluk sermayeye ve asıl önemlisi MOSSAD ve Ağar'ın desteğine sahip Tinar harekete geçiyor. İbrahim Şahin'in başvurusu üzerine Ağar, gerekli silahların Hospro firmasından alınması için onay veriyor ve bu ilk önce Tinar'ın makus talihini değiştiriyor.

Bu arada raporda yazılanlardan Emniyetin Ertaç Tinar'ı seçmesinde MOSSAD ile ilişkisinin de etkili olduğu anlaşıyor.

"Emniyet Genel Müdürlüğü'nün o dönemde üzerinde durduğu esas konu ise MOSSAD ile ilişki kurmaktır. Ödemelerin, Ertaç Tinar'ın devreye girmesinin, İsrail'e yapılan ziyaretlerin esas amacı, MOSSAD ilişkisi ve Abdullah Öcalan'a karşı yapılacak operasyondur. Hatta hibe malzemelerin gerekçesinin de Öcalan karşılığı yapılan ve yapılacak ödemelerin kamufle edilmesi amacına dönük olduğu ifade edilmektedir. Ancak bu noktada bir açıklık

(9) *Yeni Yüzyıl*. 11 Ağustos 1997.

(10) *Milliyet*. 20 Ekim 1997.

vardır. Ödemeler Ertaç Tinar'a yapılmakta hizmet İsrail'den beklenmektedir."⁽¹¹⁾

Çiller ve Ağar ikilisi örtülü 70 milyon dolar karşılığında MOSSAD'tan Öcalan'ı alacağı kanısındadır. Ancak alışveriş gerçekleşmeyince Ertaç Tinar'ın 10-15 milyon dolarlık alacağı ödenmemiştir. Tinar bir süre alacağını tahsil için de uğraşmıştır.

Peki bütün bunların sorumlusu olan Ağar kendisini nasıl savunuyor?

"Kaybolan falan yok. 3-5 tane kayıp olan varsa vardır. Bunların hepsinin kaydı filan var. 3-5 tane olabilir çok önemli değil. Çıkamamıştır nakliyyede. Ama bunların yüzde 99'unun kaydı var. Çocuk oynacağı değil bunlar. Arka planları var. Devletin ciddi işleri bunlar. Konuşmamız son derece yanlış olur."⁽¹²⁾

Ağar, Ertaç Tinar için de "Herkesin tanıdığı namuslu bir adam" diyor, çevresindeki en namuslu adam Ertaç Tinar olduğu anlaşıyor.

Rapor devam ediyor:

"MOSSAD Başkanı'nın Emniyet Genel Müdürü'nü, keza CIA yetkililerinin Emniyeti ziyareti bir başka olumsuzluğun sebebi olmuştur. İstihbarat teşkilatları arasında, görevin MİT'e değil Emniyete verildiğinin Başbakan tarafından ifade edildiğinin iddia edilmesi ise, karşılıklı(MİT'le) çekışmenin boyutlarını büyütmüş ve görev yapılmasını sınırlayan bir unsur haline gelmiştir."⁽¹³⁾

Emniyet'in CIA ve MOSSAD'la doğrudan ilişki kurması, MİT'teki ekibi sinirlendiriyor.

Ancak, Kutlu Savaş'ın uyarısına rağmen emniyetçilerin

(11) Kutlu Savaş'ın hazırladığı Susurluk Raporu.

(12) *Yeni Yüzyıl*. 11 Ağustos 1997.

(13) Kutlu Savaş'ın hazırladığı Susurluk Raporu.

bu girişimleri başarılı olmuş olacak ki MOSSAD Antalya'da bir eğitim kampı kurmayı kabul ediyor:

"...Mehmet Ağar'ın Emniyet Genel Müdürlüğü'ne atanmasının ardından 1994 Nisanı'nda Antalya'da Özel Harekât timlerinin yetiştirilmesi için kamp açıldı. İsrail'le yapılan eğitim anlaşmaları kapsamında açılan kampa katılan 40 kadar Özel Tim personeline, aralarında MİT ve İsrail gizli servisi MOSSAD'ın elemanlarının da bulunduğu eğitimcilerce uygulanan yoğun eğitim programıyla 'gerilla ile mücadele' öğretildi."⁽¹⁴⁾

Peki MOSSAD, Antalya'daki kampta kimleri eğitmiş. Her zaman olduğu gibi yine ekibimizle karşı karşıya kalıyoruz:

"Susurluk skandalının kahramanları Özel Harekât Dairesi Başkanvekili İbrahim Şahin, polis memurları Ercan Ersoy, Oğuz Yorulmaz ile Özel Harekât Danışmanı Korkut Eken'in 1994 Nisanında Antalya'da İsrail gizli servisi MOSSAD'ın anti terör timleri tarafından eğitildiği önü sürüldü."⁽¹⁵⁾

Böyledir, yeni yurtseverlerin mutlaka "kökü dışarda"dır.

Bu örgütün imalatı bizzat CIA tarafından da doğrulanmıştır; örgütün kuruluş amaçları arasında sol muhalefete karşı eylemlere girişmek de vardı ve Türkiye'de bu iş Sovyet işgalini önleme işinin önüne geçmişti.

"ABD'de yayımlanan bir dergide, Susurluk'taki kaza ile gündeme gelen devlet içindeki gizli örgütün, ABD tarafından kurulduğu bildirildi. Dergide 'Soğuk Savaş' sırasında Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin(SSCB) Batı Avrupa'yı istila etmesinin önüne geçilmesine yönelik kurulan bu örgütlerin daha sonra kendi ülkelerindeki sol muhalefete karşı eylemler düzenledikleri bildirildi.

(14) *Milliyet*. 18 Eylül 1997.

(15) *Radikal*. 18 Eylül 1997.

Susurluk kazasında ölen katliam zanlısı aranan ülkücü Abdullah Çatlının da bu gizli örgütün bir üyesi olduğu vurgulanan dergide, 38 kişinin öldürüldüğü 1 Mayıs 1977 gösterilerinde de, kalabalığa özel örgüte bağlı keskin nişancıların ateş açtığı savunuldu.”⁽¹⁶⁾

Bu bilgiler *The Progressive* adlı dergidendir. “CIA’nın mirası” olarak adlandırılan örgüt katliamlar yapmak ve korku yaymak üzere Amerika tarafından palazlandırılıyor. Devletin alacakaranlık kuşağında ışıkları söndürenler onlar oluyor.

Büyük Kumar

Kumarhaneci Ömer Lütfü Topal, çetenin hayatında önemli bir rol oynuyordu. Mahalle tombalacılığından uluslararası bir kumarhaneler zincirinin sahibi olmayı başaran Topal aynı zamanda uyuşturucu işinin de kralıydı. ABD ve Belçika’da bu nedenle yıllarca hapis yatmıştı. 1990’da Caddebostan’da Büyük Kulüp’ü işletirken hayatında radikal bir değişiklik oldu. İsrailiilerle ortak olmuştu. Bu ülkede İsrailiilerle iş tutanların kaderi değişiyor, Tanrı “yürü ya kulum” diyeceği kişileri genellikle onlar arasından seçiyordu. Bu ilişki Tinar gibi onun da kaderini değiştirdi, adeta üzerine para yağmaya başladı. Büyük Kulüp’te yalnızca İsrailiilerle değil, çete ile de tanıştığı sonradan ortaya çıktı; çete ile iş tutmadan “bu âlemde” iş yapmanın olanağı yoktu.

Birçok cinayet, darp, adam yaralama olayı ile de adını duyuran Kumarhaneci Lütfü, sonunda çete tarafından öldürüldü. Yükselirken devlet desteğini arkasına alan Topal’ın, arkasındaki destek birdenbire çekilmişti. Büyük paralara hükmederek yükseliyordu, büyük paraları yüzünden öldürüldü.

Ölümünün ardından Topal’ın hikâyesi şöyle rapor edildi:

(16) *Cumhuriyet*. 26 Nisan 1997.

"Geçmişini tombalacılıkla sağlayan ve kokaini Türkiye'ye getiren adam olarak tanınan, sonraları Kumarhaneler Kralı olan Topal, 1978-1981 yıllarında Belçika'da, 1981-1984 arasında ABD'de uyuşturucu kaçakçılığından hapis yatmıştır. Geçimini kaçak kumarhaneler işleterek temin eden ve İstanbul-Yeşilyurt'taki kumarhanesiyle tanınan Topal 1990 yılından itibaren Caddebostan Büyük Kulübü işletmeye başlamıştır. Bu tarihten sonra İsrailli kişilerle ortak olarak şirketler kurmuş ve Emperyal şirketi bünyesinde senelik kazancı 1,1. milyar dolarlık bir servetin sahibi haline gelmiştir... Topal'ın ticari faaliyetleri 90'lı yıllar boyunca inanılmaz bir gelişme göstermiştir. Ancak uyuşturucu ticaretinin devam ettiği de bilinmektedir... Kurye bulmanın zorluğu ve problemi, Topal'ı gelişmiş bir çözüm bulmaya sevk etmiş ve özelleştirilen HAVAŞ'ın yüzde 60 hissesi için en yüksek teklifi vermiştir."⁽¹⁷⁾

Vermiştir vermesine ama CIA'nın devreye girmesiyle denge değişmiş ihale Turgay Ciner'in YAZEKS şirketine kalmıştır. CIA, Topal'ın Havaş aracılığıyla uyuşturucu kaçıracağı kanısındadır; bütün operasyonlarını uyuşturucudan gelen gelirlerle finanse eden CIA piyasanın düşürülmesini istemektedir. Ancak YAZEKS'in ortaklarını araştıranlar, Topal'ın girişimini engellemek için devreye giren başkalarının da olduğunu ortaya çıkarmıştır. Yani Havaş için plan yapan başkaları da vardır ve onlar da devrededir.

Planda Mehmet Ağar'ın da emeği vardır:

"Topal'ın Havaş'ı almasını dönemin Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar engelledi. Ağar, İnterpol'den Topal'ın uyuşturucudan hüküm giydiği belgesini elde edip basına sızdırdı. 'ABD, Havaş'a talip Topal konusunda Türkiye'yi uyardı' haberini ortaya attı. Topal bu yolla devre dışı bırakıldı. Havaş grevi sürerken Özelleştirme Yüksek Kurulu, işletmenin Yazeks İç ve Dış Ticaret

(17) Kutlu Savaş'ın hazırladığı Susurluk Raporu.

A.Ş.'ye satılmasını kararlaştırdı. Grevin 82. gününde Hava-İş Genel başkanı Atılay Ayçin tutuklandı. Terörle Mücadele Yasası'nın ünlü 8. maddesi, ilk kez işçilere ve grev hakkına karşı bu olayda kullanıldı. Dönemin Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'dı... Havaş'ı Çiller'in Özel Örgütü satın aldı! Bu satışta Mehmet Ağar önemli bir rol oynadı."⁽¹⁸⁾

Topal'ın daha fazla büyümesi istenmiyordu.

İhaleyi alan Yazeks şirketinin ise ilginç ortakları ve bağlantıları vardı:

"Yazeks, Park Holding bünyesinde bir şirket. Sahibi Turgay Ciner. Ciner, iş dünyasında Çiller ailesine yakınlığı ile tanınıyor. Özer Çiller'in yalı komşusu. Mehmet Ağar'ın yakın ahbabı. Mehmet Ağar'ın kardeşi Yunus Ağar da hem Park Holding'in hem de Yazeks'in yönetim kurullarında bulunuyor. Yunus Ağar aynı zamanda Yazeks'in Genel Koordinatörü. Ağar kardeşlerin Park Holding'in gizli ortağı olduğu da ileri sürülüyor. Ağar kardeşlerin kredi kartı ödemeleri Yazeks firması tarafından karşılanıyor."⁽¹⁹⁾

Bilgiler, Baybaşı'nın bilgileri ile örtüşüyordu. Ancak cin işadamı Ciner neden böyle ilginç ortaklar ediniyor?

Bazı ipuçları olayı yakından izleyen dergi tarafından aktarılıyor:

"Havaş Yazeks'e satıldıktan sonra Türkiye-Türk Cumhuriyetleri arasında uçak ve sefer sayısında büyük artış olmuş. Çok sayıda uçak kalkıyor, yolcu sayısında ise büyük artış yok. Ama uçakların 'yükü' fazla. Bu yükün ne olduğu bilinmiyor. Çünkü denetim

(18) *Aydınlık*. 22 Aralık 1996.

(19) *Aydınlık*. 22 Aralık 1996. Ağar, kardeşi ile Ciner arasındaki ilişkiyi Susurluk Komisyonu'na anlatıyor: "Gider gelirler, dostluğu var, arkadaşlığı var, ahbablığı var, ama bunun haricinde ne bir hisse, ne bir ortaklık, ne bir yönetim kurulu üyeliği hiçbir şey yok; çocuğu ben de o vesileyle daha sonradan tanıdım, hiçbir şey yok. Bunların kısa dönem askerlikten arkadaşlıkları var." *İfade Tutanakları*. A.g.e. s.264.

tamamen Havaş'ta, yani Yazeks'te. Yük Devlet Hava Meydanları İşletmesi tarafından denetlenmiyor."⁽²⁰⁾

Yazeks ve Havaş artık kârlı bir işletme olmuştu, taşıyacak "ağır" yükler bulmuştu.

Rapor Topal hakkında başka ilginç bilgilerle devam ediyor. Topal'ın Yahudi ortakları Ruven ve Eli, kumar oynayan İsraillilerin ödemelerini yurtdışında yapmalarını sağlayarak bir tür kaçakçılık yapmaktadır. Ortaklarının açtığı yoldan hızla ilerleyen Topal ise Kıbrıs ve Azerbaycan'ı da fethe çıkmıştır.. Azerbaycan Cumhurbaşkanı'nın oğlu İlhan Aliyev'in Topal'a 500 bin dolar kumar borcu olduğu belirtilmekte, Türkmenistan'ın ise adeta Emperyal tarafından işgal edildiği vurgulanmaktadır. Topal'ın bu ülkelerde açtığı kumarhaneleri de devlet desteklidir; Türk Eximbank kredileri emrindedir. Eline geçen para o kadar büyüktür ki, tombalacı Topal artık devlet işlerinde taraf olmaya başlamıştır. Türkmenistan doğal gaz ve petrol projelerine Emperyal şirketi müdahildir ve Türkmen yetkililer vasıtasıyla etkilidir.⁽²¹⁾

Topal'ın hükmettiği para, bu ülkeyi satın alacak miktarlara ulaşmıştır çünkü.

Rapora göre, Topal'ın Kıbrıs'ta açılacak gazinosuna çete-den Abdullah Çatlı, A. Fevzi Bir ve Sami Hoştan ortak olmuştur. Ancak, çete alınan hisselerden memnun değildir. Mehmet Ağar devreye girer, eski liste yeniden açılır:

"Mayıs 1996'da Mehmet Ağar'ın Adalet Bakanı olduğu dönemde ani bir haber ortalığı karıştırmıştır. İddialara göre Mehmet Ağar Topal hakkında Kürtçülük dosyası açtırmış ve gereği için emir vermiştir. Tıpkı Orhan Taşanlar'ın İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne atandıktan sonra TV'ye çıkıp 'buraya kafa koparmaya geldim' dediği tarihte, İstanbul'da bazı kirli iş sahiplerinin Emniyete götürülüp tartaklanması üzerine, Topal önce Sedat De-

(20) *Aydınlık*. 22 Aralık 1996.

(21) Kutlu Savaş'ın hazırladığı Susurluk Raporu.

mir'e ulaşmış ve polisteki yeni ekiple irtibatlanmış olduğu gibi, bu defa da çok daha üst seviyede koruyucular aramıştır. Fatura da o nispette yüksek olmuştur.(Topal'ın Orhan Taşanlar'a 250 milyar TL'lık hediye gönderdiği fakat reddedildiği söylentisi kendi muhitinde panik yaşanmasına yol açmıştır.)

Topal'ın kendini korumak saikiyle ilk önce siyasi kişilere ulaşarak dosyasını kontrol ettirdiği ve korkmasını gerektirecek bir hususu olmadığına inandırıldığı anlaşılmaktadır. Hatta bu arada bazı Özel Tim mensuplarıyla görüştüğü ve o cenahtan da uygun reaksiyonlar aldığı iddia edilmektedir, Mayıs 1996'da başlayan tedirginlik aynı ay içinde son bulmuş ve etrafına 'adını listeden çıkarttığını' nakletmiştir. Bütün bu ilişkilerin çok önemli bağış ve ödemelere yol açtığı da ifade edilmektedir.

Ancak Haziran ayında tedirginlik avdet etmiş ve Temmuz'da Topal'ın tedirginliği had safhaya ulaşmıştır."⁽²²⁾

Rapora göre, Topal'ın yine Ankara'da başvurduğu kişiler 17 milyon dolar istemiş, para yerine ulaşmayınca bileti kesilmiştir. İddialara göre Topal'ın bütün parası Ağar'ın "gereğinin yapılması" emri ile sızdırılmaya başlanmıştır. Bunda o kadar başarılı olunmuştur ki parasının hesabını bilmeyen Topal'ın borçlu öldüğü söylenmektedir.

'Hacının Malı' Kavgası

Öte yandan parası sızdırılan sadece Topal değildir. "Kürttür, PKK'cıdır" denilen herkes çete için hızla altın yumurtlayan tavuğa dönüşmektedir. Rapor, Suudi Arabistan'da 'Hacının malı' olarak bilinen Koptagon hapı kaçakçılığı ile zenginleşen Gaziantep'li işadamı Mehmet Ali Yaprak'ın macerasını anlatıyor:

(22) A.g.r. Topal'ın borcu Abdullah Çatlı'yadır. Topal'ın öldürüldüğü silahta Çatlı'nın parmak izi bulundu. Parmak izinin Çatlı'ya ait olduğu, cinayetten 140 gün sonra meraklı bir polis tarafından keşfedilmişti.

"...Topal'ın öldürmesi ile Gaziantep'te Mehmet Ali Yaprak'ın kaçırılmasıyla gelişen olaylar arasında irtibat vardır."⁽²³⁾

Kutlu Savaş raporunu yazmadan önce bu olaylarla ilgili MİT'ten bilgi istemiştir. MİT'ten gelen bilgilerin rapora yansayan kısmı şöyledir:

"Mehmet Ali Yaprak 24 Aralık 1995 seçimlerinden önce seçim masrafları olarak Mehmet Ağar'a dolayısıyla DYP'ye 500 milyar lira yardımda bulunmuş, konuyu bilen Özel Harekât Daire Başkanı İbrahim Şahin de bilahare aynı şahıstan 100 milyar lira rüşvet almıştır... M.A.Yaprak'ın seçimlerden önce Mehmet Ağar ve İbrahim Şahin'e verdiği paralardan haberdar olan Abdullah Çatlı, adı geçenden kendilerinin de para almaları için Ercan Ersoy ve Ayhan isimli polis memurlarının da aralarında bulunduğu bir ekibe M.A.Yaprak'ı kaçırtmış, olayda 6-7 şahıs polis maskeciyle görev almıştır."⁽²⁴⁾

Kaçırılan Mehmet Ali Yaprak, Siverek'te 6 gün boyunca sorgulandı. Çete, Yaprak'tan 15 milyon mark "vergi" istiyordu. Miktarda indirimle gidildi, anlaşma gereği 3 milyon mark taksitle ödenecekti. Ancak olay duyulmuş araya başka hatırlı kişiler girmeye başlamıştı.⁽²⁵⁾

Olayın bu aşamasında Yaprak'ı kurtarmak üzere yakınlarının yardım istediği Mehmet Eymür devreye girmiş ve bu çetenin müdahale planların bozulmasına neden olmuştu. Yaprak'tan serbest bırakılması karşılığında Ankara'nın aldığı para operasyonu yapan ekipten gizlenince, Çatlı ve ekibi ile Ankara'daki şeflerinin arası bozuldu. Bu bilgi de muhtemelen

(23) A.g.r.

(24) A.g.r.

(25) Mehmet Ali Yaprak'ın koptagon işindeki ortaklarından birinin Kıbrıs'ın önde gelen politikacılarından Derviş Eroğlu olduğu iddia edildi. Denктаş ailesinin de Türkiye'deki mafya ile bu tür ortaklıklar kurduğu söyleniyordu.

Eymür tarafından ilgililere iletilmişti; kontr-terör uzmanlığı herhalde böyle bir şeydi. Şimdi Yaprak'ın "Hacmin mali"ndan kazandığı paralar adeta havada uçuşuyordu. Ankara'nın ağırlığını koyması taraflar arasındaki çatışmayı erteletti, MİT ile Emniyetteki çeteler arasındaki bir fidye savaşı daha tarafların hesaplarını bir başka zamanda görmeleri için kapatılmıştı. Ancak paraları sızdırılan Mehmet Ali Yaprak da Kumarhaneci Topal'la aynı akıbeti paylaşmaktan kurtulamadı. Bu "âlemde" vergiyi sessiz sedasız ödemek gerekiyordu.

Çete Nasıl Haraç Alır?

Haraç alma işlerinin vakayı adiyeden görüldüğünün tipik bir örneği de şöyle. İtirafçı çete elemanı Alaattin Kanat, Kürt işadamı Senar Er'i arayarak 100 bin Mark haraç istiyor. Er, bunun üzerine Kanat'ı ihbar ederek yakalatıyor. Ancak Kanat yalnız değildir ve arkasında elbette 'Özel Harpçi' görevliler vardır. Gerisi şöyle:

"100 mark haraç istediler, vermedi. Üstelik Güneydoğu halkının adını dehşetle andığı fidyeci cinayet makinesi Alaattin Kanat'ı yakalattı. Bu kez babasını kaçırdılar ve 'Özel Harpçi' olduğunu söyleyen iki kişi Ankara'da, Atakule'nin karşısındaki bir 'yazıhane'de fidyeyi 750 bin marka yükseltti. Onları da zamanın Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'a şikâyet etti. Bizzat Ağar'ın makamında teypli, kameralı tuzak hazırlandı; fidyeciler randevu günü koca bir polis timi tarafından kuşatıldı, gizlice fotoğrafları çekildi ama ellerini kollarını sallaya sallaya çekip gittiler. Ardından da telefon ettiler: 'Demek bizi emniyet genel müdürlüğüne ihbar ettin, babanı artık ölmüş bil...' ⁽²⁶⁾

Dergi bir sonraki sayısında bu özel harpçilerin ismini de açıkladı: Nafiz Karacan ve Murat Akdemir. Haklarında bir iş-

lem yapıp yapılmadığı ise hiç öğrenilemedi.

“Söylemez Çetesi” ise, devlet çetesinin sıkıştığı bir zamanda ortaya çıkarılmıştı. Görünüşe göre Söylemezler, basit hatalar sonucu polisin ağına düşmüştü.

“Yıl 1994, Ankara Demirtepe’de Zeyno Pastanesi’nde, Kürtçe kaset çalınmasına karşı çıkan bir müşteri ile pastanenin sahibi Gaffar Can arasında kavga çıktı. Müşteri Güneydoğu’da görev yapan bir subaydı. Kavga, çatışmaya dönüştü. Gaffar Can, subayı ve babasını bıçakladı. Can, halen Çorum Kapalı Cezaevi’nde yatıyor. Olaydan hemen sonra Gaffar Can’ın... evi basıldı. Polisler evde bir kaleşnikof ve bir torba mermi ile birlikte Mehmet Faysal Söylemez adında bir kişiyi yakaladılar. Söylemez ailesinin en önemli isimlerinden biri olan Faysal Söylemez, Türk Silahlı Kuvvetleri’nden ‘malulen emekli’ bir astsubaydı.

Söylemez’in serbest bırakılması için çok sayıda kişi devreye girdi. Türk Silahlı Kuvvetleri’ne yıllarca ‘hizmet etmiş’ ve ‘malulen emekli’ olmuş bu astsubay için önce DYP’nin etkin bir Kürt kökenli milletvekili(Salim Ensarioğlu bu olayın ardından Devlet Bakanı oldu-o.g.) ve daha sonra da Ankara Emniyet Müdürü Mehmet Ağar devreye girdi, Mehmet Faysal Söylemez serbest bırakıldı!”⁽²⁷⁾

Söylemezler kurtulmuş gibi görünüyordu. Neredeyse bütün Emniyet teşkilatı onların arkasındaydı. Dergi, Söylemez çetesi için devreye girenlerin adını sayıyor:

“Emniyet Genel Müdürlüğü Personel Daire Başkanı Tugay Duran, Ankara ve İstanbul eski Asayiş Şube Müdürü Sedat Demir, İstanbul eski Emniyet Müdürü ve Bursa Valisi Orhan Taşanlar ve Adalet Bakanı Mehmet Ağar!”⁽²⁸⁾

İsmi geçenlerin hepsi Emniyette Ağar’ın adamları olarak

(27) *Aydınlık*.22 Haziran 1996.

(28) *Aydınlık*.22 Haziran 1996.

biliniyordu. Dergideki habere göre Söylemezlerin hedefi olan DYP Şanlıurfa Milletvekili ve korucu ağası Sedat Bucak'ın bile Söylemezlerle ilgili olarak kendisine yapılan baskıdan yakınıyordu.

Neydi Söylemez Kardeşlerin Gücünün Sırrı? ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz, RP-DYP Koalisyon hükümetinin Söylemezler çetesi operasyonu nedeniyle kurulduğunu ifade ediyordu:

"Yılmaz, DYP'den istifa eden İstanbul Milletvekili Necdet Menzir'i tebrik etmek için aradığını belirterek, 'Menzir bana Eğer söylemez kardeşler olayının üzerine gitmeseydiniz, RP-DYP koalisyonu kurulmazdı dedi' diye konuştu. Yılmaz, Çiller'in korkusu nedeniyle Erbakan'ın mecbur kaldığını savunarak, 'Artık Erbakan örtülü ödenekle ilgili her şeyi biliyor. Pat diye açıklayabilir. Bu yüzden DYP'nin direnişi kalmadı' dedi."⁽²⁹⁾

Böyleydi, çeteler hükümet devirip, hükümetler kurdurabiliyordu.

Bir çalışmada, Söylemezler olayı ile ilgili gelişmeler şöyle özetleniyor:

"Çete ile ilgili soruşturma Ağar ve ekibine doğru tırmandıkça engellendi. Yılmaz'ın başında olduğu Anayol Hükümeti de aynı nedenle Çiller tarafından bozuldu. Soruşturmanın üzerini örtmek için kurulan Refahyol'un mimarının ise yine Mehmet Ağar olduğu söyleniyor."⁽³⁰⁾

Ağar'ın kurulan yeni hükümette polisi de kontrol eden İçişleri Bakanlığı'na getirilmesi çok anlamlı bir rastlantı değil mi?

Bir başka politikacı ise Mehmet Ağar'ın İçişleri Bakanı

(29) *Çiller Özel Örgütü*. Doğu Perinçek. Kaynak. İst.1997.s.135.

(30) Tamaşa F. Dural. *Çarmıhtaki Ülkücü/Ağca İpekçi'yi Neden Öldürdü?* Sorun Yayınları. İstanbul 2000. s.194.

yapılmasını aynı nedene bağlıyordu. Aynı nedenle bir eski polis şefi de DYP'den istifa etmiş, olayın örtbas edilmeye çalışıldığını söylemişti.

"Sezgin ve partisinden istifa eden Menzir, İçişleri Bakanı Mehmet Ağar'ı ağır bir dille suçladı... Eski İstanbul Emniyet Müdürü İstanbul Milletvekili Necdet Menzir, Mehmet Ağar'ın mafya operasyonu sürerken Tansu Çiller tarafından İçişleri Bakanlığı'na getirilmesine tepki göstererek DYP'den istifa etti. Çiller'i Ağar konusunda uyardığını söyleyen Menzir mafya operasyonuna dikkat çekerek 'Bir sürü insanın mahkemeye gittiği, soruşturmaların açıldığı böyle bir dönemde İçişleri Bakanlığı gibi bir makamın başına Mehmet Ağar'ın getirilmesinin ne kadar doğru olduğunu kamuoyu değerlendirsın' dedi. Eski İçişleri Bakanı, DYP Aydın Milletvekili İsmet Sezgin de Mehmet Ağar'ın 'belli amaçlar' nedeniyle İçişleri Bakanı yapıldığını söyledi."⁽³¹⁾

Neydi Söylemezler'in sırrı?

Bu sırrı bilenlerin de yine kahramanlarımız Mehmet Ağar ve Söylemezler'in öldürmeyi planladığı Sedat Bucak olması büyük ihtimaldi. Faaliyet alanları daralıyordu; her olayın ardından polis şefleri yer değiştiriyordu. Şükrü Balcı'nın başlattığı ve Ağar'ın sürdürdüğü gelenek polisi yeniliyordu.

"Söylemez kardeşler çetesinin ardından Emniyet Genel Müdürlüğü'nde büyük operasyon. 7 Müdür görevden alındı. Emniyet Genel Müdürü Alaaddin Yüksel, ikisi yardımcısı, beşi de daire başkanı olmak üzere 7 emniyet müdürünü görevden aldı. Görevden alınan polis şeflerinin, Adalet Bakanı Mehmet Ağar'ın Emniyet Genel Müdürlüğü döneminde atandıklarına dikkat çekildi."⁽³²⁾

Söylemezler cezaevine girdikten sonra Ağar'ın tavrının

(31) A.g.e. s.141.

(32) A.g.e. s.151.

değiştirdiği anlaşıldı. Dr. Sena Söylemez, Ağar'ın kendisinin öldürülmesi amacıyla Bucaklar'ın tutulduğu Kütahya Cezaevi'ne nakledilmesi için özel emir verdiğini iddia ediyordu. Söylemez, kanlı olayların çıkacağını sezen cezaevi savcısının bunu kabul etmeyerek hayatını kurtardığını söylüyordu.⁽³³⁾

Korsan Adası'nda Dehşet

Artık “korsan adası” olarak anılan “Yavru vatan” çete ilişkileri için mükemmel bir mekân olma özelliğini koruyordu. Adanın bu tarafından kaçan Rumların mallarına el koyarak zenginleşenlerin çokluğu yüzünden “Türk milliyetçiliği” zaten revaçtaydı. “Anavatan”ın kaymağını yedikleri için milliyetçi olan çetecilerle hızla kaynaşp, siyasi muhalifleri birbirinden öğrendikleri yöntemlerle yok etmeye ve korkutmaya başladılar. Amerika Türkiye'ye, Türkiye de yavru vatana suç ihraç ediyordu. Kıbrıs, çete için korunaklı bir limandı, burada da “huzurun bozulmasına” asla müdahale etmediler.

Gazeteci Kutlu Adalı huzur bozanlardan biriydi, yönetenler hakkında sert yazılar yazıyordu. Gerçi Kutlu Adalı “minik kontrgerilla” örgütü olarak bilinen “KKTC Sivil Savunma Teşkilatı”na üyeydi, milliyetçiliğinden kuşku duyulmuyor olacak ki resmi çevrelerde kendine iyi bir yer edinmişti. Ancak yine de sorunlar yaratmaktan geri durmuyordu. Rauf Denktaş'a muhalifti, onun hakkında yazdığı “Minaredeki deli” başlıklı yazı yüzünden evi kurşunlandı. Sonra Kıbrıs'ta faaliyet gösteren bir dizi paramiliter örgütleri suçlamaya başladı; “Kıbrıs Barış Harekâtı”ndan önce birçok cinayetin onlar

(33) *ArtıHaber*. 28 Mart-3 Nisan 1998. Söylemezler ile Eminönü eski Belediye Başkanı Ahmet Çetinsaya va akrabaları arasında da kan davası vardı. Karşılıklı cinayetler işlenmişti. Başkan Çetinsaya'nın Necmettin Cevheri'nin adamı olduğu, bu yolla Çetinsaya'nın yetki alanının içindeki Laleli semtinde birçok mülk edindiği iddia ediliyordu. Cevheri aynı zamanda Bucaklar'ın da yakınıydı.

tarafından işlendiği ve Rumların üzerine atıldığını iddia etti.⁽³⁴⁾ Bu “vatanseverler” için “ihamet” demekti.

Kendisinin de üyesi olduğu Sivil Savunma Teşkilatını da itham edince, Türkiye’de iç savaşın alevlendiği günlerde onun da üzeri çizildi;

“Kutlu Adalı KKTC’nin başkenti Lefkoşa’da 6 Temmuz 1996 gecesi evinin önünde kurşunlanarak öldürüldü. Adalı, Cumhuriyetçi Türk Partisi’nin yayın organı *Yeni Düzen* gazetesinin köşe yazarıydı. Kutlu Adalı’nın cenaze törenine binlerce kişi katıldı. Adalı için 20 sendika genel grev yaptı, esnaf kepenk kapattı. Suikastı Türk İntikam Tugayı(TİT) üstlendi..12 Eylül 1980 öncesinde TİT, Çatlı’nın sağ kolu Rifat Yıldırım’ın ETKO’su gibi aşırı sağcı cinayet şebekelerinin yer aldığı illegal örgütlerden biri.”⁽³⁵⁾

Tıpkı Türkiye’de işlenenler gibi cinayet profesyonelce hazırlanmış tam bir çete işiydi. Adalı cinayetinin işlendiği gece sokak lambalarının sigortaları sökülmüştü.⁽³⁶⁾ Adalı, Kıbrıs’ta başlattığı iç savaşın kurbanı olmuştu.

Adalı’nın öldürüldüğü günlerde Ada’da tanıdık simalar da bulunduğu daha sonra anlaşıldı; üstüne üstlük cinayet şu kayıp olan Uzi’lerden biriyle işlenmişti, hani Ertaç Tınar’ın Emniyete hibe ettiği Uzi’ler.

Kıbrıs, bombalama ve siyasi cinayet haberleriyle sarsıldığı günlerde, gazeteci Kutlu Adalı da faili meçhul bir cinayete kurban gitmesi üzerine Meclis’te tıpkı bizde olduğu gibi bir araştırma komisyonu kuruluyor. Gerisini izleyelim:

(34) Aslında aynı iddiaları Kıbrıs’ın tek hâkimi olan Rauf Denktaş da dillendirmişti. 1958’deki bombalamaların ardında Türk istihbaratçıların olduğunu söyleyen Denktaş, oğlunun kaza sonucu ölümünden de MİT’i sorumlu tutmuştu.

Ziverbey’den Susurluk’a Bir MİT’çinin Portresi. A.g.e. s.100.

(35) *Aydınlık*.15 Aralık 1996.

(36) *Çetele*. A.g.e. s.16.

"Komisyonun ulaştığı en önemli noktalardan birini Adalı cina-yetinin Uzi marka silahla işlendiği oluşturuyor. Uzi silahların Türkiye'ye satışını gerçekleştiren Hospro şirketinin sahibi Kıbrıs-lı Türk işadamı Ertac Tınar. Çetenin 'Reis'i Abdullah Çatlı'nın bu tarihlerde adada bulunması ise cinayetin üzerindeki sis perdesi-ni daha da yoğunlaştırıyor."⁽³⁷⁾

Adalı'nın ölümü de yaşamı gibi kuşkuluydu. Korsan ada-sı bir bankacılık ve kumar cennetiydi. Her iki sektör için tek izin mercii ise elbette çeteydi. Kumarhane açmak için onlar-dan izin almak gerekiyordu; "ihanet etmek için" de...

İşin içinde başka "Kıbrıs bağlantıları" da vardı: Asil Nadir. Hani şu milli kahraman ilan edilen "KKTC"li işadamımız. İlişkileri açığa çıkaran ise popüler bir emniyetçiydi.

Turkish Report, Avustralya'da yayınlanan bir Türk gazete-si. İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde Emniyet Amiri olan ve bir dönem Necdet Menzir'in Özel Kalem'i'nde çalışan Celal Akbulut gazetenin yazarlarından Erol Mütercimler'e Ağar'la ilgili bilgilerini aktarıyor:

"Akbulut, Ayşegül Nadir'in kaçakçılık suçundan kurtarılması için Asil Nadir'in o sırada Emniyet Genel Müdür olan Mehmet Ağar'a 300 bin dolar gönderdiğini ve Ayşegül Nadir'in serbest bırakılmasının sağlandığını ileri sürüyor... Akbulut'un iddiaları bununla bitmiyor. Türkiye'den taşınan uyuşturucudan Mehmet Ağar'ın pay aldığını ve Ağar'ın, Panama bandıralı bir şilebe sa-hip olduğunu ileri sürüyor."⁽³⁸⁾

(37) *Milliyet*. 3 Şubat 1998. *Susurluk Adası Kıbrıs*. Özlem Öztürk-Atil-la Dışbudak.

(38) *Aydınlık* 5 Ocak 1997. Abdullah Çatlı da Kıbrıs'ta Asil Nadir ile tanışıp dost olmuştu. *Reis*. A.g.e. s.345. Akbulut, bu kitabın basımın-dan sonra bana bir mektup göndererek, bu iddiaların kendisine ait ol-madığını, haberi bu şekilde yayınlayan *Cumhuriyet* gazetesine tekzip yolladığını bildirdi.

Akbulut, zamanın Mali Şube Müdürü Salih Güngör'ün Ayşegül Nadir'e karşı yürüttüğü operasyonda yer almış, Nadir'in serbest bırakılması üzerine Güngör ile tartışmış ve görevinden kendi isteğiyle ayrılmıştı. Emniyet Amiri Akbulut, Uyuşturucu Baronu Hüseyin Baybaşı'nla aynı bilgileri veriyor, bir uyuşturucu kaçakçısının ünlü bir polis şefi ile ilgili bilgilerini doğruluyordu. Haberin dergide yayınlanması üzerine Açar, haberi tekzip etti. İddialar tabii ki asılsızdı!..

Gelelim Kutlu Adalı'nın öldürmeden önce uğraştığı konuya. Korsan Adası'nda çetenin bir kolu tarihi eser kaçakçılığı ile uğraşmaktaydı. Herhalde Nadirlerle böyle tanışmışlardı. Evet, milliyetçi çete üyeleri ülkelerinin tarihi değerlerini pazarlıyordu. Çete üyeleri Magosa yolu üzerindeki şimdi müze olarak kullanılan 1520 yıllık St. Barnabas Kilisesi'ni 14 Mart 1996 gecesini soymuştu.⁽³⁹⁾

Adalı, kiliseyi soyanların "Kıbrıs MİT"i de denilen Sivil Savunma Teşkilatı elemanları olduğunu iddia ediyordu. Sivil Savunmacılar ile Abdullah Çatlı'nın arası da iyiydi; Anavatan'da ortak tanıdıkları ve dostları vardı. Aynı bayrak için çarpışıyorlardı. Adalı cinayetini Türk İntikam Tugayı(TİT) üstlendi. TİT, Türkiye'deki ana çetenin kod adıydı!

Asıl olan ise Milliyetçi kamu görevlilerinin Kıbrıs'la ilişkilerinin gönül bağından öte olması. Ada'ya yatırım yapıyorlar, para akıtıyorlardı. Her birinin birer "kıyı bankası" sahibi olduğu da Susurluk'un ardından ortaya çıktı. "Korsan adası" olarak anılan KKTC, "Susurluk adası" adını da işte o günlerde bileğinin hakkıyla aldı.

Bu kitabın yazıldığı günlerde batık bankaları ile gündeme gelen Kıbrıs, uyuşturucu, silah ve kara para işlerinin içine o kadar batmıştı ki aynı işten nemalanan Cumhurbaşkanı ve milletvekillerinden söz ediliyordu. Susurluk'un sınırları genişliyordu.

"Avcı, Eymür'ün KKTC'deki First Merchant Bank' değişik bir isim-

(39) Reis. A.g.e. s.346.

le ortak olduğunu öne süren ilk kişiydi. 'Ağar da şoförünün kardeşi aracılığıyla ortaktı'. Eymür ise bir iddiayı dile getiriyor ve şimdiye kadar hiç telaffuz edilmemiş iki ismi ilk kez bu kitabın yazarlarına açıklıyordu. 'bankanın ilk ortakları Engin Civan ve eski bir Merkez bankası başkanıdır'. Eymür bu bankanın yasal ortaklarından biri olan Hakkı Yaman'dan kendilerine yardımcı olan bir kişi diye bahsediyor ve Yaman aracılığıyla komşu bir ülkede yeni bir banka kurdurup buradaki terör örgütlerinin kara parasını kontrol etmeyi hedeflediklerini belirtiyordu. Ama bu banka kurulmadı."⁽⁴⁰⁾

Bu ülkede "kıyı bankaları" bile vatan aşkıyla kuruluyordu.

Aslında Kıbrıs'la bağlantılar yeni değildi. Hani hatırlayacakınız 1. MİT Raporu'nda Mehmet Ağar'ı telefonla arayan bir Halil Peril vardı. Rapor uyuşturucu kaçakçısı Halil Peril'in, Kıbrıs'lı "baba" Con Aziz(Aziz Mehmet Kent)'in adamı olduğunu bildiriyordu. Con Aziz, Baba Nadir'in dostuydu. Halil Peril ise yalnız Kuzey Kıbrıs'la değil Güney Kıbrıs'la da irtibatlıydı. Zamanın Rum Lideri Kipriyanu ve Rauf Denктаş Londra'ya gittiklerinde onun evinde kalacak kadar Peril ile samimiydiler.

Azeri'ye Türk Darbesi

1995 yılının Mart ayında Azerbaycan Cumhurbaşkanı Haydar Aliyev'e karşı başarısız bir darbe girişimi yapıldı. MİT, herhalde uygun görmemiş olacak ki Demirel'e haber vererek darbenin önlenmesine neden olmuştu. Ağar ve Eymür arasında süre giden savaş Aliyev'i devrilmekten kurtarmıştı.⁽⁴¹⁾ Çünkü Azerbaycan darbesinde de Ağar'a bağlı polis ve ülkücü çetesi işbaşındaydı. MİT'teki ekip bu darbenin onları güçlendireceğini önceden görmüştü.

(40) Fikri Sağlar-Emin Özgönül. A.g.e. s.108.

(41) Ziverbey'den Susurluk'a Bir MİT'çinin Portresi. A.g.e. §113.

Darbeciler arasında kimler yoktu ki? Tansu Çiller'in bilgisi dahilinde planlanan darbe İbrahim Şahin-Abdullah Çatlı başkanlığında gerçekleştirilmişti. Koordinasyonu ise DYP'li Devlet Bakanı Ayvaz Gökdemir, namı diğer "Komando Ayvaz" yapıyordu.⁽⁴²⁾

Ekibin Azerbaycan'daki ortağı OMON birliklerinin başı Ruşen Cevadov'du. Cevadov'un birliklerini Korkut Eken, İbrahim Şahin, Abdullah Çatlı ve Ayhan Çarkın eğitmiş ve silahlandırmıştı. Cumhurbaşkanı Ebulfeyz Elçibey de bunu doğruluyordu. Çete'nin Azerbaycan'la irtibatı eskilere dayanıyordu. Tam liste daha sonra ortaya çıktı.

"Azerbaycan Cumhurbaşkanı Haydar Aliyev'i devirmeye yönelik 1995 Martı'nda tertiplenen darbeyi, Tansu Çiller'in onayıyla dönemin Türk Cumhuriyetlerinden Sorumlu Devlet Bakanı Ayvaz Gökdemir ile Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar ve Özel Harekât Daire Başkanı İbrahim Şahin'in tezgâhladığı basına yansıdı. Aydın/Yurtsever Polisler imzalı mektup ise, darbe kararının Özel Kuvvetler Komutanı General Kemal Yılmaz, Mehmet Ağar, İbrahim Şahin ve Korkut Eken ile Azerbaycan eski İçişleri Bakanı'nın Ankara'daki Stad Oteli'nde yaptıkları toplantıda alındığı belirtiliyor. Darbede bazı Özel Tim elemanları ile Abdullah Çatlı'ya bağlı ülkücülerin kullanıldığı saptanmaktadır. Çatlı'nın, arandığı halde, o tarihte Emniyet Genel Müdürü olan Mehmet Ağar'ın otomobilinde birkaç kez görüldüğü *Aydınlık* gazetesinde belirtiliyor."⁽⁴³⁾

Darbenin fiyaskoyla sonuçlanmasının ardından çete ünlüleri arasına başka isimler de katıldı. Kamil Yüceoral bunlardan biriydi.

"Darbenin Türkiye ayağında sık sık telaffuz edilen kişi de, Başbakanlık Baş Müşavirlerinden Kamil Yüceoral. Baş Müşavir Yü-

(42) *Aydınlık*, 4 Mayıs 1996.

(43) *Çiller Özel Örgütü*. A.g.e. .s.54.

ceoral'ın Başbakanlıkta birçok görevi var. Bağımsız Türk Toplulukları Baş müşavirliği, Yurtdışı Vatandaş Konuları Müşavirliği, Kıbrıs'la ilişkiler Müşavirliği, Tanıtma Fonu Başbakanlık Temsilciliği. Her hükümet değişikliğinde Yüceoral'ın üstlendiği görevlerin sayısı artıyor."⁽⁴⁴⁾

Kamil Yüceoral'ın ismine Kutlu Savaş'ın Susurluk raporunda da rastlıyoruz. Ömer Lütfü Topal'a kumarhane açma izni veren Turizm Bakanı Bülent Akarcalı döneminde, Yüceoral Müsteşarlık makamını işgal ediyordu. Kumarhane açma izninin altında onun da imzası vardı. "Green Card" sahibi bu emekli Deniz Yüzbaşı da o tarihlerden itibaren talihi açılanlar arasındaydı. Planlar büyüktü; Kıbrıs ekonomisi geliştirilecek, Azerbaycan'ın zındık Cumhurbaşkanı Aliyev devrilip yerine "ölkücü" Ebulfeyz Elçibey geçirilecek, fethedilmeyen diğer Türkî Cumhuriyetler Topal'ın yardımıyla kumara alıştırılıp Türkiye'ye bağlanacaktı. Enver Paşa'nın planından daha sıkı bir plan yapmışlardı; neden ellerinde patladığını anlayamadılar.

Darbeden birkaç yıl sonra Haydar Aliyev TBMM kürsüsünden kendisine karşı yapılan darbe girişimini şöyle değerlendirdi:

"Teessüf hissiyle değinmek istiyem ki, hemen bu darbenin hazırlanmasında bir nice Türkiye vatandaşları da iştirak etmişler. Men bunu evveller hiç yerde dememiştim ve vaktiyle gizlerdim. Çünkü, ben hesap edirdim ki, biz bu şeylerin öhdesinden geldik. Heç bir şey, Türkiye-Azerbaycan alakalarına leke getirmemelidir. Ancak, bu darbeni hazırlayanlardan biri, Ferman Demirkol adında bir şahıs; Sonra, biz onu bıraktık, geldi burağa, gizli olarak Türkiye; Dediler ki, bu Türkiye'de gizli yaşayacak, men de dedim ki, 'tabii', biz de bunu aşmayacak; Geldi sizin televizyada, gazetada, filanda feşmekanda açmalar verdi, vecür vecür yalanlar

(44) *Aydınlık*. 1 Aralık 1996.

danıştı. Kimdi bu adam; vaktiyle Halk Cephesi Hakimiyeti Vakfı; Sizde bir TİKA teşkilatı var, o teşkilatın orada nüminidesi, ondan maaş alır. Aynı zamanda Azerbaycan Parlamintinde getirip bunu müşavir goydular. Aynı zamanda, bunu Azerbaycan Devlet Üniversitesi'ne getirip bir muallim vazifesi veripiler. Ancak, bu ne müşavirlik edip ne TİKA işiyle meşgul olup ne de muallimlik edip, gedip koşulupluk cinayetkarlara ve onlarla birlikte bu darbeni hazırlayıptı."⁽⁴⁵⁾

Aliyev'in sözünü ettiği TİKA, Türk Dışişleri'nin özerk bir kurumu gibi faaliyet gösteriyor, Türkî cumhuriyetlerde istihbarat topluyordu. Bu kuruluştan maaş alan Ferman Demirkol ise bu darbe girişimi sırasında edindiği 'muallimlik' kimliği ile İstanbul Üniversitesi'nde rektörlerin korumasında akademik kariyerini hâlâ sürdürüyor. Demirkol'a işveren rektörün Hospro firması sahibi MOSSAD ajanı Ertaç Tinar'ın iş ortağı Bülent Berkarda olması ise herhalde rastlantıdır.⁽⁴⁶⁾

Ertaç Tinar'ın koruyucu meleğini hatırlayacaksınız. Sırtını çok sağlam yerlere dayamış görünen Demirkol, Aliyev'in deyişiyle "vecür vecür" yalanlar söylemeye devam ediyordu, tıpkı darbeci yoldaşları gibi.

Aydınlık Azerbaycan darbesini yapan CIA ekibini de açıkladı:

"Çiller Özel Örgütü'nü kullanarak 1995 Mart'ında Azerbaycan Devlet Başkanı Haydar Aliyev'e karşı darbe hazırlayan CIA ekibi isim isim belirlendi: General Richar Secord, General Harry

(45) *Aydınlık*. 20 Temmuz 1997.

(46) Bütün bu olaylardan sonra İstanbul Üniversitesi Rektörü Kemal Alemderoğlu, darbeci Ferman Demirkol'un atamasını yeniden yapmıştı. Rektör, "buna mecburdum" diyordu. *Cumhuriyet*. 20 Şubat 1998. Kutlu Savaş'ın hazırladığı Susurluk Raporu'na göre ise Demirkol, Elçibey ile Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı için pazarlık yapmış ve söz almıştı. Darbe fiyaskoyla sonuçlanınca Demirkol özel bir uçakla Türkiye'ye kaçtı. Azerbaycan'da "vezir" olmasa da Türkiye'de ona vezir gibi muamele yapıldığı kuşkusuz. *Milliyet*. 19 Şubat 1998.

'Heinie' Aderholt, Gary Best, Albay Tom McGravey. Darbenin başında dönemin Başbakanı Tansu Çiller var. İngiltere ayağında da David Kimche bulunuyor."⁽⁴⁷⁾

Bu kadar özel harpçinin bir yeni muz cumhuriyetinde darbe için yan yana gelmesi tanıdık bir kokuyu akla getiriyor: işin içinde bir "yağ" kokusu var gibiydi.

Bu "Özel savaş generalleri"nin bu darbeye niçin karıştığı ise aynı dergide şöyle açıklanıyor:

"Yıl 1991. Azerbaycan'da Ayaz Muttalibov iktidarda. Mega Oil adlı bir Amerikan şirketi, Bakü'de büro açarak faaliyete başladı. Gary Best adlı Amerikalının yönettiği Mega Oil, görünüşte petrol işi yapıyordu. Oysa Amerikan petrol endüstrisi kaynakları böyle bir şirketin varlığından haberdar olmadığı gibi, Gary Best'in sahipliğini de bilmiyor. Bu kaynaklara göre Best, CIA ajanı; Mega Oil de CIA'nın paravan şirketlerinden biriydi. Best, aynı zamanda Azerbaycan devlet petrol şirketi SOKAR'ın danışmanı."⁽⁴⁸⁾

Bu arada Çiller ailesi ile iyi ilişkiler kuran ve yeni petrol paylaşım bölgesi olan Türkî Cumhuriyetlerde faaliyet gösteren bir başka Amerikan vatandaşı Roger Tamraz da bir şekilde olaya karıştı. Bölgede bir dizi karanlık iş çeviren ve CIA ile temasta olduğu söylenen Tamraz, daha önce Lapis Holding ve Ahmet Özal'la da bir süre önce iş tutmuştu. Genelkurmay istihbaratı darbenin finansörünün bu Tamraz olduğunu fısıldıyordu. Türk milliyetçileri CIA için ve CIA ile birlikte Türkî Cumhuriyetleri fethetmekti.

(47) *Aydınlık*. 10 Ağustos 1997.

(48) *Aydınlık*. 10 Ağustos 1997.

9. Bölüm

ZOR GÜNLER

Emniyet Müdürlüğü 10 Mart 1992 tarihinde bir rapor hazırlıyor. Raporun konusu illegal “Fethullah Hoca’nın Talebeleri” örgütü. Rapor, adı geçen örgütü Cumhuriyet düşmanı olarak tanımlıyor ve Emniyet içinde hızla örgütlendiğini ihbar ediyor. *Hürriyet* gazetesi, 1994 yılında Emniyet Genel Müdürlüğü’nün hazırladığı raporu yayımlıyor. Mehmet Ağar, Fethullah Gülen için devreye giriyor:

“Saygı Öztürk’ün yaptığı haberdan sonra, Gülen harekete geçerek mahkemeden tekzip kararı çıkarttırdı. Belge sunulmasına karşın tekzip kararı çıkması, ‘Yukarıdan yoğun baskı yapıldı’ diye yorumlandı. Dönem Fethullah Gülen’in Tansu ve Özer Çiller’le ‘can ciğer kuzu sarması’ olduğu dönemdi. Gülen cephesi bununla da yetinmedi. Devreye dönemin Emniyet Müdürü Mehmet Ağar sokuldu. Basın önünde açıkça Fethullah Gülen’i öven Ağar, gazetenin yayınının ‘maksatlı’ diye niteledi. Ağar, raporun geçmişte yanlışlık sonucu hazırlanmış olduğunu ve daha sonra geçerliliğinin kaldırıldığını söyledi.”⁽¹⁾

(1) *Aydınlık*.12 Ocak 1997.

Ağar bunları söylerken Gülen daha henüz modaydı, 12 Eylül darbecilerinin şeriatçıları büyütme politikası henüz sürüyordu. Ağar'ın yaklaşan fırtınayı hissetmesi mümkün değildi. Oysa devlet, dinci kılığını değiştirip laiklik kostümünü giymeye hazırlanıyordu. Bu hataların bir gün karşısına çıkarması kaçınılmazdı.

Ağar, Emniyet Müdürlüğü döneminde teşkilata Fethullahçıları yerleştirmekle de suçlanmış, Gülen'in Özel Kalem Müdürü ile sık sık görüştüğü iddia edilmişti. 1. MİT Raporu'nda ise Ağar'ın sempati hanesinde Süleymancılar baş sıradaydı. Türkiye takunya tıkırtılarının huzur verdiği dönemin sonuna geliyordu. Mehmet Ağar için devletin çetelesindeki olumsuz notlar birikiyordu.

Susurluk ilk vuruşu yapmış, Ağar Adalet Bakanlığı'ndan istifa etmişti. İlk yenilgisini de böylece almıştı. Bu ülkede bakan olmak Emniyet Genel Müdürlüğü olmaktan daha güvencesiz bir işti, bunu o gün öğrendi. Tansu Çiller'in kişisel tarihinin en mizahi işi olan Ağar'ın Adalet Bakanı yapılmasına "yüce tarihin" bile tahammül göstermeyeceği böylece anlaşıldı.

Ağar, can dostu Sedat Bucak'ı da yanına alarak "öz partisi"ne dönmeyi işte o ilk darbeden sonra düşündü. Ancak işler düşündüğü gibi gitmedi; "bağrından nice çeteler çıkarmış" MHP ikiliye kapılarını kapatmayı sağlıkları açısından daha yararlı bulmuştu:

"Susurluk olayından sonra Adalet Bakanlığı'ndan istifa etmek zoruyla kalan Mehmet Ağar, MHP içinde eğilim yoklaması yaptırdı. MHP'ye geçmek istedi. Yalnızca Ağar değil, çetenin önemli elemanlarından Sedat Bucak da bunu istiyordu. Türkeş'e haber gönderildi. Kibarca 'hayır' yanıtı alındı. MHP'ye yakın çevreler, Alparslan Türkeş'in, Ağar ve Bucak'a, 'kendi partinizde kalmanız daha hayırlı olur. Biz size dışarıdan destek veriyoruz. Gittiğiniz her yerde bu desteği görürsünüz' mesajını ilettiğini söylüyorlar... Tuğrul Türkeş, Ağar'ın MHP'ye katılacağı yönündeki söylentileri 'Susurluk çetesini MHP'ye yamamak istiyorlar' diye değerlendirmişti.

Ağar, Türkeş'in cenazesinde şov yaptı. Ağar, Kocatepe Camisi'ndeki cenaze namazının ardından 'Başbuğ Ağar' sloganlarıyla uğurlandı."⁽²⁾

Ancak, bu sloganlara rağmen MHP tabanı da "Başbuğ Ağar"ı dışardan desteklemeyi daha uygun bulmuştu. Böylece "Part time Başbuğ" haline gelen Ağar, seçimlere bağımsız aday olarak girdi, seçildi. Son zaferini o zor günlerinde kazandı. Bu başarıyı herkes onun Elazığ'daki ününe bağladı, ancak orada babasının adına kurulu olan Zülfü Ağar Polis Okulu'nun bunda katkısı büyüktü. Okul, Elazığ'ın yoksul gençleri için iş kapısı demekti, bu kapıyı açana sadakat gösteriliyordu.

MİT Müsteşarlığı tarafından 17.12.1996 tarihinde bir Susurluk Raporu hazırlanarak liderler zirvesine sunuluyor. Ağar'ın mafya ve şeriatçılarla ilişkisinin ön plana çıkarıldığı raporda Ağar'la ilgili olarak şu bilgiler not ediliyor:

"Zülfü oğlu Elazığ doğumludur.

-19 Ekim 1984 tarihinde Emniyet müdür Yardımcısı iken ülkücü drijanlardan Celal Adan ile görüşmüştür.

-3 Temmuz 1985 tarihi itibarıyla İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde Asayiş Şube Müdürü görevini yürütürken, Süleymancı unsurlarla ilgili hizip gruplarına ait soruşturma-tahkikat gibi gizli kalması gereken konuları ve dosyaları, şirketin sahipleri olan İbrahim Aslan ile Mahmut Şahin adlı Süleymancılara bildirilmiştir.

-4 Eylül 1986 tarihinde ülkücü Selim Kaptanoğlu, 'Çek ve senet tahsili yaptıklarını, Alparslan Türkeş'in adı ile babalardan para topladıklarını, toplanan paraların bir kısmını Alparslan Türkeş'e, bir kısmını ise tutuklu bazı ülkücülere gönderdiklerini, bu işleri yaparken Müdür Yardımcısı Mehmet Ağar ile sıkı temasta olduklarını' ifade etmiştir.

-5 Aralık 1990 tarihi itibarıyla 'Süleymancı Kemal Kaçar'dan rüşvet aldığı' belirtilmiştir.

(2) *Aydınlık*. 23 Nisan 1997.

-29 Eylül 1993 günü yapılan Polis Akademisi'nin sınavlarında akademiye ülkücülerin alınması yönünde baskı yapmıştır."⁽³⁾

Rapor, Eymür tarafından kaleme alınan öncekilerin aksine MİT'in resmi görüşü olma özelliğini taşıyordu; bu Ağar için devlet içindeki yükselişinin sonu anlamına da geliyordu. Siyasete atılma fikrini bu raporlardan sonra kesinleştirmişti.

Akyürek Suçladı, Öldü

Ağar hakkında rapor hazırlayan başkaları da vardı. TBMM Susurluk Komisyonu'nda görev yapan Hâkim Akman Akyürek 12 Aralık 1997 günü geçirdiği bir trafik kazası sonucu öldü. Polis kazayı "normal" bulmuştu. Ancak Akman Akyürek 26 Kasım'da Aydınlik Ankara Temsilcisi Hikmet Çiçek ile buluşmuş ve ilginç açıklamalarda bulunmuştu. Akyürek, kendisine yönelik MİT elemanı olduğu yönündeki iddiaların Mehmet Ağar'dan kaynaklandığını söylüyordu. Akyürek gazeteciye Susurluk raporu ile ilgili yakınmalarda da bulunmuştu. Akyürek, bu yakınmalarında da şunları söylüyordu:

"Susurluk raporu zayıf. Bazı şeyler bilinçli olarak alınmadı. Örneğin Kocaeli'de yakalanan Dev-Sol itirafçısı Osman Gürbüz'ün polis ifadesi, rapora dahil edilmedi. Edilseydi, Ağar çok güç durumda kalacaktı. Neden edilmediğini siz düşünün."⁽⁴⁾

(3) *Cumhuriyet*. 21 Şubat 1998.

(4) *Aydınlik*. 14 Aralık 1997. Eyüp Aşık, emniyet kayıtlarına dayanarak Susurluk Komisyonu'na şunları anlatıyordu: Gürbüz, 1994'te Gebze'de polislerce gözaltına alınmak istendi. Ahmet Tezcan adına düzenlenmiş polis kimliği taşıyordu. Polis araştırması Ankara'dan gelen emirle durduruldu. O bizim adamımız, arabası Genelkurmay'a ait, yakaladıysanız salın denmişti. Gürbüz'le birlikte yakalananlar arasında bir de emekli Tuğgeneral vardı; Habil Küçük. Yakalananları ele geçen otomobille birlikte Korkut Eken gelip teslim almıştı. Ele geçen otomobiline bir yıl boyunca Mehmet Ağar'ın eşi tarafından da kullanıldığı iddia edildi. *Aktüel*. 323/1997

Haberde itirafçı Gürbüz'ün silah ve çalıntı arabalarla defalarca polis tarafından yakalandığı ancak üst düzey emniyet müdürlerinin müdahalesi sonucu serbest bırakıldığı da belirtiliyordu. İddiayı ortaya atanlardan biri olan Eyüp Aşık ise bu talimatı veren kişinin Mehmet Ağar olduğunu iddia ediyordu.

Akyürek'in ölümü kuşkuluydu; çete hakkında açılan önemli kampanyalardan birinin bilgisi ondan gelmişti.

"Yargıç Akman Akyürek, Tansu Çiller'in ABD vatandaşı olduğunu gösteren bilgilere ilk ulaşan kişiydi. Faili Meçhul Cinayetler Komisyonu Raportörü olarak yürüttüğü çalışmalarda, Çiller'in ABD ilişkisini gösteren olgularla karşılaştı. Çiller'in ABD vatandaşlığı için başvuru formunu ortaya çıkaran bürokrat Akyürek'ti. Bu başvuru formu, 1993 yılı Haziranı'nda Akyürek'in yakınları tarafından İşçi Partisi'ne getirildi."⁽⁵⁾

Akman Akyürek, normal bir kaza sonucu ölmeden önce suçladığı son kişi Mehmet Ağar oldu.

Öldüğünde ilginç dosyalar üzerinde çalışıyordu. MİT ajanı suçlamasının ardından komisyondan istifa etmişti ancak araştırmalarını sürdürüyordu. Yeşil olarak ün salan çete elemanı Ahmet Demir'in banka hesaplarının peşindeydi; onun adına bir bankadaki hesaba 24 Aralık seçimleri öncesinde para gönderildiğini saptamıştı. Abdullah Çatlı-Kemal Yazıcıoğlu görüşmesi, Çatlı'nın 1994 sonbaharında Ankara Sheraton Oteli'nin lobisinde dönemin Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'la buluşması, bu buluşmanın Özer Çiller tarafından görüntülenmesi, Çatlı-Ağar görüşmesine ilişkin bandın Çillerlerin elinde bulunduğu yönündeki iddiaları da belgelendirmek için çaba harcıyordu. Bomba gibi dosyalarla döneceğini söylüyordu, dönemedi.⁽⁶⁾

Ağar'ın suçlandığı başka olaylar da vardı. İnsan Hakları

(5) *Aydınlık*. 21 Aralık 1997.

(6) *Milliyet*. 9 Aralık 1997. Bu dosyaları nerede sakladığı hiçbir zaman ortaya çıkmadı.

Derneği Başkanı Akın Birdal'ın TİT'çiler tarafından vurulmasının ardından da aynı ad fısıldanmıştı.

"*Aydınlık*'a bilgi veren bir kamu görevlisi, 'Birdal suikastının arkasında Mehmet Ağar var. İçindeyim, biliyorum Ağar'ın rolünü' dedi... Mehmet Ağar ve ekibinin Birdal'a suikast yapma kararını ilk dile getiren kişi, Sedat Bucak'ın bir yeğeni."⁽⁷⁾

Pike, düşüşe geçmişti bir kez. Bu kez diplomasına dayanarak yükseldiği okulun mezunlar derneği harekete geçmişti. Mülkiyeliler Birliği Ağar'ı aralarında istemiyordu:

"Mülkiyeliler Birliği Genel Merkezi İçişleri Bakanı Mehmet Ağar'ın üyeliğini süresiz olarak askıya aldı... Genel Başkan Alper Aktan, Mehmet Ağar'ın üyelikten çıkarılmasıyla ilgili olarak şu açıklamayı yaptı: '...Adı, yargısız infazlardan eroin kaçakçılarıyla ilişkilere kadar her türlü kirli işle birlikte anılan, bir kara mizah örneği olarak Adalet Bakanı yapıp ilk iş olarak terörü ve insan dışılığı cezaevlerine taşıyan Mehmet Ağar, üyelikten çıkarmak amacıyla Mülkiyeliler Birliği Onur Kurulu'na verilmiştir.' Onur Kurulu, 5 Temmuz günü Mehmet Ağar'ın üyeliğinin askıya alınmasını karara bağladı."⁽⁸⁾

Ağar Mülkiye'den ihraç edildiğinde bakanlığı sırasında yayınladığı genelge nedeniyle cezaevlerinde başlayan açlık grevi 60'ıncı güne yaklaşmıştı. Düşerken bile düşmanlarına zarar vermeyi becerebiliyordu.

Düğüne Ambargo

Mülkiyelilerin ardından bir şok da Ağar'ın oğlunun düğününde geldi. "Devletin tepesi", bu "başarılı genç emniyet mü-

(7) *Aydınlık*. 31 Mayıs 1998.

(8) *Aydınlık*. 14 Temmuz 1996.

dürlerinin” düğüne katılmayı sakıncalı bulmuştu. Onun her zaman yakın durduğu ve baba bellediği Demirel düğüne gelmekten ürkmüştü, kamuoyu baskısı onu bu kutsal eyleminden caydıracak kadar yüksekti. Ancak, bu çekinceye katılmayanlar da vardı. Düğüne katılanlar 1. MİT Raporu’nda adı geçenler resmigeçidi gibiydi. Kader birliği ettikleri Ağar’ı yalnız bırakmaya gönülleri elvermemişti.

“...Mehmet Ağar’ın, oğlu Tolga’yı evlendirdiği düğün, bozguna dönüştü. Ağar’ı DYP’nin başına getirerek sağda yeni bir merkez oluşturma hayalleri suya düştü. Nikâh şahitliğinden son anda vazgeçen Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ile Alaattin Çakıcı’nın yakalanması, düğüne damgasını vurdu. Demirel’in tavrı, Ağar ailesi ve davetlilerin neşesini kaçırırken, Çakıcı’nın yakalanması ‘kötü bir düğün hediyesi’ biçiminde yorumlandı...

Konuklar arasında yer alan eski polis şefleri Ahmet Atesli ile Uğur Gür, eski 1. Ordu Komutanı Necdet Üruğ, Susurluk sanıklarından Korkut Eken, eski İstanbul Valisi Nevzat Ayaz, DTP lideri Hüsamettin Cindoruk ve Modacı Canan Yaka’yı görenler, 1987 yılında... Kamuoyuna açıklanan MİT Raporu’nu anımsadılar.”⁽⁹⁾

Ömrünü park, bakkal, bahçe açılışlarında heba eden Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel düğüne gelmeyince, Ağar’ın oğlunun nikâh şahitliğini Nevzat Ayaz ve Kenan Evren yaptı. Kenan Evren, 1. MİT Raporu yazılırken konumu nedeniyle fotoğrafa dahil edilememişti. Fotoğraf o düğünde tamamlandı.

Elbette Demirel’in düğüne gelmemesi siyasi bir manevraydı; Ağar siyasi geleceğinin ona bağlı olduğunu biliyor hissediyordu. Bundan dolayı ona gücenmedi, ziyaretlerin sürdürdü. Elbette bu tavrının da bir bedeli vardı: Mehmet Ağar’ın MHP ve Demirel’e doğru hamleleri “A Takımı” as kadrosunda olduğu partisinde de işlerin kötü gitmesine neden olmuştu. DYP Genel Başkanı Tansu Çiller, artık iyice tanıdığı Ağar’dan kuşkulanıyordu:

(9) *Aydınlık*. 22 Ağustos 1998.

"DYP Genel Başkanı Tansu Çiller, kendisinin yerine liderliğe oynayan Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar için 'Durdurun bunu. Ne yapmak istiyor. Engelleyin' talimatını verdi. Genel merkez tarafından 'hizipçilikle suçlanan Ağar'ın turlarını kesmemesi durumunda DYP Teşkilat Başkanlığı'nca uyarılacağı öğrenildi."⁽¹⁰⁾

Çiller kuşkulananmakta haklıydı, kuşkulandığı kişi şimdi tam gün başbuğ olacak bir parti peşindeydi.

Ağar, elindeki kozları kullanarak Çiller'in kuşkularını belli bir süre yatıştırmayı becerdi. O tarihte Çiller için daha tehlikeli bir düşman vardı. Bu düşmana karşı Ağar'dan lojistik destek aldığı iddia ediliyordu.

"DYP Genel Başkanı Tansu Çiller, kendisine karşı liderliğe hazırlanan Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar'a ani bir kararla sahip çıkmaya başladı... Bugün ANAP'ı ve sağ partileri sallayan 'Kaset Savasları'nın, Ağar'ın Çiller'e bir kaset vermesiyle başladığı öne sürülüyor... İçinde Alaattin Çakıcı'nın Devlet Bakanı Eyüp Aşık'la konuşması bulunan kaseti Emniyet Teşkilatı'ndaki kaynaklarından alan Ağar, bunu anlaşmanın ardından Çiller'e verdi."⁽¹¹⁾

Eyüp Aşık-Alaattin Çakıcı sohbetinin yer aldığı kasetin yayınlanması ANAP'ın ortak olduğu hükümet için sonun başlangıcı olmuştu.

Ateşkes kısa sürmüştü, bir süre sonra Ağar'ın girişimleri Çiller'in kafasına çürük domates olarak düşünce ipler yeniden gerildi. Mehmet Ağar ile eski partisinin genel başkanı Tansu Çiller arasındaki kavga yeniden alevlendi. Çürük domatesler, yumurtalar ve gazete manşetleri yürütülen o savaş işte o gün başladı. Savaş gazetelerde şöyle anlatılıyordu:

"Geçen çarşamba, seçim çalışmaları çerçevesinde Elazığ'a giden Çiller'in yuhalanıp, çürük domates ve yumurta atılarak protesto

(10) *Cumhuriyet*. 11 Eylül 1997.

(11) *Aydınlık*. 11 Ekim 1998.

edilmesi ve konuşmasını kısa kesmek zorunda kalmasının ardından, dün Çiller ailesine yakınlığı ile tanınan *Öncü* gazetesi, manşetinde Ağar'a yönelik ağır eleştirilere yer verdi. *Öncü*'nün, kendisine emanet edilen koltuğu cete yuvası haline getirmekle suçladığı Mehmet Ağar'sa, 'DYP işgalcilerin eline geçmiştir. İşgalcilerin elinden kurtarılıp, tekrar milletin partisi olacaktır' açıklamasını yaptı. Secim kampanyası nedeniyle, Elazığ'da karargâh kuran Ağar, *Öncü*'nün 'Eşkiya Mehmet' manşetiyle ilgili olarak yargıya başvuracağını söyledi."⁽¹²⁾

Ağar, kendisini Emniyetin başına getiren Tansu Çiller tarafından şimdi de çetecilikle suçlanıyordu. Ağar'ın partisine karşı bu tavırları aldığı sırada mahkemeleri sürüyordu. Akıbetinin ne olacağı belli değildi. Tam da bu sırada yeni kurulan Refahiyol hükümetine karşı çıkmaya başladı. Askerler de RP'li yeni hükümetten rahatsızdı, Genelkurmay İkinci Başkanı Çevik Bir'le görüşme talebi o günlerde geldi. Bir buçuk saat süren görüşme Saffet Arıkan Bedük, Hayri Kozakçıoğlu, Mahmut Yılbaş, Bekir Aksoy gibi devlet hizmetinden geçmiş DYP'lilerle tekrarlandı. Genelkurmay, Refahiyol Hükümeti'ne karşı Ağar'ın başlattığı tavrı destekliyordu.⁽¹³⁾

Böylece bir kez daha askerlerin desteğini alarak düşmekten kurtuldu. Çiller'in "A Takımı" arasına girerek kurduğu ilişkiler Susurluk kazasından sonra bozulmaya başlamıştı ancak bu kapı şimdi yeniden açılıyordu.

Ağar'ın manevraları sırasında, Susurluk'la ilgili davalar da sürüyordu. İfadesine başvurulmuş polis müdürleri, "Polisin genç babası" Ağar'ı suçlamaya işte o zaman başladı. Bunlardan biri ANAP'a yakın ve ülkücü polis müdürü Kemal Yazıcıoğlu'ydu.

"Kumarhaneler Kralı Ömer Lütfü Topal'ı öldürdükleri öne sürülen üç özel tim polisinin, olayı soruşturan savcıdan habersiz An-

(12) *Milliyet*. 3 Nisan 1999.

(13) *Aktüel*. 311/1997.

kara'ya gönderilmesiyle ilgili olarak eski İstanbul Emniyet Müdürü Kemal Yazıcıoğlu'nun, Sarıyer Başsavcısı tarafından sorgulandığı ortaya çıktı. 2 Ocak günü ifadesi alınana Yazıcıoğlu, gözaltı operasyonunun ertesi günü İstanbul'a gelen eski İçişleri Bakanı Mehmet Ağar'ın, 'Bir de Ankara incelesin' diyerek özel timcileri Özel Harekât Dairesi Başkan Vekili İbrahim Şahin'e alırdığını kaydetti... Yazıcıoğlu, operasyonların tamamlanmasından sonra Milletvekili Sedat Bucak'ın kendisini iki kez aradığını ve göz altılarla ilgili bilgi istediğini belirtti."⁽¹⁴⁾

Artık Ağar'ın polisteki prestiji de erozyona uğruyordu. Ağar'ı suçlayan polislerden biri de Mestan Şener'di.

"Uyusturucu kaçakçısı Yaşar Öz'ün evinde ele geçirilen silah ve belgelerin savcılık yerine Ankra'ya gönderilmesi ve Öz'ün serbest bırakılması konusunda görevlerini kötüye kullandıkları öne sürülen, dönemin İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Mestan Şener ve 4 polis şefinin yargılanmalarına başlandı. Şener ifadesinde, Öz'ün serbest bırakılmasını dönemin Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'ın istediğini söyledi."⁽¹⁵⁾

Kendisini Emniyet Genel müdürlüğü'nden davul zurnayla yolcu eden teşkilat artık arkasından teneke çalışıyordu.

O tarihte Yeni Doğuş Partisi Genel Başkanı olan eski TİB'ci⁽¹⁶⁾ yeni MGK muhalifi Hasan Celal Güzel Meclis Su-

(14) *Cumhuriyet*. 17 Nisan 1997. Kemal Yazıcıoğlu Eymür'e yakın isimlerden biri olarak biliniyordu. 1. MİT Raporu'nun hazırlanmasına da katkısı olmuştu.

(15) *Cumhuriyet*. 25 Mart 1997.

(16) Genelkurmay Genel Sekreterliği'ne Bağlı Toplumla İlişkiler Başkanlığı. Darbeci generaller toplumun İslamleştirilmesi projesini bu örgüt aracılığıyla yürütmüştü. O tarihlerde "Cuma namazını kaçırmayan müsteşar" olarak tanınan Güzel'in bu örgütün sivil uzantısı olduğu iddia edilmişti. Devlet laiklik kostümünü giyince, generallerin kucağında şeriat yaymaya soyunan Güzel askerlerin en radikal muhalifi oldu. Bak. Orhan Gökdemir. *Devletin Din Operasyonu* Öteki İslam. Sorun Y. İst.1998.

surluk Komisyonu'na ifade veriyor. İşte Mehmet Ağar'la ilgili olarak anlattıkları:

"Ben Bakanlar Kurulu'nda Mehmet Ağar'ın Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne itiraz ettim ve adının çeşitli şaibelere karıştığını ve gelmesinin mahzurlu olduğunu ifade ettim. Bu, tartışmaya da sebep oldu; fakat rahmetli Özal bunu dinlemedi, dikkate almadı dedim. Yani ben şunu söylemek istiyorum: Sayın Mehmet Ağar'ın ve raporda ismi geçen kişilerin belirli yerlere gelmesine rapordaki bilgiler mani olmadı...

Mehmet Ağar politikaya daha müsaitti. Mehmet Ağar çok kibar, nazik, kurnaz, zeki, herkes tarafından sevilen, çok süratle hareket eden, iyi polis denebilecek kabiliyetlere sahip bir genç adamdı hem de Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunuydu polisliğin yanında; yani sivil sektörle de çok yakın ilişkileri vardı... Ağar benim bildiğim Sayın Semra Özal ile çok yakın bir samimiyet kurdu. Sayın Turgut Özal ile çok yakın bir samimiyet kurdu ve adeta onların emrinde gibi bir şey oldu. Özel polisi gibi bir şey oldu açıkçası ve sonra da Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne terfian getirilmek istendiğinde ben Bakanlar Kurulu'nda karşı çıktım... Sadece Mehmet Ağar ve Nuri Gündeş çerçevesinde yorumlamadan, Türkiye'de maalesef hakkında yolsuzluk iddiaları bulunan birçok kişi, bu bilinmesine rağmen, bazı görevlere gelmişlerdir ve gelmeye devam etmektedirler."⁽¹⁷⁾

Güzel içerden biri olarak konuşuyordu.

Sağı birleştirecek isim olduğu söylenen Ağar'a sağdaki politikacılar yükleniyordu:

"TBMM Susurluk Araştırma Komisyonu Başkanı Mehmet Elkatmış, Susurluk olayının siyasi sorumlularının DYP milletvekilleri Mehmet Ağar ve Sedat Bucak olduğunu söyledi."⁽¹⁸⁾

(17) *Gazete Pazar*. 6 Nisan 1997.

(18) *Milliyet*. 5 Nisan 1997.

Susurluk Komisyonu Başkanı Elkatmış'm söyleyemediği bağlantıyı Ağar birkaç gün önce açıklamıştı:

"İçişleri eski Bakanı Mehmet Ağar, PKK'nın finans kaynaklarının kurulmasına ilişkin kararın Milli Güvenlik Kurulu(MGK) toplantısında alındığını açıkladı... Ağar, karanlıkta kalan bazı soruların aydınlığa kavuşması için MGK'da alınan kararlara bakılması gerektiğini... söyledi."⁽¹⁹⁾

"PKK'nın finans kaynaklarının kurulması"; ölüm emri böyle verilmişti.

Her şey kuralına uygundu; örneğin Türkiye'de polise "iş-kence yap" emri yazılı olarak verilmiyordu; şifahi olarak "sen yap ben göz yumarım", "köklerini kurutun" demek yeterliydi. Zaten ortada bir kararın olduğu yönünde bilgiler de basına yansımıştı;

"Susurluk'ta açığa çıkan çete, Milli Güvenlik Kurulu'nun 1993'te aldığı bir kararla kuruldu."⁽²⁰⁾

MİT Kontrterör Daire Başkanı Mehmet Eymür, Şeker Fabrikası'na atanınca Danıştay'a uzun bir savunma gönderdi. Savunmasında bu tür emirlerin nasıl verildiğine de değiniyordu:

"Bu tip emirler çoğunlukla sözlü verildiği için, bu emri verenlerin sıkıştıklarında bu hususu inkar etmeleri ve suçu astlarına atmaları kuvvetle mümkündür."⁽²¹⁾

Buna karşılık gizli kanunlar ve yönetmelikler de vardı. Çıkarılıp kilit altına almıyor, emri uygulayanın dışında kimse bilmiyor, görmüyordu. Bunlardan birini kamuoyu ancak bir gazete haberi ile öğrendi. Çeteye verilen polis uzman kimlik-

(19) *Milliyet*. 2 Nisan 1997.

(20) *Aktüel*. 284/96.

(21) *Star*. 9 Nisan 1999.

leri bir yönetmeliğe dayanarak veriliyordu:

"İçişleri Bakanlığı, çete soruşturmaları ile ilgili yazışmalarda Ağar imzalı 'uzman' belgelerinin gerçek dışı olduğunu belirtti. Ancak bakanlık yetkililerinin, şifahi olarak aktardığı bilgilere göre bu belgeler gizli bir yönetmeliğe göre düzenlendi... Soruşturma sırasında uzman belgelerinin sahte olduğuna ilişkin bilgileri yazılı olarak ileten İçişleri Bakanlığı yetkilileri, gizli yönetmelik konusunda yazılı yanıt vermeye yanaşmazken, 'Söz konusu yönetmelik kasada saklanmaktadır ve size gösterilemez' demekle yetindiler... Soruşturma çevreleri konuyla ilgili olarak, 'Mehmet Ağar'ın bu belgelere gerçek imzasını atmasının ardında bu gizli yönetmeliğin varlığı yatmaktadır...' yorumunu yaptığı öğrenildi."⁽²²⁾

Artık Türkiye'de yasadışı işlerin de birer yönetmeliği vardı.

(22) *Yeni Yüzyıl*, 26 Mart 1997.

10. Bölüm

SPOR AŞKINA

Susurluk kazasında ölen Hüseyin Kocadağ Fenerbahçe Spor Kulübü'nün üyesiydi. Güven Sazak döneminde Basketbol Şubesi'ni de yönetti. Kulübün üyeleri arasında tanıdık bir sima daha vardı: İbrahim Şahin. Mehmet Ağar ise başka bir takımın fanatığıydı. Galatasaray'ın maçlarını kaçırmıyordu, takımın teknik direktörü Fatih Terim'in aile dostuydu. Onun, futbolcuların transferinde etkili roller üstlenerek "Terim'e yardımcı olduğu" söyleniyordu. Galatasaray'ın mali sıkıntıya girip futbolcuların parasını ödeyemediği günlerde de ikili imdada yetişmişti. Fatih Terim de Ağar'a bağlılığını hasta kızı-na şampiyonluk armağan ederek göstermişti.

Futbol dünyası alacakaranlık kuşağındaki ilişkilerin aydınlıkta görülebileceği tek yerd.

Mehmet Ağar, takımının maçlarından birinde bir başka ünlü sima ile objektiflere yakalandı. *Milliyet*, Trabzon-Galatasaray maçında Tuğgeneral Veli Küçük'le onu kol kola fotoğraflamıştı.⁽¹⁾ Bu "âlemde" maçlarda herkes birbirini tanı-

(1) *Milliyet*. 5 Nisan 1998.

yor, sorulduğunda ise hiç karşılaşmamış oluyordu. Şimdi ne var bunda diyeceksiniz? İşte size başka bir haber:

"Fenerbahçe Spor Kulübü eski Başkanı İşadamı Güven Sazak, öldürülen 'kumarhaneler kralı' Ömer Lütfü Topal, Abdullah Çatlı ve Ertaç Tinar'ın Türkmenistan'da iş ilişkilerine girdikleri saptandı."⁽²⁾

Futbol, gerçekten bu tür karmaşık ilişkilerin kurulmasında bulunmaz bir rol üstleniyordu.

Ancak, hem Fatih Terim'in hem de Mehmet Ağar'ın Galatasaray macerası, UEFA Kupası'nın alınmasının ardından değişiverdi. Şirketleşme kararının alınacağı Galatasaray Kulübü Derneği Kongresi'nden bir gün önce Fatih Terim Galatasaray'dan ayrılarak İtalya'nın bir kulübüne gitmeye karar verdi. Ancak bir gün sonraki Kongre'den olmayacak denilen karar çıktı ve Galatasaray Kulübü şirketleşme yönünde önemli adımlar attı. Oysa kulüp içinde etkin olan yöneticilerden biri Terim'e başka şeyler söylemiş ve onun ayrılmasında etkili olmuştu. Bu kişi "şirketler müdürü" ve Bilderberg örgütü Türkiye koordinatörü Selahattin Beyazıt'tı.⁽³⁾

Beyazıt, Terim'e Faruk Süren yönetiminin Kongreden kararı geçiremeyeceği ve bu yüzden yönetimi bırakmak zorunda kalacağını fısıldamıştı. Terim'in gitmesi bu olayı hızlandıracak, Beyazıt ve ekibi yönetimi ele aldıktan sonra Terim dönecek ve şirketin başına geçecekti. Ancak bir gün sonra bu

(2) *Milliyet*. 29 Ocak 1998.

(3) "Selahattin Beyazıt, *Tempo* dergisi tarafından Türkiye'deki 100 büyük aile arasında sayıldı. Aynı yazıda Beyazıt hakkında şu bilgiler veriliyor: Doğubayazıtlı, iş yaşamına çok eskilerde İstanbul'a tramvay getirerek başladı. Gayrimenkul zengini olarak da anılan Selahattin Beyazıt, İngiltere Kraliçesi'nin ağırladığı adamlardan. *Nokta* dergisinin 6-12 Haziran 1993 tarihli sayısında ise Beyazıt 'En zengin 100 Kürt' arasında ilk sıralarda sayılıyor. Haberde, Beyazıt'ın servetinin o günün rakamlarıyla 3,5 trilyon TL. olduğu belirtiliyor." *Öteki İslam*. A.g.e. s.133.

planın tam tersi gerçekleşmişti.

Terim'in gitmesinden sonra alınan bir başka kupa nedeniyle Galatasaray Kulübü Başkanı Faruk Süren hem Terim hem de İtalya'nın bir başka kulübüne transfer olan Hakan Şükür hakkında "onlarsız da oluyor" diye açıklama yapınca ortalık karıştı.

Terim "kendisi hakkında konuşan bir yöneticinin gözlüklerini almaktan" söz ediyordu.

Futbolcu ve yöneticisi, ikisi de artık İtalya'daydı.

İtalya, Hakan Şükür nedeniyle bir kez daha gündeme gelmişti. "Apo krizi" nedeniyle İtalya ile oluşan gerginliği yumuşatmak üzere Fiat, La Stampa ve Juventus Kulübü başkanını Giovanni Agnelli, Hakan Şükür'ü transfer etmek istemişti.

Transfer işinde Agnelli'nin ortağı Rahmi Koç da vardı. Galatasaray'ın şirketleşme tartışmaları içinde kamuoyu Koç grubu'nun "Ceo"su, Türkçesiyle kâhyası İnan Kıracı'nı da Faruk Süren ve ekibinin karşısında olduğunu öğrendi. Dahası, Koç grubuna yakınlığı ile bilinen Doğan grubu, şirketleşme için Galatasaray'a Süren ekibinin tercihi AIG şirketinden 5 milyon dolar daha fazla teklif ediyor ancak kabul görmüyordu. Bu gelişmeler üzerine İnan Kıracı'nın avukatı Aydın Doğan'ın televizyonundaki bir spor programında, AIG'in bir "off shore" şirketi olduğunu, kara para aklamak için kurulduğunu iddia etti.

Tabloyu tamamlamak için birkaç bilgiye daha ihtiyaç var. Selahattin Beyazıt, Rahmi Koç ve Giovanni Agnelli aynı örgütün, Bilderberg'in üye ve yöneticileriydi. Bunlardan biri, Rahmi Koç ise, geçtiğimiz yıl sınıf atlayarak Bilderberg'in üst örgütüne, CFR'e (Dış İlişkiler Komisyonu) kabul edilmişti. Ancak yine de bu ekibin Galatasaray planı tutmadı. Ekip ilginçti, Giovanni Agnelli, Selahattin Beyazıt, Rahmi Koç, Fatih Terim, Mehmet Açar, Fethullah Hoca talebelerinden Hakan Şükür...

Kontrgerilla ve onun fikir babaları bu kulüp etrafında birleşmiş gibiydi.

Beşiktaş MİT Cumhuriyeti

Çete, mafya üyelerinin spora ilgisi elbette bunlarla sınırlı değildi. Ağar'ın düşmanlarıyla düşman olan MİT eski bölge başkanı Nuri Gündeş, Ağar ve Şükrü Balcı'nın bunalttığı mafya üyelerini de yanına alarak Beşiktaş kulübünün başına MİT'ten adamı olan Süleyman Seba'yı oturtmayı becermişti. Olayın parasal yükünü üstlenenler ise ünlü hayali ihracatçılar Ertan Sert ve Turan Çevik'ti.⁽⁴⁾

Tuncay Özkan'a göre, Ertan Sert ve Turan Çevik için Seba'ya verilen destek, aynı zamanda Ağar ve Balcı'ya rüşvet vermemek için MİT'e sığınmak anlamına geliyordu. Çevik ve Sert, Gündeş'e sığınarak Balcı'nın gazabından kurtulmaya çalışıyordu; ancak, 1. MİT Raporu'nda, Sert ve Çevik'in bu kez de Gündeş'e rüşvet ödemeye başladığı not ediliyor. Yağmurdan kaçarken doluya tutulmuşlardı.

Tuncay Özkan, Süleyman Seba'nın seçildiği Beşiktaş kongresinde güvenliği sağlayanın ülkücü ve MİT'çi kimliği artık birbirine karışan Alaattin Çakıcı ve adamları olduğunu belirtiyor. Aynı Alaattin Çakıcı Vefa Küçük'ün bürosunu basarak Fenerbahçe'ye, yakını Ergun Gürsoy aracılığıyla da Futbol federasyonu seçimlerine müdahale edebiliyordu.

"Futbol Federasyonu seçimlerinde Ankara'da kulislerin döndüğü otelin bir katında Çakıcı'nın adamları, bir katında Sedat Peker'in adamları, bir katında ise İbrahim Şahin ve Susurluk çetesi kulis içindeydi. Haluk Ulusoy secildi."⁽⁵⁾

Bir ilginç spor kulübü öyküsü daha... Doğuştan sporcu olduğu anlaşılan ve adı gibi çevik olan Turan Çevik, kariyerine bir başka spor kulübünde başlıyor. İşte bir çalışmada anlatılan Çevik'in yükseliş öyküsü:

(4) Tuncay Özkan. *Radikal*. 9 Mart 2000.

(5) *Radikal*. 9 Mart 2000.

"Turan Çevik kimlerin yakını? Artık Mehmet Eymür'ün ismi biliniyor; yani Çevik MİT'in bilgisi dahilinde faaliyet gösteriyor. Bir de kartvizitinde MİT'çi unvanını taşıyan ve başka marifetleri de olan Bülent Öztürkmen işin içine girince Turan Çevik'in MİT'in bilgisi dahilinde faaliyet gösterdiğine kuşku kalmıyor. Sonra Mehmet Ağar adı da Turan Çevik'in dostları arasında geçiyor; yani Çevik'in faaliyetleri Emniyetin de bilgisi dahilindedir. Sonra ve asıl önemlisi işin içinde Kemal Horzum var, Emlak Bankası'nı dolandırarak ün yapan bu sonuncusu DGM'nin dirayetli başsavcısı Nusret Demiral'ın çok yakın dostu oluyor. Yani Devletin Güvenlik Mahkemesi de Turan Çevik'in faaliyetlerinden haberdardır. Ancak Turan Çevik yakalanamıyor. Turan Çevik'in yakalanmasının devletin güvenliği açısından çok büyük sakıncalar arz ettiği ortaya çıkıyor.

Turan Çevik bu kadar girift ilişkileri nasıl kuruyor? Turan Çevik adını 'sinema oyuncusu' Nazan Şoray'la yaşadığı aşkla duyuruyor. Elbette sırf bunun için devletin üst düzeyi Çevik'le ilişkiler kuracak değil, şu rastlantıya bakın, bugünlerde başkanlığını ülkücü Oral Çelik'in yaptığı Malatyaspor başkanlığında o günlerde Turan Çevik oturuyor ve adını başkanlarıyla duyuran bu takıma elini değdirene devlet yürü ya kulum diyor.

Çevik, Malatyaspor'un sihriyle Milli Eğitim eski Bakanlarından Metin Emiroğlu aracılığıyla ANAP'la bağlantı kurup, orada da Devlet eski Bakanı Ahmet Karaevli ile dost olmayı beceriyor. Karaevli'nin oğlunun sünnet düğününe getirilen hanım sanatçılarını finanse edip, eski sevgilisi Nazan Şoray'la eski bakanın evine birkaç kez konuk olunca Çevik'in önü tamamen açılıyor."⁽⁶⁾

Nuri Gündeş tarafından Beşiktaş'a transfer Edilen Çevik'in ne kadar çevik bir spor adamı olduğu görülüyor.

(6) Ziverbey'den Susurluk'a Bir MİT'çinin Portresi. A.g.e. s.70.

Fenerbahçe Kocadağ'ı Unutmuyor!

1997'nin Mart ayında'yız. Susurluk kazasından 4 ay sonra, Fenerbahçe ligin 24. haftasındaki Antalyaspor deplasmanında maça çıkıyor. Futbolcular her zamanki gibi sahaya ellerinde bir pankartla çıkıyor. Bu sıradan olayı olağanüstü yapan ise pankartta yazılanlar: "Kocadağ'ı unutmadık."⁽⁷⁾

Bu pankart kazadan dört ay sonra açılmıştı. Hüseyin Kocadağ Fenerbahçe Yönetim Kurulu üyesiydi. Kulübe birçok hizmeti geçmişti. Hasan Özaydın'ın Başkanlığı döneminde kulübün sosyal tesislerinde casino yapılmasını teklif etti. Fenerbahçe yönetimi bu öneriyi kabul etmedi. Kocadağ, kumarhane açılrsa işletmesini Ömer Lütfü Topal'a verecekti.⁽⁸⁾

Eski ve daha başka ilişkileri yine mafya ile ilgili bir çalışmadan izleyelim: Beşiktaş'ın eski yöneticilerinden Mehmet Üstünkaya ünlü bir kaçakçıydı, Bulgaristan'ın kaçakçılık için kurduğu Kintex adlı şirketle çalışıyordu. İtalyan mafyasının adamı Halil Havar ise bir dönem Gaziantepspor'un başkanlığını yapmıştı. Aynı kulübün başka ünlü başkanları da vardı; hayalî ihracatçı Nurettin Güven de takımın başarılarına katkı yapmıştı. Güven, Interpol'e göre uyuşturucu işinin de içindeydi.

Malatyaspor'un başına geçen talihlilerden biri de Metin Kaya Çağlayan'dı; işi diğerlerine göre biraz daha masumdu. Türkiye'nin en büyük arsa spekülâtörü olarak tanınıyordu. Sarıyer'deki Atatürk Ormanı'nı biraz da spordaki ününe dayanarak yağmalamıştı. Mafyadan Hasbi Menteşeoğlu Samsunspor'u kapmıştı, Türk sporuna Tanju Çolak'ı armağan etti. Armağanının futbol hayatı da yine bir kaçakçılık işi nedeniyle son buldu; hayalî ihracat işinde de en az spor kulübü yöneticiliği kadar başarılıydı. Uyuşturucu ile yakalanan Ali Şen

(7) *Aktüel*. 19 Mart 1997. Pankartı savunmak ise zamanın teknik direktörü Rıdvan Dilmen'e düşüyor.

(8) *Reis*. A.g.e. s.353.

Fenerbahçe'nin başındaydı. Başkan olduğu seçimler öncesinde eski işiyle ilgili basında çıkan haberler delegeleri hiç etkilememişti. Trabzonspor'un hanesinde başkan Mehmet Ali Yılmaz vardı. Horzum'un ortağıydı, mafya babaları ile içli dışlıydı. Şimdi de, Peker'le Çakıcı'yla yakınlığım gizlemiyordu.⁽⁹⁾

Bir başka örnek ise daha ilginç:

"Silah kaçakçısı Mehmet Havar'ın evi 1979 yılında arandığında çeşitli bölmelerde 872 tabanca, 40 kalashinkof tüfek ele geçirilmişti. Oğullarından biri spora meraklıydı. Halil Havar o sıralar Gaziantep Spor Kulübü'nün başkanıydı."⁽¹⁰⁾

Mafya ile devlet spor kulüplerinde buluşup tanışıyordu. Bu yüzden futbol kulüpleri alacakaranlık kuşağının minyatürü gibi işlev görüyordu. Futbolun törensel havası, ilkel ayinlerin aktörlerinin üzerini örtüyor.

(9) Halil Nebiler. *Mafyanın Ekonomi Politikası*. Sarmal Y. İst. 1995. s.36. Trabzonlu Mehmet Ali Yılmaz Çakıcı ile kol kola fotoğraflanmaktan da çekinmiyordu. Durumu şöyle açıklıyordu: "Alaaddin benim canım ciğerim. Delikanlı çocuktur. Konuşur da yemek de yerim. Politikacı herkesle konuşur. Adaletsiz bir iş varsa gidin MİT'e sorun." *Milliyet*. 27 Ağustos 1998.

(10) Engin Bilginer. *Babalar Senfonisi*. Cep. İstanbul 1990.s.81.

11. Bölüm

“DERİN DEVLET”TEN “DERİN MİLLET”E

“Pike-Bir Polis Şefinin Kısa Tarihi” kısa sürede 4 baskı yaptı. 4. baskıda iyi saatlerde olsunlar uyandı, hem bu kitaba, hem de bu kitaptan önce Sorun Yayınları arasında çıkan *Mehmet Eymür-Ziverbey'den Susurluk'a Bir MİT'çinin Portresi* adlı kitaba birbiri ardına davalar açıldı. Görünüşe göre, davacı Mahmut Karaduman'dı. Mahmut Karaduman, uyuşturucu kaçakçısı olduğu iddia edilen ve bir cinayete kurban giden Enis Karaduman'ın babasıydı. Şu ünlü “MİT Raporu”, baba Karaduman hakkında da birtakım iddiaları rapor ediyordu.

Ancak *Pike*'de, konu edilen kişiler arasında ne Mahmut Karaduman, ne de oğlu vardı. Mahmut Karaduman'ın adı, Şükrü Balcı ile ilgili olarak MİT Raporu'ndan yapılan bir alıntıda geçiyordu.

Mehmet Eymür kitabına açılan ceza davası “zaman aşımı”ndan “düştü”. Açılan tazminat davası ise mahkûmiyetle sonuçlandı.

Pike ile ilgili açılan soruşturmayı yürüten savcı hem konuya, hem de bu kitabın yazdıklarına aşına olduğu izlenimi ve-

riyordu. İfadesine başvurduğu kitabın ilk yayıncısı Özcan Sapan'dan konuyla ilgili başka yayınlarını da istedi; bir davaya gerek olmadığını ima ediyordu. Fakat dava açıldı, hem ceza davası, hem de açılan tazminat davası mahkûmiyetle sonuçlandı. Yargıtay ceza davasında cezanın üst sınırdan verilmesini gerekçe göstererek bozma kararı verdi. Mahkeme, miktarı düşürerek cezada direndi. Bu satırların yazıldığı sırada Yargıtay'dan henüz karar çıkmamıştı.

Yazarının kısa öyküsü böyle. *Pike*'den dolayı sabıkalı. İki yayınevini neredeyse iflasın eşiğine getirmiş durumda. Ve artık çok sevdiği gazetecilik mesleğini sürdürüyor.

Çünkü "*Pike*"lerin, basında da güçlü dostları var. Basında dostları olmayanların ise adını duyduklarında dizlerinin bağının çözüldüğünü biliyorum.

Gelelim "*Pike*"nin bu sürede nereden nereye koştuğuna...

1993'te doruğuna ulaşan iç savaşın ateşi bir süre sonra söndü. 1996 yılında, içerde ve dışarıda, işlerin eskisi gibi gitmeyeceği genel kabul görmüştü. İşler değişiyordu, yöntemler değişiyordu.

Pike, müthiş uyum yeteneğini burada da gösterdi. İşlerini ve yöntemlerini büyük bir hızla değiştirdi. Babasının adına bir polis okulu kurulu olan Elazığ bu kez onun elinden tuttu. 24 Aralık 1995 genel seçimlerinde Doğru Yol Partisi'nden Elazığ milletvekili oldu. Talihinin garip bir cilvesi, 1996 yılında kurulan 53. Hükümette (ANAP-DYP Koalisyonu) Adalet Bakanı görevini üstlenmek ona düşmüştü. Paralanan adalet, artık bu eski polis şefinin eliyle dağıtılacaktı.

Ağar'ın adaleti önce cezaevlerinde kendini duyurdu. Polis şefliği dönemindeki haşın politikalardan arta kalanlar cezaevlerindeydi. Karar verilmişti, cezaevleri zapturapt altına alınacaktı. Dünyanın en komik işlerinden biri cezaevlerine "disiplin" getirme girişimidir. Dört duvarın arasında disiplin, ancak eziyeti arttırmak ve insan ölçüsünü aşan yöntemlerle mümkündür çünkü. Ağar'ın adaleti, adalete teslim edilmiş hükümlülere ağır gelmişti. Onlar da ellerinde kalan tek şeyi, hayat-

larını Ağar adaletinin suratına fırlattı. Bu dönemde cezaevlerinde Ağar tarafından başlatılan yeni düzenlemeleri protesto etmek için başlatılan Ölüm Orucu 12 siyasi tutuklunun yaşamını yitirmesi ile sonuçlandı. Onun döneminde başlayan ölüm oruçları, aralıklarla zamanımıza kadar sürdü. Şimdi hükümlüler, 12 Eylül Cuntasının cezaevlerini bile arar durumda.

Ağar, aynı yıl kurulan 54. Hükümet'te (Refah-Yol Koalisyonu) İçişleri Bakanı olarak buldu kendini. Dağıtılacak adalet kalmamış olacak ki, düzen dağıtmada karar kılmıştı.

Başbakan Necmettin Erbakan'ın Libya gezisi nedeniyle hükümet ile Ağar arasında başlayan huzursuzluğu, Susurluk Kazası'nın ardından başlayan tartışmalar arttırınca, kızının sağlık problemlerini gerekçe göstererek 8 Kasım 1996 tarihinde görevinden istifa etti.

Susurluk Kazası hesapta olmayan sorunların çıkması anlamına geliyordu. "Çete ile ilişkiler" bir şekilde hasır altı edilebilirdi ama bir de kayıp silahlar meselesi ortaya atılmıştı. Karışık bir işti, içinde "devlet sırları" vardı. 20 Mart 1997 tarihinde mülkiye müfettişlerine verdiği yazılı ifadesinde kayıp silahların nerede ve hangi amaçla kullanılacağını bildiğini, bu konuda Korkut Eken'e yazılı bir emir verdiğini kabul etti. Ancak konunun devlet sırrı kapsamında olduğunu ileri sürerek daha fazla açıklama yapmaktan kaçındı. Ağar, kısa bir süre sonra DYP'den de istifa etti. Bu istifanın parti içindeki yükselişinin kapısını açtığını herhalde kendisi de tahmin etmiyordu.

İsrail'den alınan 10 adet Jericho tabanca, 10 adet Micro Uzi tabanca, 10 adet Mini Uzi tabanca ve bunlara ait susturucular Korkut Eken'e 24 Haziran 1994 tarihinde tutanakla teslim edilmişti...

"Bu silahların bazılarıyla Lamia Kampı basılacak, eğitimdeki tüm teröristler öldürülecekti. Eylem için gidecek kişiler de belirlenmiş, bunların değişik günlerde komşu ülkeye sokulması plan-

lanmış, eylemden önce buluşacakları yer de saptanmıştı. Su-ikast silahlarının bazıları da iki Batı ülkesine ulaştırılacaktı. PKK'nın Avrupa Sorumlusu Kani Yılmaz ve DHKP-C Lideri Dur-sun Karataş hedef isimler arasındaydı...

O günlerde, Türkiye'yi sarsan Susurluk kazası meydana geldi. Milletvekili Sedat Bucak'ın otomobilinde bulunan silahlardan birisi Emniyet Genel Müdürlüğü Özel Harekât Dairesi Başkanlı-ğı'na aitti. Bu olaydan sonra yurtdışındaki operasyonlar yatmış, silahlar istenmişti. Korkut Eken'in zimmetindeki silahlardan 5 Jericho, 3 Micro Uzi, 2 Mini Uzi tabanca ile bunlara ait susturu-cular gelmemiştir. Teslim edilen kişiyle bağlantı kurulamıyor-du...⁽¹⁾

Olaylar, “yurtdışı operasyon” gerekçesinin, başka işler için bir paravan olarak kullanıldığını gösteriyordu. “Derin va-tanseverlik” biraz böyle bir şeydi, arkasından hep kirli işler fişkınyordu.

Mehmet Ağar ifadesinde, Korkut Eken'e teslim edilmesini ni emrettiği silahlarla ilgili şunları söyledi:

“Emniyet Genel Müdürlüğüm sırasında, ülkemizin içinde bulun-duğu yoğun terör ortamı içerisinde, ülkemizin birlik ve bütünlü-ğünü tehdit eden terör örgütlerine karşı topyekun mücadele konsepti içerisinde, her türlü riziko göze alınarak, kanuni çerçe-vede en etkili mücadele yürütülmüştür. Nemelazımcılık yapmak-sızın, sorumluluk almaktan kaçmaksızın güvenlik ihtiyacı için la-zım gelen tedbirler, her türlü cesaret ve görev severlik duygusu içinde yerine getirilmiştir.

Bahse konu olan olayda ani bir istihbarattan doğan fırsat ope-rasyonunu değerlendirmek üzere sözü geçen silah ve teçhizat bilgim dahilinde zamanın Emniyet Genel Müdürlüğü Danışma-nı Korkut Eken'e teslim edilmiştir. Konu, TCK'nın devletin ulusal şahsiyetine karşı cürümler başlığındaki (devlet sırrı) kapsamın-

(1) *Devletin Derinliklerinde*, Saygı Öztürk.

da olduğundan bu kadarlık bir savunma ile iktifa etmek zorunda olduğumu bilgilerinize sunarım."⁽²⁾

Devlet sırrının arkasına gizlenen şey, devletin suikast için harekete geçtiği, ancak hem işi beceremediği, hem de bu girişimler için ayarlanan silahları kaybettiği idi. Mahkemeye söylenmeyen sır, neredeyse herkes tarafından biliniyordu.

Korkut Eken, "kayıp silahlar" hakkındaki soruları yanıtlıyacaktı:

- Emniyet'in kayıp silahları nerede?

- Susurluk kazasında otomobil içinde bulunan Emniyet Genel Müdürlüğü'ne ait silahla benim uzaktan yakından bir ilgim de bilgim de yok. Benim aldığım silahların sayısı bellidir. Silahların senetleri ve seri numaraları bellidir. Hangi silahı aldığım, bunlardan kaçını iade ettiğimin Emniyet'te kayıtları da vardır. Eksik olan sekiz-on silah var. Onlar da belli. Hangi ülkeye gönderildiğini dönemin Başbakanı, Emniyet Genel Müdürü ve diğer bilmesi gereken yetkililer biliyor. Ben hangi ülkeye gönderildiğini söylemek istemiyorum.

- Niçin açıklamak istemiyorsunuz?

- Açıklayıp ülkeler arası siyasi bir skandala mı sebep olayım? Bir ülkede eylem yapmak herhalde suç. Silahlarla ilgili dava Ankara'da devam ediyor. Silahları hangi ülkeye gönderdiğimi ceza alsam da söylemeyeceğim.

- Silahları emir almadan mı çıkardınız?

- Yurtdışına emirsiz silah mı gider? Ben niye riske gireyim? Silahı niye alayım? Ben üç defa sordum emniyete, yetkililere 'Kardeşim bu silahlar zimmetli mi?' diye. Emekli asker olduğum için bilirim, böyle durumlarda adama hesabını sorarlar.

- Silahlar kayıt dışı mı?

- Silahların kayıt dışı olduğu söylendi. Ama böyle olmadığı ortaya çıktı. Her ülkede kayıt dışı silahlar vardır. Türkiye'de de var. Özel operasyonlarda kullanmak üzere her ülkenin kayıt dışı silahları var-

(2) Kod Adı Susurluk - Derin İlişkiler, Fikri Sağlar / Emin Özgönül.

dır. Ben bu silahları zimmetle teslim alırken kayıt dışı olup olmadığını sordum. Kayıt dışı olduğunu söylediler. Oysa öyle olmadığı ortaya çıktı. Yoksa kayıtlarda bulunan silahı yurtdışına gönderir miyim? Ben kendimi riske atar mıyım?

- Yani gönderdiğiniz silahlar kayıt dışı silahlar değil miymiş?

- Değilmiş.

- Size niçin böyle yaptılar?

- Anlamış değilim.

- Yurtdışına silahları kendiliğinizden gönderebiliyor musunuz?

- Yurtdışına yapılacak operasyonlar Başbakan'ın onayından geçer. Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'a, Genelkurmay Başkanlığı'nın yapılacak operasyondan bilgisi olup olmadığını sordum. Ama ben gidip Başbakan'a soramam. Benim bağlı olduğum birim Emniyet Genel Müdürlüğü. Emniyet Genel Müdürü'ne sordum. Başbakan'ın haberinin olduğunu söyledi. Çünkü böyle bir emri Mehmet Ağar da kendiliğinden veremez. Genelkurmay'ın haberinin olmadığını öğrendim. Aynı gün Ağar, bilgi vermek üzere Genelkurmay Başkanlığı'na gitti.

- Silahları hangi yolla gönderdiniz?

- Silahları bir TIR'ın gizli bölmelerine koyup gönderdik. Eğer öyle yapmamış olsaydık, şoför gümrüğü geçerken renk verebilir, korkar, titrer ve bunun sonucu olarak da arama yapılabilirdi. Silahlar TIR'a gizlice yerleştirildi. Gittiği ülkede de oradaki arkadaşlarımız tarafından alındı.

- Susurluk kazasında bulunan silah da mı sizin üzerinize zimmetliydi?

- Hayır, benim o silahla hiçbir ilgim alakam yok. Benim üzerime zimmetli de değil. Ama bunu anlatamıyorum. Benim hangi silahları aldığım seri numaralarıyla belli. Aldığım zimmetli silahların yurtdışında kullanıldığını tespit edin veya bir yerde bulunsun ben tüm suçlamaları kabul ederim. Yurtdışına silahları gönderen benim. Ama basın 'Susurluk kazasında çıkan silahlar Korkut Eken'in eksik silahları' diye yazıyor. Alakam yok. Daha ne diyeyim, ne yapayım?⁽³⁾

(3) Kod Adı Susurluk - Derin İlişkiler, Fikri Sağlar / Emin Özgönül.

Müthiş operasyonun kısa öyküsü bu. Birkaç ders var içinde. Birincisi, "gizli işlerde" kullanılacak silahların kayıt dışı olması gerekirken, hepsinin devletin envanterinde kayıtlı olduğu ki, işlerin "ciddiyeti" hakkında önemli bir ipucu veriyor. İkincisi ve belki de daha önemlisi, olaylardan habersiz bir TIR şoförünün hiç hesapsız kurban edilmesi. Sonra bu silahların kullanıldığı sadece tek bir eylem biliniyor. O eylem de Susurluk kazası ile ortalığa dökülmüştü. Devletin envanterinde olan, seri numaraları bilinen bu silahlar hâlâ kayıp!

Mahkemede

İstanbul DGM Başsavcılığı Ağar hakkında, Sedat Edip Bucak ile birlikte "Cürüm işlemek için çete kurmak, hakkında yakalama ve tevkif müzakeresi bulunan kişileri yetkili mercilere haber vermemek ve görevi kötüye kullanmak" iddiasıyla 6 yıldan 12 yıla kadar ağır hapis cezası istemiyle dava açmıştı.

11 Aralık 1997'de dokunulmazlığı kaldırılan Ağar, 10 Ocak 1998'de sanık sıfatıyla ifade verdi. İfadesinde de, kayıp silahlar konusunun devlet sırrı olduğunu ileri sürmüş, olayların meydana geldiği tarihte bakanlık görevinde olması nedeniyle ancak Yüce Divan tarafından yargılanabileceğini söylemişti. DGM "yargılanmanın durdurulması"na karar verdi.

15 Haziran 2000 tarihinde "Suç işlemek amacıyla teşekkül oluşturmak" iddiasıyla hakkında oluşturulan Meclis Soruşturma Komisyonu, 8'e karşı 6 oyla Yüce Divan'a sevkine gerek olmadığına karar verdi. Kurtulmuştu. 18 Nisan 1999 seçimlerinde Elazığ'dan 68.540 oy alarak bağımsız milletvekili seçildi. Aldığı oy Türkiye'de bir bağımsız adaya verilen en yüksek oy olarak tarihe geçti. Elazığ'a yaptığı yatırımlar, artık bire 10 veriyordu. Ağar, 3 Kasım 2002 seçimlerinde de bağımsız milletvekili seçilmeyi başardı. Yeni bir kaynak keşfetmişti; kendi deyişiyle "Derin millet"ti bu...

Aynı başarıyı istifa edip ayrıldığı partisi gösterememişti. DYP 3 Kasım 2002 Genel Seçimlerinde Türkiye barajını aşamadı, 14 Aralık 2002'de yapılan DYP olağanüstü kongresinde DYP genel başkanlığı koltuğunda artık Mehmet Ağar oturuyordu.

Genel Başkanlığa çabuk ısındı; Koltuğa oturur oturmaz il il dolaşmaya başladı. Güneydoğu illerini kapsayan bir gezisinin ilk durağı Diyarbakır'da çarpıcı açıklamalar yapmıştı. Kentte sivil toplum örgütleriyle görüşüp kahveleri dolaşan Ağar, PKK için hükümete af mesajı veriyor, "gerekirse riskini üstlenmeye hazırım" diyordu; "Dağda silahla gezeceğine düz ovada siyaset yapsın, bugün dağda çocuklar varsa, yolunu bulup indireceksin, hükümetin bir projesi varsa desteğe hazırız. Bir daha silahların patlamamasını sağlamak lazım."

Bir polis şefi olduğu sırada yürüttüğü "1001 operasyon" çoktan unutulmuştu, cezaevlerinde ölüm orucuna yatanlardan eksilen 12 can da. Ağar'ın da taraf olduğu bir iç savaş binlerce faili meçhul cinayet ve kayıp bırakmıştı arkasında. Dağdakiler, 12 Eylül hapishanelerden, işkence hanelerden sağ kurtulandan oluşuyordu. Kan gölünün içinden garip bir ses duyuluyordu sadece:

"Büyük bir iddiayla söylüyorum, ben iktidar olduğum vakit Türkiye'nin dağlarında, dışarıdaki dağlarda Türkiye'nin aleyhine yönelik hiç kimse kalmayacak. Benim dışımda kimsenin alamayacağı kararları, ben rahatlıkla alırım. Eğer toplumsal şartlar olursursa, affı da gündeme getiririm. Türkiye'de aflar, toplumda genel kabul olduğunda yapılırsa fayda getiriyor. Aksi takdirde, yeni bir suç patlaması ortaya çıkarıyor. Bir konuyla ilgili af çıkarıldığınız vakit, Anayasa'daki eşitlik ilkesi gereği her tarafa teşmil ediliyor. Bundan dolayı toplumda affa karşı geniş bir karşı çıkış oluyor.

Rehabilitasyon için o bölgelere öngördüğümüz sosyo-ekonomik taarruz yapılamadı. 10 yıllık süre boşa geçirildi. Eğer o dönem boşa geçirilmeseydi, bugün dağda adam kalmazdı. Şimdi her

dış politika görüşmesinde PKK'yla mücadele için yardım istenerek Türkiye küçültülüyor. Türkiye bu meseleyi kendi iç dinamikleriyle halledecek. CIA, FBI başkanları benimle de görüşmeye geldi, ben de onları ziyarete gittim; ama hepsi gizli kaldı. Bu görüşmeler davul zurnayla yapılmaz, aksi olursa karşı taraf bunu aksettirmek istiyor diye düşünürüm."

Artık ürkütücü bir polis şefi değildi, söyledikleri, devletin derinliklerinde yankılanmıyordu. "Benim dönemimde asker konuşamaz" dediğinde, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt, "o zat iktidarda olsa da biz bu konuları konuşuruz" diye gürlemiş ve sözlerini şöyle sürdürmüştü; "Bu bir genel af çağrısıdır. Bunu şiddetle kınıyorum. Dağdan inen insan nasıl siyaset yapacak ki?"

Anavatan Partisi Başkanı Erkan Mumcu meselenin nereye bağlandığını şöyle anlatıyordu:

"Sayın Başbakan Sayın Ağar'ı terörden beslenmekle suçlamıştı ve cesaretiniz varsa Hakkâri'de konuşun demişti... Oradan birisi de Hakkâri'ye davetine Kandil'e davet şeklinde bir karşılık vermişti. Yani Hakkâri'ye gel, Cudi'ye gel, Cudi olmaz Kandil'e gel meydan okuması içinde bir diyalog, kahramanlık yarışı. Ne oldu? Sonunda Washington'da buluştular."⁽⁴⁾

Denizi Kurutmaktan Ovayı Yeşertmeye

Mehmet Ağar, PKK ile mücadele dendiğinde ilk akla gelen isimlerden biriydi. "Teröre terörle karşılık verme" yönteminin şampiyonu oydu. Ovaya ilk inen de oydu şimdi. Çıktığı Güneydoğu gezisinin duraklarından biri olan Mardin'de "ovaya davet"ini yapmadan önce Diyarbakırlılarla iftarda buluştu. Teravih namazını kıldı. Bir kahvede oturup halkla dertleşti. Oteline döndüğünde ise onu 'sivil toplum' temsilcilerin-

(4) *Hürriyet*. 20 Aralık 2005

den oluşan kalabalık bir heyet bekliyordu. Terörden bıktıklarını her platformda dile getiren bu topluluk Ağar ile sahura kadar sürecek uzun bir sohbete başladı. Ticaret, sanayi odaları, baro başta olmak üzere birçok platformun sözcüsü veya temsilcisi Ağar'ın yanı başındaydı. Kuşkusuz çocukları dağa çıkanlar da vardı aralarında.

Ağar'a yönelik sert eleştiriler üzerine yardımcılarında Celal Adan, şehit ana babalarının "vatan sağolsun diyemiyorum" sözlerini hatırlatıyor ve şöyle diyordu:

"Siyasetçi bu çağrılara cevap vermek zorunda. Bu şu partinin, bu grubun değil Türkiye'nin meselesi. Bugünkü iktidarcı Türkiye'nin birçok meselesi dışarıya ihale edilmiştir. Sayın Ağar çözüm yerinin Ankara olduğuna işaret ederek, kan dökenlerin, canilerin gündeme alınmasını değil, dağlarda silahsız insanlar olmasını temin etmek istiyor."⁽⁵⁾

Ağar'ın dönüşümü şaşırtıcıydı; "değişti" diyenler de vardı, "kendini inkar ediyor" diyenler de... Oysa AKP Diyarbakır milletvekilleri Osman Aslan ile İrfan Yazıcıoğlu'na göre söz konusu açıklamalar DYP'nin geçmiş dönem gücünü aldığı aşiretlerle temas kurma girişimiymişti. (Aksiyon. 16.10.2006) Demek, korucularıyla PKK'nın karşısına dikilen aşiretler bile "PKK'ya af isteme" noktasına gelmişti.

Ancak "Ovayı yeşertmenin" o kadar kolay olmadığını da o gün anladı. 400 delegesi bulunan DYP Sungurlu İlçe Teşkilatı, Genel Başkan Ağar'ın son dönem politikalarını gerekçe göstererek toplu halde istifa etti. Partililer öfkeyle şöyle diyordu:

"Ağar'ın teşkilat binasındaki resimlerini kaldıran vatandaşlar, parti tabelasını siyah bir bezle kapatırken, DYP liderinin posterlerini de ateşe verdiler. Genel Başkan Mehmet Ağar'ı eleştiren İlçe Başkanı Abdullah Kıyak, 'Apo'yu devlete barış elçisi yapaca-

(5) Aksiyon. 16.10.2006.

ğım, dağdakileri ben indireceğim, cezaevlerini ben boşaltacağım, düz ovada siyaset yapacağız' dedi. Bunlar yetmedi, 'Kuzey Irak'ta kurulacak bir devletle Belarus modeli oluşturacağız' dedi. 'Doğu'da Kürtçe türküler söyleyerek, dağdan teröristler insin, ovada siyaset yapsın' demesi bizleri üzdü, incitti. Ağar, Kürt devletine karşı mı değil mi bunu açıklamalı."⁽⁶⁾

Ne diyordu Ağar; "Derin devlet derin millet sevgisidir!" Artık derin devletin yanında bir de "Derin millet" vardı. Ağar, sadece derin devletin saflarından derin milletin saflarına geçmişti. Yeniden buluşmayı sağlamak sadece zaman meselesiydi.

Eymür Mehmet, Ağar Mehmet'i Anlatıyor

Mehmet Eymür, MİT'ten ihraç edildikten sonra ABD'ye yerleşti. Orada kurduğu "ATİN" adlı web sitesi aracılığıyla biriktirdiği bilgileri bir bir açıklamaya başladı. Bu arada, bu kitabın yazarını da "Doğu Perinçek'in öğrencisi olmak"la suçladı. Bu konuda elinde yeterli dosya olmadığı belliydi.

Eymür birçok konuda verdiği ilginç bilgilerle sitesini kısa zamanda popüler hale getirmeyi başardı. Mehmet Ağar'la ilgili söyleyecek çok şeyi vardı; "Ağar Roman" adlı bir yazı dizisi kaleme aldı. Bilgi dosyaları olduğu belliydi ama "Pike"ye daha doğrusu okuduğunuz kitaba çok borçlandığı da anlaşılıyordu. Ben yine de yazdıklarına, "yetkili merciden" bir selam sayıyorum.

İşte, Mehmet Eymür www.atin.org adresinde ileri sürdüğü "iddia"lar:

"Mehmet Ağar İstanbul'da görev yaptığı sırada üç emniyet müdürünün emrinde çalıştı. Bunlar Şükrü Balcı, Mustafa Yigit ve Ünal Erkan'dı.

(6) Ortadoğu 10.5.2007.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ndeki ilk yıllarında İstanbul Emniyet Müdürü Şükrü Balcı idi. Mehmet Açar'ı iyi tanımak için onun yetişmesinde ve başarısında büyük rolü olduğu söylenen Şükrü Balcı'yı da bir parça tanımak gerekir. Zira Açar daha sonraları Şükrü Balcı'nın veliahdı olarak anılacaktır.

Şükrü Balcı devletin üst kademesi tarafından terörle mücadelede önemli bir isim olarak tanınıyordu. Ancak bu terör uzmanı polis müdürü aynı zamanda poliste rüşveti organize eden ve sistematik hale getiren kişi olarak da ün salmıştı. Trafik Şube Müdürlüğü yaparken aldığı bu ününü 70'li yıllarda İstanbul'da Emniyet Müdür Muaviniği yaparken hem terörle mücadele alanında, hem de silah ve uyuşturucu kaçakçıları ile ortaklıklar kurarak daha da arttırdı.

1973 yılında, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın talimatı ile silah ve uyuşturucu kaçakçılığı yapan Muhammet Akil Çubukçu, Hüseyin Uğurlu (Nam-ı diğer Malatyalı Hamal Hüseyin, Abuzer Uğurlu'nun babası), Abuzer Uğurlu, Mustafa Sabri Uğurlu, Zihni İpek, Hacı Mirza, Mustafa Mirza, Ömer Mirza, Süleyman Abdullahoğlu, Süleyman Şevket Yavuz, Sefer Bezal, Ali Bezal, Mehmet Cantas, Nusret Demir, Fahri Bank, Nail Araz, Abdullah Şap, Hayrettin Yağcı, Necmettin Karadeniz, Nurettin Ormancı, Fahrettin Soysal, Süleyman İnan, Doğan Yonucuoğlu, Ali Yenigün, Mehmet Kapanoğlu gibi tanınmış kaçakçılar gözaltına alınarak sorgulandı.

Soruşturma İstanbul Harbiye'deki Merkez Komutanlığı'nda, MİT, polis ve askerden kurulu bir karma ekip tarafından yürütüyordu. Kaçakçılar 1966-1973 yılları arasında Türkiye'ye 45 ayrı parti halinde 27 milyon mermi ve 70 bin civarında silah sokmuşlardı. Silah ve merminin kaynağı genellikle Bulgaristan, müşterisi ise Türkiye'deki teröristlerdi. Yani gelen kaçak mermilerin hedefi, MİT'i, askeri ve polisi ile güvenlik güçleriydi ve o günlerde hemen hemen gün aşırı bir görevli sehit veriliyordu.

Tahkikatı yürüten ekip, o tarihte terörden sorumlu Emniyet Müdür Muavini Şükrü Balcı'nın Hüseyin Uğurlu ile ortaklık kurduğunu ve müteaddit kereler para aldığını şahısların ifadeleri ile

tespit etti.

İstanbul'da 'hamalbaş'lıktan mafya patronluğuna yükselen Hüseyin Uğurlu, parasal yönden çok güçlü bir kişiydi. Gözaltına alınırken bulunan evrakları arasında valilerden, kaymakamlardan gelen yardım talepleri ile ilgili mektuplar, bürokratlar ve askeri şahıslarla beraber çekilmiş birçok fotoğraflar bulundu. Sirkeci'deki iş hanında arama yapan güvenlik görevlileri, odalardaki celik dosya dolaplarının evrak yerine tepeden aşağı para desteleri ile dolu olduğunu görünce şaşırılmışlar, paranın sayılması saatlerce zaman almıştı.

03 Aralık 1979 ila 11 Nisan 1980 arasında Emniyet Genel Müdürlüğü yapan eski Malatya Valisi Rafet Küçükırtıyaki'yi o makama Hüseyin Uğurlu'nun getirttiği yaygın bir söylentiydi. Mehmet Ağar'ın İstanbul'a tayinini imzalayan da Rafet Küçükırtıyaki idi.

Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi eski Başkanvekili ve Genelkurmay'a bağlı Batı Çalışma Grubu'nun belgelerini çalmak ve ordu hakkında istihbarat toplamakla suçlanan 'Köstek Davası' sanıklarından Bülent Orakoğlu ile ilgili bir haberde şöyle deniliyordu: O, meslekteki 'acemiliği'nin ilk bedelini, poliste rüşveti organize bir hale getirdiği ileri sürülen eski İstanbul Emniyet Müdürü Şükrü Balcı'yı, uyuşturucu kaçakçısı Abuzer Uğurlu ile ilişkisi olan polis müdürü Rafet Küçükırtıyaki'ye sikâyet ederek ödedi; terfi beklerken, Bismil'e 'tayini'nin çıkartılmasını 'kimi kime şikâyet edeceğimi bilememişim' diye değerlendirdi. (Milliyet, 3 Kasım 2000)

Uğurlu ailesinin en tanınmış Abuzer Uğurlu idi. Adı birçok silah, sigara ve uyuşturucu kaçakçılığı olayında duyuldu. Bulgaristan gizli servisine çalıştığı, 1970'li yıllarda sağ ve sol örgütlerin tümüne silah sattığı belirtilen Abuzer Uğurlu, emekli jandarma astsubay Harun Gürel'in, İpsala Gümrük Müdürlüğü'ne atanması için dönemin Gümrük Bakanı Tuncay Mataracı'ya rüşvet vermekten Yüce Divan'da yargılandı ve iki yıl hapis cezasına çarptırıldı. Milliyet Gazetesi eski Başyazarı Abdi İpekçi'nin 1 Şubat 1979 günü İstanbul'da öldürülmesi olayının sanıklarından

olan Abuzer Uğurlu, İpekçi suikastının tetikçisi olmakla suçlanan ve Sıkıyönetim Mahkemesi'nce idam cezasına çarptırılan Mehmet Ali Ağca'nın, 24 Kasım 1979 günü tutuklu bulunduğu Maltepe Askeri Cezaevi'nden kaçırılmasına yardım suçlamasıyla Doğan Yıldırım ile birlikte yargılanmış, Papa suikastı olayında Mehmet Ali Ağca'ya yardım ettiği gerekçesiyle İtalyan yargıclar tarafından ifadesine başvurulmuştu.

Şükrü Balcı'nın ortaklarının gücünü daha iyi anlamak için Abuzer Uğurlu'nun eşinin akrabası olan uyusturucu kaçakçısı Süleyman Necati Topuz'un, Nurnberg Başkonsolosluğumuz vasıtası ile alınan ifadesine bir göz atalım; 'Türkiye'de çok güçlü bir mafya teşkilatı var. Bu teşkilat politikada etkili rol oynuyor. Birçok politikacı şahsi menfaat veya politik kariyer için, bu mafya teşkilatı ile işbirliği yapmaktadır. Abuzer Uğurlu bana 'yakında her şey eskisinden daha iyi olacak, zira hükümet değişecek. Bizimkiler bakan olacak' dedi. Ağustos 1978'de tekrar İstanbul'a gittiğimde gümrük şefleri, gümrük muhafaza memurları, gümrük muayene memurları, ki çoğunu eskiden şahsen tanırım, her gün Uğurlu'nun evine gelerek, bakan nezdinde tavassutta bulunarak kendilerinin şu veya buraya tayin edilmelerini istiyorlardı.' (Milliyet, 19 Haziran 2002, Ekrem Marakoğlu'nun anıları)

Terörle mücadele ile görevli İstanbul Emniyet Müdür Muavini Şükrü Balcı, terörü yaratan önemli bir unsur olan silah ve uyusturucu kaçakçılara ortak olmuştu. Bunun affedilecek yanı yoktu. Görevliler, gözaltında bulunan kaçakçıların beyanlarını ifadelere ve fezlekeye geçirdiler. Şükrü Balcı o tarihlerde ABD'de kurstaydı. Türkiye'de olsaydı gözaltına alınıp ifadesinin alınması ve yüzleştirilmesi gerekecekti. Bu sebeple fezleke'de 'yakalananmayan sanıklar' arasında ismi yer aldı.

Dönemin Sıkıyönetim Komutanı, yakın tarihte vefat eden Faik Türein'dü. Soruşturmayı yapanları makamına çağırarak o anda İstanbul Emniyet Müdür Muavini olan Şükrü Balcı'nın terörle mücadele etmiş ve aşırı sola karşı çok darbe vurmuş bir kimse olduğunu, yolsuzluklarının duyulması halinde bunun sol mihraklarca istismar edilebileceğini belirtti. Görevlilerden yumuşak

bir üslupla Şükrü Balcı ile ilgili kısımların ifade ve fezlekeden çıkarılmasını, ayrı bir dosya haline getirilerek kendisine iletilmesini rica etti. Konuyu bizzat takip edecek ve Şükrü Balcı'ya gereken cezayı verecekti.

Görevliler yüzlerce sayfalık ifadeleri ve fezlekeyi yeniden düzenleyerek komutanın talimatını yerine getirdiler.

Amerika'dan dönen Şükrü Balcı görevine devam etti ve herhangi bir işleme tabi tutulmadı. 16 Aralık 1976'da 'geçici görevle' Mardin'e Emniyet Müdürü olarak atandı ve 1979'un son günlerinde Başbakan Süleyman Demirel tarafından İstanbul'a Emniyet Müdürü olarak atandı.

Aynı günlerde İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Zahit Avcıbaşıoğlu, Ankara'da kırk torba eroinle yakalanıyordu. Yeraltı dünyası Avcıbaşıoğlu'nun uyuşturucu cenneti İstanbul'un Narkotik Şube Müdürlüğü'ne atanmasını beklerken o bir şanssızlık neticesinde yakalanmıştı. Daha önce İstanbul dışına tayini çıkan Zahit Avcıbaşıoğlu'nun tayini bir bakanın ricası ile durdurulmuştu. Avcıbaşıoğlu'nun özlük dosyasında bakanın, 'İstanbul dışına yapılan atamanın durdurulması ricası' notu duruyordu. Bakan, 3.ncü Ecevit Hükümeti'nin Devlet Bakanı, Sivas milletvekili Enver Akova idi. İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü mezunu Akova, 14,15 ve 16. dönem Sivas milletvekilliği yapmış, Sivas Müftülüğünde de bulunmuştu.

Ünlü uyuşturucu kaçakçısı Hüseyin Baybaşın, Şükrü Balcı ile birlikte iş yaptığını iddia edenler arasındaydı. Baybaşın'e göre 1982 yılında dönemin İstanbul Emniyet Müdürü Şükrü Balcı kendisinden 'uyuşturucu işlerini Avrupa'da yürütmesini' istiyordu. Uyuşturucu kazancı Avrupa'da yaşayan Türkler için kurulacak sosyal kültürel derneklere aktarılacaktı. Baybaşın 1984'te bir ihbar üzerine Londra'da tutuklanıncaya kadar işleri söylendiği gibi yürüttü. İngiltere'de Necdet Yılmaz sahte ismiyle cezaevindeyken devletle ilişkisi kesilmiyordu. Baybaşın İngiltere'de cezaevinde yatarken Türkiye'de bir askeri hastaneden çürük raporu alıp, askerlik şubesine gönderebiliyordu. (*Radikal*. 12 Kasım 1996, *Gazete Pazar*. 26 Ocak 1997.)

Baybaşın, Türkiye’de kumar oynatanlar, fuhuş işi yapanlar, hırsızlık yapanlar, uyuşturucu kaçırınlar rüşvet vermeden iş yapamazlar diyor ve ‘Benim verdiklerimin banka numaraları var. Verebilirim. Halen Emniyette üst düzeyde olan şahıslar var, getirip konuştururum’ diyor, şöyle devam ediyordu: ‘Ben o zaman Şükrü Balcı’yla görüşüyordum. İstanbul Emniyet Müdürüydü. Narkotik Şube Müdürü, Müdür muavini ve ekipler amiriyle görüşüyordum. Onlar bana diyordu kiminle görüş, kiminle ne yap. Mesela o zaman bana emniyet yetkilileri gelir bir telefon numarası verirdi. Hollanda’dan, Almanya’dan onları ara ‘Ben Hüseyin Baybaşın’ım’ de, ‘Sizi yakarım, keserim, parayı verin’ de derlerdi. Ben de yapıyordum.

Baybaşın, Mehmet Ağar ile birlikte, bir yemekte çekilmiş fotoğrafı göstererek, ‘Bana kimlik veren bizzat Mehmet Ağar’ın kendisidir. Benim elime kaç kez Mehmet Ağar’ın kendisi verdi pasaportu, ...ama benim size anlattığım dönemlerde 1983’lerde İstanbul’da en üst Şükrü Balcı’ydı. Balcı, Ağar’a söylerdi, o da bize getirirdi’ diyor.

Gazeteci Mehmet Barlas, Şükrü Balcı ile ilgili bir anısını şöyle anlatıyor:

‘12 Eylül askeri rejiminin en yoğun günlerindeydik.. 1981 veya 82 olmalı yıl.. Ben ‘Milliyet’te basyazıları yazıyordum... Bir sabah, şimdi rahmetli olan Örsan Öymen’in, gözaltına alınıp, Gayrettepe’deki Emniyet Müdürlüğü’ne götürüldüğünü söylediler. Otomobile atlayıp, Gayrettepe’ye gittim. Emniyet Müdürü, rahmetli Şükrü Balcı’ydı. Onun makamına aldılar beni... Balcı’yi, ben *Cumhuriyet* gazetesinde yazarken ve o İstanbul Trafik Müdürü’yken tanıyıordum. Şükrü Balcı’ya sordum. – Neden Örsan Öymen’i gözaltına aldınız? Anlattı. Rahmetli Örsan’ın Almanya’daki bir radyoda, 12 Eylül rejimini eleştiren yayınlarını biri ihbar etmiş. Onun üzerine, Örsan Öymen Türkiye’ye gelince gözaltına almışlar. Sıkı Yönetim Komutanlığı’nın emriyle olmuş bu işlem. Sıkıyönetim komutanını aramasını rica ettim Balcı’dan. Arayıp, telefonu bana verdi. ‘Alo, ben Mehmet Barlas’ dedim.

Karşımdaki ses de, 'Alo, ben Kemal Ilıcak' dedi. Meğer rahmetli Kemal Ilıcak, o zamanki Sıkıyönetim Komutanı'nı ziyaret ediyormuş. Komutan odadan bir an için çıkmış. Telefon çalınca Ilıcak acmış. Demek şans bizden yanaydı. Tabii çok sevindim. Kemal Bey'e durumu anlattım. Komutana söylemesini ve Örsan'ı kurtarmak için çaba göstermesini rica ettim. Ilıcak, meslektaşlarının zor anında, hep yanlarında olan bir gazeteci-patrondur.. Komutan odaya dönünce, ona Örsan için şefaatte bulundu. İkna etmiş olmalı, komutan telefonu aldı. Örsan Öymen'in bırakılacağını söyledi bana. Sonra telefona Şükrü Balcı'yı istedi. Ona, 'Öymen'i bırakın' talimatını verdi. Bir polis eşliğinde, en aşağı kata indim. Siyasi Şube'de sorgusunu bekleyen Örsan Öymen'i aldım. Doğru, bizim eve getirdim. Ertesi gün Almanya'ya giden bir uçak varmış. O uçağa, telefonla yer ayarladık. Örsan o gece bizim evde kaldı. Ertesi sabah, hava alanına gitmeden, *Milliyet* gazetesinin Çağaloğlu'ndaki binasına uğramak istedi. Gittik... Yazı işlerindeki arkadaşlar, Örsan'ın çevresini sardı. Herkes, Örsan kurtulduğu için, çok sevinçliydi. Örsan da, bu sevgiden ötürü coşkuluydu. Arkadaşlarla konuşurken, Şükrü Balcı'yı eleştiren, biraz ağır ifadeli sözler söylüyordu. O sırada, *Milliyet* mensuplarından bir genç arkadaş geldi yanıma.. - Sizi telefondan istiyorlar, dedi. Telefonu aldım. Karşımda Şükrü Balcı vardı. Şöyle dedi.. -Şu anda Örsan Öymen benim hakkımda ileri geri konuşuyormuş. Söyle kendisine. Bir daha elime geçerse kurtulamaz. Örsan'a gidip, Balcı'nın sözlerini aktardım. Hemen sustu. Sonra onu uçağa bindirip, Almanya'ya yolcu ettik. İşte böyle bir anım var.. *Milliyet*'in yazı işlerindeki bir konuşmayı, anında, İstanbul Emniyet Müdürü'ne 'biri' duyurmuştu özetle.(18 Haziran 2000.)

Bir diğer anı da Gazeteci Uğur Dündar'dan:

'Yanılmıyorsam o tarihlerde İstanbul Televizyonu'nda Program Müdürü olarak görev yapıyordum. Oraya bir protokol görevi için gitmiştim. Tanık Akan'ın gözüaltına alındığını herkes duymuştu.

Dostum olmamasına rağmen Sayın Tarık Akan'ı görüp, ona elimden gelen yardımı yapmak için cırpındığımı çok iyi hatırlıyorum. Ayrıca görüşebildiğim tüm yetkililere Akan'a büyük haksızlık yapıldığını, sorumluların tarih önünde çok zor durumda kalacaklarını anlattım.

Kaldı ki dönemin İstanbul Emniyet Müdürü merhum Şükrü Balcı'nın benim görüşümle ilgili bakış açısı da Tarık Akan'a olandan farksızdı. Beni de içeri almak için çok uğraştı. Bu sözlerimin canlı tanığı, İçişleri eski bakanı Sayın Sadettin Tantan'dır.

Şükrü Balcı bu kanaatini, dönemin İstanbul Mali Şube Müdürü Tantan'ın makamında, tehdit dolu sözlerle ifade etmekten çekinmemiştir. Tehditlerine pabuç bırakmadığımı ve TRT'ye yaptırmak istediği güdümlü programlara karşı çıktığımı görünce, çeşitli tuzaklar kurdu. Hatta TRT'deki odama yasa dışı örgüt mensubu görünümünde sivil polisler bile gönderdi. O yıllarda sadece Tarık Akan değil hepimiz derin acılar çektik. Gerçeği tam olarak görebilmek için ona değişik açılardan da bakmak gerekir. (Milliyet 18 Mart 2002)

Yolsuzluğa Madalya

"Bu işlere girişte, Allah'a ve kendinize güvenirsiniz, inanç meselesidir bunlar. Ben, İstanbul Birinci Şube Müdür Muavini olduğum vakit Tansu Hanım mı vardı? Siyasi şubeye girdiğimizde Ocak 1980'de, Türkiye'de yarın ne olacağını kimse bilmiyordu. Ne diyordum, üst kattaki adam, gelip çay içmiyordu yanımızda, adımız hedefe çıkar diye. Biz orada, dört-beş kişi çalışıyorduk orada. Ne oldu, Şükrü Balcı da mahkemelerde süründü, o dönemin Emniyet Müdürü, hayatını koydu ortaya. Şükrü Balcı örneğini de gördük, hepsini gördük. Bunları göre göre yaptık biz bu işleri. Rahat olduğumuz bir tek konu vardır, buramızdan geçen bir şey yoktur. O bakımdan, benim hiç endişem yok."

16 Ocak 1997'de TBMM Susurluk Komisyonuna ifade veren Mehmet Açar, üstadı Şükrü Balcı'dan bu şekilde bahsediyor,

kendi durumunu Şükrü Balcı'nınki ile bütünleştiriyordu. Ağar bir yandan 'Bunları göre göre yaptık biz bu işleri' diye öğünürken, öbür yandan ne gibi 'işler' yaptığını bir türlü komisyona söylemiyordu.

Ağar komisyona 'Rahat olduğumuz bir tek konu vardır, buramızdan geçen bir şey yoktur. O bakımdan, benim hiç endişem yok' diyordu ama, kimse ona 'bir polisin bu kadar servete nasıl sahip olduğunu' sormuyordu...

Üstat Şükrü Balcı, veliahdı Ağar kadar sempatik olmasa da bir hayli becerikli ve pratik bir adamdı. Köşe yazarı Burhan Ayerî, Şükrü Balcı'lı o günlerden şöyle bahsediyor:

"Mehmet Ağar'ın DYP Genel Başkanlığı'na seçilişi, pek çok anının gözümüzün önünden geçmesine yol açtı. Komiser ve Başkomiserliği bir yana, esas ününü Siyasi Şube'de yapmaya başladı. İstanbul Gayrettepe'deki şubeyi ve o müthiş takımı bugün bile unutmak mümkün değil.

...Tabii merhum İstanbul Emniyet Müdürü Şükrü Balcı da unutulmamalı. Bırakın yeterli aracı, oto lastiği bile bulamayan bir teşkilatı nasıl ayağa kaldırdığını dönemin polisleri kadar, gazetecileri de çok iyi hatırlar. Ne kadar yurda kaçak sokulup, yakalanmış araç varsa hepsine el koyup, siyasi şube emrine yollayan Şükrü Balcı'ydı. Bir ara, o da teröristlerce şehit edilen unutulmaz polis memuru Muhsin Bodur'un altına bile Mercedes oto verilir hale gelinmişti.

...Bu ekip içinde yer alan Mehmet Ağar'ın en büyük tutkusu her zaman için çocuklar olmuştur. Yemekli sohbetlerde onu gözden kaybeden Ünal Erkan 'Bulun şu Mehmet'i der ve ardından ilave ederdi; 'Bebekli yerlere bakın.' Hakikaten, ailelerin bulunduğu masalardan birinde, küçük bir veletle sohbet ederken yakalanır ve 'Baş Müdür sizi bekliyor' mesajı iletilirdi. İşte böyle bir insanın hayatındaki en büyük acı, gencecik kızını çaresiz hastalıkla toprağa vermesidir. Silah arkadaşı Şakir Koç'un öldürülmesinden daha büyük felaket oldu onun için.

Bugün Mehmet Ağar'da insan ve çocuk sevgisi açısından hiçbir

değişiklik yok. Bakmayın siz acımasız gibi gözüken terörle mücadeleye yıllarına. O, bu devletin geleceği ve bütünlüğü için gözünü kırpmadan can verecek bir yapıya sahiptir. İnanılmaz başarı hırısı var. Eğer Amerika'da yarasaydı hayatı birkaç kez film ya da televizyon dizisi olarak çekilmişti..."

Evet, Burhan Ayeri de Şükrü Balcı'nın veliahdı Ağa'ın hayatının bir dizi film olabileceğinde hemfikir, ancak ne tür bir dizi olabileceğini belirtmemiş.

Mehmet Ağa'ın hayatında önemli bir yeri olan Şükrü Balcı konusunu kapatmadan, o günlere dönerek, onunla ilgili bilgileri kronolojik bir şekilde incelemeye devam edelim:

- Tarih 7 Mart 1978, Dönemin İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Şükrü Balcı İstanbul Üniversitesi'ndeki polis birimlerine bir yazı yolluyor ve yazıda, Özgün Koç önderliğindeki Ülkücü öğrencilerin, solcu öğrencilere yönelik bir katliama girişecekleri haber veriliyordu. Bu belge yıllar sonra çok önemli hale geldi.

- 16 Mart 1978'de İ.Ü. Eczacılık Fakültesi önünde yapılan bombalı saldırıda yedi öğrenci ölürken, 41 kişi de yaralanmıştı.

- Katliamla ilgili olarak 1980 yılında Sıkıyönetim Mahkemeleri'nce yapılan yargılamada sanıklar delil yetersizliğinden serbest bırakılmıştı. 1992 yılında davayla ilgili zaman aşımına saniyeler kala ortaya sürpriz tanıkların çıkması, davanın yeniden açılmasını sağladı. Katliamdan 18 yıl sonra ortaya çıkan Şükrü Balcı imzalı belge, katliamı gerçekleştirenlerin başında Özgün Koç adlı öğrencinin bulunduğunu ortaya çıkardı.

- Polisin bu ihbara karşılık hiçbir önlem almaması, katliamda polis-ülküücü işbirliğini ortaya çıkardı. Olay sırasında görevli olan polis memuru Yahya Gergin ise, İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Raşat Altay'ın, patlamadan sonra katil zanlılarını kovalanamak için emir ver-

diğini öne sürdü. Katliamda kullanılan TNT bomba kalıplarını ise Abdullah Çatlının temin ettiği öne sürüldü."(*Milliyet* 20.05.1997.)

Evet, 1978'den Susurluk'a ve günümüze kadar uzanan süreçte pek değişiklik yok. Aynı isimler hep gündemde. 16 Mart katliamına adı karışan polis şefi Reşat Altay halen Bursa Emniyet Müdürü. İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne aday isimler arasında adı geçiyor. Reşat Altay, Mehmet Ağar'a çok yakın bir isim.

Reşat Altay ismine bir başka yerde de rastlıyoruz.

27 Kasım 1996 tarihinde Gebze Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'nce şüphe üzerine durdurularak aranan 34 FBM 44 plakalı otomobilde Abdurrahman Kayıkcı ile sahte kimlik taşıyan Faysal Esen isimli iki kişi ve bu şahıslara ait 1 adet Motorola marka telsiz, 1 adet 7.65 çapında Unique marka tabanca, tabancaya ait 9 adet mermi, 1 adet kelepçe bulunur.

Faili meçhul cinayetlerin odak noktasında telsiz, tabanca ve kelepçe ile yakalanan bu şahısların biri PKK örgütünün kurucularından, diğeri ise PKK'nın eski Çukurova Bölge Sorumlusudur. Şahıslar görevlilere Emniyet İstihbarat Daire Başkanlığı'nda görevli Hanifi Avcı ve İstanbul Emniyet Müdür Muavini Reşat Altay'a bağlı görev yaptıklarını bildirirler. Görevliler bu beyanın doğruluğunu tetkik ettikten sonra şahısları hiçbir işlem yapmadan malzemeleri ile birlikte serbest bırakırlar.

Mehmet Ağar İstanbul Emniyet Müdürlüğü Siyasi Şube Müdür Muavinliğine atanmadan önce Türkiye bir hayli hadiseli bir dönem yasıyordu.

Olaylarla dolu 1979-1980 yıllarının önemli hadiselerinden biri 1 Şubat 1979'da *Milliyet* gazetesi başyazarı Abdi İpekçi'nin İstanbul'da, evinin önünde, arabası içinde uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürülmesiydi. Olayın faili Mehmet Ali Ağca 5 Haziran 1979 günü İstanbul'da yakalandı ancak 5 ay sonra, 25 Kasım 1979'da önce tutuklu bulunduğu Kartal-Maltepe Askeri Cezaevinden, sonra da Türkiye'den kaçtı.

Örgütler, özellikle güvenlik görevlilerine eylemlerde bulunarak,

onları sindirmeye çalışıyorlardı. 05 Şubat 1979'da 12 Mart döneminin İstanbul Siyasi Şube Müdürlerinden olan avukat Ilgız Aykutlu İstanbul'da evinin önünde kimliği belirlenemeyen kişilerin silahlı saldırısı sonucu öldü.

1. Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Orgeneral Necdet Üruğ, 11 Mart 1979'da yaptığı basın toplantısında, gazetelerle istihbarat konusunda, işbirliği yapmak istediklerini açıklıyor, 18 Mart 1979'da ise İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Şubesi bir açıklama yaparak Ülkücü Gençlik Derneği'nin (ÜGD) İstanbul'daki bütün şubeleri ile bazı sol derneklerin faaliyetlerine sıkıyönetim süresince son verildiğini bildiriyordu.

05 Haziran 1979'da İstanbul Emniyet Müdürlüğü; Merter, Laleli, Kadıköy ve Göztepe'de bir süre önce yapılan operasyonlarda Marksist Leninst Silahlı Propaganda Birliği üyesi üçü kız 10 kişinin yakalandığını açıklayarak örgüt üyesi kişilerin, MHP İstanbul İl Başkanı Recep Haşatlı ve oğlunun, 12 Mart dönemi Siyasi Polis Müdürü Ilgız Aykutlu'nun ve Yargıtay üyesi Cihangir Erdeniz'in öldürülmeleri olaylarına karıştıklarının saptandığını bildiriyor, 21 Haziran 1979'da ise Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi (THKP-C) Eylem Birliği adlı illegal örgütünün tümüyle ortaya çıkarıldığı, örgüt militanlarının 8'inin ölü, 35'inin de sağ olarak ele geçirildiği açıklıyordu.

Olaylar bir türlü durmuyordu. 7 Aralık 1979'da İ.Ü. İktisat Fakültesi Sosyoloji Kürsüsü Başkanı Cavit Orhan Tütengil öldürüldü. 21 Nisan 1980'de Sağmalcılar Cezaevi'nden 23 hükümlü ve sanık kaçtı.

04 Mayıs 1980'de İstanbul Emniyet Müdürü Şükrü Balcı 'HDÖ' grubunun (Halkın Devrimci Öncüleri) 46 üyesinin yakalandığını, örgüt üyelerinin evlerinde yapılan aramalarda çok sayıda suç aletin, ölüm listelerinin ve broşürlerin ele geçirildiğini basına açıklıyordu. Mehmet Açar bu operasyon sırasında İstanbul Siyasi Şube'nin çiçeği burnunda Müdür Muavini idi.

27 Mayıs 1980'de MHP Genel Başkan Yardımcısı ve Gümrük ve Tekel eski Bakanı Gün Sazak öldürüldü. Sazak dürüstlüğü ile ta-

nın bir yöneticiydi ve Bakanlığı sırasında gümrüklerdeki yolsuzluklara karşı bir mücadele başlatmıştı.

4 Temmuz 1980'de Çorum'da Alevi-Sünni çatışması çıktı, 26 kişi öldü, çok sayıda ev ve işyeri ateşe verildi. 8 Temmuz 1980'de Komando birlikleri Fatsa'yı kuşatılıp, denetim altına aldı.

19 Temmuz 1980'de eski Başbakanlardan Nihat Erim ve 22 Temmuz 1980'de Maden İş Başkanı Kemal Türkler İstanbul'da uğradıkları silahlı saldırılar sonucu öldürüldüler. 6 Eylül 1980'de MSP'nin Konya Mitingi'nde, şeriat başkaldırısı denendi. Mehmet Ağar bu dönemde Siyasi Şube'de Müdür Muavini idi.

Her gün gittikçe artan terör olayları, ölümler, askeri darbe gerekçesini de hazırlıyordu. 12 Eylül 1980 günü Türk Silahlı Kuvvetleri, İç Hizmet Kanununun verdiği yetkiye dayanarak, emir ve komuta zinciri içerisinde yönetime el koydu. Genel Kurmay Başkanı Kenan Evren, oluşturulan Milli Güvenlik Konseyi'nin de başkanlığını üstlendi. Milli Güvenlik Konseyi ve Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren, emekli Oramiral Bülent Ulusu'yu başbakan olarak görevlendirdi. Turgut Özal Başbakan Yardımcılığına getirildi. Türk-İş dışındaki sendikalar, Kızılay dışındaki dernekler ve tüm partiler kapatıldı. Bazı milletvekilleri ve parti liderleri gözaltına alındılar.

Askeri yönetimle birlikte, siyasi olaylara ve cinayetlere karışanlar da Türkiye'den kaçmaya başlamışlardı. Ülkücü Abdullah Çatlı 8 Ekim 1980 tarihinde yurtdışına çıkarken, hareketin lideri Alpaslan Türkeş 11 Ekim 1980 günü tutuklandı.

06 Şubat 1981'de İstanbul Emniyet Müdürü Başyardımcısı Mahmut Dikler ile koruma polisi Turgut Ergülen, akşam saat 19.15 sıralarında Levent-Etiler kavşağında silahlı 3 teröristin makam otomobiline açtığı yayılım ateşi sonucu öldüler, olayda iki polis de yaralandı.

İki ay sonra İstanbul Emniyet Müdürü Şükrü Balcı, 8 Nisan 1981'de, İstanbul Emniyet Müdür Başyardımcısı Mahmut Dikler'in öldürülmesine karar veren, eylemin istihbaratını yapan ve silahlı saldırıyı gerçekleştiren yasa dışı Dev-Sol örgütünün, ikisi

ölü, ikisi yaralı olmak üzere toplam 11 militanın yakalandığını açıkladı. Aynı günlerde Mehmet Ağar Siyasi Şube Müdür Yardımcılığı'ndan önce Personel Şube Müdürlüğüne, daha sonra da Asayiş Şube Müdürlüğüne getiriliyordu.

24 Nisan 1981'de MSP Genel Başkanı Erbakan ve 33 arkadaşına 'laikliğe aykırı davranış ve cürüm işlemeye alenen tahrik' sayıyla, 29 Nisan 1981'de MHP yöneticileri hakkında 'Anayasanın tamamını veya bir kısmını tağyir ve tebdil veya ilgaya cehren teşebbüs' suçundan, yine 29 Nisan 1981 tarihinde Doğu Perinçek ve 23 TKİP yöneticisi hakkında 'sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar içinde tahakkümünü tesis etmeye' çalışmaktan dava açıldı ve yargılanmalarına başlandı.

Ağca, 13 Mayıs 1981'de Vatikan'da, Papa II. Jan Paul'ü vurdu. Papa saldırıdan yaralı olarak kurtulurken, Ağca'nın kaldığı otelde yapılan aramada ele geçen bir mektupta ABD ve Sovyet Emperyalizmine dünyanın dikkatini çekmek için bu eyleme giriştiği yazıyordu. Gelişmeler neticesinde Abdullah Çatlı, Oral Çelik ve arkadaşlarının da bu olayla ilişkili olduğu anlaşıldı.

Aynı tarihlerde İstanbul Asayiş Şube Müdürü olan Mehmet Ağar, yıllar sonra polisçe aranması gereken Abdullah Çatlı'yı tanıyıp tanımadığını soran TBMM Susurluk Komisyonu üyelerine demagoji yapıyor ve şunları söylüyordu:

"Ona benzer binlerce insan var; herkesten haberdar olabilmek mümkün müdür? Yani, hiçbir şekilde mümkün olamaz. Akşama kadar önemli işlerle meşgulsünüz. O şekilde aranma durumunda olan, bugün kayıtlara bakalım, 50 binin üstünde adam vardır Türkiye'de. Bunların her birini takip edebilmek, alabilmek, anlayabilmek mümkün değil. Bir diğer konu daha söyleyeyim ben size. Ben, alt kademelerde çalıştığım dönemde, hep sol terör örgütleriyle ilgili bölümlerde çalıştım; yani, sağ terör örgütleriyle ilgili bölümlerde hiç çalışmadım, özellikle İstanbul Birinci Şube Müdür Muavini olduğum dönemde. Dolayısıyla, sol terör örgütleriyle ilintili olan kişilerin hepsini tanırım; fa-

kat, bu kesimde tanıma şansım olmamıştır."

Bu sözler, komiser muavinliğinden İçişleri ve Adalet Bakanlığı'na kadar gelmiş bir kimse için samimiyetsiz ve ciddiyetten uzak bir savunmaydı. Sözüm ona Açar, adeta bütün dünya güvenlik teşkilatlarının adını ezbere bildiği Abdullah Çatlı'nın ismini bile duymamıştı...

16 Mayıs 1981'de Devlet Başkanı Orgeneral Kenan Evren, İstanbul Kalender Orduevi'nde düzenlenen bir törenle, İstanbul Emniyeti'nin şaibeli Müdürü Şükrü Balcı'yı çalışmalarındaki başarılarından dolayı 'Üstün Başarı Belgesi' ile ödüllendirdi.

Orgeneral Evren, törende yaptığı konuşmada şunları söylüyordu:

"Adalet emniyet ve idare... Bu üç mekanizma el ele verdikçe vatan ve millet düşmanı kişilerle mücadelede muvaffak olmamak için hiçbir sebep yoktur. Bundan evvelki dönemlerde bu mücadelede muvaffak olunamamışsa, bu üç kuruluşun birbirleriyle ahenkli çalışamaması sonucudur. Ama 12 Eylül'den sonra, aynı teşkilâtlar, aynı kişilerle, pekâlâ bu hainlerin haklarından gelinebildi."

Evren yanıliyordu. Türkiye ne o günlerde, ne de o günlerden sonra, sakin ve terörsüz yaşayan bir ülke olamadı. Fırsatçıya, hırslıya, satılmışı emanet edilen bir mücadeleden netice almak tabii ki mümkün değildi...

Şükrü Balcı terörle, o da sadece sol kesimiyle, mücadelede aktif rol almıştı, ama yolsuzlukları da aleniyete dökülmüştü. Ondan daha iyi terörle mücadele edebilecek yüzlerce namuslu polis müdürü olmasına rağmen ne hikmetse görünen ve görünmeyen bazı güçler Şükrü Balcı'yı kolluyordu.

Musevi Vatandaşlara Operasyon

Şükrü Balcı'yı kollayan 'görünen' güçlerin başında zamanın İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Necdet Üruğ, İstanbul Valisi Nev-

zat Ayaz ve MİT Bölge Başkanı Nuri Gündes vardı. İlerideki yıllarda aralarında sıkı bir dayanışma olan bu ekibin mensuplarının isimleri çeşitli olaylarla birlikte anılacaktı.

Zamanın İstanbul Valisi Nevzat Ayaz, Şükrü Balcı'nın sınıf arkadaşıydı. Lise tahsilini polis kolejinde yapmış, Ankara Hukuk Fakültesi'nden 1953-1954 ders yılında mezun olmuştu. İlk olarak Emniyet Genel Müdürlüğü 3. ve 4. Şube Müdürlüklerinde komiser muavini ve komiser olarak görev yapmış, askerlik sonrası 1956 yılında Ankara Emniyet Müdürlüğü 1. Şube Müdürlüğü'nde Komiser ve Başkomiser olarak çalışmıştı.

07.12.1979-18.01.1988 tarihleri arasında İstanbul Valisi olarak görev yapan Ayaz, yolsuzlukları ile ünlü Şükrü Balcı'ya verdiği desteği, ilerideki yıllarda Balcı'nın veliahdı Mehmet Ağar'a vererek devam ettirdi.

Başarı için, terörle mücadele etmiş olmak yeterliydi. Yolsuzluk yapmak, silah ve uyuşturucu kaçakçılarıyla ortak olmak, rüşvet almak gibi 'basit beşeri zaafların' bu başarıya menfi etkisi olamazdı...

Evren'in "Üstün Başarı Belgesi", Şükrü Balcı için "sen yolsuzluklara devam et, biz arkadayız" teminatı niteliğindeydi. Şükrü Balcı talimatı aksatmadı ve ileriki günlerde yolsuzluklarına yenilerini ekledi.

O günkü bu sakat zihniyet bu gün de aynen devam ediyor; kurnusuzluklara, yolsuzluklara en güzel örtü: 'Terörle mücadele ettim, ne yaptım sa vatan için' zihniyeti.

Kaçakçılarla mücadele etmesi gerekenler onlarla ortak olunca, daha önce ağırlıklı olarak transit noktası olan Türkiye de yeni bir uyuşturucu pazarı haline gelmişti. Özellikle İstanbul'da uyuşturucu kullanımı artmış, zehirlenme lise talebelerine kadar sıçramış, üst üste ölüm olayları meydana gelmişti.

25 Aralık 1982'de, son günlerde ortaya çıkan eroin olaylarıyla ilgili olarak İstanbul Emniyet Müdürü Şükrü Balcı İstanbul'daki liselerin müdür ve yöneticileriyle bir toplantı yaptı. Balcı, 05 Haziran 1983'de de *Yankı* dergisinin sorularını yanıtlarken, "Alınan önlemlerle uyuşturucu madde kaçakçılarının artık Türkiye'yi

kullanamadıklarını" belirtiyordu. Kaçakçıların ortağı Balcı, hamasi sözlerle ikili rolünü oynamaya çalışıyordu. "Alınan önlemlerle uyuşturucu madde kaçakçılarının artık Türkiye'yi kullanamadıklarını" hususu doğru değildi. Türkiye'nin halen de uyuşturucu ve silah kaçakçıları için önemli bir üs olma görevine devam ettiği bilinen bir gerçek. Zaten tedbir filan da alındığı yoktu. Ünlü kaçakçıların zaman zaman gözaltına alınıp salınıvermeleri, yeni ortaklıkların, yeni organizasyonların kurulması dışında göz boyamaktan öteye bir işe yaramıyordu.

Tanınmış uyuşturucu kaçakcısı Hüseyin Baybaşı'nın, "Balcı ve Ağar ile beraber uyuşturucu kaçakçılığı yaptıklarını, bu nedenle de Emniyet tarafından korunduğunu, kendisine diplomatik pasaport temin ettiklerini" söylerken, insan ister istemez bunun bir iftira olabileceğini, zarar vermek için kasıtlı söylenebileceğini düşünüyordu.

Bu belki Mehmet Ağar için geçerli olabilirdi ama Şükrü Balcı zaten artık yaşamıyordu. Ona iftira atmanın Baybaşı'nın açısından bir artısı olamazdı. Kaldı ki, Balcı'nın bu işlerin içinde olduğu, devletin resmi belgeleri ile sabitti.

Tanınmış kaçakçılardan Nizamettin Aytemiz'in 26 Aralık 1980 tarihinde, 9/2 numaralı Tuncay Mataracı komisyonunun alt komisyonuna, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nda özel bir odada verdiği ifade tutanağındaki İstanbul Emniyet Müdürü Şükrü Balcı ile ilgili bilgiler bile, Balcı'nın nasıl organize bir şebeke içinde yer aldığını yeterince gösteriyordu.

Osman İmamoğlu gibi birçok kaçakçı, ifadelerinde Şükrü Balcı'nın faaliyetlerinden bahsediyorlardı. Şöyle diyordu Osman İmamoğlu ifadesinde:

"Şükrü Balcı'nın birinci derecede kuryesi, halen İstanbul'da olduğunu bildiğim Başkomiser Öktem Tatoğlu'dur. Bu şahıs Şükrü Balcı Müdür Muavini iken Mali Şube'de Gümrük Grup Amiri idi ve Şükrü Balcı Emniyet Müdürü olduğunda da Öktem Tatoğlu Mali Şube Müdür Muavini idi. Bu Öktem Tatoğlu, şu kaçakçılarla irtibat ku-

rup, kaçakçılardan aldığı rüşvetin büyük bir kısmını Şükrü Balcı'ya, diğer az miktardaki bir kısmını da mahiyetinde çalışan görevlilere taksim eder. İrtibat kurduğu İstanbul'daki kaçakçılar şunlardır: Ahmet Tombul, Örfi (Urfi) Çetinkaya, Mustafa Yücel, Sadi Başkan, Yaşar Yamak, Sabri Uğurlu, Hikmet Sevcan."

Görüldüğü gibi bazı isimler günümüzde de geçerli. "Mataodor" operasyonunun ünlü ismi Urfi Çetinkaya o günlerden bu günlere kadar faaliyetini devam ettirenlerden. Zira sistemi kuranlar ve onu devralanlar, sistemi aynen, hatta her geçen gün daha da geliştirerek devam ettirmekte, bu gibi belgelerden yüzlercesi ise devletin arşivlerinde durmaktadır.

Kenan Evren Madalyalı, vali kadrolu İstanbul Emniyet Müdürü Şükrü Balcı, 3 Mayıs 1983'te Büyükelçilik Güvenlik Müsteşarı olarak ABD'ye atanana kadar İstanbul Emniyeti'nin başında kaldı. Şükrü Balcı'yı kollayanlar, onu terörden korumak için Washington Büyükelçiliği'nde yeni bir kadro yaratmışlardı.

Şükrü Balcı ABD'de iken yeraltı dünyasına yönelik bir dizi operasyonlar yapıldı.

Bu operasyonlar sırasında Şükrü Balcı'nın İstanbul Emniyet Müdürlüğü sırasında, özellikle döviz ve illegal para transferi yapan Musevi asıllı Türk vatandaşlarını tehditle ve görevini kötüye kullanarak haraca bağladığı ve büyük miktarda paralar aldığı ortaya çıktı. O tarihlerde yurt dışına çıkanlara çok az döviz verildiğinden, paralı kişiler bu yolla paralarını yurtdışına çıkarıyorlardı.

Ortakları kanalıyla İstanbul'daki bütün illegal faaliyetlerden haberdar olan Balcı açığı yakalamıştı. Ülkenin ekonomisinin bozuk olması, döviz sıkıntısı çekilmesi onun umurunda değildi. Bu işten de payını almalıydı.

Şükrü Balcı bu organizasyonda 'Gazinocular Kralı' diye adlandırılan ve yeraltı dünyası ile yerüstü arasındaki ilişkileri götüren Fahrettin Aslan'ı kullanmıştı. Korku neticesinde bir kısmı Türkiye dışına kaçan ve tehditle 'sıkıştırılan Yahudiler' arasında İshak Lodrik de vardı. Lodrik'in ortağı tanınmış iş adamı Raif Dinçkök idi.

Lodrik, diğer Yahudiler üzerinde baskı kurmak, onlara haber yollamak ve paraları toplamakla görevlendirilmişti.

Fahrettin Aslan İstanbul polisine yabancı bir isim değildi. İstanbul Asayiş Şubesinde kalınca bir dosyası vardı. Küçük yaşlarda homoseksüellikten, daha sonraki yıllarda ise randevu evi işletmek, fuhuş gibi nedenlerle çeşitli kereler gözaltına alınmıştı. Bilahare gazinoculuğa başladı ve "Gazinocular Kralı" lakabını aldı. O artık güçlü kişilere yaptığı servisler ve yerüstü ile yeraltı arasındaki aracılığı sayesinde cemiyette saygın bir yer elde etmiş ve 'Fahrettin Bey' diye anılıyordu. Saygın kişi olunca İstanbul Emniyeti'ndeki dosyası da kayboluverdi...

Şükrü Balcı'nın Musevi asıllı Türk vatandaşlarından haraç alınması ile ilgili organizasyonunu, o tarihlerde gözaltına alınan yeraltı dünyasının ünlü ismi Dünder Kılıç sorgusu sırasında anlatmıştı. Dünder Kılıç, Fahrettin Aslan ve Hüseyin Cevahiroğlu'nun (Oflu Hüseyin) sahibi oldukları Maçka'daki Kadınlar Kulübü'nde kumar oynanmasına izin verilmesi karşılığında İstanbul Emniyet Müdürü Şükrü Balcı'ya ortakların ayda birer milyon rüşvet verdiği öne sürüyor ve şöyle diyordu:

"Şükrü Balcı ile Fahrettin Aslan gayri müslimleri korkutarak 2 milyar lira topladılar. Fahrettin Aslan İstanbul'daki bazı kumarhaneler ile randevuevlerinden haraç toplayıp Şükrü Balcı'ya veriyordu. Şükrü Balcı bu paralarla Amerika'da bir çiftlik aldı. 12 Eylül ihtilalinden yaklaşık bir yıl sonra, yani 1981'in sonlarına doğru. Fahrettin Aslan bütün Yahudileri, Ermenileri çağırıp, 'Hepinizi toplayacaklar, fakat bu parayı ödemeniz halinde sizi serbest bıraktırırm' dedi. Benim Faruk diye bir arkadaşım var, Harbiye'de özellikle Yahudilerin geldiği bir kulübü var. Fahrettin de bu kulübe ortaktı. Yahudiler bu olaydan sonra kulübü terk etmişler."

Bu olayla ve Dünder Kılıç'la birlikte bir Suudi Arabistan heyetine 150 gram kokain verdikleri iddiası ile aranan Fahrettin As-

lan o tarihlerde yurt dışına kaçmıştı. 5 Nisan 1984 günü Paris'te yakalanarak yurda getirildi. 28 Haziran 1984'de Fahrettin Aslan ve Hüseyin Cevahiroğlu "rüşvet" suçuyla tutuklandı. Fahrettin Aslan'la ilgili soruşturma sürerken Şükrü Balcı'nın gayri müslimlerden baskı suretiyle para toplama işinde adı geçen İstanbul Valisi Nevzat Ayaz, Fahrettin Aslan'a plaket vererek Gazinocular Kralı'nı ödüllendiriyor, kamuoyuna açıkça "bizim hi-mayemizde" mesajı veriliyordu.

İstanbul Emniyet Müdürü Şükrü Balcı'nın Musevi vatandaşlardan tehditle para tahsil etmesi olayında, Ali Raif Dinçkök, İsak Lodrik ve diğer Musevilerin ifadelerine başvuruldu. Neticede hepsi ifadelerinde olayı olduğu gibi anlattılar. Ancak olay mahkeme safhasına gelince işler değişti. Mahkeme davayı 'gasp ve zor kullanma, organize bir suç faaliyeti' olarak ele almadı ve dava 'rüşvet alıp-vermekten' açıldı. Bu durumda Türk ceza kanunlarına göre rüşvet veren de alan kadar suçlu durumuna düşüyordu. Bunun üzerine Lodrik ve Dinçkök ve diğerleri daha evvel verdikleri ifadelerinden dönüş yaptılar. Neticede Şükrü Balcı da delil yetersizliğinden beraat etti.

15 Ocak 1984'de zamanın Adalet Bakanı Necat Eldem, TBMM'de bağımsız milletvekili Rüstü Şardağ'ın sözlü soru önergesini yanıtlayarak, 'İstanbul Emniyet eski Müdürü Şükrü Balcı hakkında 2 adli, biri idari görevle ilgili olan 3 ayrı eylem nedeniyle soruşturmalara başlandığını' söyledi. Bakan Necat Eldem, 06 Kasım 1984'de yaptığı açıklamada ise, İstanbul eski Emniyet Müdürü Şükrü Balcı hakkında soruşturma yapılabilmesine izin verilmesi konusunda, bakanlık incelemesinin sürdüğünü, 'Şükrü Balcı'nın idari mi yoksa adli suçlu mu olduğunun araştırıldığını' söyledi.

22.Ocak 1985'de İstanbul Emniyet eski Müdürü Şükrü Balcı hakkında, 'İrtikap ve rüşvet almak' savıyla dava açıldı. Aralık 1985'de Şükrü Balcı, Dünder Kılıç ve diğer kaçakçılarla ilgili soruşturmalar sırasında aleyhlerine ifade verdiği ve tanıklık yaptığı nedeniyle hedef haline gelen Tarık Ümit, Bebek Park Gazinosu çıkışında Dünder Kılıç'ın yönlendirdiği silahlı bir saldırı sonu-

cu vurularak ağır yaralandı.

17 Mart 1986'da rüşvet davasında yargılanan eski İstanbul Emniyet Müdürü Şükrü Balcı, Dünder Kılıç, Fahrettin Aslan ve Hüseyin Cevahiroğlu'nun İstanbul 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülmekte olan davada, duruşmalardan varestede tutulmalarına karar verildi.

Şükrü Balcı, 1986'da aleyhinde açılan davadan beraat etti, 8 Aralık 1989'da *Ben Tarihimi Bay Başkan* adlı kitabın yazarı, gazeteci Erbil Tusalp ile yayıncısı Ahmet Küflü haklarında tazminat davası açtı. Ayrıca, kitabın satışının yasaklanması ve yeni baskılarının önlenmesi için de mahkemeden ihtiyati tedbir kararı verilmesini istedi.

Balcı, 6 Mayıs 1993'te ABD'de öldü. İsmi, kanunları koruyacak tertemiz, idealist polisleri yetiştiren İstanbul'daki Şükrü Balcı Polis Meslek Okulu'nda yaşıyor.

Onun ölümü üzerine veliahdı Mehmet Ağar tahta çıktı.

Erkan-Ağar Koalisyonu

Şükrü Balcı, genç Şube Müdür Muavini Mehmet Ağar'daki üstün meziyetleri fark etmişti. Veliahdını yetiştirmek için önce onu Nisan 1981'de İstanbul Emniyet Müdürlüğü Personel Şube Müdürlüğü'ne getirdi. Personel Şube Müdürlüğü, Ağar'ın 1.5 yılda Şube Müdür Muavinliğinden Şube Müdürlüğüne hızla yükselmesi için bir basamaktı. Nitekim burada 1 ay kaldıktan sonra, İstanbul Asayiş Şube Müdürü, yani eski ismi ile 2.nci Şube Müdürü oldu. Terörle Mücadele Şubesi'nin, akceli işlere pek açık bir şube olmamasına karşılık Asayiş Şubesi fırsatçı polisler için iyi bir kaynaktı.

Mehmet Ağar'ın İkinci Şube Müdürlüğü'ndeki ilk günlerine şahit olan Mümün Mandil şunları anlatıyor:

"Bir ara Mehmet ağabey bizim yanımıza geldi, Ateşli girdi bunun koluna öbür tarafa gittiler. Öbür tarafta bir

kıyamet 'Hırsızlar, hırsızlar... ben hırsızlarla çalışmam'. O zaman da Şube Müdür Muavini Ahmet Şahinalp'di. Biz de bu feryat nedir diye oraya doğru geldik. Bir de baktık Mehmet Ağabey'in bir koluna Ahmet Ateşli, bir koluna Ahmet Şahinalp girmiş. Ahmet Şahinalp ağzını kapatmaya çalışıyor, halen Mehmet ağabey, 'ben sizlerle çalışmam' diye bağıyor. Tabii bizim yetkimizin dışında olduğundan aradan yarım saat geçti, geçmedi biz ayrıldık. Suçludan bazı bilgiler aldık, dışarıya baskıya gitmemiz gerekiyordu. Ben de gitmemiz için Ateşli'nin odasına girdim, bir girdim ki bir şişe viski açılmış, Ahmet Ateşli, Ahmet Şahinalp, Mehmet Ağar viski içiyorlardı. Ne olduysa ondan sonra oldu. Aslında Mehmet Ağar çok dürüst, çok iyi adamdı. İşte ilk aşığı vuran o akşam oldu."

Aşığı yiyen Ağar, çok kısa sürede sisteme alışı. O günden sonra bir daha da "Ben hırsızlarla çalışmam" lafını ağzına almadı. Asayiş Şube Müdürü Mehmet Ağar'ın adı bir müddet sonra ünlü bir filmcinin de isminin geçtiği bir rüşvet olayına karıştı. Ağar'ın yakalanması (infazı) gereken suçluyu rüşvet karşılığı görmemezlikten geldiği iddia ediliyordu. Konu İstanbul MİT Başkanı Nuri Gündeş'in imzalı resmi yazısı ile Ankara'daki MİT karargâhına bildirildi, MİT de rutin bir işlem olarak bu hususu yazı ile İçişleri Bakanlığına iletti. Bunun üzerine İçişleri Müfettişleri soruşturma başlattılar.

Ağar, soruşturmanın MİT'in yazısı üzerine açıldığını öğrenmişti. Telaşla MİT'te çalışan Siyasal Bilgilerden ve Ankara Bahçelievler'den tanıdığı yakın bir arkadaşını aradı ve durumu iletti. Arkadaşı durumu ilgili MİT yöneticisine bildirerek Ağar'ın onunla temas etmesini sağladı.

Telefonda ilgili MİT yönetici ile konuşan Ağar, yazının kaynağının İstanbul olduğunu bilmediğinden, 'İstanbul MİT teşkilatı ile çok yakın çalıştığını, onların her türlü legal-illegal işlerine yardımcı olduğunu, kendisinin İstanbul Teşkilatından araştırılabilirliğini' söyleyerek, ağlamaklı bir sesle 'haksız yere suçlandığı-

nı, müfettişlerin aleyhinde bir rapor vermeleri halinde meslek hayatının biteceğini' belirtti.

İlgili yönetici araştırma neticesinde Ağar'la ilgili istihbari raporun İstanbul MİT Başkanı Nuri Gündes imzası ile geldiğini saptadı. Yazı, isimler, tarihler, yerler belirterek kesin ifadelerle Mehmet Ağar'ı suçluyordu, bir süre sonra İstanbul'a gittiğinde Nuri Gündes'e yazıdan ve Mehmet Ağar'ın anlattıklarından bahsetti. Gündes, önce şiddetle reddederek kendisinin böyle bir yazı göndermediğini belirtti. Mehmet Ağar'ı ne kadar sevdiğini ve onun yardımlarını, hizmetlerini anlattı. Yönetici tarih ve numarasını verince mecburen kayıtlardan yazının İstanbul'daki nüshasını buldurdu ve okumadan imzalamış olabileceğini kabul etti.

Gündes, adının ortaya çıkmasından ve konunun İçişleri Bakanlığına intikal ettirilmesinden, çok huzursuz olmuştu. Belli ki bilginin kendi imzası ile gittiğinin Ağar tarafından bilinmesinden çekiniyordu. Herhalde Ağar'ın da onun hakkında bildikleri vardı. Hemen Mehmet Ağar'ı arayarak konuştu, 'konudan yeni haberdar olduğunu, kendisinin ve teşkilatının onu çok sevdiğini, hizmetlerinin unutulmadığını, yanlışlığın düzeltileceğini' belirtti. Neticede Nuri Gündes soruşturmayı yürüten müfettişlerle konuşarak, kendi imzası ile gönderdiği yazıdaki Ağar ile ilgili hususların yanlış olduğunu öne sürerek olayı kapattırdı.

Ağar, meslek hayatının ilk yıllarındaki bu yolsuzluk soruşturmasını çok kolay bir şekilde atlattı. Bu olay Ağar'a 'Bilginin güc olduğunu, kişilerle ilgili bilgi sahibi olmanın' zamanı gelince kendini koruma açısından ne kadar önem arz ettiğini öğretmişti. Ağar ileriki yıllarda bu yöntemi hep kullandı, bu yöntemle aşılması zor birçok badireyi kolaylıkla atlattı.

Şükrü Balcı'dan sonra Mayıs 1983'te İstanbul Emniyet Müdürlüğüne getirilen Mustafa Yigit, ismi gibi yigit, başarılı, dürüst bir emniyet müdürüydü ama, kurulu düzene uygun değildi. Bu sebeple İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ndeki ömrü pek uzun olmadı. Sisteme Şükrü Balcı gibi becerikli bir isim lazımdı ve isim bulundu: Ünal Erkan.

Ünal Erkan İstanbul Emniyet Müdürü olmadan önce, askeri yö-

netimin isteği doğrultusunda, MİT'de kaçakçılık ile ilgili olarak Güvenlik Dairesi kurulmuş ve bu daire 1 Haziran 1983'den itibaren aktif bir şekilde çalışmaya başlamıştı.

MİT, 9 Şubat 1984'de Genelkurmay Başkanlığının isteği ve oluru ile Babalar Operasyonu başlattı. Dündar Kılıç ve Behçet Cantürk'ün gözüaltına alınması ile başlatılan operasyonda MİT Güvenlik Dairesi ile başında Atilla Aytek'in bulunduğu Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık İstihbarat ve Harekât Daire Başkanlığı çok yakın bir işbirliği içinde çalışıyordu.

MİT, Ünal Erkan'ın Ankara'nın tanınmış babalarından Kürt Ahmet ve Emlak Bankası'nı 80 milyon dolar (Yaklaşık 21 trilyon lira) dolandıran Kemal Horzum ile yakın bağlarından haberdardı. Erkan, "80 milyon doları sahte belgeler düzenleyerek cebe indirdikten sonra sırra kadem basan ve daha sonra ismi Turgut Özal'a suikast düzenleyen Kartal Demirağ olayına da karışan" Kemal Horzum'un kolları olarak biliniyordu. MİT'in "yeraltı dünyası ve Ülkücülerle yakın ilişkisi vardır" şeklindeki menfi raporuna rağmen Ünal Erkan İstanbul Emniyet Müdürlüğüne getirilmişti.

İstanbul'da 3 Eylül 1984 ila 12 Ağustos 1988 tarihleri arasında görev yapan Ünal Erkan-Mehmet Ağar'ı Emniyet Müdür Muavinliğine getirdi ve Ağar 1984-88 arasında da Terör ve Asayişten sorumlu İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı olarak çalıştı.

Mehmet Ağar'ın 'Papatya Bürokratlığı' da bu devrede başlamıştı. O devletin en üst makamlarına tırmanan süratli yükselişi gerçekleştirmek için kime ve nasıl hizmet vermesi gerektiğini iyi biliyordu. Bir yandan konsey üyesi Tahsin Şahinkaya'nın terzi, elbise, ayakkabı işleriyle uğraşırken diğer yandan Başbakanı'nın eşi Semra Özal ve kızı Zeynep Özal'a da özel hizmet vermeyi aksettiriyordu.

İstanbul gece kulüplerinin hızlı müdavimi olan Semra ve Zeynep Özal'ı Mehmet Ağar hiç ihmal etmiyor, yalnız bırakmıyordu. Kendi olmadığında şoförlerinden polis memuru Necdet bu refakat görevini yerine getiriyordu. Ağar, onların gece kulüplerinde çekilen biçimsiz fotoğraflarını polis zoruyla aldırıyor, bir yandan

onları korumuş olurken diğerk yandan özel arşivini zenginleştiriyordu. Zaten Zeynep Özal'ın yanına seçkin korumalar vermişti ve onlar kanalıyla Zeynep'in her attığı adımdan haberi oluyordu. Koruma vererek insanları kontrol altında tutma yöntemi Mehmet Ağar tarafından geliştirilmiş bir metottu ve birçok başka olayda da başarılı bir şekilde kullanıldı.

Diğerk yöntem ise yeraltı dünyasının illegal gücünü elde etmede kullanılıyordu. Bu basit fakat etkili yöntem sabıkalı mafya üyelerine yasalara aykırı bir biçimde silah ruhsatı verilmesiydi. Yeraltı dünyası için bundan daha iyi bir hediye olamazdı. Nitekim ileriki yıllarda Ağar döneminde mafya üyelerine verilen ruhsat sayısının 2 binden fazla olduğu ve bunlardan 400 silahın dosyasının kaybolduğı müfettiş raporlarıyla ortaya çıktı.

Mülkiyede arkadaşlarının 'pike' adını taktığı Ağar bu yöntemlerle, emniyet tarihinde rekor kırarak şekilde basamakları hızla çıktı. Onun kadar hızlı olmasa da Ünal Erkan, Cevdet Saral, Nihat Camadan gibi bu koalisyonun ortağı polisler de layık olmadıkları makamlara yükseldiler..."(www.atin.org)

Burada anlatılanlar, yalnızca Ağar'ın hikâyesi değil; içinden geçtiğimiz ilginç bir dönemin köşe taşları. Belki de bir "devlet durumu"dur anlatılanlar. "Hukuk devleti"nin imkânsız bir ütopya olduğu anlamına gelip gelmediğini yaşayarak göreceğiz elbette. Burada yazılanlar, devlete bir halk ve halka bir devlet yaratmaya hizmet edecekse faturası hiç önemli değildir. En azından, okuyanlar için yeni bir dönem başlamış demektir. *Dixi et salvavi animam meam!*

Sonuç

Halkın Üzerine Pike

Mehmet Ağar, iç savaşların şekillendirdiği bir devletin polis teşkilatının şeflerinden biriydi. 12 Mart'ın olağanüstü koşullarında kariyerini yapmış dehşetengiz polis müdürü Şükrü Balcı'dan görevini devralmıştı. O da bir başka olağanüstü dönemin olağanüstü koşullarında yükseldi. İlkini adı ordu içindeki ilerici kanatın bastırılmasına yönelik bir komplo olan Ziverbey işkence hanelerinde tezgâhın başındaki adam olarak geçmişti. Çok acımasız olduğunu tezgâhından geçenler söylüyor. İkincisi aynı işi siyasi şubenin zindanlarında yerine getirdi. Hem o şubeden geçenler hem de mesai arkadaşları işini iyi yapmaya hevesli olduğunu belirtiyor.

Mehmet Ağar da, hocası Şükrü Balcı gibi siyasi yelpazenin sağından geliyordu, Demokrat Parti, Adalet Partisi, Anavatan Partisi, Doğru Yol Partisi hem ailelerinin hem de kendilerinin yakın olduğu siyasi oluşumlardı. Onları besleyen ve onlardan beslenen MHP de hep yakın durdukları bir parti oldu. Balcı birinin milletvekili adayıydı, Ağar diğerinin milletvekili oldu. Ve hepsinin içinde, başında Süleyman Demirel

vardı. O da aynı merkezlerin yetiştirmesidir. Siyasi geçmişini gizlemeyen bu polis şeflerine MHP'lilerin "Başbuğ" diyerek tezahürat yapması elbette anlamlıdır. İç savaş koşulları, devletin polisini siyasi bir taraf haline getirmiştir. Bu yüzden MHP nerede başlıyor, polis nerede bitiyor anlamak mümkün değildir.

Böyle olunca da, içinde bulundukları siyasi oluşumun karşısında duranlara düşman gözüyle bakıyorlar. Bu yargısız infazlar, bu işkenceler biraz da bu sebeptir. İnfazcılar ve işkenceciler bir siyasi hareketin militanlarıdır.

Öte yandan daha vahim olanı hepsine bu vahşetin ABD tarafından öğretilmesi, dehşet yaymak üzere eğitilip halkının üzerine gönderilmesidir. Onların yetiştirmeleri Türkiye'de kan ve gözyaşı üretirken, başka yetiştirmeleri bunların çetelesini tutmakta ve başka platformlarda "İnsan hakları" şampiyonları kılığında yine bu halkın karşısına çıkmaktadırlar. Türkiye'de işkence tezgâhlarında kullanılan aletleri üreten, satan ABD ve İngiltere gibi demokratik ülkeler bunların kullanılmasından da son derece "rahatsızdır." Düzenin oyunu budur.

Kontrgerilla, özel harp, psikolojik savaş, adına her ne denilirse denilsin; hepsinin hedefi kontrol edilen ülkelerin halklarıdır. O yüzden bu hikâyede zulmedilenlerin hepsi halkın çocuklarıdır. Zulmedenler koalisyonu ise çetedir, mafyadır, özel harpçilerdir, sağ siyasi partilerdir, bu zulmü kâra çevirenlerdir, bu savaşa cephane sağlayanlardır, hizmetçileridir ve efendileridir. Düzen oyununu böyle sürdürüyor.

Pike, hep halkın üzerinedir.

Ekler

MİT RAPORLARI

1. MİT Raporu

Çok Gizli

(10 Kasım 1987)

Konu: Banker Bako Olayı Polis içindeki Çekişme ve Yeraltı - Polis - Kamu Görevlileri İlişkileri

1-12 Eylül 1980'den sonra araştırmalar kaçakçılığın terörün başlıca unsurlarından biri olduğu kanaatini yaratmış ve bu nedenle 23 Aralık 1982 tarihinde Genelkurmay Başkanlığında Orgeneral Nejdettin ÖZTORUN'un başkanlığında Korgeneral Burhanettin BİGALİ, Koramiral İrfan TİNAZ, Tuğgeneral Doğan SOLMAN, Emniyet Genel Müdürü Fahrettin GÖRGÜLÜ, MİT Daire Başkanı Galip TUĞÇU'nun katıldığı Kaçakçılık ve Rüşvet'le ilgili bir toplantı yapılmıştır.

Toplantıda o güne kadar kaçakçılık konularının dışında kalan MİT Müsteşarlığına da görev verilmiş ve Milli İstihbarat Teşkilâtı'nın buna göre yapılması kararı alınmıştır. Aynı toplantıda bilgilerin MİT arşivlerinde toplanması ve MİT'in KİHBİ ve Emniyet Genel Müdürlüğü ile yakın koordinasyon içinde olayların üzerine gitmesine karar verilmiştir.

6 Mart 1983'te Genelkurmay'da 2'nci Başkan'ın başkanlığında diğer bir toplantı yapılmış ve DÜNDAR KILIÇ'la iltisaklı silah, sahte para ve elektronik kaçakçısı ZEKİ İNAL'ın işbirliği yaptığı ve ilişkili olduğu şahısların durumu değerlendirilmiştir. Bu toplantıda konunun Emniyet Genel Müdürlüğü ve MİT Müsteşarlığınca ele alınıp sonuçlandırılması talimatı verilmiştir.

HAZİRAN 1983'te MİT Müsteşarlığı bünyesinde Kaçakçılık Şubesi

kurulmuş ve başına Şube Müdürü olarak bu konuda birikimleri olan Mehmet EYMÜR getirilmiştir. Kaçakçılık konusunda Atilla AYTEK'in başında olduğu Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık İstihbarat ve Harekât Daire Başkanlığı ile çok yakın koordinasyona başlayan MİT Kaçakçılık Şubesi 9 Şubat 1984'te terörle yakın ilişkisi bulunduğu anlaşılan DÜNDAR ALİ KILIÇ, BEHÇET CANTÜRK ve ABUZER UÇURLU'nun sorguya alınarak, teorim edilmelerine çalışılması teklifi Genelkurmay Başkanlığı'na yapmış, teklifin uygun karşılanması üzerine ilk önce DÜNDAR ALİ KILIÇ, bilahare de BEHÇET CANTÜRK alınarak sorgulanmış ve ANKARA Sıkıyönetim Mahkemesi'ne tevdi edilmişlerdir.

Gözaltına alınmaları ve yargılanmaları büyük tepkiler yaratan ve ifadeleri ile yüzlerce kişinin daha tevkif edilmesini sağlayan, birçok görevli ve idareci ile ilişkileri su yüzüne çıkan DÜNDAR KILIÇ ve BEHÇET CANTÜRK'ten sonra yeraltı dünyasından bu görevi yürüten kişilere karşı sistemli bir yıpratma faaliyeti başlamış, bu faaliyetin en ziyade hedefi MİT'e nazaran daha legal bir şekilde çalışan Emniyet Kaçakçılık Daire ve bu Daire'nin Başkanı Atilla AYTEK olmuştur.

Günümüze kadar süren ve özellikle basın yoluyla yapılan bu yıpratma ve yıldırma faaliyetine, yeraltı dünyası ile menfaat ilişkileri içinde bulunan çeşitli kamu görevlileri de yardımcı ve alet olmuşlardır.

Son günlerde BANKER BAKO olayı ile bazı gizli ilişkilerin yeniden su yüzüne çıkmasından tedirgin olan yeraltı dünyası ve işbirlikçileri, bu kez olayların arkasında MİT'in bulunduğu varsayımından hareketle Atilla AYTEK'in yanı sıra MİT'e de yüklenmeye başlamışlardır.

Bunun en iyi misali uzun yıllardan beri sadakatle MİT Müsteşarlığı'na hizmet eden, teröristler dahil birçok kişinin yakalanmasını sağlayan, MİT kanalıyla Emniyet Genel Müdürlüğü'ne aktarılan bilgilerle silah ve uyuşturucu kaçakçılarının yurtdışında kullandıkları sahte kimlik ve pasaportların tespitini sağlayan doküman sahtekârlığıyla ilgili olarak *Hürriyet* gazetesinde yapılan 4-5-7 Kasım 1987 tarihli yayınlardır.

BANKER BAKO olayı ile yeraltı-kamu görevlileri ile ilgili istihbari bilgiler müteakip maddelerde sunulmuştur. İstihbari mahiyetteki bilgileri ihtiva etmesine rağmen bu bilgilerin etüdü, günümüzde yeraltı dünyasının kollarının nerelere kadar uzattığı hakkında yeterli bir bilgi verecek, tehlikenin önemini anlatacaktır.

2

a) BANKER BAKO olayında bağlantılar şöyledir:

b) BANKER BAKO'nun arkasında esas kuvvet DÜNDAR KILIÇ'ın kardeşi İBRAHİM KILIÇ ve adamı ERDOĞAN ARSLAN'dır. Bu grup BANKER BAKO'ya 1980'li yılların başından beri bu işi yaptırmaktadırlar. BANKER BAKO bunların elinde bir oyuncaktır. İBRAHİM KILIÇ ve ERDOĞAN ARSLAN 1987'te Çaybank'a ait çok miktarda sahte seneti BANKER BAKO kanalıyla piyasaya sürmüşler ve bu işten milyarlar kazanmışlardır. Halen Pamukbank Nişantaşı Şubesi'nde TÜLİN KUTLU (Tel: 146 26 48) bu konuda bilgi sahibidir. TÜLİN KUTLU'nun 1984'te Garanti Bankası Kurtuluş Şubesi Müdürü olduğu devrelerde BANKER BAKO çok miktardaki sahte Çaybank senedini bankaya tevdi ederek kredi almış, TÜLİN KUTLU senetlerinin sahte olduğunu sonradan anlamıştır.

c) ERDOĞAN ARSLAN, DYP İl Başkanı YAŞAR KEÇELİ'nin yeğeni ŞEREF KEÇELİ'nin kirvesidir. YAŞAR KEÇELİ'nin diğer yeğeni HİKMET KEÇELİ ise İstanbul Emniyet Mali Şube Müdürü CEVDET SARAL ve İstanbul Polis Şefleri ile yakın irtibatlıdır. Esasında DÜNDAR KILIÇ ve yakınları, DÜNDAR KILIÇ'ın cezaevinde bulunmasını Başbakan ÖZAL hükümetinin gitmesini özellikle istemektedir. KILIÇ ailesinin BANKER BAKO kanalıyla piyasaya sürdüğü para miktarı 12 milyar dolayında olup, sahte tahvillerin bir kısmı halen İstanbul'un Hacı Hüsrev semtinde piyasaya sürülmektedir.

c) Yeraltı dünyasının avukatlığını ve bu meyanda Ofluların (OSMAN CEVAHİROĞLU) ve DÜNDAR KILIÇ'ın avukatlığını yapmış olan Karadenizli (SAMSUN) HÜSAMETTİN CİNDORUK, eski Ortaköy Şifayurdu sahibi Banker FİKRİ ERDÖŞ (Ölü) ile de iltisaklıdır. H. CİNDORUK'un BAKO ilişkisi Avukat - Sanık münasebetlerinden olmayıp, H. CİNDORUK'un yeraltı ilişkilerinden kaynaklanmaktadır.

FİKRİ ERDÖŞ'ün 1981-82 yıllarında Kuruçeşme'de kendine ait gümrük depoları mevcut olup bu depolara DÜNDAR KILIÇ ve Ofu OSMAN da ortaklıklar.

O zamanki MİT İstanbul Daire Başkanı olan NURİ GÜN-DEŞ'in de HÜSAMETTİN CİNDORUK ve DÜNDAR KILIÇ'la yakın irtibatı bulunmaktadır. NURİ GÜNDEŞ zaman zaman Teşkilâtın imkânlarıyla HÜSAMETTİN CİNDORUK'un özel korumasını da yaptırmıştır.

1982'de HÜSAMETTİN CİNDORUK, FİKRİ ERDÖŞ'ün Kuruçeşme'deki depolarına bir geminin mal boşaltması gerektiğini, ancak İstanbul Gümrüğü'nün buna izin vermediğini ve zorluk çıkarttıklarını söylemiştir.

Bunun üzerine NURİ GÜNDEŞ İstanbul Limanı'nda görevli Gümrük Amiri ERKAN KILIÇAY'a bir personel yollayarak konunun halledilmesini istemiştir. ERKAN KILIÇAY, FİKRİ ERDÖŞ hakkında kalın bir dosyanın bulunduğunu ve bu sebeple gümrük muayenesinin F. ERDÖŞ'e ait depoda yapılamayacağını bildirmiş, NURİ GÜNDEŞ ise, İstanbul MİT'de kaçakçılık konularına bakan CENGİZ ABAOĞLU'nu İstanbul Gümrük Başmüdürü OKTAY'a göndermiştir. OKTAY'ın da zorluk çıkarması üzerine C. ABAOĞLU, OKTAY'a F. ERDÖŞ'ün Konsey üyelerinden birinin (ismi anımsanmıyor) yakını olduğunu belirtmiş, bu baskılar üzerine İstanbul Gümrük Müdür OKTAY, geminin Kuruçeşme'deki depoya yanaşmasına izin vermiştir. İzni elde eden NURİ GÜNDEŞ, HÜSAMETTİN CİNDORUK'a işin halledildiği müjdesini vermiştir.

BANKER BAKO 1980 Harekâtı'ndan sonra iflas edince DÜNDAR KILIÇ'a sığınmış ve böylece hem borçlarının zorlamalarla ödenmemesini temin etmiş hem de elindeki çek ve senetlerin DÜNDAR KILIÇ ve adamları vasıtası ile zoraki tahsilini sağlamıştır. BAKO bu arada FİKRİ ERDÖŞ'ün FAHRETTİN ASLAN kanalıyla KASTELLİ'den aldığı Kuzguncuk'taki Yalı'ya DÜNDAR KILIÇ ve HÜSAMETTİN CİNDORUK kanalıyla yerleştirilmiş, 1984 Ağustos ayından itibaren de DÜNDAR KILIÇ ve adamlarının bastırıldığı sahte Çaybank senetlerinin piyasaya sürülmesinde kullanılmıştır. BAKO'nun iflasından sonra da ERDÖŞ-KILIÇ ortaklığı devam etmiş, FİKRİ ERDÖŞ, DÜNDAR KILIÇ, YAHUDİ MENAİM (METİN) FUTSİ, yurtdışında bulunan İSMAİL HACISÜLEYMANOĞLU (Ofu), YAŞAR YAMAK ve OSMAN adlı bir şahıs yurtdışında sac-demir ve çelik boru getirmişlerdir. Bir hesap meselesinden DÜNDAR KILIÇ'la arası açılan FİKRİ ERDÖŞ yurtdışına kaçınca DÜNDAR KILIÇ'ın Kuruçeşme'deki depoları bir müddet çalıştırılmıştır.

SÜLEYMAN DEMİREL'e yakınlığı olan FİKRİ ERDÖŞ, zamanında bu yakınlıktan istifade ile Yapı Kredi ve İş Bankası'ndan büyük krediler almış, BAKO'nun da oturduğu yalı İş Bankası kanalıyla satılmıştır.

d) CİNDORUK ve DÜNDAR KILIÇ'la yakınlığına değinilen NURİ GÜNDEŞ MİT'ten emekli olup halen EMİN CANKURTARAN'a ait Tak-sim Stadyum Palas Kat 3 17/5 adresi ve 155 70 48 nolu telefonda ticaretle uğraşmaktadır. Daha önce görevde olduğu tarihte damadı da EMİN CANKURTARAN'ın yanında çalışan NURİ GÜNDEŞ'le birlikte, DÜNDAR KILIÇ ve YAŞAR YAMAK'la (TOPAL YAŞAR) ilişkilerinden dolayı MİT'den ayrılmaya mecbur edilen ve MİT'de iken kaçakçılık konularına bakan CENGİZ ABAOĞLU çalışmaktadır. CENGİZ ABAOĞLU aynı zamanda ŞEHMUZ TATLICI'nın Kadıköy'deki ŞETAT isimli bir kuruluşunda da görevlidir.

NURİ GÜNDEŞ'in, DÜNDAR KILIÇ'la ilgili soruşturma sırasında ŞÜKRÜ BALCI, İstanbul Valisi, NEVZAT AYAZ ve FAHRETTİN ASLAN'la birlikte gayri müslimlerden külliyetli miktarda haraç alınması olayına adı karışmış, ancak bu konu bilahare çeşitli gerekçelerle örtbas edilmiştir. Bu olaya CENGİZ ABAOĞLU, NURİ GÜNDEŞ'in akrabası HACI ALİ ASLAN ve diğer birkaç MİT mensubunun adı karışmıştır.

Aynı tarihlerde intikal eden bilgilere göre NURİ GÜNDEŞ'in;

- (1) Başak Grubu sahipleri ERTAN SERT ve TURAN ÇEVİK'ten himaye edilmelerine karşı 60 milyon TL aldığı,
- (2) Aynı tarihlerde eski MİT Müsteşar Yardımcısı NİHAT YILDIZ'ı Başak Holding'e soktuğu,
- (3) Başak Holding'in 300 milyonluk bir borcunu banka müdürüne baskı yapıp ertelettiği,
- (4) ERDOĞAN DEMİRÖREN'in Arşimidis işini kapattırdığı,
- (5) EMİN CANKURTARAN'ın Edirne'de bir TIR'ını Kapıkule Gümrük Müdürü BİROL KALKAN kanalıyla kurtardığı, BİROL KALKAN'ın bu iyiliklerine karşılık MATARACI davasında korunduğu,
- (6) DÜNDAR KILIÇ ve FAHRETTİN ASLAN'dan hediye aldığı ve menfaat temin ettiği hususları yer almaktadır. Bu ilişkilerde CENGİZ ABAOĞLU daima yer almıştır.

e) Esasen BANKER BAKO hayatından endişelendiği için konuşmakta, cezaevinde vurulmaktan korkmaktadır. ERDOĞAN ASLAN ve diğerleri alındığı takdirde BANKER BAKO'nun da konuşması ve bazı itiraf-larda bulunması mümkündür.

f) BANKER BAKO olayının arkasındaki diğer güçler ise, İstanbul Emniyet Müdürü ÜNAL ERKAN, Yardımcısı MEHMET AĞAR, Mali Şube Müdürü CEVDET SARAL ve İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün diğer üst düzeydeki yöneticileridir. Olayın ortaya çıkması ve Mali Şube Müdürü'nün telsiz emri ile tayin edilmesi üzerine aynı akşam ÜNAL ERKAN, MEHMET AĞAR, CEVDET SARAL, Narkotik Şube Müdürü SARP BAL-TACIOĞLU, İkinci Şube Müdürü ÖMER TÜZEL, Personel Şube Müdürü SEFER VURUCU ve diğerleri Beylerbeyi'ndeki Polisevi'nde toplanmışlar ve durum değerlendirmesi yaparak *Hürriyet* gazetesinden KASIM GEN-CE'ye, Emniyet Genel Müdürlüğü ve İçişleri Bakanlığı yetkililerini "Ta-kunyalı" olarak niteleyen, hükümeti suçlayan ve olayı kapatan Mali Şu-be Müdürü'nü öven yazıyı yazdırtmışlardı.

Ertesi akşam İstanbul Valisi ile aynı yerde yemek yiyen ÜNAL ER-KAN ve yardımcılarını yemekten sonra Çevik Kuvvet Şube Müdürü NECA-Tİ ALTUNTAŞ'ı, KASIM GENCE'yi bulup gazeteye gitmesi ve Anadolu baskısını alıp gelmesi için görevlendirmişler, NECATİ ALTUNTAŞ'da gö-revi yerine getirmiştir.

Hürriyet gazetesine KASIM GENCE ile birlikte gidip gazeteyi alan N. ALTUNTAŞ, "Neler yazmışsınız, başımız belaya girecek" demiş, KA-SIM GENCE ise gülerek "Dün akşam sizinkilerle birlikte yazdık. Onlarla birlikte kaleme aldık" şeklinde cevap vermiştir. Gazeteyi ÜNAL ER-KAN'a götüren NECATİ ALTUNTAŞ "Müdürüm, bu yazı başımızı ağrıtır" demiş, ÜNAL ERKAN ise "Merak etme, hiçbir şey olmaz" şeklinde ce-vaplamıştır.

NECATİ ALTUNTAŞ'ın *Hürriyet* gazetesine gidişi Emniyet Genel Mü-dürü SAFFET ARIKAN BEDÜK tarafından öğrenilmiş, neticede N. AL-TUNTAŞ'ın Urfa'ya tayini çıkmıştır. ÜNAL ERKAN ve MEHMET AĞAR ise Emniyet Genel Müdürü'ne İstanbul Valisi NEVZAT AYAZ'ın tanık göstermek ve yemin etmek suretiyle olayla ilgileri olmadığını söylemiş-ler ve Genel Müdürü kandırmışlardır. N. ALTUNTAŞ bir tertibe kurban

gittiğini söylemekte ve ÜNAL ERKAN ile MEHMET AÇAR'a çok kızmaktadır.

g) Esasen, ÜNAL ERKAN başkanlığında İstanbul Emniyet Müdürlüğü üst düzey kadrosu, İstanbul'daki yeraltı dünyası ile yakın ilişki içindedir. Bu ilişkinin en büyük koordinatörü emekli Cinayet Masası Şefi AHMET ATEŞLİ ve Müdür Yardımcısı MEHMET AÇAR'dır. AHMET ATEŞLİ 1 Kasım seçimleri için DYP'den aday olmuş, MEHMET AÇAR'da aynı partiden milletvekili olmayı düşünürken bilahare bundan vazgeçmiştir.

ğ) BANKER BAKO olayındaki gelişmeler ve İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ndeki tayinleri üzerine Gayrettepe Emniyet Müdürlüğü'nde 8 Ekim 1987 akşamı geç saatte İBRAHİM KILIÇ'ın da katıldığı bir durum değerlendirmesi ve izlenecek strateji toplantısı yapılmış, toplantıya DÜNDAR KILIÇ'tan para aldığı için bir ara açığa alınan polis memuru TUNCAY KATIRCIOĞLU ile gelen İBRAHİM KILIÇ saat 01.30'a kadar Gayrettepe'de kalmış ve bu saatte Mercedes otosu ile gitmişlerdir. Toplantı MEHMET AÇAR'ın odasında yapılmıştır.

h) BANKER BAKO olayının açığa çıkmasından sonra DÜNDAR KILIÇ'ın kızı ve damadı UĞUR (İkisi de aynı isimde) ile kızkardeşi (aynı zamanda Oflu İSMAİL'in eşi) Türkiye'yi terketmişler ve İspanya'ya yerleşmişlerdir.

i) İstanbul Emniyeti'nde ve yeraltı camiasında BAKO olayı ve bu olaya bağlı olarak diğer yolsuzlukların meydana çıkmasından büyük tedirginlik duyulmakta, özellikle BAKO olayının aldığı "politik" şekil rahatsızlık vermektedir.

3

a) Yeraltı dünyasının ünlü isimleri 12 Eylül 1980'den sonra gözaltına alınmaları, arınmaları ve birçok faaliyetlerinin ortaya çıkması neticesinde rahatsız olmuşlar ve özellikle Anavatan Partisi'nin, aldığı ekonomik tedbirlerle illegal gelir kaynaklarını kurutması karşısında bu hükümete karşı bir tavır alarak muhalif partilere yanaşmışlardır.

Menfaat ilişkilerini her şeyin üzerinde tutan bu grup bir yandan es-

ki İçişleri Bakanı HASAN FEHMİ GÜNEŞ kanalıyla SHP'ye sızmaya çalışmış, diğer taraftan DYP İl Başkanı YAŞAR KEÇELİ ve HÜSAMETTİN CİNDORUK kanalıyla DYP ile mevcut yakınlığı pekiştirmiştir. Bu meyan da SHP'nin İstanbul Vatan Caddesi'ndeki bir toplantısına İBRAHİM CEVAHİROĞLU (Ofu OSMAN'ın yakını) katılarak FEHMİ GÜNEŞ'le birlikte oturmuş, aynı toplantıya Ankara Mamak Cezaevi'nde bulunan DÜNDAR KILIÇ büyük bir çelenk yollamıştır.

b) Yeraltı dünyasında DYP'ye sızma ve destek ise irtibatların fazlalığı nedeniyle daha çok olmuştur. Buna misal olarak, partiye Fatih'ten kaydolan Emekli Başkomiser AHMET ATEŞLİ, Emekli İstanbul Mali Şube Müdürü CEVDET SARAL'ın yanısıra Emekli İstihkâm Albay ALİ İHSAN CESUR da gösterilebilir.

1984 yılında yakalanan Ermeni asıllı anneden doğma Lice'li uyuşturucu ve silah kaçakçısı BEHÇET CANTÜRK'ün ifadelerine istinaden gözaltına alınan ve ifadelerden, BEHÇET CANTÜRK'ün uyuşturucu kaçakçılığına askeri kamyonlarla destek sağladığı anlaşılan Emekli Albay ALİ İHSAN CESUR, bütün dünyaca aranan SARI AVNİ (AVNİ KARADURMUŞ) ile dünürdür. ALİ İHSAN CESUR Mamak Cezaevi'nden tahliye edildikten sonra bir müddet Besler Sucukları'nın müdürlüğünü yapmış, daha sonra DYP'ye katılarak Kağıthane ve Beykoz ilçelerinde faaliyet göstermiştir.

c) DYP - yeraltı ilişkilerine bir diğer örnek SADETTİN BİLGİÇ - Kağıthane'li KÜRT HASAN ilişkisidir. Bu çok samimi ilişkinin yanı sıra YAHYA DEMİREL'in bir ucu ŞELEFYAN'a diğer ucu ENİS KARADUMAN'a uzanan ve sayısız irtibatları kapsayan yeraltı ilişkileri sayılabilir.

c) DYP - yeraltı ilişkilerinde diğer bir hat ise İl Başkanı YAŞAR KEÇELİ'nin yeğenleri vasıtasıyladır. Petrol Ürünleri A.ş. ortaklarından olan HİKMET KEÇELİ'nin AYTEKİN KOTİL ve Sovyetlerle de ilişkisi olup, HİKMET ve AYTEKİN KOTİL'in 22 Mayıs 1981 günü 34 RF 777 plakalı oto ile İstanbul SSCB Konsolosluğu'na gittiği tespit edilmiştir.

Kaçakçı armatörler ZİYA ve HALİS KALKAVAN'lar, altın kaçakçısı NASRULLAH AYAN, uyuşturucu ve silah kaçakçısı BEHÇET CANTÜRK

ile yakın irtibatları olan HİKMET KEÇELİ, eski tarihlerde BEHÇET CANTÜRK'ten 300 milyon TL. borç almış, bu borcun senedi Yapı Kredi Bankası - MECİDİYEKÖY şubesinde muhafaza edilmiştir. NASRULLAH AYAN'la hayali ihracat işlerinde ortaklık yapan HİKMET KEÇELİ'nin tespit edilen bir görüşmede 30-35 bin T-Shirt aldığı, bunları NASRULLAH AYAN'ın istediği yere gönderebileceğini söylediği, NASRULLAH AYAN'ın da mal yüklü kamyonla ilgili EDİRNE'de bir sorun çıkarsa, ANKARA'dan gelecek arkadaşı ile bunu halledebileceğini bildirdiği anlaşılmaktadır.

HİKMET KEÇELİ'nin Ortağı NASRULLAH AYAN, SARP KURAY'ın lideri olduğu PARTİZAN YOLU'nun uzun yıllar finansörlüğünü yapmıştır.

4

YERALTI DÜNYASI ile BÜROKRATLAR ve ÜST KADEME'deki yöneticiler ve bunların yakınları arasında özellikle İstanbul'dan kaynaklanan önemli irtibatlar bulunmaktadır. Bu ilişkilerin kurulmasında her zaman öncülüğü İstanbul polisinin üst düzey yöneticileri çekmişlerdir. Genellikle tesadüfi gibi görünen tanıştırmalar, küçük ve zararsız hediyeler, kadın..., gece hayatı bu irtibatların başlangıcı olmaktadır. Bu tip irtibatlara misal vermek gerekirse şunlar sayılabilir:

1 TAHSİN ŞAHİNKAYA:

TAHSİN ŞAHİNKAYA: SARI AVNİ (AVNİ MUSULLULU - KARADURMUŞ), BEHÇET CANTÜRK, DÜNDAR KILIÇ, FAHRETTİN ASLAN ile inşaat ve ihale mafyasıyla ilişkilidir. ŞAHİNKAYA'nın bu alandaki ilişkilerine ait, Ankara Sıkıyönetim 4 no.lu Mahkeme Başkanlığı'nda ifadeler, teyp tapeleri ve teyp bantları bulunmakta olup, SELAHATTİN DELİDERE isimli bir silah ve uyuşturucu madde kaçakçısının konuştuğu (Diyarbakır'da) bir teyp bandında adı geçen SARI AVNİ'nin yurtdışında bir villa aldığından bahsedilmektedir. TAHSİN ŞAHİNKAYA'nın İstanbul Emniyet Müdür Muavini MEHMET AÇAR ile yakın irtibatı olup, MEHMET AÇAR adı geçen terzi-elbise temizliği dahil her nevi özel işiyle uğraşmaktadır. Ayrıca DÜNDAR KILIÇ'ın avukatlığını yapmış olan MÜMİN KAVALALI'nın TAHSİN ŞAHİNKAYA'nın akrabası olduğu söylenmektedir.

2 ESKİ GENELKURMAY BAŞKANI NECDET ÜRUĞ:

Adı geçenin İstanbul l'inci Ordu Komutanı olduğu devrede ŞÜKRÜ BALCI-FAHRETTİN ASLAN-HAMŞİ FUAT lakabıyla tanınan silah-uyuşturucu kaçakçısı YAŞAR YAMAK bulunmakta olup, bu şahıs bilahare N. ÜRUĞ'un tavsiyesiyle MİT tarafından eleman olarak kullanılmıştır. Ancak herhangi bir faydası olmamıştır. Nitekim 15 Kasım 1981'de Papi-la isimli turistik bir otelde Hopa Emniyet Amiri'nin de bulunduğu içkili toplantıda YAŞAR YAMAK İstanbul'da tutuklandığını ancak çok şey bildiğinden en üst düzeydeki birçok kişinin başını yakacağını söylediğinden serbest bırakıldığını, TUNCAY MATARACI'ya da çok haraç verdiğini söylemiştir.

HAMŞİ FUAT ismiyle tanınan Emekli Albay FUAT DİNÇER bütün yeraltı dünyası ile çok yakın ilişkiler içindedir. Üsteğmenliğinde battaniye ve askeri kıyafet satarken yakalanan bu Albay, Genelkurmay Başkanı iken N. ÜRUĞ'un evine gelip kalan ve senli benli konuşan ender insanlardan biridir.

N. ÜRUĞ, yolsuzlukları kamuoyuna aksetmiş olan ŞÜKRÜ BALCI'yı ve eski İstanbul Blg. D. Bşk. NURİ GÜNDEŞ'i devamlı himaye etmiş ve ŞÜKRÜ BALCI'yı adeta kahraman gibi empoze ederek Sn. Cumhurbaşkanımız tarafından mükafatlandırılması sağlamıştır. ŞÜKRÜ BALCI ile ilgili yolsuzluk soruşturmalarının da kapatılmasını sağlayan N. ÜRUĞ'dur.

N. ÜRUĞ'un yeraltı dünyası ile diğer bağlantıları İST. Skynt. K.lığı Adli Müşaviri FAHRETTİN AKSOY (DEVE FAHRİ) ve Hakim Albay ŞEVKET KAYIRAN vasıtasıyladır. ŞEVKET KAYIRAN, TUNCAY MATARACI'nın Gümrük Müdürü ALİ GALİP KAYIRAN'ın ağabeysidir.

N. ÜRUĞ'un oğlu HADİ ÜRUĞ yıllarca İstanbul yeraltı mafyası ile içiçe olmuş, DÜNDAR KILIÇ'ın maden işlerine girmiş, yeraltı dünyasının işlerini takip etmiştir. Nitekim İR 405 ruhsat ve 668 sicil numaralı Balıkesir İli Dursunbey İlçesi Odaköy civarındaki maden ocağının satış ve işletilmesi ile ilgili mukavelelerde HADİ ÜRUĞ'un ismi yer almaktadır.

NEVZAT NAS (Mardinli-Kürtçülük Faaliyeti), MEHMET HADDAT (Giresunlu), ATIF KEÇECİ (İst. Em. Md.lüğünde AFFAN KEÇECİ'nin ağabeyi), FEHMİ AYANOĞLU, KENAN NEHRAZOĞLU (Shell'de çalıştı), SELAHATTİN BABÜROĞLU, HAKKI MERT-TEKİN ALKAN (Mardinli Sür-

yani), ALAATTİN TÜYLÜOĞLU (DÜNDAR KILIÇ'ın adamı), Emekli Süvari Albay ZİYA AZAK, IŞIK Finansman (IŞIK KAMİL ÖNOL), AZİZ GÜÇLÜ (İzmir'de yeraltı dünyasından), ÇETİN GÜVEN (DİSK davasına bakan eski Hakim Bnb.), MUZAFFER ATILGAN ve DÜNDAR KILIÇ'ın isimlerinin geçtiği bu çok karışık maden işinde HADİ ÜRUĞ-OĞUZ KANTAROĞLU'ndan madeni satın alan şahıs olarak gözükmektedir.

Diğer taraftan bir zamanlar İstanbul'da Şişli'de Günaydın Apartmanı'ndaki "Randevucu MÜKÜ'ye ait evde sermaye olarak çalışan GÜLSER BAYER (GÜL-SÜLSER HASTAN) kendisini N. ÜRUĞ'un yeğeni olarak tanıtmaktadır (Dayısı). Uyuşturucu madde kaçakçılığı yapan SEDAT BAYER isimli şahısla evlenen ve Londra'da 01. 625 83 81 telefonlu 10 Castejrb-ridge Abbey Road... 6 London adresinde oturan ve bilahare kocasından ayrılan GÜLSER'in bütün yeraltı dünyası ile ilişkisi mevcuttur. G. BAYER, N. ÜRUĞ'un Genelkurmay Başkanı olduğu devrelerde ANKARA'ya gelmiş ve N. ÜRUĞ ile telefonla konuştuktan sonra gece ziyaretine gitmiştir. G. BAYER'in annesi İZMİR'de oturmakta olup telefonu 111733'dür. G. BAYER İstanbul'da AHMET ATEŞLİ'nin basın toplantısı yaptığı SUADİYE OTELİ'nde kalmaktadır.

N. ÜRUĞ'un kadınlara düşkün olduğu ve 1981 yılında FAHRETTİN ASLAN'ın İstanbul Shareton Otel'i'nde özel bir odada kalan N. ÜRUĞ'a EMEL SAYIN'ı getirdiği, bu tarihte EMEL SAYIN'ın FAHRETTİN ASLAN'ın oğlu ile evli olduğu söylentiler arasındadır.(*).

3 VALİ NEVZAT AYAZ:

Polislikten gelme Nevzat AYAZ, Başkomiser olduğu tarihte İstanbul Emniyeti'nde tescil amirliğine bakmış, bu sebeple gazino, kahvehane ve benzeri yerlerin ruhsatlarının verilmesinde FAHRETTİN ASLAN ve diğer yeraltı adamlarıyla ilişkiler kurmuştur. Birçok olayın arkasında olan VALİ AYAZ, ŞÜKRÜ BALCI ile de sınıf arkadaşı ve yakın dosttur. FAH-

(*) MİT Raporu'nda adı geçen kişilerden yalnızca Necdet Üruğ Danıştay'a dava açarak, davayı kazandı ve devletten tazminat aldı. Bu olumlu örneğe karşın, Necdet Üruğ'dan çok daha ağır suçlamalara muhatap olan kişiler, sessiz kalmayı yeğlediler. Anılan kişilerin zaman içinde daha üst makamlara gelmiş olması düzendeki kokuşmuşluğun nedenlerinden biri sayılabilir (o. g.).

RETTİN ASLAN'a plaket vermek ve bunu basın aracılığı ile yansıtarak F. ASLAN'ı onurlandırmak suretiyle himaye eden VALİ AYAZ, eski Genelkurmay Başkanı'nın Sayın Cumhurbaşkanımız müspet empozeleri ile bugüne kadar yerini muhafaza etmiştir.

ŞÜKRÜ BALCI'nın gayri müslimlerden baskı suretiyle para toplama işinde de adı geçen VALİ AYAZ'ın, kendisini bu görevden almak isteyen ÖZAL Hükümeti'ne sempatisi yoktur.

BANKER BAKO olayının da içinde bulunan VALİ AYAZ, BAKO olayının ortaya çıkmasının emareleri gözüktüğü tarihte HÜSAMETTİN CİNDORUK, Emniyet Müdürü ÜNAL ERKAN ve CEVDET SARAL'la birlikte toplanarak, durum değerlendirmesi yapmıştır. Nitekim Temmuz ayı ortalarında yapılan bu toplantıdan sonra Emniyet Müdürü ÜNAL ERKAN, basında çıkan yazılarla ilgili olarak Emniyet Müdürlüğü'nü arayan ADNAN KAHVECİ'nin ve diğer üst kademe yöneticilerin kayda geçirilmesi hususunda Güvenlik Şube Müdürü'ne talimat vermiştir. Amaç bu kayıtların ileride ANAP aleyhinde kullanılmasıdır. Olayın ortaya çıkmasından önce Mali Şube ekipleri Kurtuluş'ta bulunan BAKO'ya ait BESA şirketine gidip gelmeye başlamışlar, olayın soruşturmasının Savcı OKTAY ÇAKIR'a tevdi edilmesinden sonra da İstanbul Emniyeti'ne ait özel ekipler Savcı OKTAY ÇAKIR'ın hareketlerini kontrol altında tutmaya başlamışlardır. Savcı OKTAY ÇAKIR, BAKO ve yeraltı dünyası ile ilişkili BANKER ENGİN CAN'ın bürosunda arama yaparken İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nce görevlendirilen özel ekipler yakın gözetlemede bulunmuşlardır.

VALİ AYAZ, BAKO olayında Emniyet Müdürü ÜNAL ERKAN ve Yardımcısı MEHMET AÇAR'ı korumuş, *Hürriyet* gazetesinde çıkan ve ANKARA'daki yöneticileri "TAKUNYALILAR" olarak niteleyen yazı ile hiçbir ilgilerinin olmadığını ve yayının hazırlandığı gece birlikte yemekte olduklarını İçişleri Bakanı ve Emniyet Genel Müdürü'ne ifade etmiştir. Esasen İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün çeşitli irtibatları arasında aşırı sağcı unsurlar da bulunmaktadır. Emniyet Müdür Yardımcısı MEHMET AÇAR, Süleymançı KEMAL KAÇAR'ın koordinatörlük yaptığı şirketin sahipleri İBRAHİM ARSLAN ve MAHMUT ŞAHİN ile yakın temas halinde olup, bu şahıslara gizli kalması icap eden soruşturma ve tahkiatlarla ilgili bilgi vermektedir. İBRAHİM ASLAN'a ait ASLAN Nakliyat

TIR taşımacılığı yapmakta, 150 TIR'a sahip bulunmaktadır. İBRAHİM ASLAN Malatya Vali şoförlüğü sırasında uyuşturucu ve silah ticareti yapmıştır. MAHMUT ŞAHİN'e ait ŞAHLAN Nakliyat, Deniz Ticareti ile istigal etmektedir. Hira I-II-III gemileri bilinmektedir. ŞAHLAN ve ASLAN Nakliyat firmalarının genel koordinatörü Süleymanlı lider KEMAL KAÇAR'dır. Yukarıda bahsi geçen isimlerin dışında yeraltı - güvenlik görevlisi bürokrat - işadamı ilişkileri yönünden önemli isimlere rastlamak mümkündür. Menfaate dayalı bu çok yönlü ve karışık ilişkileri ayrı bir etütle tahlil etmek mümkün olabilir. Yeraltı dünyasının çeşitli kesimlerle ilişkilerine dair ilginç örnekler müteakip maddelerdedir.

5

İstanbul Mali Şube Müdürü'nün alınması ve Narkotik Şube Müdürü SARPİR BALTACIOĞLU'nun da alınacağını gazetelerde çıkması üzerine İstanbul'da yakalanan uyuşturucu madde miktarında bariz bir artış meydana gelmiştir. Yakın tarihte GEBZE'de yakalanan ve İstanbul Valisi ile Emniyet Genel Müdürü'nün mükafatlandırıldığı olayda tahkikatlar tam olarak yapılmamış, olayda İran'dan baz morfini taşıyan ve imalatı yapan kişiler yakalanmış, olayın içinde bizzat bulunan ve esas organizasyonu yürüten VOLKAN isimli şahıslara alınmamış, çiftlik sahibinin suçu üstlenen ağabeyi alınmıştır. 3-4 yıldan beri imalat yapılan bu çiftlik İstanbul polisince bilinmekte ve imalata göz yumulmaktadır. BAKO olayından alınan yara üzerine organizasyonun bir bölümü yakalanarak olay büyük bir muvaffakiyet olarak takdim edilmiştir.

Organizasyonda bulunan ve yakalanmayanlar için HOLLANDA'dan İstanbul polisine külliyyatlı miktarda para gönderilmiş ve bunun organizasını de VOLKAN isimli şahıs yapmıştır. Uyuşturucu organizasyonunun arkasındaki... isimler arasında Oflu OSMAN (OSMAN CEVAHİROĞLU) ve Oflu İSMAİL (İSMAİL HACİSÜLEYMANOĞLU) ve KALKAVAN'lar bulunmaktadır.

6

İstanbul polisi ile MAFYA bağlantısını kuran kişi emekli Cinayet Masası Amiri AHMET ATEŞLİ olup, AHMET ATEŞLİ'nin halen İstanbul polisi üzerinde Emniyet Müdürü'nden daha fazla etkinliği bulunmakta-

dır. Bu etkinlik İstanbul İkinci Şube'de bariz bir şekildedir. İstanbul Emniyet Müdürü ÜNAL ERKAN ve Yardımcıları AHMET ATEŞLİ'ye "BABA", "AĞABEY" şeklinde hitap etmektedirler. ÜNAL ERKAN daha önce Emniyet Müdür Yardımcılığı yaptığı dönemde, MEHMET AĞAR ise, İkinci Şube Müdürlüğü yaptığı dönemde ATEŞLİ İLE YAKINLAŞMIŞ VE BÖYLECE polis - yeraltı ilişkileri pekişmiştir.

Esasen ANKARA'da bulunduğu dönemde KÜRT AHMET ve KEMAL HORZUM'la yakın münasebeti dikkati çeken ÜNAL ERKAN'ın İstanbul'a tayini bir hayli polemiklere sebep olmuş ve Sn. Başbakan ÖZAL'a iyi bir şekilde takdim edilmesi ve Başbakanca desteklenmesi üzerine kadrosu ile birlikte İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne verilmiştir. ÜNAL ERKAN'ın AHMET TURGUT ve KEMAL HORZUM ile ilişkileri ve bunun mahiyeti hakkında kayıtlarımızı da, KASIM 1987 ayı içinde HAYDAR KOÇ tarafından yapılan açıklamalar paralelinde bilgiler bulunmakta olup, bu bilgiler eski tarihlerde Cumhurbaşkanlığına ve Başbakanlığa not olarak da sunulmuştur. ÜNAL ERKAN'ın ekibine ayak uyduramayan KEMAL YAZICIOĞLU kadrodan dışlanmış ve ANKARA'ya Teftiş Kurulu'na verilmiştir.

Kadro dışındaki MEHMET AĞAR ise ÜNAL ERKAN'ın en yakın mesai arkadaşı haline gelmiştir.

İfade edildiğine göre son 20 yıl içinde bu dönem kadar İstanbul'un kanunsuz ve kontrolsüz kaldığı, yeraltı dünyasının bu kadar himaye gördüğü dönem görülmemiştir. Adı geçenler kendilerine en büyük destek olan üst makamlara karşı dahi, politik olarak zayıfladıklarını tahmin ettikleri ve menfaatleri ağır bastığı zaman oyunlara girme ve çok yönlü hareket etme temayülündedirler.

7

İstanbul Emniyeti emekli olan AHMET ATEŞLİ'ye İkinci Şube'ye ait 75 model bir Mercedes tahsis etmiş ve bir koruma ile şoför vermiştir. Şoförlüğünü halen İkinci Şube Birinci Kısım'da 4451 kodlu ekipte görevli Karadenizli MUSTAFA isimli polis memuru yapmıştır. Bu aracın çok dedikodusunun yapılması üzerine 1 ay kadar önce Mercedes ve görevliler alınmış bunun yerine yeni bir zeytuni renkli 131 otomobil verilmiştir. İstanbul'da mafya tarafından işlenen birçok cinayetin "faili meç-

hul" şeklinde kapanmasını veya faillerinin değiştirilmesini sağlayan AHMET ATEŞLİ'nin yakın tarihte GÜNDÜZ KAPTANOĞLU tarafından öldürülen "TİLKİ SELİM"in olayını da faili mechuller arasına soktuğu belirtilmektedir.

AHMET ATEŞLİ'nin aşağıdaki olaylarda kilit rol oynadığı bildirilmektedir,

- 1 Savcı Marlon KEMAL'in öldürülmesi olayı,
- 2 Şarkıcı ESENGÜL'ün ölüm olayı,
- 3 Oflu İSMAİL'in yurtdışına kaçırılması,
- 4 Kaybolan BANKER SERVET olayı,
- 5 KÜRT İDRİS'in Boğaz Köprüsü'nde eroinle yakalanıp saliverilmesi olayı,
- 6 Beyoğlu İtalyan Otelindeki Kesikbaş Cinayeti olayı,
- 7 Telemen olayı,
- 8 DÜNDAR KILIÇ'ın yazıhanesinde vurulan Bahriyeli lakaplı şahsın ölümü olayı,
- 9 Eroinci BAYBAŞIN'ın vurduğu İBRAHİM ÇALIŞKAN olayı,
- 10 ZİYA KALKAVAN'ın kızının ölümü olayı,
- 11 Ocak Pastanesi sahibinin yaralanması olayı,
- 12 TARIK ÜMİT'in vurulması olayı.

1979'da ŞELEFYAN'ın teneke ihalesine DÜNDAR KILIÇ, ŞADAN KALKAVAN ve GÜNDÜZ KAPTANOĞLU ile katılan ve hisse alan ATEŞLİ bu tarihten sonra KALKAVANLAR'a ortak olmuş ve ŞADAN KALKAVAN'ın silahını taşımaya başlamıştır.

KALKAVANLAR'ın Gebze Dil İskeleyi'nde bulunan SEDEF GEMİ İNŞAAT ŞTİ.'ne AHMET ATEŞLİ'de ortaktır. 5'inci maddede bahsi geçen çiftliğe yakın olan yerden KALKAVANLAR'ın uyuşturucu madde kaçaklığı yaptığına dair duyurular mevcuttur.

Diğer bir duyuma göre AHMET ATEŞLİ'nin SUADİYE Bağdat Cad. Öncü Sokak Özlem Apt. No: 1 Kt: 5 adresindeki dairesini Oflu OSMAN (OSMAN CEVAHİROĞLU) hediye almıştır.

8

MEHMET AĞAR'ın hemşehrisi kebapçı SET KEMAL'in geçen kış

KÜRT İDRİS'in yeğeni NİHAT'ı vurma hadisesi ile KEMAL'in ağabeyi KENAN'ın....'ta 1 kişiyi öldürme hadisesi İstanbul polisince kapatılmıştır.

Yakın tarihte öldürülen FEVZİ ÖZ'ün şoförünün olayı da faili meçhul cinayetler arasına girmiş ve FEVZİ ÖZ'ün ifadesi bile alınmamıştır. Ayrıca silah ve uyuşturucu kaçakçısı ZİHNİ İPEK, hükümlü LOKMAN KUNDAKÇI, uyuşturucu kaçakçısı ENİS KARADUMAN gibi aranan yüzlerce şahıs İstanbul'da rahatlıkla gezmekte hatta bazıları gece kulüplerinde ve umuma mahsus yerlerde polisle oturup gazetelerde yer almaktadır.

MEHMET AĞAR, Fındık Kralı diye bilinen LOKMAN KUNDAKÇI'ya bir yeraltı grubuna dövdürmek ve sonra himayesine almak suretiyle LOKMAN'la yakınlık kurmuş, keza hayali ihracatın büyük isimlerinden TURAN ÇEVİK'e de baskı kurdurarak aynı yakınlığı sağlamıştır.

Yeraltı dünyasını ANKARA'daki üst düzey bürokratlara da MEHMET AĞAR empoze etmekte ve TURAN ÇEVİK, FEVZİ ÖZ, NECDET ULUCAN gibi ünlü isimleri üst düzey bürokratlarla ve hatta bakanlarla tanıştırmakla bağlantılarını sağlamlaştırmakta, faaliyetini legalize etmektedir.

9

MEHMET AĞAR, NİHAT CAMADAN, İSMAİL TAŞKAFA, ZİVER ÖKTEM ve NECATİ ALTUNTAŞ'ın gayri meşru paraları MEHMET AĞAR'ın dayısı YILMAZ AKÇADAĞ ve ortağı EKREM GOCAY'a verilmekte, bu şahıslar da paraları büyük işadamlarına vererek faiz almaktadırlar. Perşembe Pazarı'nda otomobil yıkayıcılığı yaparken kısa zamanda demir ticareti ve faizcilikle milyarder olan EKREM GOCAY ve ortağı YILMAZ AKÇADAĞ'ın Kabataş Setüstü'nde yazıhaneleri vardır.

MEHMET AĞAR'a ait 18 adet ev ve arsa tapusu dayısı YILMAZ AKÇADAĞ'ın boşanmış olan eşi ŞÜKRAN AKÇADAĞ'ın üzerindedir. Dayısının eski eşi tapuların üzerinde gözükmekten rahatsızdır.

10

12 Eylül'den sonra DÜNDAR KILIÇ'ın Bandırma'da gözaltına alındığı tarihlerde DEV-SOL mensubu İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na, 12 Eylül'den önce ve sonra DÜNDAR KILIÇ ve kardeşi İBRAHİM KILIÇ'la zaman zaman buluştuklarını, her buluşmada adı geçenlerden

200 bin TL para ve 20 kutu mermi aldıklarını ihbar etmiş, ihbarın tahkiki İstanbul Birinci Şube Müdürlüğü'ne verilmiştir. Olaya Elazığlı kebabçı SET KEMAL'in tasavvutu ile o tarihte İkinci Şube Müdürü olan MEHMET AĞAR ve Birinci Şube Müdürü TAYYAR SEVER müdahale etmişler ve Birinci Şube Müdürü Muavini METE ALTAN, Müdür muavini Alican ÖZGENLER ve Başkomiser CELAL ALTINTAŞ'ın muhalefetlerine rağmen olayı kapattırmışlar, soruşturmayı Başkomiser CELAL'den alarak başkasına vermişlerdir. Sorgulamada İBRAHİM KILIÇ'ın ifadesine başvurulmuş, DÜNDAR KILIÇ'ın evi ve işleri usulen aranmış ve İBRAHİM KILIÇ'ın ihbarcayı cezaevinden tanıdığı ve hastası olduğu için para verdiği şeklindeki beyanına itibar edilerek ve ihbarcıya baskı yapılarak olay kapatılmıştır. Olaydan sonra Başkomiser CELAL ve ALİCAN ÖZGENLER pasif görevlere alınmışlar, her ikisi de İBRAHİM KILIÇ'ın kendilerine renkli TV hediye etme teklifini reddetmişlerdir.

DÜNDAR KILIÇ ve kardeşi İBRAHİM KILIÇ'ın DEV-SOL'dan PAŞA GÜVEN, HÜSEYİN SOLGUN, DURSUN KARATAŞ ve MLSPB'den HASAN ŞENSOY'la yakın irtibat ve işbirliği olmuştur.

11

ÜNAL ERKAN ve MEHMET AĞAR'ın gizli ve önemli buluşmalarını yaptıkları Etiler Ulus Mahallesi'nde ve Kadı-köy-Bostancı'da iki ev vardır. Ulus Mahallesi'ndeki ev Diyarbakırlı VEKİN AKTAN'ın üzerine olup, parası BEHÇET CANTÜRK tarafından ödenmektedir.

12

MEHMET AĞAR'ın yurtdışı bazı bağlantılarını özellikle Arap ülkelerinde dansözlük yapan dostu YONCA YÜCEL yürütmektedir. YONCA YÜCEL'in İstanbul adresi: Teşvikiye Caddesi 66/8 Celal Apt. olup, telefonu 141 70 08'dir.

MEHMET AĞAR Ankara'ya geldiğinde YONCA YÜCEL ile 127 58 82 telefonlu konsomatris NUR'un evinde buluşmakta ve kalmaktadır.

TURAN ÇEVİK 3 yıl kadar önce MEHMET AĞAR'a 5 milyon değerinde bir saat, Lunaparkçı OSMAN KAVRAN 86 yılbaşında 5 adet beşbiryerde ve AŞICIOĞLU grubunun adamı, kaçakçı ve kuyumcu CAVİT de MEHMET AĞAR'ın eşi EMEL'e bir RENO 5 almıştır.

MEHMET AĞAR İstanbul'da 131 19 10 nolu telefonda bulunan PINAR isimli bir kadını Emniyet Genel Müdürlüğü'nde üst rütbede bir kişiye sürmüş ve bu şahsın PINAR ile olan ilişkileri ve fotoğrafları İstanbul Emniyeti'nce şantaj olarak kullanılmıştır.

MEHMET AĞAR'ın TURAN ÇEVİK, BURAK SAĞMAN ve bazı bürokratlarla ortak hayali ihracaat işleri vardır. MEHMET AĞAR'ın bu işlerini ANKARA'ya sık sık gelip giden şoförü polis memuru NECDET takip etmektedir. NECDET'in hakkındaki söylentilerin açığa çıkması karşısında yakın tarihte polislikten ayrıldığı ve AYVALIK'ta belediyeye ait 160 yataklı bir oteli kiraladığı belirtilmektedir.

13

TURAN ÇEVİK, BURAK SAĞMAN, bazı bürokratlar ve artist NAZAN ŞORAY 1986 sonlarında Ankara Başkent Gazinosu'nda birlikte görmüşler. Bunu takip eden günlerde BURAK SAĞMAN'ın yönetim kurulu başkanı olduğu ATLAS A.Ş.'nin ANTALYA'da bir gemide yakalanan 80 milyarlık bir hayali ihracat olayı meydana çıkmıştır.

Olayın kapanması için MEHMET AĞAR ve TURAN ÇEVİK'e yakın bir Devlet Bakanı teşebbüslerde bulunmuştur.

14

BAKO olayı dolayısıyla tayini çıkan ve DYP'den adaylık için müracaatta bulunan Mali Şube Müdürü CEVDET SARAL 1987 yılı içinde FEVZİ ÖZ, NECDET ULUCAN, BERBER YAŞAR, EMİN GÖRPE ve MEHMET ALİ YILMAZ isimli yeraltı dünyasının tanınmış isimleri ile ortak olarak 17 milyarlık hayali ihracat işi yapmıştır.

CEVDET SARAL ve MEHMET ALİ YILMAZ aday listelerinin belli olduğu tarihte Ankara'ya gelmiş ve birlikte Büyük Ankara Otelinde kalmışlardır.

CEVDET SARAL'ın bir arkadaşı ile kaleme aldığı belirtilen *KALIN KARA İNCE BEYAZ* isimli ve AYCEVREN imzalı, Bilmen Basımevi tarafından basılan bir kitabın AP'ce finanse edildiği söylenmektedir.

15

Yüksel KAZANCI isimli bir şahıs ile İstanbul Emniyet Müdürü ÜNAL

ERKAN arasındaki ilişkilerle ilgili bir ihbarda aynen şöyle denilmektedir. "İhbarı yapan şahısla temas kurulması mümkündür."

YÜKSEL KAZANCI:

Yaptığı iş: Yurtdışında otelcilik, genelev işletmeciliği, Sancak Bar (büfe), beyaz kadın ticareti vs. ve beyaz işi.

Bu konuda HOLLANDA polisinin bilgisi var. Beyazla ilgili daha önce İstanbul'a vuracaklardı, başaramadılar. Devreye müdür girdi, durumu Şişli Emniyet Amirliği biliyor. Şu anda İstanbul'da bir fabrika açtı, müdür veya bir yakının hissesi olduğu biliniyor. YÜKSEL KAZANCI ve tüm çevresinde beyaz işi yapanlar müdürle bağlantı içindeler, gelişlerinde ve gidişlerinde müdür özel araba gönderiyor. Müdür ilişkisini, tanıdığım HOLLANDA'daki bazı polis yetkilileri biliyor. YÜKSEL KAZANCI, müdür İstanbul'a atandıktan sonra tüm bağlantılarını İstanbul'da yapmaktadır. İstanbul görüşmelerinin büyük bir kısmı Divan Otel'de yapılmaktadır. Müdürle bağlantıları konusunda daha geniş açıklama yapabilir. Durumu Genel Müdür'e, Galip Bey'e, Bakan'a gerekirse Başbakanımıza istenildiği şekilde intikal ettiririm.

16

5 Ağustos 1985 tarihinde Milano'da Bülent GÖKBEN, MEHMET SERDAR ALPAN, FİKRİ PARPAROĞLU, FAHRETTİN ÖZDEMİR isimli şahıslar 10 kilo 230 gram eroinle yakalanmışlardır. İtalya polisi yakalananların üzerinde bulunan telefon numaraları meyanında İstanbul 528 28 14 ve 172 8 08 telefonları vermişlerdir. Kaçakçılık Daire Başkanlığı bu telefonların nerelere ait olduğunu İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nden sormus, İstanbul Emniyet Müdürlüğü ise genel bir cevap ile olayı geciktirmiştir. Esasında her iki telefon da İstanbul Emniyet Müdürü Yardımcısı MEHMET AĞAR'ın makam telefonlarıdır. (SİRKECİ ve GAYRETTEPE'deki...)

MEHMET AĞAR'ı bu telefonlardan arayanlardan bir diğer şahıs ise LONDRA 360 44 84 nolu telefonda bulunan HALİL PERİL'dir. Kulüpçülük ve uyuşturucu kaçakçılığı yapan HALİL PERİL, Kıbrıs'ta CON AZİZ adıyla bilinen yeraltı dünyasına mensup AZİZ MEHMET KENT'in adamıdır ve OFLU OSMAN (OSMAN CEVAHİROĞLU) ile irtibatlıdır.

17

İstanbul Emniyeti'nde genelev, fuhuş yeri ve kumarhanelerden gelen paraları İkinci Şube Ahlak Kısmı'nın Ekip Amiri Komiser FİKRİ toplamakta ve bu paralar Ahlak Kısım Amiri HASAN CEYHAN ve İkinci Şube Müdürü ÖMER TÜZEL vasıtasıyla İstanbul Emniyeti'nin üst makamlarına aktarılıp bölüşülmektedir.

Tahtakale ve Kapalıçarşı'daki döviz ve para işlerini ise İkinci Şube Müdür Yardımcısı CAVİT OKÇUOĞLU organize etmektedir. Eminönü Emniyet Amiri HALUK GÖZEN'de bu işlere yardımcıdır. Ancak HALUK GÖZEN bu işlerden rahatsızlık duymaktadır.

CAVİT OKÇUOĞLU'nun Sirkeci Doğubank İşhanı'nda kuyumculuk yapan BEKTAŞ isimli ortağı vardır.

18

CEVDET SARAL'ın *Hürriyet* gazetesinden KASIM GENCE ile ortaklaşa HASANPAŞA Kuşdili'ne giderken sağ kolda, Söğütlüçeşme Camii altında EVREN ELEKTRONİK isimli bir dükkânı olduğu ve kaçak elektronik eşya satan bu dükkânın bilahare Doğubank İşhanı'na taşındığı bildirilmektedir. Ümraniye'deki NETAŞ telefon firmasının süpermarketinin % 97 hissesi de EVREN ELEKTRONİK Şirketi'ne aittir.

19

Jaguar'ın Türkiye Temsilcisi ZEKİ BERBEROĞLU, İSMAİL HACISÜLEYMANOĞLU (Ofu) ile ortaktır. Jaguar'ın eski yıkılan Tarabya Çamlık'taki yeri de Ofu İSMAİL'e aittir. Bu yerde daha önce DÜNDAR KILIÇ'ın "CEM BOYA" fabrikası bulunuyordu.

GÜNERİ CİVAOĞLU Jaguar olayından dolayı *Güneş* gazetesinden ayrılmak zorunda kalmıştır. Zira bu yayın hem olayın arkasında OFLU İSMAİL'in ve yeraltı dünyasının olduğunu açığa çıkartmış, hem de OFLU İSMAİL'in mülkünün yıkılıp elinden alınmasına sebep olmuştur. Diğer önemli bir husus ise yayının MEHMET ALİ YILMAZ'ın ihalelerini tehlikeye düşürmesidir.

ZEKİ BERBEROĞLU bilahare İZMİT'te Ofu İSMAİL'in yeğeni HIZIR HACISÜLEYMANOĞLU ile ortak bir büro açmıştır. Bu büronun açılışı DERİNCE RO-RO seferlerinin başlaması tarihine tekabül ettiğinden,

amacının kaçakçılık faaliyetine yönelik olduğu değerlendirilmektedir.

20

Kamu kesiminde birçok kişinin tanıdığı Terzi MUALLA 3 yıldan beri DÜNDAR KILIÇ'ın dostu (gayri meşru kansı) ile birlikte ortak konfeksiyon işi yapmaktadır. Terzi MUALLA'nın aktör KADİR İNANIR'la (Karadenizliyle) uzun zamandan beri yaşayan kızı CANAN ÖZBEK'in DÜNDAR KILIÇ'ın kızı ve damadı UĞUR (Her ikisi de UĞUR) ile yakın ilişkileri mevcuttur. Yeraltı dünyası yakınları Terzi MUALLA ve CANAN kanalıyla bazı ilişkiler kurmak çabalarındalardır. Terzi MUALLA ve CANAN'la, Şarkıcı HÜLYA SÜER Emniyet Müdür Muavini MEHMET AÇAR ve Gazeteci RALIF TAMER'le de yakın ilişki içindedirler.

21

BAKO olayının ortaya çıkmasından birkaç ay önce SELÇUK KURT isimli bir Rizeli şahıs ile İZMİR'de Demir Ticareti ile uğraşan TOPRAK soyadlı bir şahıs, yeraltı dünyasının ülkücü kesiminden bir şahsa 1 bavul dolusu sahte devlet tahvili ile giderek bunların piyasaya sürülmesinde ortaklık teklif etmişlerdir. SELÇUK KURT'un aşırı solcu olduğunu ve Yugoslav Komünist Partisi'nden üst düzeydeki şahıslarla irtibatının olduğunu öğrenen ülkücü şahıs bu teklifi kabul etmemiş ve olayı yakını olan kaynağa iletmıştır.

Kaynak, senetlerin Yugoslavya'da bastırıldığını ve kağıdının İtalya'dan temin edildiğini, organizasyonun içinde Yugoslav Komünist Partisi'nden üst düzey bir şahsın bulunduğunu ve SELÇUK KURT ile TOPRAK'ın, İBRAHİM KILIÇ, ERDOĞAN ARSLAN ve BANKER BAKO ile iltisaklı olduğunu kendisine haber veren arkadaşına atfen bildirmiştir.

22

İSTANBUL'da yeraltı dünyası ile ilgili bütün olaylar Şişli Adliyesi'ne intikal etmektedir. Bu adliyedeki savcılardan üçü TRABZON'lu olup, DÜNDAR KILIÇ ve Oflu grubuyla yakın ilişkileri vardır. Yeraltı dünyasıyla ilgili davalara da hep aynı Ağır Ceza Mahkemeleri bakmaktadır.

23

Yeni Mali Şube Müdürü ORHAN ÜZELER daha önce BEHÇET CAN-

TÜRK'ten rüşvet almaktan soruşturma geçirmiştir. Elazığ'lı olan ORHAN ÜZELER'in müfettişlere karşı hi. (okunamadı) etmişler ve aklanmasını sağlamışlardır. O. ÜZELER, Ş. BALCI aleyhinde tanıklık yapmıştır. ORHAN ÜZELER'in Mali Şubesi'ndeki odasında ORHAN ÜZELER, ŞÜKRÜ BALCI, TAYYAR SEVEN-CEVDET SARAL, gazeteci İRFAN ÜLKÜ ve KASIM GENCE toplanarak, ATILLA AYTEK ve MİT'e karşı yapılacak yayımları planlamaktadırlar. (Böyle bir toplantı 3 Kasım 1987 günü akşamüstü meskür yerde yapılmıştır).

24

Güvenlik kuvvetlerinin kanuni görevlerinin ifası sırasında zaman zaman çeşitli teknik dinleme yoluna başvurduğu bilinmektedir. Bu cümleden olarak Em. Gn. Md.lüğü'nün ilgili birimlerinin ve İst. Em. Md.'nün telefon dinleme çalışmaları yaptığı, bu amaçla belirli bir organizasyonun bulunduğu da bilinen hususlardandır. Ancak özellikle İst. Em. Md.'ndeki dinlemelere ilişkin uygulamaların görevin ifasından çok, kişisel amaçlarla kullanıldığına ilişkin duyumlar intikal etmektedir. Bu durumun çeşitli açılardan komplikasyonlara yol açacağı izahtan varestedir.

25

Yukarıda yer alan ve özellikle İstanbul Emn. Md.lüğü mensuplarının faaliyetleri ile ilgili olan iddiaların bir kısmının Emniyet Genel Müdürlüğü'nün bilgisine intikal ettiği anlaşılmaktadır. Buna rağmen Emniyet Genel Müdürlüğü'nün, iddiaların üzerine gittiğine ilişkin hiçbir emarenin bulunmaması, bunun yanı sıra İstanbul Emniyet Müdürlüğü ile ilgili bir sabıkalının açıklaması üzerine, mahiyetini korumanın ötesine geçecek şekilde gösterdiği tepkinin üzerinde düşünölmeye değer hususlardan olduğu değerlendirilmektedir.

26

Mayıs 1987 tarihinde yazılan ŞAHİN imzalı bir ihbar mektubu ile AHMET ATEŞLİ'nin kapattığı cinayetlerle ilgili bir ihbar sureti ilişikte sunulmuştur. İhbarda "Amir Bey" diye bahsedilen AHMET ATEŞLİ'dir.

Ayrıca İstanbul İkinci Şube'de 1967'den beri görevli olan ve 5 yıl AHMET ATEŞLİ'nin şoförlüğünü yapmış bulunan MÜMİN MANDİL'le

yapılan bir görüşmenin band tapesi ekte sunulmuştur. Kimliği afişe edilmediği ve kendisine bir zarar gelmediği takdirde Sayın İçişleri Bakanı'na da daha teferruatlı açıklama yapabileceğini ifade eden MANDİL'in anlattıkları, İstanbul'da polisin himayesinde ve kontrolünde yapılan kanunsuz faaliyeti bariz bir şekilde sergilemektedir.

MANDİL, AHMET ATEŞLİ'nin Suadiye'deki 356 37 68 nolu ev telefonu ile ŞADAN KALKAVANLAR'ın Karaköy'deki yazıhanesi ve bazı önemli isimlerin telefonlarının dinlenmesi halinde bütün faaliyetin ve kanunsuz işlerin ortaya çıkabileceğini beyan etmektedir.

MANDİL'in görüşmesinin ikinci sayfasında bahsettiği orgeneral, muhtemelen ULUSOY'larla yakınlığı olan eski Genelkurmay Başkanı Necdet ÜRUĞ'dur. Vali NEVZAT AYZAN'ın da ULUSOY'larla yakın ilişkisi olup, Sinagog baskını olayını, ...CEMAL ULUSOY'un yatı ile Fethiye'de bulunduğu zaman haber almıştır.

27

NETİCE VE KANAAT:

Netice olarak şunu belirtmekte fayda vardır: Kaçakçılık örgütlerinin asıl amacı kolay yollardan kazanç elde etmektir.

Kaçakçılık yoluyla bir ülkenin otoritesinin sarsılması rejiminin çökmesi, ekonomisinin yok olması, insanların güçsüz ve amaçsız yetişmesi ülke içerisindeki kaçakçı örgütlerini pek etkilememektedir. Kaldığı bu sonuçlara ulaşmak uluslararası kaçakçılığın amaçları içindedir.

Yurtiçinde ve yurtdışında her türlü kaçakçılık faaliyetinde bulundukları bilinen kişilerin maddi durumlarının ve sosyal yaşantılarının çok yüksek düzeyde olması kamuoyunda özendirici bir etki yaratmakta, ekonomik durumları bu denli iyi olan kaçakçı örgüt patronları, sahne ve sinema sanatçılarıyla, yetkili ve etkili kişilerle dostluk kurabilmekte, basının kendilerinden övgü ile bahsetmelerini sağlayarak, toplumun çeşitli kesimleri üzerinde psikolojik etki yaratabilmektedir. Özellikle siyasi partilerde ve bürokraside söz sahibi kilit kişileri etkileyerek yasal engelleri aşabilen bu kişiler, genellikle sosyo-kültürel alanda çağdaş çizginin altında kalmış kaçakçılığı, gayri meşru kazancı, bir suç niteliğinde dahi görmeyen ve adeta kabul eden kişilerdir.

Tabiatıyla zamanla devlet organlarının çeşitli kademelerine sızabi-

len bu kişileri suçlamak kolay kolay olmamakta suç yalnızca zincirin ucunda bulunan piyon elemanlara yüklenebilmektedir.

Günümüzde, kamu görevlileri ve güvenlikle vazifeli kişiler kaçakçılığı somut bir kanunsuz ekonomik kazanç şekli olarak değerlendirmeli, belli bir ideolojik görüş taşımasalar bile, yıkıcı ve bölücü güçlerin ideolojisine hizmet eden düşman devletlerin hasmane politikalarına yaran, bu faaliyete müsaade ve müsamaha etmemelidir.

Zamanında birçok olayın "müesseseler yıpranması" felsefesi ile üzerine gidilmemesi, faillerinin saklanıp olayların kapatılması, müesseseleri kurtarmış ancak zaman içinde bundan zarar gören devlet olmuştur.

Olayların üzerine gidilirken müesseselerin devlet için var olduğu unutulmamalı, yeraltı dünyası ve devlet düşmanları ile mücadele eden görevliler yalnız bırakılmamalıdır.

Arz ederim

Eklr:

- 1 Em. Alb. Ali İhsan CESUR'a ait fotoğraf sureti,
- 2 GÜLSER BAYER (HASTAN) ve randevucu MÜKÜ'nün resmi,
- 3 MAYIS '87'de gönderilen Şahin imzalı ihbar mektubu sureti,
- 4 AHMET ATEŞLİ ile ilgili bir ihbar mektubu sureti,
- 5 Mümin MANDİL'le yapılan görüşmenin tapesi,
- 6 ŞÜKRÜ BALCI ile ilgili dosya özeti,
- 7 Kaçakçılık ve Devletin Güvenliğine Etkileri isimli bir konferans notunun ilgili bölümleri

İSTİHBARI NİTELİKTE OLAN BU BİLGİLER HUKUKİ BİR DELİL OLARAK KULLANILMAZ, DOKÜMANTE EDİLEREK KULLANILMAK İSTENDİĞİNDE, METİNDE BAHİS KONUSU EDİLEN HUSUSLAR KAYNAK GÖSTERİLMEDEN İLGİLİ KURUM VE KURULUŞLARDAN SORULARAK BELGELENİR. Em. Alb. İhsan CESUR'un 11.6.1980'de Süleyman DEMİREL ile çekilmiş olan resmi.

GÜLSE BAYER (HASTAN) ve randevu MÜKÜ'nün (MÜKER-REM)'in resmi.

2. MİT Raporu^(*) (22 Eylül 1996)

Emniyet Genel Müdürlüğü'nce PKK ve Dev Sol'a karşı faaliyetler için kullanılıyor görüntüsü ile özel bir suç ekibi teşkil edilmiştir. Tehdit, gasp, haraç, uyuşturucu kaçakçılığı, cinayet gibi suçların içinde olan bu grup genellikle eski ülkücülerden teşekkül etmiştir. Grup doğrudan Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'a bağlı olup Em. Gn. Md. Müşaviri Korkut Eken tarafından sevk ve idare edilmektedir. Grup üyelerine Em. Gn. Md.'nce "Polis" hüviyeti ve "Yeşil Pasaport" verilmiştir. Bahsi geçen grup, teröristlere karşı faaliyetlerde bulunma görünümünde Almanya, Hollanda, Belçika, Macaristan ve Azerbaycan'a gidip gelmekte, uyuşturucu kaçakçılığı yapmaktadırlar. Emniyet Genel Müdürlüğü Özel Harekât Daire Başkanlığı'nda görevli polis memurları Ayhan Akça, Ziya ve Semih, bu grupla birlikte çalışmakta ve aynı zamanda grubun himayesini sağlamaktadır. Grubun başlıca isimleri şunlardır:

Abdullah Çatlı: Ahmet, Remziye oğlu, 1956 Nevşehir doğumlu, 1977 Ülkü Ocakları Derneği Ankara Şubesi Başkanı, 1978 Ülkü Ocakları 2'inci Başkanı, 1978'de Ankara Bahçelievler'de 7 TİP'linin öldürülmesi olayı sanığı, Mehmet Ali Ağca'nın kaçışına yardım, 1982'de cinayetten aranma, 1984'de eroin ve silah ticaretinden aranma, Papa suikastının planlayıcısı olduğu, idama mahkûm, uyuşturucu kaçakçısı. İş telefonu 0212 599 37 40/ 41, ev telefonu 0212 573 29 00 (Yeni ev

(*) *Aydınlık*'ın 22 Eylül 1996 tarihli 483. sayısında yayımlandı.
(Ağar'la ilgili bölümün özetidir.

Sultan Tekstil Küçükçekmece Kanarya Yolu, Mehmet Özmen (veya Özbey) adına kimlik taşımaktadır. Polis kimliği ve yeşil pasaportu vardır. Bordo Audi bir otomobil kullandığı bilinmektedir...

Haluk Kırıcı: Baba adı Şükrü, ana adı Hafize, 1958 Erzurum doğumlu. Ankara Eğitim Enstitüsü terk, ÜGD militanı, Ankara'da cinayet olayına karıştığı, Ocak 1979 itibariyle Ankara Mamak Askeri Cezaevi'nde tutuklu olduğu 12 NİSAN 1998'de idama mahkûm edilmiş, cep telefonu 0532 215 80 85. (Sofra Gıda Sanayii Değirmencioğlu Sk. No: 1 Üsküdar-Acıbadem, lokanta adresine kayıtlı.)

Abdurrahman Buğday (veya Bulday): Baba adı Süleyman, 1959 Elazığ-Palu doğumlu, Malatya Atatürk Lisesi mezunu, 20 EYLÜL 1979 tarihinde Malatya'da mühendis Hüseyin Tuluk'u öldürdüğü, 20 ARALIK 1979 tarihinde şoför Şahverdi'yi öldürdüğü, 03.12.1979 tarihinde Malatya'da Baki Kulaksız'ı öldürdüğü, Barbaros İlkokulu öğretmenlerinden eski TÖB-DER üyesi Bektaş Mutlu'nun öldürüldüğü 1987 itibariyle Almanya, Hollanda, Fransa'da Türk Kültür ve İbadet Derneği'nde faaliyet gösterdiği...

Sami Hoştan (Arnavut Sami): DEV-SOL ile ilişkili, özellikle İspanya, Hollanda ve Kolombiya bağlantılı uyuşturucu kaçakçılığı yapıyor, Ataköy Galleria'da Natural ayakkabı mağazasının sahiplerinden ve İstanbul Sheraton Otel Gazinosu'nun ortaklarından, grubun finansörü.

Sedat Peker: 1983 itibariyle Almanya'da 1992 itibariyle İstanbul'da ülkücü faaliyetler...

Mehmet Gözen: Nurettin Güven'in bacanağı, Ülkü-1 Derneği üyesi, kaçakçılık suçundan arama.

Bu grup, Ali Yasak (Drej Ali), Urfa Siverekli Bucak Asireti mensupları, yeraltının tanınmış kişileri ve muhtelif kademedeki polislerle yakın ilişkiler içindedir.

Bu grup tarafından gerçekleştirilen faili mechul olaylardan biri Askar Simitko ve Lazım Esmaeli olayı diğeri de Tanık Ümit olayıdır. Askar Simitko ve Lazım Esmaeli olayı şu şekilde gerçekleşmiştir:

14 Ocak 1995 akşamı saat 21.30 sularında Ataköy Polat Rönesans Otelindeki Emperyal Gazinosu'na giden İran asıllı uyuşturucu kaçakçıları Askar Simitko ve Lazım Esmaeli 15 Ocak 1995 günü sabaha karşı

03:45 dolaylarında gazineodan çıkıp evlerine giderken yol üzerinde bulunan bir tepe lambalı Renault marka araç olmak üzere 3 araçtan müstakil uygulama yapan sivil polis ekibi görünümündeki telsizli şahıslar tarafından çevrilerek aramaya tutulmuşlar ve bilahare aynı şahıslar tarafından kendi arabaları ile birlikte alınarak götürölmüşlerdir.

25 Ocak 1995 günü PKK'nın yayın organı *Özgür Ülke* gazetesi, Asker Tahiroğlu (Asker Simko) ve Nazo ya da Lazo lakabıyla bilinen Zeya Nazım isimli kişilerin Kürt işadamlarının öldürölmesine karıştıkları ve Kürt örgütleri ile PKK'nın arasını açmaya çalıştıkları gerekçesiyle ARGK metropol timleri tarafından öldürölldüğünü bildirmiştir.

28 Ocak 1995 tarihinde Asker Simitko ve Lazım Esmaeli'nin cesetleri, İstanbul/Silivri'de Kerev Deresi içinde, tabanca ile çok sayıda kurşunlanmış, kulakları kesilmiş ve işkence görmüş vaziyette köylüler tarafından bulunmuştur.

Olayın yukarıda bahsi geçen grup tarafından uyuşturucu alışverişindeki anlaşmazlık ve haraç vermeme dolayısıyla gerçekleştirildiği, grubun bu eylemden büyük paralar elde ettiği anlaşılmıştır. Bu eylem tamamen maddi menfaate, uyuşturucu alışverişine dayanmakta olup, olayın ideolojik bir yönü yoktur. Bu olayda faili meçhul olaylarda yakınları öldürölülen Kürt asıllı, PKK yanlısı uyuşturucu kaçakçıları da guruba yardımcı olmuşlardır. Grubun uyuşturucu faaliyetlerinden dolayı aşağıda ismi verilen kişilerle irtibat ve işbirliği olmuştur:

Hürsit Han: Savaş Buldan'la birlikte faili meçhul bir cinayette öldürölülen Hacı Han'ın kardeşi. Baba adı Abdullah, 1955 doğumlu, Hakkari-Yüksekova nüfusuna kayıtlı, Özcan Otomotiv San. ve Tic. Ltd. Şti. sahibi, telefonu 0216 555 51 20 Kürtçölük, silah kaçakçılığı olaylarına karıştığı, İstanbul'da ikâmet ettiği,

Nihat Buldan: Baba adı Şükrü, doğum yeri Hakkari-Yüksekova, doğum tarihi 1962, 5 HAZİRAN 1979'da Bitlis'te 64 AR 983 plakalı araçta yapılan aramada 17 adet Kalasnikof marka otomatik tüfek, 2 adet Star marka tabanca, 60 et 38 kalibre mermi ile yakalandığı, Kürtçölü milis olduğu ve kaçakçılıkla uğraştığı,

Şefik Karay: Hakkari-Yüksekova, eroin ticareti, Kürtçölük, PKK'ya yardım ve yataklık faaliyetlerine karıştığı,

Adil Tımarcı: Hakkari-Yüksekova-Kuruköy'lü, PKK örgütüne adam

kazandırmaya çalışanlardan olduğu,

Kasım: Diyarbakırlı, dayısı Adnan Yıldırım, Buldan ailesinin yakını.

14 Ocak 1995 günü akşamı Askar Simitko ve Lazım Esmaeli'nin Ataköy Polat Rönesans Otelindeki Emperyal Gazinosu'na saat 12:30 sularında gitmelerini müteakip grup civarında tertibat almış, birinin üzerinde tepe lambası bulunan 3 araçla bölgede "uygulamada bulunan polis görüntüsünde" saatlerce durmuştur. Bu rahatlığı sağlayan, şahısların polis kimlikleri ve telsizlerdi. Grup Simitko ve Esmaeli'nin Emperyal Gazinosu'ndan 15 Ocak 1995 günü saat 03:45 dolaylarında çıkışlarını, onları şahsen tanıyan ve Diyarbakırlı olan Kasım'ın cep telefonu ile haber vermesi suretiyle öğrenmişlerdir. Evlerine giden maktulleri durdurarak arayan grup, bilahare maktulleri, Mercedes otomobilleri ile birlikte alarak bölgeden ayrılmıştır. Grubun ne şekilde olduğu tespit edilememekle birlikte bu eylem neticesi 1 milyon dolar kadar para elde edildiği anlaşılmıştır.

25 Ocak 1995 tarihinde Kürd-A Haber Ajansı'na atfen PKK'nın yayın organı *Özgür Ülke* gazetesinde konuyla ilgili bir haber yer almıştır. Haberin bir bölümünde şöyle denilmektedir:

"Hatırlanacaktır, bu tehditten sonra aralarında Behçet Cantürk ve Savaş Buldan'ın bünyesinde oluşturulan Mehmet Eymür'e bağlı yeni birimin ısırma eylemleri olduğu ve Alaattin Çakıcı'nın da bu cinayetlerde bizzat yer aldığı ileri sürülmüştü. Bu cinayetlerle ilgili olarak yayılan bir diğer söylenti de Savaş Buldan ve arkadaşları sorgulanırken, işkencecilerin telefonla konuştuğu kişinin Asker Simko olduğu şeklindeydi."

Askar Simitko ve Lazım Esmaeli, Mehmet Ağar ve özel ekibinin listelerinde yer almaktaydı. Bu liste bir zamanlar Mehmet Ağar ve Korkut Eken ekibi ile çalışmış olan Tarık Ümit'e de verilmişti. Tarık Ümit daha sonra bu listeyi bazı yakınlarına gösterdi. İranlıların öldürülmesi olayından sonra Tarık Ümit, yakınlarına bizzat Mehmet Ağar'ın kendisine 'Simitko'yu alıp sorgulamak lazım. Bu adam PKK'ya çalışıyor Alınması halinde Simitko'nun Ataköy'deki evinin çok iyi bir şekilde aranmasını istiyorum' de-

diğini söyledi.

"Tarık Ümit olayı ise şu şekilde gerçekleşmiştir: Tarık Ümit 28 Şubat 1995 tarihinde Ankara'da görüştüğü güvenilir tanıdıklarına 'bir hafta kadar önce İstanbul'a kendisine gelen Mehmet Ağar'ın ekibinden polis memurları, Ayhan Akça ve Ziya'nın Dünder Kılıç'a yönelik bir eylem yapma teklifinde bulunduklarını, kendisinin böyle bir eylem neticesinde olayın kimlerin üzerinde kalacağını bildiği için yardımcı olamayacağını bildirdiğini, bunun üzerine Dünder Kılıç'tan vazgeçip listede adı bulunan Cahit Kocakaya isimli uyuşturucu kaçakçısına yönelik bir çalışma yapmasını kendisinden istediklerini, bunu kabul ettiğini, bunun üzerine evinde kalan Ayhan ve Ziya'nın operasyonda kullanmak amacıyla beyaz bir Reno çaldıklarını ve halen Reno otomobilin plaka işiyle uğraştıklarını belirtmiştir. Tarık Ümit o gün 18:30 uçağıyla Ankara'dan İstanbul'a hareket etmiştir.

"02 Mart 1995 günü öğlen saatlerinde aynı tanıdıklarını telefonla arayan Tarık Ümit, Mehmet Ağar'la telefonla konuştuğunu, bayramdan sonra kendisini ziyaret edeceğini, Ankara'dan gelecek olan Korkut Eken ve arkadaşları ile buluşacağını belirtmiştir. Tarık Ümit'ten bir daha haber alınamamış, arabasının 04 Mart 1995 sabaha karşı İstanbul/Çerkezköy'de boş olarak bulunduğu öğrenilmiştir.

"Tarık Ümit'i kaybolduğu 02 MART 1995 günü son olarak cep telefonundan saat 19.21'de Ayhan Akça ve Ziya isimli polis memurları 0532 321 16 75 numaralı cep telefonu ile aramışlardır. Bu telefon ekibe yakın olan Avsar Kaderoğlu üzerine kayıtlıdır. Tanıdıkları Tarık Ümit'i en son Bağdat Caddesi'ndeki Divan Pastanesi'nin lokanta bölümünde saat 20.30 sularında yemek yerken görmüşlerdir. Tanıdıkları ile konuşan Tarık Ümit daha sonra lokantaya gelen ve yemeğinin bitimine kadar masasında oturan Ayhan Akça ve Ziya isimli polis memurları ile birlikte Divan Pastanesinden ayrılmış ve kendisinden o saatten sonra bir daha haber alınamamıştır.

"T. Ümit, 1994 yılı başına kadar Em. Genel Müdürlüğü'ne bağ-

"T. Ümit, 1994 yılı başına kadar Em. Genel Müdürlüğü'ne bağlı bu grup ve Kaçakçılık Dairesi ile birlikte çalışmış, bir yandan uyuşturucu kaçakçısı Kürtler hakkında bilgi toplarken, bir yandan da uyuşturucu madde yakalanmasına yardımcı olmuştur. Bazen faaliyetlere bizzat katılan T. Ümit'e bu faaliyetleri sırasında kullanılmak üzere bizzat M. Ağar tarafından pasaport dahil tüm olanaklar sağlanmış, hatta kendisine Mehmet Ağar imzalı özel bir belge ile 34 ZU 478 nolu plaka verilmiştir, belgede 34 ZU 478 nolu plaka, bu araca can güvenliği nedeniyle verilmiştir. Mehmet AĞAR ibaresi bulunmaktadır. Ke. (okunmuyor) grup tarafından T. Ümit aracılığı ile ilişkiye geçilen Nurettin Güven ve Yaşar Öz isimli uyuşturucu kaçakçılarına da Em. Gn. Md. tarafından yeşil pasaport verilmiş, vize almalarında ve yurt dışına çıkmalarında kolaylıklar sağlanmıştır.

Em. Gn. Md. Mehmet Ağar'a bağlı özel ekip, çoğunluğu kaçakçılardan oluşan 50 kişilik bir liste hazırlamış, listedeki bu şahısların bazılarında muhtelif tarihlerde ceman 30-40 milyon doları bulan miktarda para almışlardır. Para hesapları K. Eken tarafından pay edilip, bazen özel banka hesaplarına yatırılmıştır. Bazı uyuşturucu kaçakçıları öldürülme tehdidi ile haraca bağlanmış, böylece bunların uyuşturucu kaçakçılığına da göz yumulmuştur. Bu organizasyonun belli bir kısmında rol alan ve Korkut Eken'le çok samimi bir ilişki içinde bulunan Tarık Ümit, kendi zırlı Ford marka arabasını Korkut Eken'e hediye etmiş, ancak sonra menfaat ilişkilerindeki uyuşmazlıklar dolayısıyla araları açılmıştır.

Daha sonra Korkut Eken, Tarık Ümit vasıtasıyla aradığı ve özel ekip için Em. Genel Müdürü'nün bilgisi ve onayı dahilinde Menemen'de bomba-silah konusunda eğitime tâbi tuttuğu Cavit isimli bir şahsı Tarık Ümit'i öldürmek üzere talimatlandırmış ve adı gecene silah vermiştir. Cavit, Tarık Ümit'e gelip bunu anlatmıştır. K. Eken ayrıca Tarık'ın Cihanbeyli'deki bürosuna telefon ederek orada bulunan Ali isimli büro görevlisine 'Tarık'a söyle, bizi sattı, kendisi de satılıktır. Bunun hesabını bana verecek' şeklinde tehditte bulunmuştur. Ayrıca Abdullah Çatlı ve adamları

Tarık Ümit'i öldürmek üzere araştırmalar yapmış, bu gruptan iki kişi evine kadar takip tetkikte bulunmuşlardır.

Tank Ümit yakınlarına bunun üzerine Düzce'ye gidip kendini korumak üzere bazı tedbirler aldığını, İstanbul'a bazı yakınlarını getirdiğini belirtmiştir. Ancak Tarık ve Korkut daha sonra Mehmet Ağar'ın devreye girmesiyle olayları bir hafta kadar önce barışmışlardır.

T. Ümit, Korkut Eken ile ihtilafı sırasında yakınlarına bu grup tarafından kendisi hakkında asılsız birtakım iddiaların ortaya atıldığını, bütün sorunun asıl görevi mafya ve terörle mücadele olan bu grubun zaman içinde bu amaçtan uzaklaşarak maddi çıkar ve politik güç elde etme çabası içine girmiş olmasından kaynaklandığını, bu grubun belli mafya liderlerini pasifize edip kendi adamlarını iktidar yapmaya çalıştıklarını belirtmiştir. Tarık Ümit'in kaybolmasından sonra medyada 'Behçet Cantürk ve Savaş Buldan'ın yakın arkadaşı, 'Dündar Kılıç'ın ortağı', 'MİT muhbiri' şeklinde takdim edilen Tarık Ümit'in Abdullah Çatlı ve ekibi tarafından sorguya tabi tutulduğu, 06-07 Mart 1995 tarihi itibarıyla sağ olduğu ve uyuşturucu ve silah kaçakçısı Sami Hoştan'ın (Arnavut Sami) Çiftlik evinde alıkonulduğu, A. Çatlı'nın olayın olduğu tarihlerde evine birkaç gün boyunca hep sabaha karşı geldiği, kimseyle görüşmediği tespit edilmiştir. Kaybolma olayından sonra T. Ümit'in yalnız yaşadığı Kızıltoprak'taki evinde hiçbir dokümanın bırakılmadığı, telefon rehberlerinin dahi alınmışlığı öğrenilmiştir.

Olay İstanbul Jandarma Alay Komutanlığınca soruşturulmuş, özel ekipten Haluk Kırıcı ile polis memuru Ayhan Akça jandarmaca yakalanmış, ancak daha sonra Em. Gn. Md.'nden yapılan baskılarla serbest bırakılmışlardır. Yakalanma olayı üzerine özel ekipte büyük bir telaş yaşanmış, ekip dağıtılmış, Abdullah Çatlı Ankara'ya getirilmiş ve polislerden birinin evinde korumalı olarak kalmaya başlamıştır. Korkut Eken görevli olarak Güneydoğu'ya yollanmış, ekip mensuplarının Azerbaycan'a yollanmaları ve bir müddet ortadan kaybolmaları kararlaştırılmıştır.

Netice itibarıyla bu eylemler, devlet üniformasının koruması altında yürütülen uyuşturucu kaçakçılığı, çok büyük meblağlardaki çıkar ilişkileri ve cinayetler zincirinin bir halkasıdır. Önlenmediği taktirde bu ekibin gelecekte siyasi cinayetlere de tevessül etmesi mümkün görülmektedir.

Kaynakça

Kitaplar:

- Akar, Atilla. *Horzum Labirenti*. BDS Yayınları. Tarihsiz.
- Arcayürek, Cüneyt. *Darbeler ve Gizli Servisler*. Bilgi Yayınevi. Ankara 1995.
- Ali Yurtaslan'ın *İtirafı*. Aydınlik Yayınları. İstanbul 1980.
- Başbuğ, Faik Y-Koç, Mustafa. *Karapara*. Tekin yayınları. İstanbul 1981.
- Bayer Yalçın. *Rüşvetin Belgesi*. AD Yayıncılık. İstanbul 1995.
- Berberoğlu, Enis. *Susurluk 20 Yıllık Domino Oyunu*. İletişim Yayınları. İstanbul 2000.
- Bildirici, Faruk. *Gizli Kulaklar Ülkesi*. İletişim Yayınları. İstanbul 1999.
- Bilginer, Engin. *Babalar Senfonisi*. Cep. İstanbul 1990.s.81.
- Bütün Yönleriyle Susurluk. Uluslararası Susurluk Konferansı'na Sunulan Bildiriler*. Kaynak yayınları. İstanbul 1998.
- Bora, Tanıl-Can Kemal. *Devlet Ocak Dergah*. İletişim Yayınları. İstanbul 1999.
- Çınar, Bekir. *Devlet Güvenliği, İstihbarat ve Terör*. Sam Yayınları. Ankara 1997.
- Çulcu, Murat. *Dünyamızı Saran Mafya*. 3. Cilt. Kastaş Yayınları. İstanbul 1992.
- Değer, Emin. *CIA, Kontrgerilla ve Türkiye*. Kendi Yayını. Ankara 1979.
- Dündar Can, Kazdağlı Celal. *Ergenekon/Devlet İçinde Devlet*. İmge Yayınları. Ankara 1999.
- Dural, F. Tamaşa. *Çarmıhtaki Ülkücü Ağca İpeki'yi Neden Öldürdü? Sorun Yayınları*. İstanbul 2000.
- Eymür, Mehmet. *Bir MİT Mensubunun Anıları/Analiz*. Milliyet yayınları. İstanbul 1997.
- Falcone-Padovani. *Cosa Nostra/Bir hukuk Adamının Mafya'yla Mücadelesi*. Cep Kitapları. İstanbul 1993.
- Gökdemir, Orhan. *Devletin Din Operasyonu/Öteki İslam*. Sorun Yayınları. İstanbul 1998.
- Gündem. *Yıllık 95*. Strateji Yayınları. Ankara 1996.
- Güldemir, Ufuk. *Texas Malatya*. Tekin Yayınları. İstanbul 1992.
- Hekimoğlu, İnci. *Vatan Yahut Susurluk/ Siyasi Cinayetler*. Papirüs Yayınevi. İstanbul. Tarihsiz.
- Hiçyılmaz, Semih. *Susurluk ve Kontrgerilla Gerçeği*. Evrensel Basım Yayın. İstanbul 1997.
- Kutlu Savaş'ın Hazırladığı Susurluk Raporu. *Radikal* gazetesi eki.
- Küçük, Yalçın. *Tarihçe*. Akış yayıncılık. İstanbul 1997.
- Mumcu, Uğur. *Papa Mafya Ağca*. Tekin Yayınları. İstanbul 1993.
- Mumcu, Uğur. *12 Eylül Adaleti*. Um:ag Vakfı Yayınları. Ankara 1999.
- Mumcu, Uğur. *Silah Kaçakçılığı ve Terör*. Um:ag Vakfı Yayınları. Ankara 1998.

- Mumcu, Uğur. *Ağca Dosyası*. Um:ag Vakfı Yayınları. Ankara 1999.
- Nebiler, Halil. *Mafyanın Ekonomi Polisiği*. Sarmal Yayınları. İstanbul 1995.
- Özkan, Tuncay. *Kıyamet Mahkemesi*. Ümit yayıncılık. Ankara 1993.
- Tuncay Özkan. *Bir Gizli Servisin Tarihi*. AD Yayıncılık İstanbul 1996.
- Özgören, Hasan. *Öncesi ve Sonrasıyla Susurluk'taki Düğüm*. Beyan Yayınları. İstanbul 1997.
- Perinçek, Doğu. *Çiller Özel Örgütü*. Kaynak Yayınları. İstanbul 1997.
- Sağlar Fikri, Özgönül Emin. *Kod Adı Susurluk*. Boyut Kitapları. İstanbul 1999.
- Sapan, Özcan. *Beyaz Ölümün Güncesi*. Çiviyazıları Yayınları. İstanbul 1993.
- Susurluk Belgeleri*. 1. Cilt. Scala Yayınları. İstanbul 1997.
- Susurluk Belgeleri*. 2. Cilt. Scala Yayınları. İstanbul 1997.
- Tanlak, Ömer. *İtirafılar*. Kaynak Yayınları. İstanbul 1996.
- Tokatlı, Atilla. *Eski Büyücülerden Çağdaş Darbecilere Gizli Örgütler*. Gezen Yayinevi. Tarihsiz.
- Turhan, Talat. *Doruk Operasyonu*. Sorun Yayınları. İstanbul 1989.
- Turhan, Talat. *Çeteleşme*. Akyüz Yayıncılık. İstanbul 1999.
- Turhan, Talat. *Kontrgerilla Cumhuriyeti*. Tümm zamanlar Yayıncılık. İstanbul 1993.
- Turhan, Talat. *Bomba Davası/Savunma*. İstanbul 1986.
- Turhan, Talat. *Bomba Davası/Savunma*. 2. Cilt. İstanbul 1986.
- Turhan Talat, Gökdemir Orhan. *Mehmet Eymür/Ziverbey'den Susurluk'a Bir MİT'çinin Portresi*. Sorun Yayınları. İstanbul 2000.
- Tuşalp, Ebil. *Evreninki mi, Özalınki mi*. Bilgi Yayınları. Ankara 1992.
- Tuşalp, Erbil. *Ben tarihimi Bay Başkan*. Bilgi yayıncılık. Ankara 1989.
- Türkiye İnsan Hakları Raporu-1993. TİHV Yayınları. Ankara 1994.
- Türkiye İnsan Hakları Raporu-1994. TİHV Yayınları. Ankara 1995.
- Yalçın, Soner. *Behçet Cantürk'ün Anıları*. Su Yayınları. İstanbul 2000.
- Yalçın Soner, Yurdakul Doğan. *Reis/Gladio'nun Türk Tetikçisi*. Öteki Yayınları. Ankara 1998.
- Yurdakul Doğan, Erdinç Cengiz. *Çetele*. Ümit yayıncılık. n kara 1998.
- Yücel, Kemal. *Kontrgerilla*. Yar Yayınları. İstanbul 1973.
- Zepezauer, Mark. *CIA'nın Büyük Operasyonları*. Kaynak Yayınları İstanbul 1996.
- Ziegler, Jean. *Suçun Derebeyleri*. Çeviren. Ali Cevat Akkoyunlu. Doğan Kitap. İstanbul 1999.

Sürekli Yayınlar:

Milliyet, Cumhuriyet, Hürriyet, Sabah, Gazete Pazar, Radikal, Yeni Binyıl, Yeni Yüzyıl, Demokrasi, Star, Bulvar. 2000'e Doğru, Yüzyıl, Aydınlık, Tempo, Aktüel, Nokta, Kurtuluş, Özgür Yaşam.

Ekler

1-10 Kasım 1987 tarihli MİT Raporu

2-Yeni MİT Raporu'nun Ağar'la ilgili bölümü

PIKE

İÇ SAVAŞIN POLİSİ

Türkiye'nin son 40 yılında devletin refleks merkezlerinde yeni bir ittifak kuruldu. Polisin, askerlerin, istihbarat örgütü ajanlarının, babaların, paramiliter parti militanlarının oluşturduğu bu ittifak ülke için yeni bir dönemin kapılarını açtı. Faili meçhul cinayetlerin, peşin infazların, kara paranın, uyuşturucu ve silah kaçakçılığının, sınırötesi suikastların damgasını vurduğu bu dönemin sembol isimlerinden biri Pike.

Kendisi gibi polis olan babası 27 Mayıs'ın mağdurlarındandı, belki bu yüzden, sola hep düşman oldu. Ülkenin içine düştüğü uzun iç savaş içinde kariyerini yaptı. Kimine göre acımasız ve gözü kara bir polis müdürü, kimine göre ilişkilerini hep sağlam tumaya çalışan işbilir bir bürokrattı. Ama her halükârda Pike, "iç savaş"ın polisiydi.

Derin devletle başladığı macerasını kendi deyişiyle "derin millet" in kollarında tamamladı. Siyasî macerası ummadığı biçimde kısa sürünce, Susurluk davasında yargılanması için de kapı aralanmıştı.

Tıpkı Pike'yi mahkemeye sürükleyen olaylar gibi, burada da anlatılanlar "kişisel bir öykü" değil. Çünkü Pike'nin tarihi Türkiye'nin son kırk yılının da tarihi. Yazan kadar okuyana da, müdahil olan kadar seyredene de büyük sorumluluklar yükleyen bir tarih...